

MIRCEA OPRITĂ

ARGONAUTICA

CLUB

DACIA

Coperta de IOAN HORVAT BUGNARIU

MIRCEA OPRITĂ

ARGONAUTICA

Roman

SCAN: Doru Filip
PRELUCRARE și editor
prima ediție digitală:
Costin Teo Graur
iunie 2011

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1980

Amintirea unor mai vechi neînțelegeri mă obligă să precizez că Argonautica nu și-a propus să fie, așa cum greșit a putut și ar mai putea încă să apară la prima vedere, dinamita care demolează întreg edificiul numit science-fiction. Cel mult o parte a lui. Cea peste care oricum trebuia să vină un cutremur, s-o îngroape, ca să se zidească altceva deasupra.

Nu ascund că lipsurile unor scrieri, de fapt deficiențele de creștere ale genului însuși, așadar o vîrstă a lui se vizează în aceste pagini. Voi continua totuși să cred că a rîde de propriile tale imperfecțiuni constituie o dovadă de tărie și de curaj, convingătoare chiar și în ce privește vitalitatea unui gen literar. Nimeni nu așteaptă fără îngrijorare apropierea bisturiului, dar vine o vreme cînd opera chirurgului este de preferat acumulărilor de rudimente și de excrescențe moarte. Dacă n-aș fi fost convins că o asemenea operație aplicată anticipației devenise la un moment dat necesară, îmi închipui că proiectul Argonauticii nu s-ar fi născut, sau ar fi rămas abandonat după o primă versiune incompletă: cea din 1970, din seria „de buzunar“ a Albatrosului.

Nu s-a întîmplat așa și din cauză că o dispoziție ludică nu-i este cu totul străină autorului după cum nici credința că jocurile lui zîmbitoare dintre două sau mai multe poveri își vor găsi un partener potrivit în cititorul pentru care risul nu e o rușine.

În altă ordine de idei, declar cu bucurie că textele citate la paginile 15, 16, 17, 51, și 105 sînt

extrase din scrisul unor conștrași pe care, în viață fiind, îi invit să și le recunoască. Tuturor celor care le revendică, le promit citarea corectă, cu nume și pagină, într-o altă ediție a romanului. Nu am nimic împotriva să fac același lucru și în cazul acelora care vor dori să li se admită paternitatea stilurilor comentate în capitolul 11, prezente însă nu numai acolo.

Din păcate, invitația mea îl exclude pe autorul manuscrisului marțian descris în capitolul 21: el este un anonim, după toate probabilitățile decedat. Cei dornici să știe mai multe despre gândirea sa filozofică au posibilitatea să o facă prin consultarea unui foarte straniu volum, intitulat (trucaj? travesti perfect?) Resbelul salvator sau epistolele unui betran ardelean către poetul O. Goga. Ediție rară, am consultat-o doar printr-o întâmplare norocoasă, cu ani în urmă, apoi i-am pierdut urma și de atunci încoace nimic n-a putut clinti în mine convingerea că „betranul“ în cauză ascundea identitatea unui veritabil marțian.

Lui, ca și celorlalți care mi-au oferit prilejul de a scrie Argonautica așa cum a ieșit și nu altfel, le exprim aici cuvenitele mulțumiri.

m. o.

Trezindu-se din somnul magnetic, Gregor deschise asupra lumii niște ochi ușor derutați, bucurându-se de umplerea lor treptată cu imagini. Primul lucru văzut era tabloul în relief din care îi surîdea blajin acel Grigore pierdut în negura timpului, recunoscut în mod oficial de familie drept întemeietor. Grigore, fiind o proiecție mobilă, pindise răbdător clipa când tânărul său urmaș avea să deschidă ochii și imediat îi zîmbi, cu un oarecare efort impus de greutatea mustăților; în sfîrșit, un efort ce merita să fie făcut pentru a lua legătura cu îndepărtatul vîlstar al neamului său. Gregor urmări cu interes deplasarea greoaie a podoabei antice, acum înțepenită oblic sub un nas destul de comun, și așteptă ca bătrînul, care în tabloul vibrant nici nu arăta chiar atît de bătrîn pe cît atestau documentele, să-i adreseze el, cel dintîi, cuvîntul.

— Noroc, Grigore taică! zise strămoșul atîrnat în cui, și se vedea de departe că era bucuros să mai schimbe o vorbă între două pipe cu tutun denicotinizat. Tutunul era plăcerea lui cea mai mare, încît familia, deși nespus de vigilentă în ce privește sănătatea membrilor săi, se văzuse obligată să-i accepte capriciul.

Gregor ascultă sonurile aspre și arhaice din glasul celui alt, apoi răspunse ceva convențional, mai mult ca să nu-l supere de dimineață, și se întoarse cu fața spre fereastră, lăsîndu-l pe Grigore să se învăluie într-un nor de fum albicios, sterilizat, pe care un orificiu mascat în perete avea grijă să-l absoarbă pînă la ultima moleculă. Se întoarse, deci, spre fereastră și privi o vreme vișinul înflorit, scîldat în lumina plăcută a soarelui. Două vrăbii săreau printre crengi, urmărindu-se cu voieșie. O vreme, tânărul savant se lăsă furat de jocul lor, neștiind precis dacă erau naturale sau imitații sintetice; iar dacă era sintetică numai una, atunci care anume. Pînă la urmă, din

neputința de a găsi răspunsul corect, oftă și coborî din pat. Devenit inutil, patul se dezintegrează instantaneu. Gregor veni tiptil spre fereastră, puțin neliniștit de gîndul că vrăbiile ar fi putut zbura înainte ca el să-și încheie observațiile. Era cît pe ce să se felicite pentru reușită, cînd, aplecîndu-se aproape involuntar spre ciripitorul său obiect de studiu, simți o puternică lovitură în frunte și ceva, un fel de cîmp impenetrabil, îl reținu. Pipăi cu degetele și constată cu surprindere că se lovise de un zid, un perete obișnuit, aflat în dreptul ferestrei. Înțelese imediat încurcătura, pentru că numai o încurcătură putea fi: robotul domestic responsabil cu peisajele matinale greșise, instalînd mirajul pe perețele opus ferestrei reale, într-un loc absolut derutant. Întăritat de durerea din cucui, Gregor își promise să se ocupe îndeaproape de robot, cu scopul de a cerceta dacă eroarea se produsese accidental, ceea ce presupunea defectarea unor sisteme în tamburul binar variabil, și asta era destul de rău, sau dacă eroarea fusese făcută intenționat, robotul urmărind să-și bată joc de el, ceea ce însemna o gravă jignire la adresa omului în general, și asta era și mai rău, trebuia demontat și schimbat întregul calculator betafrican cerebral omega.

Tinărul savant își clarificase în minte aceste alternative ale dilemei (dilemă pentru robot, desigur) și tocmai se gîndea la măsurile ce se impuneau de urgență, cînd Grigore, din rama sa lustruită, goli pipa lovind-o de încheietura mîinii, suflă în ea cu un aer preocupat, apoi i-o întinse, rugîndu-l:

— Ia-o, taică, și umple-mi-o, că mă seacă la inimă!

Gregor o luă, nemulțumit că mustăciosul său înaintaș apelase la el pentru servicii executate în mod obișnuit de roboți. Era însă obligat să se resemneze: omul trăise cu un bun număr de secole înainte și nu-i prea „venea la îndemînă“, cum obișnuia el însuși să spună, tehnica modernă. Consiliul familiei, după dezbateri pasionate, hotărîse să-i fie acceptată *numărului unu*, pentru păstrarea adevărului istoric, și această anacronică pretenție, deși l-ar fi putut scăpa de ea printr-o simplă operație de reglare a unor mecanisme ascunse. Tot atunci se stabilise ca nici unul dintre numeroșii stră-strănepoți să nu protesteze cînd Grigore li se adresa cu „taică“, deoarece termenii de fiu,

nepot și strănepot acopereau realități pentru el de mult dispărute, așa că de la un timp venerabilul, perpetuat dintr-o lesne de înțeles mândrie familială, găsise că era mai potrivit să întrebuinteze un apelativ general, valabil pînă la stingerea completă a spiței.

Tînărul trecu peste faptul că el era un tînăr savant cu două studii intrate în circuitul mnemotehnic planetar și își făcu de lucru la un automat de forma unei cutii mari, cu ecrane și butoane colorate. Puse pipa grosolan cioplită sub un robinet, învîrti butonul respectiv și, într-o clipă, instalația din cutie sintetiză tutunul cerut, îl steriliză, apoi Gregor înmînă strămoșului său pipa umplută, cu o solemnitate care unui strănepot ridicat la puterea n îi făcea o deosebită cinste. Grigore o preluă ca pe un obiect de mare preț — de fapt era într-adevăr o relictă. Își aminti îndată de o tuse mai veche, seculară, și începu să icnească scurt, înecîndu-se. Apoi se liniști. Viri între dinții îngălbeniți (rezistase cu succes tuturor încercărilor de a i se curăța imaginea și nu degeaba un „taică“ din a noua generație spunea că bătrînul fusese la viața lui încăpățînat ca un catîr), viri deci între dinți țeava roasă, înnegrită. Înainte chiar de a apuca să oară un cărbune, Gregor, care-i ghicise intenția, trimise din bricheta sa particulară (funcționa pe bază de particule) o rază subțire spre vatra plină cu tutun a pipei, aprinzînd-o. Marele său înaintaș pufăi, își umflă păroasa buză într-un elan ce-i exprima deplina satisfacție și, într-un tirziu, zise:

— Bine, taică, îți mersi.

Să fi fost Gregor cosmo-filolog, să fi avut măcar pretențiile unui lingvist de duzină, ar fi putut concepe, ascultîndu-l cu atenție pe Grigore, studii documentate, superstructuralizate, privitoare la plasticitatea limbii într-un secol ics precis stabilit, ca să nu mai vorbim de considerațiunile asupra dezvoltării sale ulterioare. Sub acest aspect, imaginea vivantă a strămoșului era o comoară. Dacă indoeuropenii, sau măcar unul mai deștept dintre ei, ar fi avut inspirata idee să-și conserve imaginile pentru posteritate, puține ar fi rămas, de-a lungul istoriei, controversele legate de viața lor și nici nu mai era nevoie să li se ghicască băbește limba. Ca să nu mai vorbim de faptul că locul lui Grigore, pe perete, ar fi fost ocupat de altul,

un Grig sau poate chiar un Grrr bărbos, purtînd la cîngătoarea din piele netăbăcită toporul de piatră şlefuit cu măiestrie. Gregor se gîndise într-o zi la toate acestea, privindu-şi pe sub sprincenele încruntate înaintaşul, pe care era atunci foarte supărat (dintr-o anumită pricină) şi poate că tocmai subiectivitatea clipei îl făcuse să dorească de tronarea publică a lui Grigore, înlocuirea lui cu acel Grrr nedreptăţit de urmaşi. Apoi, judecînd avantajele şi dezavantajele unui asemenea act, înţelose că toanele veneratului prezent, insuportabile cum erau, nici nu s-ar fi putut compara cu cele ale înaintaşului ipotetic. Şi, cum tocmai atunci se inventase proverbul cibernetic după care din două rele să-l alegi pe cel mai bun, Gregor se resemnase, promiţîndu-şi să nu-i dea cătîrului Grigore mai multă atenţie decît era necesar şi părea obligatoriu. Or, din punctul de vedere al tînarului savant, arhaismul limbii aceleuia (prea dulce, totuşi, în comparaţie cu răcnetele guturale ale unui Grrr absolut şi autentic) nu merita un deosebit interes, din care cauză şi replica de mai înainte rămase fără ecou. Gregor nu era cosmofiolog, nici măcar lingvist de duzină, ci astronom profesionist, descoperitor al locului unde fusese cîndva o stea, cu toate că, din cauza deplasării ei pe firmament, în ultima vreme nu mai era acolo. Deci, ca un astronom care se respectă, se amuza de orice alte preocupări exterioare telescopului său. Şi tot aşa, un lingvist veritabil n-ar fi ezitat să declare, fără jenă, nu numai că nu auzise, dar că nici măcar nu dorea să audă de marea lui descoperire!

Ce-i drept, marile descoperiri sînt rare şi vin cînd nici nu te aştepţi. De data asta, Gregor se mulţumi cu una mai mică; se mulţumi să descopere fereastra, pe cea ade-vărată. În clipa cînd o deschise, falsa fereastră dispăru, lăsînd în loc peretele gol. Afară era tot ziuă, însă nu o zi de prima calitate, cum fusese cea confecţionată de robot, ci una obişnuită, cu un cer cam şters şi pe ici-colo înnorat. Vişinul încă nu-şi deschisese florile, dar vrăbiile erau mai multe la număr şi parcă mai gălăgioase.

În acelaşi moment simţi o înţepătură la încheietura mîinii stîngi: apelul videofonului lenticular. Cu un gest reflex, ridică braţul şi, deodată, simţi un val fierbinte de sînge năvălindu-i pînă în virful unghiilor. Pe micul ecran

strălucea, miniaturizată, frumoasa Adalina. (Biografia ei, cu numeroase amănunte pitorești, o vom face într-o ediție viitoare a acestor aventuri.) Tânărul savant era vizibil emoționat, de unde se poate deduce că între cei doi exista o veche și contorsionată legătură sufletească.

— Gregor, te pup! exclamă Adalina de sub ecranul lenticular și întinse brațele într-un gest ce nu lăsa dubiu în privința intensității sentimentelor ei. S-a vorbit despre tine la emisiunea de știri, pe canalul 458. Cum, nu știai? Nu se poate! A fost popularizată descoperirea aceea a ta, știi tu care... Am plîns, am fost foarte emoționată! Ah, Gregor, dacă ai ști ce emotivă sînt! Îmi pare atît de bine, mă bucur pentru tine... pentru noi *amîndoi*, vreau să spun... Înțelege?

Astronomul zîmbi fericit, neluîndu-și privirile de la fata cu chip atît de plăcut vederii, ca în mai toate bunele idile amoroase, de unde e posibil să-și fi împrumutat și ochii negri, fascinanți, și nasul mic, puțin cîrn, obrăznicuț. Esențial este însă că Gregor o iubea mult, deși se cam temea să-i facă declarații, din cauza firii lui înclinată spre contemplarea astrilor. Se înțelege că neașteptata apariție a Adalinei avea să-i lase în suflet o lumină densă, persistentă, sporită de promisiunea unei destăinuirii pe care dorea să i-o facă la o oră convenabilă (bineînțeles, ei) din după-amiaza aceleiași zile.

— Să mă aștepți, dragule, la vechiul nostru loc, ciripi Adalina, trimițîndu-i simbolice sărutări cu vîrfurile degetelor sale subțiri.

La asemenea convingătoare dovezi de iubire, tânărul savant prinse curaj și începu o lungă, o fierbinte declarație pasională, întreruptă din cînd în cînd de chicotelile aprobatoare ale strămoșului Grigore. Față de sincera tulburare a îndrăgostitului, ce contează faptul că Adalina închisese videofonul de multă vreme și e puțin probabil să-i fi auzit măcar începutul monologului pătimaș! Gregor sfîrși transpus și, ușurat parcă de o imensă povară, își șterse fruntea asudată cu o batistă pe care o aruncă imediat în dezintegrator.

— Bine i-ai vrăjit, taică! murmură admirativ Grigore din tablou și-i întinse iarăși pipa la umplut.

Puțin mai târziu, Gregor coborî fluierînd treptele casei în grădina ce va fi descrisă și ea cu un alt prilej. Aflat încă în puterea unei frumoase amintiri, astronomul trecu indiferent pe lângă robotul poznaș, foarte preocupat acum să stropească florile (găsite de receptorul său olfactiv insuficient de mirositoare) cu o soluție puternic parfumată. În mod normal, Gregor ar fi trebuit să-și pună imediat în practică planul (de fapt mica lui răzbunare), aplicînd robotului tratamentul tehnic care i se cuvenea după incidentul cu peisajul matinal. Cum însă nici unul din cei doi nu avea deocamdată chef de o ocupație suplimentară, se prefăcură că nu se văd și fiecare fu mulțumit în felul său. Totuși, robotul nu-l slăbi din mica sa antenă parabolică pînă cînd se încredință că banda rulantă cu imitație de nisip străbătuse toată aleea, depunîndu-l pe Gregor în stradă, pe un trotuar mobil mai larg și mai rapid. Odată cu astronomul se îndepărta și primejdia.

Strada era extraordinară. Spectacolul ei multicolor îl încintase pe astronom încă din nu prea îndepărtata sa copilărie. De pe atunci aflase că, spre deosebire de străzile de pe vremea străbunicului Grigore, cea pe care o străbătea el avea, de-o parte și de alta, clădiri. Clădiri obișnuite, cu pereți de propilantălpén, netezi și prefabricați. Trotuare largi, circulînd cu diferite viteze pe oră, îndeplineau cu succes funcția picioarelor omenești. Mai mult chiar, lungile lor benzi mobile se puteau modela, ridicînd la dorința celui transportat niște excrescențe în formă de scaun sau de canapea. Comoditatea extremă devenea astfel accesibilă chiar și în timpul deplasărilor de relaxare (e greu de spus plimbări), cînd omul, sătul de spectacolele procurate direct la domiciliu, ieșea să se întindă pe o asemenea canapea care-l purta prin întreg orașul, oferindu-și astfel o splendidă panoramă citadină surprinsă în orice moment dorit din zi sau din noapte. Gregor ridică și el un fotoliu elegant în care se așeză pentru a urmări în tihnă circulația de pe autostradă, unde vehicule aerodinamice săgetau încoace și încolo cu viteze de bolid. Nu peste mult timp fu martorul unei pene de pernă de aer, din fericire fără urmări tragice pentru grupul de pensionari pașnici pe deasura cărora țîșnise, într-o străfulgerare, vehiculul răsturnat. Prea cufundați în lectura unui u-

riaș panou publicitar cu ultimele știri, ei nici nu-și dădura seama de situația delicată prin care fără voia lor trecuseră. Doar gaura deschisă cu plesnet sec în panou, în colțul unde tocmai se prezentau aspecte de la dareă în folosință a unui nou vulcan venusian, atrase atenția vecinului lui Gregor, prilejuindu-i câteva ironice considerații despre calitatea imaginii respective. Tinărul savant, probabil singurul care înțelegea ce se întâmplase, nu-și făcea nici o grijă în privința limuzinei vinovate de tulburarea solemnului moment inaugural. Nu se îndoia că, prevăzând asemenea mici accidente, constructorii creaseră din loc în loc și plase magnetice destinate recuperării autovehiculelor înainte ca acestea să treacă prin șocul fatal al contactului cu pământul. Și într-adevăr, la aproape un kilometru depărtare, Gregor descoperi limuzina imobilizată în aer, deasupra autostrăzii, în vreme ce jos circulația continua imperturbabilă și amănunțită.

Sătul de senzații tari, astronomul se consacră în restul drumului lecturii reclamelor și panourilor cu proiecții mobile. Mai trebuie adăugat că serialele de ultima oră, desfășurate pe panouri, erau slăbiciunea sa. Numai așa se va înțelege cu cât interes urmărea reportajul despre dirijarea spre Marte a imensei bucăți de gheață retezată cu câteva zile în urmă de la Polul Sud, sau amuzantele întâmplări petrecute chiar în dimineața aceea la o mică stațiune cosmică din centura asteroizilor. În alt loc fu martorul performanțelor reușite de o rimă căreia i se implantase într-un laborator un minuscul creier artificial. Cinea, unul din numeroșii colaboratori la realizarea experienței, se întreba dacă prin asemenea operații nu s-ar putea obține o rasă nouă de rime, inteligente și sensibile, capabile de trăiri afective de o natură specială. Gregor găsi că ideea era destul de interesantă și își propuse să se mai gândească la ea. Trotuarul rulant îl trecu prin fața unui panou rezervat alpinismului submarin, sport practicat în special de copiii trimiși la odihnă în taberele de pe fundul Atlanticului. Alături se realiza o încercare epocală: captarea unei protuberanțe solare care avusese imprudența să țîșnească în Cosmos cu mult mai departe decât îi era îngăduit. Tinărul savant nu prea înțelese în ce scop se întreprindea această costisitoare acțiune, dar era convins

că numai spre binele omenirii. Urmări cu încântare mută eforturile cosmonauților, care întindeau o uriașă țesătură strălucitoare în jurul protuberanței incandescente. Imaginea, admirabil reliefată, se schimbă și lăasă locul unui scurt reportaj critic la adresa constructorilor de pe șantierul 95 101, aflat undeva lângă planeta Uranus. Dintr-o neînțelegere, se programaseră greșit automatele și se ajunseseră astfel la situația absurdă că unele stricau ce clădiseră altele, înainte chiar ca acestea din urmă să fi terminat. Personajul de conducere — foarte capabil, dar insuficient de autoritar — era aspru moralizat pentru greșelile săvârșite, iar în final se exprima speranța că și la șantierul 95 101 lucrurile vor reintra în normal. O undă de îngrijorare trecu prin glasul comentatorului nevăzut atunci când reaminti că stațiunea cosmică respectivă, de fapt noul local al Administrației Uranice Forestiere, trebuia dat în folosință, neapărat, în următoarele 24 de ore.

Gregor tocmai intenționa să-și mute atenția spre înaltul cerului, unde o coloană de elicoptere huruia insuportabil, exersînd în vederea unei iminente parăzi, cînd un anunț din centrul unui panou îi atrase irezistibil privirile. Înregistră pe retină o față căreia timpul nu reușise să-i șteargă trăsăturile cunoscute. Era Boldur, fostul său coleg din etapa de învățămînt elementar concentric programat. Cum ar fi putut să-l uite? Cîte ghidușii nu făcuseră atunci împreună, spre disperarea androizilor responsabili cu instruirea și educarea lor! Apoi se despărțiseră, și de mult nu mai știau nimic unul despre altul. Iată acum, pe panoul vibrant, inscripția tremurătoare din care se înțelegea că tînrul inventator Boldur avea să țină o comunicare de cea mai mare importanță pentru omenire. „Hm, hm!“ făcu Gregor dintr-un început de invidie, dar își aminti la timp că el, ca om al viitorului, nu-și putea îngădui un astfel de sentiment nedemn și-l respinse cu vehemență. „Bravo lui! își zise. Bănuiam eu că nu se lasă Boldur ăsta pînă nu face să vuiască toate planetele. E meritul său, incontestabil. Cu toate că, dacă-mi aduc bine aminte, i-am sugerat cîndva niște idei, dar asta n-are nici o importanță. Oricum, trebuie să-l ascult neapărat, e o datorie elementară“.

Mai rămîneau cîteva minute pînă la conferința de presă și își făcu socoteala că, dacă se grăbea, putea să ajungă

la observator înainte de deschiderea ei. Părăsi trotuarul rulant la prima stație de elicoptere. Fiind de felul lui norocos, găsi pe platoul larg un aparat care tocmai aterizase, întors din cursă. Pilotul îi ură un melodios bun sosît; deși automat, era un fin psiholog și intuise în îndelungata sa carieră că bărbatilor le făcea plăcere să li se adreseze cu o voce feminină, iar femeilor pe un ton grav, învăluitoare, de bas cu volum. Apoi Gregor indică direcția de zbor și în câteva secunde elicopterul se afla deasupra orașului, aproape de cupola transparentă, boltită peste clădiri și purtînd într-un imens inel inscripția:

*Nu așteptați daruri de la natură.
Procurați-le singuri!*

Elicopterul îl lăsă pe tînărul savant chiar pe platforma de zbor a Observatorului astronomic. Gregor coborî și parcurse în fugă distanța pînă la ascensor. Dar, oricît de grăbit ar fi fost, nu se putu abține să nu arunce o privire spre uriașul telescop. Dacă Adalina era marea dragoste a vieții sale, în inima lui Gregor telescopul stătea fără îndoială în vecinătatea ei. Așadar, înainte de a sări în cușca liftului, astronomul izbuti să mîngîie tandru cu privirea antena deschisă spre lumile de dincolo de atmosferă. Coborît rapid prin piciorul metalic al turnului și depus în perfectă stare pe mozaicul unei săli cu tavanul boltit, pe unde lumina cădea filtrată de vitralii, Gregor declanșă la repezeală receptorul de imagini mobile și o lucoare tulbure inundă sala, vîlurind. Din aceste valuri se modelară persoanele participante la conferința de presă a lui Boldur, atît de sugestiv reproduse, încît astronomul trebui să se retragă un pas, pentru a da unui invitat, apărut numai pe jumătate, posibilitatea să se contureze pe de-a întregul. Tînărul inventator vorbea de cîtva timp și Gregor fu mîhnit că pierduse începutul expunerii.

„Milioanele de tone de oțel pe care le producem anual, spunea Boldur, complexe de fabricație automatizate care ies pe porțile uzinelor, marile centrale atomice construite de noi în ultima vreme — toate acestea dovedesc nivelul la care a ajuns industria în sistemul solar, dîndu-ne drep-

tul să avem o încredere tot mai mare în forțele noastre..." etc., etc.

Gregor înțelese că Boldur era încă la partea introductivă. Din felul cum asistența sorbea cuvintele inventatorului deduse că și alții așteptau să se dezvăluie acolo o informație senzațională. Se așază comod într-un fotoliu, pregătindu-se să asculte.

„Învățații au prefăcut vise seculare în realități, urmă Boldur (și fostul său coleg pricepu acum că tânărul inventator intenționa să speculeze răbdarea publicului, pentru un și mai mare efect al comunicării). Ei au pus la punct fabricarea sintetică a alimentelor din bioxid de carbon, apă și substanțe minerale, izbutind să reproducă în laborator procesul realizat de plante cu ajutorul clorofilei. Pustiuri imense, ca deșertul Kara Kum și Gobi, au dispărut de pe hărțile Pământului, izgonite de ploile artificiale, de marile perdele de păduri, de uriașele..."

Gregor își zise că amicul său inventator începuse totuși prea de departe retrospectiva. Dacă Boldur intenționa să-și plaseze descoperirea abia după ce aducea la zi lista succeselor obținute de omenire în ultimele trei-patru secole, era puțin probabil ca momentul culminant să se producă înainte de căderea nopții. Atenția astronomului începu să slăbească.

„Vîrsta medie a oamenilor se apropie astăzi, în orașul nostru, de două sute de ani, datorită măsurilor sanitare de longevitate și condițiilor de viață din ce în ce mai bune, din ce în ce..."

Acum! tresări Gregor, înviorat de o speranță. Ceva îi spunea că Boldur hotărîse, în sfîrșit, să facă saltul în contemporaneitate.

„Proiectarea și construirea principalului satelit artificial al Pământului și studiile întreprinse de pe această a doua Lună au deschis uriașe perspective pentru cercetarea astrilor. Aceste perspective au fost traduse în viață de călătoriile primelor rachete în Lună și pînă în imediata apropiere a citorva planete din sistemul nostru solar, de scurtele popasuri ale altor nave cosmice pe asteroizii Hermes și Eros, de..."

Profund dezamăgit, Gregor căscă și întrerupse proiecția. Era limpede că Boldur avea chef de ample sinteze. „Ce ți-e și cu inventatorii ăștia!“ oftă tânărul savant, decis să nu reia legătura cu sala conferinței de presă decît după ce Boldur își va fi terminat introducerea istorică. „Ce ți-e și cu inventatorii ăștia! își reluă el gîndul, clătînd din cap. Îmi amintesc că la școală avea fel de fel de apucături. Odată a scos limba la robotul supraveghetor; credea că n-o să-l vadă, dar nu i-a mers. Ochiul roșu (de observat abaterile) l-a filmat pe loc, așa, cu limba scoasă, ca să se poată face la sfîrșitul orelor o ședință moralizatoare cu toți elevii. Boldur a fost prezentat ca material didactic. Ce ne-am mai distrat! Bineînțeles că am discutat colegial cu el, l-am făcut să-și înțeleagă greșeala și să promită că se va îndrepta. N-a mai scos limba, ceea ce înseamnă că ajutorul nostru i-a fost de un real folos, însă de astîmpărat tot nu s-a astîmpărat. Aș vrea să-l întreb dacă mai ține minte cum a distrus Automatul Universal de Verificat și Pus Note, în urma unei neînțelegeri privind aprecierea răspunsului său. Era, de fapt, o situație fără ieșire: unul pretindea că știuse lecția, celălalt apreciasse această pretenție drept absurdă — și Boldur n-a găsit altă soluție decît să pună dinamită (formula de preparare o memorase citind pe asouns un roman istoric interzis) sub cutia verficatorului. Puțin a lipsit să nu distrugă întreaga clădire, dar adevărul e că încă de pe atunci puteai să presimți în Boldur un inventator. Cine știe ce-a mai pus la cale de cînd nu ne-am mai văzut, vreo născocire teribilă care o să-l facă dintr-o dată celebru. Și în loc să-ți spună de la început despre ce-i vorba, te fierbe ca pe un crap sintetic, repetînd istorioul navigației interplanetare de la Prometeu încoace!“

Cînd astronomul redeschise aparatul, Boldur, infierbințat de-a binelea, ajunsese tocmai la:

„... pentru a fi cercetate de aproape. Vrem să aterizăm pe aceste planete, să cunoaștem acolo noi oceane și noi continente, noi munți și stepe, vrem să cercetăm plantele și animalele de care nu ne îndoim că există pe unele corpuri cerești, să dezlegăm atîtea și atîtea taine nedezvăluită pînă acum. Sînt convinși că greutățile pot și trebuie să fie învinse!“

„Ah! Nenorocire! gîndi Gregor. Am scăpat chiar momentul-cheie al discursului!”

Se întrebă încotro să alerge pentru a se informa despre conținutul comunicării lui Boldur (cu toată repulsia sa pentru cencetarea superficială) de la surse de a doua mînă.

— N-am să-mi iert asta niciodată! exclamă neconsolat astronomul. Era de datoria mea să fiu primul care-l felicită pe Boldur pentru succes, și uite că nici măcar nu știu ce s-a vorbit acolo. O întîlnire cu el, acum, mi-ar fi fatal stîmjenitoare. Ar trebui să mint, or minciuna e un cuvînt de multă vreme dispărut din dicționarele noastre enciclopedice. Și nu știu ce mă face să cred că descoperirea lui Boldur era în strînsă legătură cu destinul meu.

În sfîrșit, înțelese că exista o posibilitate de reparație: „Dacă undele electromagnetice se deplasează cu o viteză v_0 , raționă Gregor cu febrilitate, înseamnă că într-un timp t parcurg o distanță d precis determinată. Înlocuim simbolurile cu valori, deci pe v_0 cu 300 000 de kilometri pe secundă, iar pe t cu timpul scurs de la difuzarea discursului lui Boldur, iar în finalul operațiilor găsim distanța la care ajung undele purtătoare în intervalul dat. E clar că stațiile de tipul celor rătăcitoare, aflate la periferia sistemului solar, vor primi comunicarea ceva mai tîrziu și o vor înregistra pentru arhivă. Nu trebuie decît să iau legătura cu o asemenea stație, pentru ca de la distanța calculată să primesc, într-un timp echivalent cu $2t$ plus un coeficient de întîrziere, retransmisia conferinței de presă”.

Alese la repezeală pe marea hartă cerească o stație cosmică întru totul convenabilă și își formulă cererea direct în impulsuri codificate.

O undă de bucurie, a cărei natură subtilă îi era bine-cunoscută lui Gregor din alte împrejurări, îl străbătu la revederea scenei ce păruse pierdută definitiv. Surprinse tocmai momentul cînd Boldur, cu fața crispată de efort, împungînd cu degetul spre unul dintre invitați, rostea apăsător:

— Părerea dumitale mă interesează foarte mult, cu toate că este fundamental greșită. Cum poate afirma cineva, care se numără printre somitățile lumii științifice contemporane, că tot ce susțin eu este ridicol și absurd? Nu ți-e teamă de judecata viitorului? Această judecată aspră și, din fericire, implacabilă, de neinfluențat, va ști să ridice ideea strălucitoare din noroiul unor acuzații sterile, unde dumneata ai încercat s-o tîrăști. Am toată stima pentru ascuțișul minții dumitale, tot respectul pentru opera științifică pe care o crezi, dar asta nu mă împiedică să veștejes cu asprime buruienile ivite din cînd în cînd pe ogorul unei atît de fertile activități.

— Protestez! strigă adversarul, infuriat.

Boldur nu se lăsă întrerupt:

— Sînt în asentimentul majorității, observă el cu un zîmbet de satisfacție gravele clătinări din cap ale celorlalți savanți invitați, sînt în asentimentul majorității declarînd fără falsă modestie că proiectul meu de astronavă întrece tot ce s-a conceput pînă acum în întreaga istorie a cosmonauticii. O îndelungată și pasionată muncă de cercetare mi-a permis să realizez această navă cosmică, a cărei machetă v-am prezentat-o aici... și sînt dispus s-o mai prezint o dată, pentru cei ce nu reușesc să înțeleagă imediat lucrurile evidente... (*Aluzia era prea bătătoare la ochi pentru ca ilustrul academician să nu-și plece fruntea într-o tăcere plină de jenă.*) Dispunînd de un motor ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat, racheta mea atinge în zbor o viteză suficient de mare pentru a i se imprima o traiectorie exterioară sistemului solar, din care trebuie să ieșim neapărat, cu orice preț. Oare n-ați avut niciodată senzația sufocării într-un spațiu atît de mic cum e cel delimitat de ultima orbită planetară? Eu unul nu mă pot obișnui cu gîndul că, dintr-un Univers fără limite, omului îi este dat abia un petic fără însemnătate. Unde-i atunci cîmpul marilor noastre experiențe, al marilor noastre des-

coperiri? Desigur, numai în spațiul infinit („*In infinit*“, *întăriră savanții*) și e curată rușine pentru om, din moment ce te pretinzi specie cugetătoare (*Exclamații: „Rușine!“*), că ne gândim atât de rar la un mijloc prin care să învingem greutatea unui zbor spre stele, spre infinit!

„Formidabil! aprecie, în sinea lui, Gregor. Păi Boldur. Boldur ăsta ... are niște idei...”

— A sosit momentul să nu ne mai speriem de abisele cosmice, proclamă solemn tânărul inventator. Cu ziua de azi începe era expedițiilor interstelare. Știm noi, oare, ce se află dincolo de tot ce se cunoaște, în străfundul spațiului? Ce se ascunde în vecinătatea lui Arcturus, sau chiar mai departe, în nucleul galactic? Poți să-mi spui dumneata? își întrebă sfidător victima neliniștită. Nu poți, desigur! triumfă el. Cunoștințele noastre sînt atât de puține, încît nici nu merită vreo atenție. Astronomia nu-i decît o biată știință de cabinet (*Aici Gregor fu gata să protesteze, dar se reținu la timp*), iar adevărul valabil rămîne cel pipăit la fața locului, acolo, lângă stele. Ei bine, vom pipăi, vom vedea! Motorul meu ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat este capabil, *singurul* capabil, accentuă Boldur, să transporte un echipaj în adîncurile spațiului cosmic, de unde stelele ne trimit pe razele lor chemări la care, din preistorie și pînă astăzi, am rămas indiferenți.

Savantul muștrat atât de sever de către Boldur mai încercă o intervenție timidă:

— Bine, zise el, dar de ce tocmai Beta din Argonautul...

— Da! reteză Boldur în fașă diversiunea adversarului. Da, am ales drept țintă a călătoriei steaua Beta din Constelația Argonautului pentru simplul motiv că, dintr-o greșeală regretabilă, steaua Alfa pur și simplu nu există. Am fost deci obligat să-mi îndrept atenția spre Beta și să calculez totul în funcție de parametrii acestei stele. Vă asigur că n-aș renunța la proiectul expediției chiar dacă stimații noștri astronomi ar fi uitat nu numai steaua Alfa, ci întreg alfabetul grecesc!

Boldur făcu o scurtă pauză de efect, apoi întrebă:

— Credeți că-mi vine ușor să revoluționez tehnica acestui secol atât de avansat? Nu-mi vine ușor, dar o voi face!

Stelele ne așteaptă, și trebuie să ne prezentăm la înălțimea așteptării lor!

Ascultându-l pe Boldur, astronomul simțea cum simpla curiozitate de la început se transforma treptat în admirație fără rezerve. În ochii lui, inventatorul începu să primească aureola unui idol. Proiectul expediției spre Beta din Argonautul îl fascinase. Boldur țintise departe, ca un mare vizionar, și era ferm hotărât să-și înfăptuiască visul. Lui Gregor îi păru rău să nu se gândise el cel dintâi la expediția interstelară, dar avu curajul să recunoască sincer că, chiar dacă i-ar fi trecut prin minte o astfel de idee, cunoștințele sale astronomice nedublate de o imaginație tehnică adecvată nu i-ar fi permis să născocoască faimosul, senzaționalul motor ionic-etcetera-focalizat, în stare să străpungă Galaxia dintr-o parte în cealaltă.

Între timp, lui Boldur i se pusese câteva întrebări. Intenționa oare să realizeze curînd proiectata astronavă? Avea de gînd s-o expedieze spre Constelația Argonautului cu un echipaj mecanic sau cu unul uman? Prevedea cumva participarea sa la expediție și, dacă da, atunci în ce calitate? Nu era proiectul — altfel excepțional — prea primejdios pentru a i se da o rezolvare pripită, fără a mai aștepta verificarea lui pe baza tuturor legilor prudenței și includerea oficială în patrimoniul marilor idei ale omenirii? Și așa mai departe.

— Voi răspunde fiecărei întrebări, acceptă inventatorul, chiar dacă unele au fost puse tendențios. Va fi expediția primejdioasă? Incontestabil. Orice idee mare cere sacrificii, altfel n-ar fi idee mare și nu s-ar bucura de atenția mea. Dar toate calculele mă îndreptățesc să cred că vom reuși. Și ce altceva decît însăși reușita practică a proiectului meu ar putea să-l impună cu mai mult succes atenției omenirii, deci să-l treacă în patrimoniul de care aminteați? Nu, sînt hotărît să nu las rezolvarea acestei probleme pe seama secolelor viitoare. Ar fi foarte simplu să trimit în Constelația Argonautului o navă experimentală, pilotată automat. Dar ce cîștig am avea, dacă nu putem atinge solul planetelor miraculoase de acolo, dacă nu palpăm opera naturii pe toate suprafețele ei? Automatele nu se pot extazia suficient în fața surprizelor pe care ni le rezervă Beta — spun asta bazîndu-mă mai mult pe intui-

ție, dar niciodată intuiția mea n-a dat greș — așa că n-au ce căuta acolo unde omul însuși este chemat să înfrunte un univers ostil și în același timp admirabil! (*Murmure aprobative sau reținute, perfect sincronizate cu expresia auditoriului*). Așadar, să fie clar: va pleca spre Constelația Argonautului un echipaj uman. Participarea mea la expediție nu se poate pune la îndoială și se înțelege iarăși de la sine că voi fi conducătorul ei. Mie îmi aparține proiectul călătoriei, precum și cel al mijlocului practic destinat atingerii stelei Beta; în plus, cunosc perfect traseul zborului din studiul întregii documentații existente, așa că e de datoria mea să preiau echipajul și să-l conduc spre îndeplinirea cu succes a acestei idei. (*Aplauze în sală. Strigăte: „Boldur, ești magnific! Să ne trăiești!”*) Nu ascund, urmă Boldur, că expediția ține de un viitor apropiat, atât de apropiat încât nici nu merită numele de viitor. Construcția navei a fost angajată din timp și se află în plină desfășurare. Dacă lucrările vor înainta conform calculelor mele, peste șase săptămâni — însemnați vă rog această dată — astronava își va putea lua zborul în direcția știută de noi toți. Până atunci am timp să mă ocup de completarea echipajului. Deocamdată m-am decis numai asupra câtorva dintre numeroșii voluntari, doritori să se jertfească pe altarul cunoașterii stelei Beta. Este vorba de frații Vlig, savanți, medicul Darnaputra și căpitanul navigator Pier Ulm, șeful de echipaj.

Nimeni n-ar putea spune precis cum s-a produs faptul senzațional. Gregor, care urmărea explicațiile atât de transpus, încât s-ar fi zis că nici nu mai respiră, acționează în mod reflex, împingându-și proiecția în relief înaintea adunării de savanți.

— Te salut, Boldur! strigă. Eu sînt Gregor, prietenul tău din copilărie.

Boldur se întoarce spre proiecția apărută pe neașteptate și Gregor se temu că inventatorul nu-l va recunoaște imediat.

— Aha! făcu Boldur. Știu ce vrei.

— Nu mă refuza, Boldur! se rugă Gregor. O expediție cosmică fără astronom la bord este sortită de la început eșecului. Amintește-ți că...

— S-a făcut! întrerupse Boldur șirul vorbelor repezite ale celui alt. Te iau și pe tine în echipaj.

Dacă ar fi avut cineva curiozitatea să gradeze sentimentele, să le împartă în trepte după valorile pe care intensitatea lor le putea atinge într-o persoană fizică dată, atunci Gregor s-ar fi aflat, imediat după răspunsul mărinimos al lui Boldur, pe a doua treaptă de fericire, cunoscut fiind că pe prima n-ar fi reușit să avanseze decât în preajma iubitei sale Adalina. Dar și a doua treaptă presupune o agitație lăuntrică suficient de dezordonată, ca să ne declarăm mulțumiți cu emoția de moment a foarte sensibilului astronom. Perspectiva plecării spre stele, atât de fantastică și de nesperat pentru el cu o zi înainte, devenea dintr-o dată o realitate tangibilă în această dimineată pe care, pe bună dreptate, am considerat-o de la început sublimă.

O vreme Gregor își permise să se piardă pe cărările întortocheate ale unui vis anticipativ, navigînd prin el cu privirile pironite în gol și cu genunchii proptiți în masa lui de lucru. De fapt, cu *privirile în gol* e un fel de a spune, deoarece în acele momente Gregor filma în creier variantele posibile ale drumului spre Beta. Se văzu la bordul navei, supraveghind bunul mers al aparatelor, răspunzător de securitatea întregului echipaj. De dincolo de ecrane, Cosmosul îi înțepa ochii cu mii de ace luminoase. Constelația Argonautului domina spațiul întunecat. Deodată, un corp ceresc neidentificat brăzdează bezna, săgetînd din străfunduri de-a dreptul spre astronavă. Nenorocire! Totul pare pierdut... și, în sfîrșit, o manevră executată cu dibăcie de Gregor pune echipajul în afara oricărui pericol. Boldur însuși, learcă de sudoare, îi strînge mîna și recunoaște cu sinceritate: „Pierdusem orice speranță. Dacă nu erai tu...” Cite nu exprimă acest atît de simplu „dacă

nu erai tu...!“! Pe fața lui Gregor înflorește un zîmbet modest, de om care nu și-a făcut decît datoria.

Astronava trece pe lingă o stea necunoscută, una din puținele întîlnite în drumul lung și anevoios. Motorul ionic-conic-tronconic funcționează cu toată capacitatea sa. Totuși, viteza scade. Ceva nu e în regulă, iar steaua se apropie din ce în ce mai mult, întinzînd spre navă brațe incandescente. Gregor se infioară: astrul străin e atît de aproape, încît discul său întrece de cîteva zeci de ori pe cel al soarelui văzut de la fereastra observatorului pămîntean. Temperatura urcă: în interiorul astronavei miroase pătrunzător a ars. Prin fisuri aerul se scurge afară și se aprinde, încercuind racheta cu un tremurător vâl de flăcări. Deznădejdea își face cuib în fiecare suflet. Imbrăcați în costumele lor de protecție, oamenii privesc muți clo-cotitorul abis de plasmă, de unde se apropie cu pași repezi moartea... Și, deodată, ideea salvatoare prinde contur în mintea încetoșată a lui Gregor: una din duze trebuie să fie infundată și împiedică funcționarea normală a motorului. Un control superficial confirmă justetea acestei intuiții. Duza respectivă este schimbată cu prețul unor eforturi supraomenești, iar expediția părăsește zona periculoasă, continuîndu-și zborul spre Beta.

O radiație mortală prinde nava într-un bombardament necruțător. Aparatele dau alarma. Nici o substanță existentă la bord nu se dovedește impenetrabilă pentru misterioasele microparticule. Gregor se frămîntă, ajuns la un pas de disperare. Ce-i de făcut? Ce-i de făcut? Da, trebuie să încerce și această cale. Încearcă, Gregor, nu te poți lăsa înfrînt de puterile oarbe, ah, ah! Să vedem care pe care!...

...Și, strîngînd din dinți, Gregor scutura cu îndirjire masa, unde constelațiile de pe ultimele fotografii obținute cu celebrul său telescop se clătinau într-un efort de realcătuire.

Întorcînd întîmplător capul spre ușă, incremeni: în prag stătea o arătare deșirată, avînd mina întinsă amenințător în direcția lui.

— Nu strica echilibrul lumii! zise arătarea și înaintă, ațintindu-l stăruitor cu un deget osos, parcă recent scos

de la naftalină. Încă nu e timpul, șopti apoi foarte conspirativ.

Gregor rămase amuțit de uimire.

— Cine ești și ce cauți aici? întrebă, când îi mai veni la loc sufletul plecat aiurea prin Galaxie.

— Numele meu nu contează, spuse celălalt. Sînt un atom în nemărginire și atomii autentici nu poartă altă marcă decît propriul lor simbol. Sînt o enigmă pentru toți, mai mult încă pentru mine însumi. Tu, în schimb... tu, ei bine...

Și degetul îngălbenit de timp îl ținti din nou, tremurător, pe proaspătul navigator stelar.

— Te cunosc: ești pramatia de Gregor! urmă bătrînul pe un ton care, asociat strălucirii nefirești a ochilor lui, îl făcu pe astronom să se simtă intimidat.

În aceeași clipă îl recunosc pe Axanio, savantul eliberat de curînd din instituția care mutase pe Mante cunoscutul deziderat antic *mens sana in corpore sano*. Încercă să-și amintească în mare viteză tot ce știa despre bătrîn, dar nu reuși să smulgă creierului decît o vagă informație cu privire la intenția mai veche a lui Axanio de a construi o uriașă mașină infernală, destinată să rezeze din Pămînt o treime, căreia să i se dea drumul prin spații spre galaxia de antimaterie din Lebăda. Bătrînul prevedea o explozie catastrofală ce ar fi ras din Univers galaxia respectivă, cu toate ale ei. Stabilise pînă și data precisă (peste două milioane de ani) cînd fragmentul planetar ar fi ajuns să-i execute dorința testamentară și se pregătea să aștepte în liniște fericitul eveniment. Pînă atunci mai umbla de la un for la altul cu mapa lui uzată, doidora de planuri și machete, în speranța că va găsi undeva fondurile pentru realizarea genialei lui invenții. Ținînd seama de aceste amănunte de ordin biografic ale vizitatorului său nechemat, Gregor se feri în spatele mesei și poate că și-ar fi căutat un refugiu mult mai rezistent dacă ar fi cunoscut în întregime cartea de vizită a lui Axanio. Dar e puțin probabil să existe adăposturi suficient protejate împotriva diferitelor tipuri de raze distrugătoare născocite de bătrîn în îndelungata sa activitate subversivă.

— Ascultă, Gregor! porunci Axanio, privind prin astronom ca printr-o lentilă. Cred că ești la curent cu cele mai

noi cercetări ale mele, după care omul, această bestie încrezută și irațională, nu este altceva decât mult căutata verigă de legătură între plesiozaur și tipul superb numit pitecanthropus celestus, locuitorul de mâine al sistemului solar și, prin urmare...

Spusele lui Axanio demonstau că perioada de detențiune la „mens sana in corpore sano” nu fusese cheltuită zadarnic. Rodul subtil al meditațiilor din ospiciu se cerea consumat și Gregor avusese nenorocul să fie cel dintîi căruia i se oferea cu insistență să guste din el.

— Evoluția este o noțiune perimată, susținea bătrînul savant, aplecîndu-și trupul peste masă în așa fel încît Gregor își văzu poziția amenințată. Trebuie revăzut totul, curățat, periat! continuă Axanio cu acea convingere de nezduncinat pe care o au vizionarii. Dacă admitem o direcție înainte și înapoi, trebuie în mod necesar să acceptăm mișcarea la stînga și la dreapta și așa mai departe. Odată născut, unghiul tinde spre forma lui cea mai perfectă și astfel apare unghiul drept. Iar din mai multe asemenea perfecțiuni minore se dezvoltă patrulaterul. Iată că evoluția e strîns legată de patrulater; mai precis, se manifestă ca o serie de cadre de diferite mărimi, dispuse neuniform în timp. Fiecare cadru fixează în centrul său imaginea unui obiect, cu sau fără suflet. Timpul curge și cadrele astfel determinate alunecă pe fluxul său liniștit, apropiindu-se pe neobservate de cascadă. Acolo patrulateretele cad și, în învălmășeala care se produce, imaginile se amestecă între ele, își schimbă încadrarea, suferă intens și alunecă mai departe, spre cascada următoare...

Gregor urmărirea ideea cu o încordare a musculaturii faciale care-l punea deocamdată la adăpost de vreo izbucnire violentă a lui Axanio. „Cît timp îl ascult, nu-mi poate face nimic rău, raționase nefericitul astronom. E prea ocupat cu filozofia.” Și, într-adevăr, bătrînul savant își dezvoltă teoria cu încăpățînarea celui care nu prea are deseori parte de auditoriu, fiind cu atît mai dispus să-l exploateze la maximum și fără nici o remușcare.

— Înțelegi? se opri el la un moment dat, atît de brusc, încît lui Gregor, care alunecase cu gîndul aiurea, îi fu greu să se reculeagă imediat.

— Cum? ... ăăă ... Da, da! ... ăăă ... Înțeleg, desigur!

se grăbi să-l încredințeze pe Axanio, dar acesta nu părea prea convins.

— Cred că nu e totul suficient de lămurit, constată bătrînul. Iartă-mă, dar pentru mine lucrurile sînt foarte clare și tocmai de aceea întîmpin mereu greutăți cînd explic profanilor. Mi se pare că vorbesc despre ceva dinainte cunoscut și abia mai tirzia îmi dau seama că... Senzația asta am avut-o și ieri, cînd l-am vizitat pe Napoleon. Nu-l cunoști pe Napoleon? E cel mai reușit catir din cîți a dat pînă acum omenirea! L-am plasat undeva, între coropișniță și hipopotam. E și foarte pregătît, are aptitudini speciale pentru filozofia mea. Sînt vreo cinci secole de cînd o aprofundează, am impresia că o dezvoltă în secret. Dar nu sînt supărat pe el. Și de fapt nici nu-l cheamă Napoleon, îl cheamă Jigodie. Să vezi ce mi s-a întîmplat: eram împreună, chiar lîngă cascadă, și priveam cum trec cadrele acelea și cum cad. Unul după altul cădeau într-un vârtej de spumă. Și într-unul vîd o imagine și zic: uită-te bine, Jigodie, ăsta-i ăla cu expediția lui. Ce, crede că nu cade? Nimic nu scapă legilor descoperite de mine, să știi! Cascada urlă în străfunduri și o ceață albă se umflă acolo jos, acoperind zona unde se produce schimbul de imagini...

Simulînd mai departe atenția, Gregor ieși din spatele mesei și se deplasă pe neobservate spre ușă. Înaintarea îi pune probleme serioase, deoarece bătrînul savant i se așeza mereu în față, încercînd să-l rețină.

— Trebuie să înțelegi că planul de explorare a stelei Beta este o absurditate, spuse pe neașteptate Axanio. Cea mai iresponsabilă idee produsă de vreun ins aflat pe scara evoluției între piciorul de scaun și pitecanthropus celestus! Am auzit întreaga discuție cu aparatul meu acustic total. (Își bătu cu palma servieta voluminoasă.) Știu, vrei să mergi și tu acolo; ești un copil naiv și plin de vise. Ascultă-mă pe mine, Gregor! Renunță! Lasă-l în pace pe Boldur, lasă-l să plece la moarte sigură. E un descreierat. Voi face totul ca să-l împiedic, totul! Mă voi împotrivi acestei expediții profanatoare, jignitoare pentru Universul întreg. Păzește-te, Gregor! avertiză bătrînul. Nimic nu poate sta în calea forțelor pe care le conduc. Expediția nu va avea loc pentru că *nu trebuie* să aibă!

Inverșunarea din glasul lui Axanio îl făcu pe Gregor să ezite. Se întoarse tulburat spre bătrîn.

— De ce? Cu ce a greșit Boldur? De ce...

— Gregor, tu ești băiat deștept, aprecie Axanio. Fii atent. (Savantul coborî tonul.) Îți fac o destăinuire de cea mai mare însemnătate: steaua Beta a căzut în cascadă. Chiar acum, de cîteva minute. O văd, o văd! E acolo, sub vîlul de ceață fremătător. Acum își schimbă locul dintr-o cadră în alta. Mari prefaceri se petrec în steaua Beta! Și Boldur vrea să deranjeze acest proces cu planul lui smintit.

Lămurit pe deplin, Gregor făcu grăbit pașii care îl mai despărteau de ușa și se avîntă pe platforma suitoare.

— Stai! strigă Axanio în urma lui. Stai, unde fugi? Să știi că nu-i de glumă! Pulberea se va alege de tine și de Boldur și de toți, dacă vă încăpățînați în ideea de a profana steaua Beta! Gregor, cascada, nu uita cascada! ... Gregor, cas-ca-daa ...

Ajuns la spațiu larg, tînărul astronom se opri o clipă să-și tragă sufletul și își șterse transpirația de pe frunte.

4

În după-amiaza aceleiași zile, Gregor făcu o scurtă călătorie pînă într-un orașel din America de Sud, construit de curînd și pavoizat chiar de la inaugurare cu fermecătoarea prezență a Adalinei. Cum însă iubita îndeplinea în viața civilă funcția de laborantă într-un combinat de lapte praf, astronomul se văzu obligat să întirzie nițel pe drum în așteptarea orei cînd, fiind destul de prăfuit, produsul respectiv avea să-i îngăduie o întrevedere la marea tandrețe cu autoarea lui. Neavînd deci ce face, Gregor alese o rută mai lungă spre aleasa inimii — procedeu cunoscut îndrăgostiților. Urcă într-un convertoplan cu traiectorie foarte sinuoasă, un fel de cursă destinată navetiștilor din trei continente. Călătoria fu splendidă și

tinărul amant al stelelor putu să vadă pe planetă următoarele:

Pe Marea Mediterană totul era în ordine. Cele trei poduri uriașe care legau Europa de continentul african se aflau toate la locul lor, deși circularaseră zvonuri că unul avea să fie mutat în altă parte, ca urmare a repetatelor reclamații făcute de o secție locală a Academiei Piscicole privind efectele dăunătoare ale vibrațiilor transmise prin picioarele de pod acvaticilor ei protejați. Liniștit în această privință, Gregor aruncă o privire dincolo, în Africa, bucurându-și ochii cu verdeața proaspătă a Saharei, unde se zice că ar fi existat cândva un deșert. Cel puțin taica Grigore așa susținea, dar cât preț puteai pune pe spusele unei imagini vivante care se țira dintr-un secol în altul! Grădinile sahariene se așterneau, sub cerul de un albastru luminos, ca o hartă vegetală desfășurată. Când să le admire mai bine, convertoplanul prinse viteză și le depăși, intrând în spațiul de deasupra continentului asiatic. O masă compactă de nori îl împiedică pe astronom să vadă frumoasele orașe alpine din Caucaz, stațiuni de odihnă renumite pentru diverse regimuri de ploi cu raze ultraviolete. Tot astfel, mai scăpă ocazia să admire două lacuri noi, trei hidrocentrale și un număr oarecare de bazine cerealiere, destinate (puteai deduce asta chiar fără a avea perspicacitatea recunoscută a tinărului Gregor) hranei unui întreg glob pământesc. Astronomul nu se îndoia de faptul că pe câmpiile de sub el pășteau vaci și viței de mare productivitate, transformând cu inconștientă iarba în albumine și grăsimi pentru populația sporită a planetei. Deasupra Tibetului, convertoplanul riscă un tur de forță, spre marea plăcere a călătorilor, țîșnind printr-o spărtură produsă în plafonul de nori pînă în apropierea piscurilor de pe care ultimele suprafețe de gheață se scurgeau în piriișe gilgiitoare spre Siberia, unde li se găsisse o întrebuințare convenabilă. Apoi, Gregor își delectă privirile cu minunatul tablou oferit de Oceanul Pacific, încorsetat acum într-un brîu de insule artificiale, platforme plutitoare pentru pescarii amatori, a căror influență asociație nu preocupase de-a lungul timpului nici un efort pentru lărgirea și buna desfășurare a activității membrilor ei. Ca la o comandă, televizoarele începură să transmită reclame

pentru diverse conserve de sardele, presărate cu invitații foarte tentante privind petrecerea concediului în imperiul submarin al înaltelor satisfacții pescărești. Ocupat cu memorarea lor, Gregor nici nu simți scurgerea celor câteva minute care îl mai despărteau de America sudică și se trezi deodată ajuns la capătul drumului său aerian.

Cobori din convertoplan, nu înainte de a mulțumi pilotului automat pentru agreabila călătorie. Orașul îl primi ca pe un vechi cunoscut, fiindcă pasiunea incandescentă a astronomului pentru fermecătoarea laborantă nu mai era de mult un secret. Chiar și copiii își aminteau cele câteva producții de lapte compromise din visătoarea neatenție a Adalinei, imediat după fulgerarea inimii ei. E drept că de atunci tânăra își mai revenise, acceptând dragostea lui Gregor cu suficientă naturalețe ca să stîrnească inevitabil invidia celorlalte feminități, umbrite, din orașel.

Gregor străbătu străzile știute spre parcul de care îl legau atâtea înduioșătoare amintiri. Ocupă o poziție retrasă, pe banca socotită „a lor“ dintr-o ciudată și în același timp foarte nevinovată reapariție a spiritului de posesiune. Adalina, cum era și firesc, nu venise la ora fixată, iar astronomul își începu cu nerăbdare așteptarea. O dulce neliniște creștea în el. Turnul fabricii de lapte praf, vizibil printre coroanele verzi ale parcului, îi magnetiza privirile. Își pregăti o ținută cât mai serioasă, deși se temea că, în momentul revederii, totul se va spulbera sub presiunea strivitoare a exploziei emoționale de care nu se putea feri niciodată alături de frumoasa Adalina.

Și, deodată, pe alee se ivi ea, ca o fluturare gingașă. Venea aproape alengînd, cu mîinile întinse spre el și Gregor se simți atît de tulburat, încît ar fi putut face concurență unui nor de materie obscură din constelația Ophiucus.

— Dragule! strigă Adalina, îmbrățișîndu-l. Mă aștepti de mult?

Gregor îngînă ceva din care să se înțeleagă că așteptarea, cînd e încununată de apariția celei mai încîntătoare ființe, are ceva din parfumul subtil al unui balsam și așa mai departe. Adalina zîmbi mulțumită și se așeză alături de astronom.

— Imaginează-ți, scumpule, că iar am avut neplăcerile spuse ea pe un ton care produse asupra lui Gregor o impresie profundă. Nora Luisita Gonzales y Morrena, ființa aceea nesuferită, mi-a aruncat niște vorbe jignitoare, sînt extrem de revoltată! Nici să nu mă întreb ce-a spus, pentru că mi-e imposibil să repet. Ce crede ea, că oricine acceptă să fie prietenă cu un astronom celebru numai din dorința de a-și etala în public toaleta de seară? Sînt profund nenorocită, astăzi am stricat din nou un sfert din producția de lapte praf, și asta din cauză că nu m-am putut gîndi decît la insultele Norei Luisita. Nu mai pot îndura, dragule! se plînsese Adalina, lipindu-se de Gregor. Toți oamenii aceștia sînt atît de comuni, de insuportabili!

Tînăra tăcu și abia acum, cînd farmecul cuvintelor sale se risipi, avu Gregor răgazul s-o examineze mai bine. Adalina era o fată înaltă și sportivă, cu un corp ca de statuie, pielea de netezimea marmurei, păr lung, încadrînd o față de un oval impecabil. Ochii mari și limpezi oglindeau (în momentele cînd nu reflectau imaginea aureolată a lui Gregor) neantul nopților de vară, lăsînd lumina să se filtreze printre niște gene subțiri, puțin aduse din condei. Gura cu buze senzuale constituise pentru tînărul astronom, încă de la început, un obiectiv deloc neglijabil. Laboranta mai avea un fel de a zîmbi fugar și excitant, cuprînzîndu-și iubitul în focarul unei priviri învăluitoare. Era, cu alte cuvinte, femeia cîntată de un lung șir de poeți antici, clasici, moderni și cibernetici, deci Gregor avea toate motivele să se declare mulțumit, cu atît mai mult cu cît Adalina purta o togă ușoară, scurtă, dintr-un material plastic translucid și foarte plăcut la pipăit.

— Vai, sînt atît de singură fără tine! trecu Adalina la un alt subiect, dezmiardîndu-i lui Gregor părul lăsat hoțeste pe-o sprînceană. Astronomul, cucurit de mărturisirile iubitei, se abandona unui flux leneș, care-l purta un timp cu sine printr-o lume imponderabilă și nesperată, detașîndu-l complet de tot ce aparținea universului inconjurator.

„Ah, e atît de bună, atît de cuminte!“ își repeta în gînd sub influența ameteitoare prezențe a fetei de lîngă el și ajunsese la un moment dat atît de departe, transportat de fluxul acela subtil, încît abia mai auzi glasul Adalinei:

— Gregor, tu nu mă ascuți?!

Era și uimire, și iritare, ba chiar și puțină indignare în tonul frumoasei fete, așa că tânărul astronom se grăbi să afirme contrariul, uzînd de toate jurămintele de credință și fidelitate cîte îi veniră la îndemînă. În ciuda eforturilor sale disperate, Adalina rămase decepționată și Gregor nu știa ce să mai facă pentru a-și repara greșeala involuntară. Se gîndi să-i vorbească despre expediția organizată de Boldur și rămase chiar surprins că Adalina, care la început asculta cu o disprețuitoare indiferență, păru din ce în ce mai interesată. Astronomul prinse curaj și-i povesti cu lux de amănunte conferința de presă. Ajungînd la intervenția sa, prezentă momentul cu atîta suflet, încît inimă de piatră trebuia să aibă cel care, auzindu-l, nu s-ar fi entuziasmat la rîndul său.

— Ai cerut tu asta? întrebă Adalina neîncrezătoare.

— Bineînțeles! Nu puteam să scap prilejul, declară Gregor, apoi continuă cu o nereținută mîndrie: Ai în fața ta pe unul dintre norocoșii care vor duce în Constelația Argonautului ideea supremației omului asupra tuturor celorlalte necuvîntătoare!

— Iiii! ... gemu Adalina și izbucni într-un plîns disperat, mai mult o tînguire pe tonurile cele mai de sus.

Gregor fu peste măsură de uimit de această neașteptată reacție.

— Ce ai, draga mea, ce ți s-a întîmplat? întrebă el fără să-și ascundă îngrijorarea.

Adalina se opri o clipă din plîns.

— E departe steaua aceea? întrebă ea cu o umbră de speranță în glas.

— Șase sute de ani-lumină!

— Iiii! ... reîncepu transmisia pe înaltă frecvență.

— Adalina! De ce plîngi! Nu pot să te văd astfel, mărturisi în disperarea lui astronomul.

— Răule! îi reproșă printre sughituri laboranta. Pe mine cui mă lași? Eu ce să fac singură pe Pămînt?

Gregor se văzu pus în încurcătură.

— La asta nu m-am gîndit, recunosc eu el oftînd.

— Iiii! ... Tu niciodată nu te gîndești la mine...

— Încetează, m-am săturat! izbucni tânărul astronom, pierzându-și, în sfârșit, răbdarea. Să judecăm situația, poate vom găsi o soluție.

Adalina se mai liniști.

— Dacă steaua ta e atât de departe, înseamnă că ți-ai înapoiezi pe Pământ peste șase sute de ani, spuse ea infiorată.

— Șase sute douăzeci și patru de ani, corectă Gregor Nu. te rog! Nu începe iar! Știi bine că în astronavă timpul trece mai încet.

— Da, dar eu voi fi atunci o proiecție mobilă! observă îndurerată Adalina. Un tablou vivanț!

Gregor rămase pe gânduri.

— Asta așa-i, constată el nemulțumit.

Tinăra fată îl privi cu ochii ei migdalați, înlăcrimați, tulburându-l.

— Ar fi o soluție, zise șovăitor astronomul.

— Care?

— Să hibernezi. Să te lași congelată. Te vom trezi la întoarcerea expediției. Vom fi atunci din nou împreună.

Adalina se scutură, cuprinsă de scîrbă.

— Congelează-te tu! replică ea cu asprime.

Gregor căzu din nou pe gânduri.

— Știi ceva? Ia-mă cu tine, ceru Adalina.

— Unde? întrebă astronomul, încă nu prea lămurit în privința intențiilor ei.

— Acolo, pe navă. Să călătorim împreună spre steaua Beta.

Gregor rămase mut de surprindere.

— Ada... Adalina, se bilbii el. Vrei tu să vii cu mine acolo sus?

Fata clipi din ochi afirmativ.

— Ah! exclamă Gregor. Accept! Vom fi mereu împreună! Am să-l conving pe Boldur să te primească în echipaj. Am să-l rog în numele prieteniei noastre vechi. Nimic nu ne mai poate despărți!

— Dragule!...

Și un sărut lung, chinuitor, puse capăt în acest chip fericit unei scene care la un moment dat părea să se sfîrșească mult mai tragic.

Textul ondogramei era clar: „*Vino. Stop. Urgent. Stop. Întreprinderea Construcției Nave Cosmice. Stop. Încurcături ultim moment. Stop. Grave. Boldur*“.

Ținând între degete mesajul acela, Gregor nu știa ce să creadă. „Încurcături? Asta mai lipsea!“ gîndi el cu necaz. Nu-și putea imagina ce se întîmplase totuși atît de grav, încît Boldur să aibă nevoie de ajutorul său. Desigur, era ceva foarte important, și faptul că viitorul șef îl convoca în ședință-fulger cu mult timp înainte ca expediția să se fi înfiripat îi umplea inima de bucurie. Avea astfel prilejul să se remarce de la bun început. Pe de altă parte, își dădea seama că Boldur nu se alarmase din senin; se prea putea să fi intervenit vreo complicație nedorită, care să amîne călătoria cu un timp oarecare. Iată de ce era astronomul neliniștit. „Încurcături ultim moment“, reciti în textul ondogramei fragmentul care își aștepta dezlegarea acolo, la fața locului. Lăsă deci totul la o parte și alergă într-un suflet la chemarea zorită a lui Boldur.

Întreprinderea constructoare de nave cosmice, mîndrie a continentului, a fost descrisă recent într-un ghid special, scos cu prilejul aniversării a trei secole de existență. Doritorii pot găsi acolo toate datele de care au nevoie, privind producția anuală sau globală a uzinelor, tipurile de rachete fabricate, personalul uman și mecanic etc., etc. Ne vom mulțumi să spunem că Gregor, ajuns la porțile ei, se interesă unde se construia nava inventatorului Boldur. I se indicară niște hale imense, pe jumătate îngropate în pămînt, spre care tinărul astronom se îndreptă în mare grabă. „De ars, nu arde nimic“, făcu el o primă constatare, îmbucurătoare, cercetînd clădirile cu pereți solizi. Intră în prima hală. Ceea ce văzu îl lăsă încremenit, și nu

pentru că Gregor ar fi fost omul ușor de uimit cu orice. În mijlocul sălii, se înălța, pe un pedestal, jumătate din navă, însă o jumătate uriașă, sclipitoare, nouă-nouă, înconjurată de schele și armături. Gregor căută cu privirea în jur, dorind să-l felicite pe inventator pentru stadiul avansat al lucrărilor. Nevăzându-l pe Boldur, își propuse să aștepte lângă viitoarea sa locuință siderală. Bineînțeles, nu trebuia pierdută ocazia de a cerceta totul în amănunțime. Era pauză, automatele își reîmprospătau combustibilul, deci momentul cel mai nimerit ca tânărul astronom să observe netulburat șantierul.

Jumătatea de navă măsura 254 metri lungime și 18,362 metri în diametru. Aliajul foarte ușor și extrem de rezistent folosit la turnarea învelișului exterior părea să aibă aluminiu în proporție de 5,76%, magneziu 0,14%, beriliu 38%, molibden între 2—2,586%, restul fiind un metal descoperit de curînd și numit provizoriu *metalit*. Astronomul constată că la pereții despărțitori se întrebuințase un procent ceva mai mare de metalit, în dauna beriliului, care scăzuse la 22,4%, celelalte procente rămînînd, cu mici diferențe de ordinul zecimilor, constante. Gregor stabilise datele acestea într-un timp record, studiînd o uriașă tablă neagră, fixată în peretele halei. Tot ce se referea la astronavă se înscrisese acolo.

Astfel, mai află că greutatea jumătății de navă era de numai 450 932, 009 tone, că astronava urma să fie prevăzută cu acumulatori de forma unor cilindri perforați, că tabloul de comandă avea 363 ecrane ovale și abia 291 ecrane dreptunghiulare, că în apropierea camerei de comandă erau amplasate posturile de emisie fotono-tele-magnetice, laboratoarele și infirmeria. Ar mai fi aflat multe, dacă o mișcare discretă nu i-ar fi atras atenția, obligîndu-l să-și întoarcă privirile de la tabla lămuritoare spre jumătatea de navă din centrul halei: automatele își terminaseră pauza de alimentare și reîncepeau lucrul. Trebuia construit și restul, în special motorul ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat, marea invenție a lui Boldur. Astronomul urmări cu atenție activitatea desfășurată în imensa hală și notă în carnetul său:

„Totul e aici minunat! Dacă aș fi poet, aș compune un imn închinat dispozitivelor automate, un poem al cifrelor

și procentelor din care se dezvoltă nava și motorul ei fantastic.“

Noroc că Gregor nu era poet! Reuși astfel să admire în tihnă procesele tehnologice desfășurate înaintea ochilor săi, preocupat apoi de alegerea locului unde avea să-și instaleze telescopul favorit. „O navă lipsită de un telescop e o epavă“, medită astronomul, ciocănind cu degetul arătător, îndoit, în blindajul metalic. Trecu în partea cealaltă și, deodată, îl descoperi pe Boldur, care examina ceva, întors cu spatele.

— În sfârșit! se bucură astronomul. Bine că te văd. Spune-mi...

Boldur tresări speriat și se răsuci pe călcâie.

— Cine-î? Stai, nu mișca! strigă el cu un glas de nerecunoscut. Tu ești, Gregor? întrebă neîncrezător, privind-și fostul coleg cu suspiciune.

Gregor rămase descompănit.

— Ce, nu mă mai cunoști? zise el și simți că începea să se înfurie.

Boldur se mai liniști: Părea totuși căzut pradă unei inexplicabile agitații interioare.

— Vino mai aproape, spuse el.

Astronomul făcu șovăitor câțiva pași înainte.

— Privește aici, îi ceru Boldur.

Gregor privi. Tinărul inventator îi arăta un vas cilindric nu prea mare, ruginit. Astronomul se întoarse spre Boldur, întrebător.

— E un bidon, zise Gregor.

— Da, da! Vezi ce are în el.

Gregor se apleacă și văzu în bidon un lichid uleios, murdar.

— Miroase asta, îl îndemnă inventatorul.

Gregor miroși și strîmbă din nas cu vădită neplăcere.

— Ei? Ce zici?

Gregor ridică din umeri.

— Cum a ajuns vasul ăsta aici? întrebă, la rîndul său, nedumerit.

— Asta-i! exclamă iritat inventatorul. Nu știu. Nimeni nu știe.

După care Boldur clătină din cap.

— Nu-i lucru curat, zise el foarte convins. Miroase a sabotaj. Cineva a introdus bidonul aici în scopuri necunoscute.

— Explozibil? Sau material incendiar? întrebă astronomul, tot mai preocupat de idee.

— Știu eu? În orice caz, nu-i lucru curat.

— Atunci nu poate fi decît mina lui Axanio, presupuse Gregor. Cred că altcineva n-are nici un interes să ne împiedice. Bătrînul m-a amenințat, dar atunci n-am pus preț pe vorbele lui.

— Să știi că ai dreptate, încuviință Boldur. Axanio nu mă poate suferi. E un ratat și toate invențiile lui sînt pretenții de oretin. Sigur, numai el putea aduce asta aici.

Boldur arată în silă spre bidon.

— Trebuie să înlăturăm bidonul imediat! observă Gregor. Axanio e un individ periculos, te poți aștepta din partea lui la orice.

Ținărul inventator își învinse repulsia și apucă bidonul cu un clește potrivit. Ținîndu-l la distanță, îl manevră cu infinite precauțiuni și-i vărsă conținutul într-un canal de scurgere.

— Bine c-am scăpat numai cu atîta! zise el și, după ce se convinsese că primejdia era înlăturată, răsufală ușurat.

— Putea să fie mai rău, acceptă astronomul.

Boldur rămase o clipă pe gînduri.

— Înțeleg, spuse el pe deplin lămurit. Are de gînd să distrugă motorul ionic-conic-discoidal-focalizat! Și să fii convins că Axanio nu e omul care se lasă înfrînt cu una, cu două. Acest bătrîn găunos ne va da de lucru; mi-e dușman declarat și spui că te-a amenințat și pe tine. Ei bine, fie! De acord. Primim lupta, Gregor! La urma urmei, trebuie să-l compromitem odată definitiv pe acest geniu demodat al răului. Dar nu uita, băiete, că, atîta timp cît Axanio va sta în preajma noastră, e necesar să fim cu ochii în patru, ca să n-o încurăm în ultima clipă.

Astea fiind zise, Boldur aruncă în canal și bidonul gol, pe care îl ținuse atîrnat în clește, ca pe un trofeu blestemat.

Construcția navei înainta repede. Întreprinderea angajată în delicatele operații de turnare și asamblare a pieselor își respecta cu strictețe termenele ce decurgeau din obligațiile contractuale, iar incidente de felul celui povestit în capitolul anterior nu se mai iviră. Gregor aștepta acum mesajul prin care să i se aducă la cunoștință terminarea cu succes a ultimelor lucrări. Momentul mării plecări se apropia. Tinărul astronom își zise că nu avea dreptul să uite promisiunea făcută Adalinei. Într-o seară se înființă la Boldur și întrebă așa, pe departe:

— Merge, merge?

Inventatorul, care arăta destul de muncit de problemele ultimelor zile, își ridică ochii de pe filele aflate în fața lui, pe birou.

— Așa și-așa, răspunse el cam enigmatic și puțin indispus.

— Trebuie să-ți spun ceva, Boldur, începu astronomul, dar tinărul inventator ridică mâna, întrerupându-l:

— Bănuiesc că te-a trimis cineva pentru vreo intervenție.

— De unde știi? Cum ai aflat? întrebă Gregor cu o uimire indescriptibilă.

Boldur surîse.

— În ultimele zile am avut sute de solicitanți, replică el. Privește acolo! și, plictisit, arătă spre videofon. L-am deculpat, pentru că țiriia întruna, mă exasperase. Era ceva nemaipomenit, nu reușeam nicicum să scap de imaginile ălor: Boldur în sus, Boldur în jos, ajută-ne să ajungem celebri, vrem să participăm la expediția spre steaua Beta! Și nu vor să înțeleagă omeneste, au impresia că pot căra cu mine un număr nelimitat de persoane. Nu spun că motorul meu n-ar rezista suprasolicitărilor.

dar ce să fac cu atîta popor în Cosmos? Mai tîrziu, cînd vom începe colonizarea planetelor din jurul stelei Beta, n-aş avea nimic împotriva. Însă mi-e teamă că atunci va trebui să alergăm mult şi bine să mai găsim voluntari. Aşa sînt ăştia, vin grămadă cînd n-ai nevoie de ei şi ia-i de unde nu-s cînd crezi că te vor urma pînă dincolo de periferia Universului, dacă admitem o asemenea periferie fie şi numai ca metaforă. Aminteşte-ţi istoria cu colonizarea planetoidului Asterisc. A rămas o lecţie celebră a trecutului. Cîţi n-au strigat acum două sute de ani: „Asterisc, vrem Asterisc!“ Iar atunci cînd s-au împărţit listele de înscriere, unii nu mai voiau să plece, alţii doreau să colonizeze orice, cu excepţia lui Asterisc — şi în felul acesta totul a fost dat peste cap. O experienţă tristă şi ruşinoasă, regretată de toţi, dar cine ştie dacă nu se va mai repeta. Eu unul n-am încredere nici atîtica (îşi arată vîrfurile degetului) în candidaţii la nemurire care de la un timp încoace mă obosesc cu insistenţele lor de-a dreptul enervante.

Gregor înţelese că nimerea cu cererea sa într-un moment nepotrivit, dar hotărî să meargă totuşi pînă la capăt.

— Te asigur, Boldur, că în cazul acesta e altceva, încercă el să pregătească terenul.

— Ce altceva? Aş, de unde altceva? pufni Boldur. Vreun ins abil care, văzînd că altfel nu poate pătrunde la mine, te-a convins să-i pledezi cauza, dinainte pierdută.

— Ascultă-mă, se rugă Gregor. E vorba de ceva foarte serios. Primeşte-o în echipaj şi pe Adalina!

Inventatorul nu înţelese.

— Pe cine?

— Pe prietena mea, Adalina, preciză astronomul.

— Eşti nesperios, Gregor! Pe cîntăreaţa aceea?

— Nu, nu de ea e vorba. Prietena mea lucrează într-o fabrică de lapte praf.

Boldur rămase perplex.

— Şi ce vrei să faci în echipaj o preparatoare de lapte praf? întrebă el fără să-şi revină.

— Păi... o să faci ea ceva, zise Gregor.

Inventatorul se supără.

— Gregor, ești un prost! aprecie el. Știi foarte bine că nu pot s-o iau pe navă. Nu mai am loc și pentru ea. Abia l-am acceptat pe Albert, și doar după mari insistențe, să știi.

— Care Albert? se interesă astronomul.

— De la Uniunea Interplanetară a Scriitorilor. Mi l-au băgat pe gît. Cică vrea să se documenteze pentru un reportaj.

— Boldur, te rog foarte mult... dacă poți... fă asta pentru mine...

— Degeaba, Gregor, degeaba! Fii mulțumit că te iau pe tine. Duduia de la lăptărie să-și vadă de treabă, nu mai am nici un loc liber în cursa spre steaua Beta. Să aștepte un alt prilej, dacă insistă totuși să meargă acolo. Și nu uita că în Constelația Argonautului avem lucruri mai serioase de făcut.

Observația venea pe un ton de reproș care îl convinsese pe astronom că de la Boldur nu avea să primească nici un sprijin. Se retrase necăjit, frământîndu-și mintea să găsească o soluție acceptabilă pentru Adalina. După o noapte petrecută ca pe spini, găsi într-adevăr una și se grăbi s-o pună imediat în aplicare.

„Ia să trec eu pe la Pier Ulm, își zise. Boldur nu m-a înțeles, dar dacă șeful echipajului acceptă, se poate aranja problema.“ Își aminti că undeva citise despre un caz asemănător, ieșiseră bine lucrurile și acolo, așa că mai putea spera încă.

Pier Ulm nu era de găsit în acele zile decît la Poligonul de antrenament al căpitanilor stelari, afară din oraș. Astronomul trecu pragul poligonului cu inima strînsă, informat că Pier Ulm avea o fire dificilă, ca un adevărat căpitan tăvălit prin toate aventurile extraterestre. Mai știa că viitorul pilot al navei ținea foarte mult la condiția sa fizică și socoti că, asistîndu-l la antrenamente, va găsi prilejul cel mai nimerit de a plasa cîteva modeste aprecieri care să-i facă plăcere.

— Unde îl pot întîlni pe Pier Ulm? îl întrebă Gregor pe un căpitan de rang mai mic, care tocmai isprăvisese antrenamentul și trecuse la „ușoare mișcări de respirație ritmică pentru destindere“.

Omul ridică tăcut un deget, arătînd turnul din apropiere. Gregor nu prea înțelese, dar nici nu încercă să insiste. Auzise și el că adevărații navigatori stelari erau taciturni și veșnic preocupați de problemele meseriei. Se îndreptă spre turnul arătat. Pe drum făcu o serie de observații extrem de utile. În primul rînd observă că turnul nu era un simplu turn, ci avea în exterior o serpentină coboritoare, special amenajată. La capătul de sus al acesteia aștepta un aparat semănînd cu o mică fuzee, cu aripioare laterale pentru dirijat. Deodată, fuzeea începu să alunece fără zgomot pe spirala ei, înconjurînd turnul cu o viteză din ce în ce mai mare pînă cînd, ajunsă la capătul de jos al serpentinei, țîșni orizontal pe deasupra lui Gregor, care abia mai apucă să se trîntească la pămînt, înghețat de spaimă. Auzi imediat o explozie și, ridicîndu-și cu fereală capul, reuși să vadă tunelul produs de fuzee în suprafața translucidă a unui enorm bloc de masă plastică, aflat în celălalt capăt al poligonului de antrenament. Proiectilul se îngropase în el la cel puțin un kilometru adîncime. Tirziu, la intrarea în tunel apărură o siluetă în care astronomul îl recunoscu pe celebrul Pier Ulm. Căpitanul înfipse în peretele translucid un piron, legă de el o frînghie și coborî pe sol cu îndemînarea unui veritabil acrobat.

— Formidabil! strigă Gregor, ridicîndu-se și alergîndu-i în întîmpinare. Ai fost magistral, căpitané!

Pier Ulm nu păru deloc impresionat de entuziasmul noului său admirator, ceea ce denotă că, pentru el, a fi magistral era o atitudine obișnuită.

— Nu te cunosc! zise el cu severitate.

— Eu... Păi, eu sînt cu Boldur, fac parte din expediție, explică Gregor, derutat de replica neașteptată a celuiilalt.

— Da? se miră căpitanul. Și de ce nu te vîd la antrenamente? Le desconsideri? Faci pe eroul, ai?

Astronomul, indispus, vru să se retragă.

— Ia treci în fuzee! ordonă Pier Ulm.

— Unde?! întrebă Gregor, simțînd că i se tăiau brusc picioarele.

— Sus, în turn. Hai, repede! spuse căpitanul neînduplecat și îl trase de mîneacă, remorcîndu-l.

Gregor se lăsă condus pînă la ascensor, gîndindu-se în disperarea lui la un mijloc de a evita nenorocirea. Se opri la intrarea în turn, obligîndu-l pe căpitan să se întoarcă.

— Ei, ce-i? Nu urci?

— Păi, să vezi... Am mîncat cam mult de dimineață, uite-aici ce stomac am! Dacă-l scutur...

— Lasă prostiile! ceru scurt Pier Ulm. Ce, în Cosmos te întreabă cineva cînd și cît ai mîncat? Acolo pericolele se țin lanț, trebuie să fii mereu pregătît să le înțimpini. Asta presupune antrenament, băiete! Hai, urcă.

Gregor se supuse, palid, pierit. Nici nu observă cum ajunsese pe platforma de sus a turnului. Căpitanul îl vîri în proiectil și-l ajută să-și lege centura de siguranță.

— Să manevrezi spre stînga, îl sfătui el, iar cînd ieși de pe spirală ții direcția „drept înainte“.

Gregor privi îngrozit cum Pier Ulm închidea capota cabinei. Strînse în palmele asudate manetele de comandă și nu îndrăznea nici să răsufle. La un moment dat simți că începea să alunece, întii aproape imperceptibil, apoi mai repede, mai repede... I se întunecă vederea și, fără să vrea, trase cu putere de manete. Deschise larg ochii și văzu blocul de masă plastică venîndu-i în întîmpinare ou o viteză uluitoare... Își acoperi imediat fața cu mîinile... O secundă, o sclipire de secundă și...

Cînd se trezi, simți adierea vîntului pe față. Stătea cam incomod și, spre marea lui uimire, vedea pămîntul legănîndu-se la numai cîțiva metri sub el. Constată că fuzeea, sau mai bine zis ceea ce rămăsese din ea, stătea înțepenită între ramurile groase ale unui stejar. Din fericire, astronomul era legat zdravăn în curele, altfel de mult ar fi fost pierdut pe druim în temerara lui încercare.

Gregor se desfăcu din legături și alunecă pe pămînt. Privi sfărîmăturile aparatului și încercă să înțeleagă cum ajunsese el în copac. Departe, clădirile Poligonului de antrenament îi indicau direcția din care venise. Șchiopătînd, refăcu drumul în sens invers și, după un timp, ajunsese din nou în apropierea blocului de masă plastică. Văzu o gaură în el, în partea dinspre pădure, acolo unde în mod obișnuit nu trebuia să fie decît o suprafață netedă. Un

ins, în care astronomul îl recunosc din nou pe căpitan, apăruse în interiorul blocului și, aplecat în afară, cerceta împrejurimile cu palma streășină la ochi.

— Ehe! strigă Gregor și făcu semne cu brațul.

Peir Ulm îl descoperi.

— Te felicit! îi strigă căpitanul. Te-am căutat prin toată galeria asta. Nu știam ce s-a întâmplat de nu mai ieși afară. Spune cum a fost.

— Habar n-am! zise Gregor, neștiind dacă era bine să-i mărturisească lui Pier Ulm că proiectilul lui eșuase într-un copac.

— Să-ți spun eu: ai străpuns *mediul* dintr-o parte în alta. Sint mulțumit de performanța ta.

Pier Ulm sări alături de astronom și-i strinse călduros mîna. Lui Gregor îi mai veni inima la loc. Prinse momentul și deschise discuția proiectată încă de acasă.

— Cum? O femeie la bord? exclamă Pier Ulm, privindu-l ca pe un iresponsabil. În Constelația Argonautului?! Extraordinar! Păi știi dumneata ce înseamnă o expediție spre steaua Beta? Crezi că e joacă de copii? Acolo sintem exact în prima linie a bătăliei cu Cosmosul, trebuie să facem față unor dificultăți inimaginabile, stăm în fiecare clipă cu moartea pe umeri! Auzi, auzi! Să admit pe navă o femeie, eu, oare de cînd sint căpitan n-am permis femeilor nici măcar să se uite în direcția navei mele... Păi ce e nava mea, trăsură de lux? Sau ai impresia că mergem la distracție? Nu, să fim lămuriți: eu n-am nevoie de balast atîrnat de coadă. Ce-ar mai rîde Galaxia întreagă să afle că Pier Ulm, căpitan din 'tată-n fiu, pleacă la drum cu un echipaj de femei! Ar mai fi asta expediție? Dacă vrei iubire, n-ai decît să stai lingă ea și să-i porți de grijă, cine te pune să pleci în spațiul cosmic? Asta e o treabă de oameni tari, căliți, abstenenți, capabili să suporte eforturile cerute de un zbor nesigur; nu-i plimbare de domnișoare. Ia te uită la el! Trece, cine știe cum, printr-o movilă de plastic — mare ispravă! — și deja are pretenția să-și întemeieze familie la bord.

Căpitanul făcu o pauză, ca să-și tragă răsufarea, apoi adăugă:

— Pier Ulm ajuns comandant la o ceată de copii pe care dînșii, din lipsă de ocupație, vor avea grijă să-i se-

mene de la un capăt la altul al Căii Lactee! Papă, puișor... nani, puișor... Pier Ulm, dacă Pier Ulm!

Furios, căpitanul îi întoarse spatele și se îndepărtă, lăsându-l pe Gregor dezolat.

7

— Foarte bine, zise Adalina când află rezultatul tratativelor duse de Gregor. Foarte bine, vom vedea noi *la urmă* ce-o să mai sufle căpitanul ăla călugărit!

În privire i se citea atîta dirzenie, încît Gregor nu se mai îndoi că soluția se și prefigurase în mintea ei. Așteptă deci încordat și o nouă speranță îi crescă pe nesimțite în suflet. Iar așteptarea nu-i fu prea lungă pînă cînd Adalina vorbi din nou.

— Trebuie să faci rost de un container, ceru fata.

— Un container? se miră astronomul.

— Da, însă unul ceva mai mare. Nu vreau să mă sufoc în el.

Gregor înțelese intenția curajoasei fete.

— Ah, Adalina! Te iubesc, Adalina! strigă astronomul, îmbrățișînd-o. Vom fi totuși împreună! Am un container acasă, în pod.

— Pregătește-l. Și nu uita să-l ștergi bine de praf pe dinăuntru și să-l cureți de rugină, îi puse în vedere frumoasa laborantă. Dar să nu-l dai cu vopsea de ulei, că nu pot suporta mirosul.

— S-a făcut, o asigură Gregor. Alimente să-ți pun în el? Sau o pătură, două...

— Crezi că va fi nevoie să rămîn în container o viață întreagă? ironiză Adalina. În noaptea dinaintea plecării ai să mă introduci pe navă. Faci cum știi, te privește! După decolare vii și mă scoți din container. Hai, pleacă! Pînă atunci să nu te mai prind pe aici.

Cuvintele Adalinei erau lege pentru Gregor. Alergă într-un suflet acasă, căută containerul, îl frecă sistematic, cu multă energie, îl așază la loc ferit și așteaptă ziua decolării. Într-o seară, Adalina primi de la el o ondogramă cifrată. Era un singur cuvânt: *Mîine*. De fapt, în orașelul sud-american nu se mai vorbea decît despre plecarea de a doua zi, marele eveniment al sezonului.

Peste o oră veni Gregor și o luă în micul său convertoplan.

— În noaptea asta trebuie să se termine totul, hotări astronomul pe un ton de maximă gravitate, ajutîndu-i frumosei laborante să urce în cabina aparatului de zbor.

— Ai pregătit containerul? se interesă Adalina.

— Totul e pus la punct în cele mai mici amănunte, îi comunică Gregor.

Pe drum nu-și vorbiră. În gesturile lui Gregor se simțea crisparea dinaintea acelei foarte riscante aventuri. Privea țintă în întunericul care se căsca în jur și conducea convertoplanul cu mai multă prudență decît în alte împrejurări. Adalina stătea ghemuită în fotoliul ei, cu bărbia sprijinită în pumni. Părea extrem de concentrată.

Astronomul ateriză pe terasa casei sale și coborî, prevenindu-și cu glas scăzut pasagera că trebuia să aștepte cîteva minute în liniște și cu lumina stinsă. Adalina se conformă acestor indicații, apoi Gregor reapăru, purtînd în spate ceva ce nu se deslușea prea bine în întuneric. Deschise portiera, așază obiectul la portbagaj, apoi sări înăuntru și aparatul își luă zborul.

— Acolo e cosmodromul, arătă Gregor din aer un grup de lumini care licăreau în noapte.

Convertoplanul coborî pe cîmp, la o oarecare distanță de cosmodrom. Cei doi ieșiră. Astronomul scoase containerul din portbagaj și-l ridică pe umăr.

— Mergem, spuse el în șoaptă.

Se apropiară de zidul care împrejmuia în mod simbolic cosmodromul.

— Trebuie să-l sărim, observă Gregor.

Puse jos containerul și o săltă pe Adalina pe marginea zidului.

— Mi-e frică, scînci tînăra fată, văzîndu-se singură pe zid.

— Taci! porunci Gregor. Să nu te audă cineva... Prinde asta!

Îi întinse containerul gol, apoi se săltă dincolo.

— Uite nava! exclamă Adalina.

— Nu-i asta, observă Gregor în șoaptă. Asta-i o rachetă de la Inspecția Teritorială Sanitară. Am făcut din vreme o recunoaștere a terenului. Ține-te de mine.

Astronava lor era așezată pe rampa de lansare. La lumina reflectoarelor, învelișul bine lustruit îi strălucea ca o oglindă. Cei doi se apropiară cu prudență, de teamă să nu fie descoperiți și să rateze astfel acțiunea.

Gregor lăsă containerul jos și-i făcu semn Adalinei. Frumoasa laborantă intră fără prea mari dificultăți, ajutată de suplețea corpului său perfect proporționat. Cu o strîngere de inimă, Gregor înșurubă capacul. Auzi din interior glasul înfundat, de nerecunoscut al fetei și își apropie urechea de orificiul făcut pentru respirație.

— Ce-ai spus? se interesă astronomul.

— Să nu mă ții mult aici, repetă Adalina.

După ce-i dădu asigurările necesare, Gregor săltă containerul în spate și se îndreptă direct spre astronavă. Avea răspunsul pregătit pentru cazul cînd ar fi fost oprit de cineva. Nu întîlni însă pe nimeni. Urcă scărița de fier care ducea la intrare, pătrunse în interiorul astronavei și înaintă pe dibuite pînă în sala destinată observatorului astronomic. Acolo așeză containerul și răsufli ușurat, îndreptîndu-și spinarea înțepenită de efort.

— Rămii cu bine, draga mea! zise el și sărută containerul în dreptul deschizăturii pentru aer, simțînd dincolo de metal buzele Adalinei.

Tochmai se pregătea să plece, cînd atenția îi fu atrasă de niște ciocănituri suspecte, care veneau de undeva, de jos. Ascultă cu luare-aminte și se convinse că, într-adevăr, cineva ciocănea în blindajul exterior al astronavei. „Ia te uită! se miră Gregor. Ce mai vrea și ăla care bate?“ Își scoase capul pe ușă, privind afară, dar nu văzu pe nimeni. Înțelese că individul nocturn se afla în partea opusă.

— Cine-i acolo? strigă astronomul și ciocăniturile încetare brusc.

Gregor așteaptă, însă nu-i răspunse nimeni. Atunci, surprins de o presimțire, coborî treptele scării și alergă în jurul astronavei, tocmai la timp ca să mai poată fixa pe rețină imaginea unui automobil negru care demară, absorbit de noapte.

— Asta trebuie să fi fost Axanio, își spuse astronomul, îndepărtându-se în direcția opusă. Cine știe ce-a mai clocit bătrînul în capul lui dement! Avea dreptate Boldur cînd făcea apel la vigilență. Axanio îți poate produce fel de fel de încurcături.

Într-înd, Gregor zări zidul, urcă în convertoplan și se grăbi spre casă. Evenimentele de a doua zi cereau să fie odihnit, așa că își programă un somn adînc și se lăsă purtat pe undele lui pînă cînd zorii îl deșteptară cu lumina lor prevestitoare de alte mari întîmplări.

8

Mustăciosul Grigore avea ceva pe suflet și nu găsea momentul potrivit să intre în vorbă. Simțea el că dimineața debutase altfel decît în alte zile. O anumită febrilitate din mișcările stră-strănepotului său îl făcu să înțeleagă că se pregătea ceva neobișnuit. Venerabilul privi din ramă deplasările lui Gregor prin încăpere, se abținu cît se abținu, apoi nu mai putu răbda și începu, după o dregere de glas introductivă:

— Grigoraș taică, tu știi că dintre toți cei 2.473 de urmași ai mei eu pe tine te iubesc cel mai mult. Stau cîteodată și mă uit la tine și parcă mă văd pe mine tînăr. Ehe, frumoase vremuri erau acelea! Aeroplan, electricitate, farfurii zburătoare, curse de cai. Se uiau fătutele la mine ca la un stejar! Au trecut toate de parcă nici n-ar fi fost. Așa e viața. Tu, fătul meu, ești tot ce mi-a mai rămas, bucuria bătrînețelor mele.

Între timp, Gregor isprăvi spălatul ultrasonic al dinților și își clăti gura. Scui pă apa pe fereastră, constatînd stupefiat că, din nou, fereastra era falsă. „Ah, nemernicul de robot!“ gîndi astronomul, cu privirea ațintită spre perețele ud. Nu mai avea timp de pierdut și iată cum, profitînd de graba lui Gregor, robotul ghiduş își salva încă o dată, în mod absolut norocos, primejduitul calculator betatronic cerebral omega.

— Dragul meu, reluă bătrînul Grigore, să vezi la ce m-am gîndit în noaptea asta. Stăteam singur pe perete și nu aveam somn. Era atîta liniște, că auzeam apa urcînd prin conductă. Și m-am întrebat atunci de cît timp tot stau eu așa și aștept. Tare mă mai plictisesc uneori și-mi vine să casc, să casc... să casc... Iac-așa, nepoate! Iac-așa. Să nu-ți vină să crezi!

Gregor, ocupat cu aranjarea obiectelor personale în valiză, nu prea dădea atenție cugetărilor lui Grigore, care începu să se plîngă de conducta aflată în perete la prea mică distanță, acuzînd reactivarea unui foarte vechi reumatism poliarticular. „Nimeni nu mai are astăzi grijă de un biet bătrîn“, lăcrimă el emoționat de propria sa soartă. Cum spuneam, astronomul îl lăsă în pace și se concentră asupra filei pe care Adalina însemnase tot ce trebuia luat în călătoria cosmică. Era o listă cam lungă și Gregor recunoscuse în sinea lui că tînăra sa iubire fusese foarte inspirată, notîndu-și totul din vreme.

Lista cuprindea următoarele: mașina de croit și modelele de rochii proiectate pentru anul următor la Casa Interplanetară de Modă; două taioare (verde-oliv și roșu aprins) la care Adalina ținea foarte mult; trusa de înfrumusețare (pudriere, creioane, rujuri, oglinjoare etc., fiecare obiect numit în parte și descris în detalii, încît uitarea vreunuia să fie exclusă); pălăria cu pene de struț venusian; parfumurile terestre și extraterestre *Alton*, *Rigel*, *Gioconda*, *Plutonian* și toate celelalte; șase mantii tip Roma-402 i.e.n.; aparatul de ras al lui Gregor; uleiul aromat „Antirid“, pentru cazul că vor face plajă în Constelația Argonautului; automatul de cafea filtru; jerseyul lui Gregor (cel negru cu dungi verticale galben-aurii); romanele *Dragoste în infraroșu* și *Prizoniera din catacombă*; trei periute de unghii; eșarfa violetă; săpunul „Ultrason“ și

cutia; înregistrările cu Marlin Ron și Fred Dyodă; *Acolo unde se întorc cosmonauții*, reportaj filmat la Combinatul de lapte praf, cu Adalina în câteva prim-planuri; pălăria de pai a lui Gregor; bigudiuri; 5 kg nuci, icre și douăzeci de lămii; pisoiul siamez; un fular gros, pentru Gregor, să nu răcească în frigul spațiului cosmic; costume de baie și echipament de alpinism, pentru planetele ce vor fi vizitate în drum; șireturi, batiste, fundă per'ru pisoi, nasturi ornamentali, embleme, ciocolată, niște coniac și așa mai departe.

Gregor rămase cam dezorientat după lectura acestei liste. Își privi cu destulă neîncredere valiza, încercând să-și imagineze cum ar fi arătat ea cu toate acele lucruri virite înăuntru. Până la urmă hotărî că trebuia să înceapă împachetarea cu aparatul de ras, cu jerseul, cu pălăria de pai și fularul; mai puse alături câteva obiecte de-ale sale și la urmă îndesă în spațiul rămas gol trusoul Adalinei. Mai greu era cu mantiile romane și cu motanul. Șase mantii nu încăpeau nicicum, așa că luă una la întâmplare, înveli în ea pisoiul siamez, după care lăsă capacul geamantanului și-l apăsă bine cu genunchii, pînă se închise.

Imaginea mobilă a lui Grigore observă cu neliniște aceste pregătiri și nu se lasă pînă cînd nu obține explicațiile dorite. Aflînd destinația călătoriei în care se aventura cel mai iubit dintre descendenții săi, bătrînul slobozi din coada ochilor o lacrimă sortită să alunece pe obrazul multisecular și să se rătăcească în mustața de focă.

— Pe vremea mea sau trimis primele nave în Lună, oftă el după ce-și mai reveni. Ce oameni erau pe atunci! A ieșit și un cîntec: *Uite c-a ajuns, uite c-a ajuns, a ajuns racheta-n Lună*, cîntă Grigore cu vocea lui neexersată din timpuri străvechi. Hei, ce cîntec! Restul l-am uitat, dar era tare frumos, parcă vedeai racheta urcînd în cer, era atît de romantic! Și acum te duci și tu (bătrînul stoarse o a doua lacrimă, care avu exact soarta celeilalte), te duci și tu și mă lași singur...

Astronomul simți o strîngere de inimă, dar găsi putere să-și învingă slăbiciunea de moment.

— Mă cheamă drumuri mari, i se confesă el lui Grigore. Astăzi pînă și copiii ar putea călători pe cont propriu în

Lună. Eu voi zbura spre steaua Beta, unde, vorba căpitanului Pier Ulm, sîntem în prima linie a Cosmosului.

— Ai grijă, Grigoraș puiule, să nu pătești ceva pe acolo! se îngrijoră bătrînul. În războiul mondial am fost și eu în prima linie. Ehe! Șuierau gloanțele *piuuu! piuuu!* pe deasupra capului și cite unul făcea *vijjj!* Așa-i în prima linie, tu n-ai de unde să știi. Te faci una cu pămîntul. Apoi sergentul strigă: Saaalt înainte! Și sari, și dai cu burta de pămînt, să nu te ia la ochi careva, din tranșee.

Ca să scape de scena penibilă a despărțirii, Gregor folosi neatenția străbunului Grigore și execută o retragere strategică. O șterse pe nesimțite din cameră, trăgînd valiza după el.

— Eu spun una, el nu, că nu-i așa. Ordinu-i ordin, zic, nu se discută, își depăna Grigore amintirile de pe front. Mă, zic eu, bagă de seamă că tu o încurci cu prostia asta a ta. Mai bine stai omeneste pe fundul tău, că ești grad mic și n-ai cuvînt în armată, lasă-i pe ăia de sus să facă ei cum i-o tăia capul. El, încăpățînat ca măgarul: nu, că el iese la noapte cu plutonul și-l scoate din cramă pe inamic. Cică să n-apuce să bea tot vinul... Bă, nu fi prost, mai încerc eu o dată, că mi-era milă de el, avea acasă nevastă și doi copii. Spune tu, nepoate, dacă nu... Ei, drace! Dar unde ai dispărut?

Adevărul e că Gregor dispăruse în direcția cosmodromului, lăsîndu-l pe strămoș pradă unei mari nedumeriri. Ora decolării se apropia. Zburînd la o oarecare înălțime, tînărul astronom văzu jos coloanele impresionante ale mulțimii, covergînd din toate părțile spre cosmodrom. Era atîta furnicar de lume venit să asiste la plecarea primei astronave interstelare, încît Gregor începu să se teamă că-i va fi imposibil să se apropie de rampa de lansare. „Asta ar mai lipsi acum, să pierd astronava din cauza înghesuiei!” gîndi el înfiorat. Nu se întîmplă însă așa, fiindcă descoperi la timp un platou pe care scria:

*Numai pentru cosmonauți.
Intrarea persoanelor străine
strict interzisă!*

Ateriză și își parcă apartul acolo. Apoi, cu valiza pe umăr, se grăbi să-i întîlnească pe ceilalți exploratori.

— Pe unde umbli? îl muștră Boldur în loc de salut. Așteptăm după tine și ție nici nu-ți pasă!

Căpitanul Pier Ulm îi aruncă, la rîndul său, o privire apăsătoare.

— Încă n-am decolat și avem deja cazuri de abatere de la disciplina de bord, constată el pe un ton glacial.

Gregor se scuză rușinat, promise că nu va mai greși, dar cu gîndul era la biata Adalina, ascunsă în container, pe o navă unde, cu excepția lui, nimeni n-o dorea. „De s-ar sfîrși totul mai repede“ își zise, simțindu-se foarte tulburat.

Între timp, prin fața microfoanelor se perindară cîțiva inși care ținură discursuri. Pier Ulm nu mai avea răbdare. „Uite-i! Uite cum întind poveștile!“ spuse el nervos, adresîndu-se fraților Vlig. Aceștia asistau indiferenți, cu mintea afundată în calculele lor. Mulțimea ovaționează în cîteva rînduri și la sfîrșit strigă: „Să vină eroii!“ Vrînd-nevrînd, cosmonauții trebură să se lase aplaudați la scenă deschisă. „Ah, gîndi Gregor, ce fericită ar fi Adalina să mă vadă într-un asemenea triumf! Săraca de ea, stă ghemuită în container și mă așteaptă“.

— Gata! strigă Pier Ulm, întors către organizatori. Să plecăm odată! Cît vreți să ne mai țineți aici?

— Imediat, imediat! șopti cineva, arătînd cu un gest disperat spre publicul delirant.

În sfîrșit, tumultul încetă. Mulțimea aștepta. Între organizatori se produse puțină panică, deoarece în grabă nu fu găsit buchetul de flori destinat temerarilor exploratori. Ca să iasă onorabil din încurcătură, renunțară la buchet. Megafoanele cerură publicului să se retragă. Desigur că retragerea nu se produse imediat, pentru că fiecare dorea să mai rămînă cîteva secunde în preajma cosmonauților și, strigîndu-i pe nume, să-i încurajeze în aventura lor. Gregor își aminti că mai citise undeva despre o scenă asemănătoare:

„Cuvîntările se terminaseră și acum strîngerile de mîini nu mai conteneau. Ziariștii se suiră pentru ultima dată pînă la trapa din botul navei, iar aparatele fotografice și cinematografice înregistrau pe peliculă diferite momente ale acestui eveniment epocal. (Ce zîmbet ar mai fi expus Adalina înaintea teleobiectivelor!) Deasupra capetelor se

roteau avioane cu reacție, rachete de pasageri de mare capacitate, elicopterele celor care doriseră să contemple acest măreț spectacol de la înălțime. (Exact ca acum! se miră astronomul.) Sute de steaguri fluturau vesele în adierea dimineții. Razele soarelui, oglindindu-se în învelișul sclipitor al rachetei, îl făceau să strălucească orbitor“.

Mulțumit de acest efort al memoriei, Gregor își ridică pe umăr geamantanul și urcă primul scara metalică. Era de fapt antrenat, exersase mișcarea încă din timpul nopții. Căpitanul, scos din fire de prelungirea inutilă a festivității, urcă și el grăbit, pösomorit. Boldur trebui să-i trezească la realitate pe savanții Vlig, angajați acum într-o înfierbîntată dispută științifică. Îi trase cu forța jos de pe podium, amintindu-le că astronava urma să ia startul dintr-un moment în altul și nu mai era timp de pierdut. Urcînd, savanții își continuară animata discuție, aproape fără să înțeleagă ce se petrecea în jur, absorbiți cu totul de subiectul controversat. În urma lor venea, blazat și inabordabil, un ins în care trebuia să simți de la prima ochire poetul laureat. Era urmat îndeaproape de măruntul medic Darnaputra, singurul care în mijlocul palpitantelor evenimente își păstrase un calm desăvîrșit.

În cabina de comandă, cosmonauții se așezară fiecare la locul său. Ia să fi făcut altfel, sub privirea de vultur a lui Pier Ulm! Experimentatul căpitan cercetă cu atenție fețele însoțitorilor, pentru a se convinge că, într-adevăr, totul era în ordine. Arăta încă destul de încruntat, lucru de altfel explicabil: pe lingă enervarea produsă de formalitățile tradiționale ale decolării, mai purta pe umeri și răspunderea grea pentru soarta temerarei expediții cosmice.

— Gata? întrebă el cu vocea sa inflexibilă și autoritară.

Ținea palma pe maneta de pornire și aștepta încuviințarea lui Boldur. Tînărul inventator se pregătea să comande startul și numai o salutară ezitare îl reținu cîteva secunde, pînă cînd urechea lui fină prinse un sunet aproape imperceptibil, un fel de țuit uniform, foarte subțire, venit de cine știe unde. Încercă să localizeze sursa, dar această operație se dovedi mai dificilă decît crezuse inițial

— Ei, nu plecăm? se interesă poetul Albert, care se așezase comod, picior peste picior, scoțind dintr-un buzunar blocnotesul și un creion electric marca „Eterna lux“, moartea scrisului.

— Voi n-auziți nimic? întrebă Boldur.

Ceilalți își încordară auzul, privindu-se contrariați.

— Chiar nimic nu auziți? se miră inventatorul.

— Chiar! răspunse Albert, iar ceilalți se mulțumiră să ridice din umeri.

— Asta-i bună! exclamă Boldur. Dar e un țiuit destul de enervant!

Își desfăcu curelele care îl legau de scaunul rabatabil și începu să se plimbe prin cabină, cu o tipică expresie de concentrare întipărită pe figură. Astronauții îi urmăreau mișcările într-o tăcere absolută, așteptînd.

— Pe aici! zise Boldur după cîteva secunde, care, bineînțeles, părău ani întregi. Din direcția asta vine.

Se ridicară cu toții, apropiindu-se de locul indicat de inventator. Pier Ulm puse urechea pe perete și ascultă.

— Auzi ceva? vru să știe Albert.

Căpitanul ridică din umeri.

— Să iradiem peretele, propuse unul dintre savanții Vlig.

Cercetările nu duseră la nici un rezultat. Dincolo de perete era coridorul.

→ Poate că ți s-a părut, observă Gregor cuprins de o subită neliniște rău prevestitoare.

Boldur nu se dădu bătut. Fără să mai spună un cuvînt, ieși pe coridor și porni în direcția observatorului astronomic. Gregor îngălbeni, simțind că i se înmuiau picioarele. După cîteva pași Boldur se opri, apoi se întoarse.

— Acolo nu se mai aude, comunică el.

Porni în direcția opusă, urmat de întregul echipaj. Din loc în loc se oprea, apropiindu-și urechea de pereții coridorului. Printr-o trapă, grupul coborî în sala mașinilor. Uriașul motor ionic-conic-discoidal îi smulse lui Albert o exclamație de uimire.

— Bine, dar asta e...

— Sssst! ceru inventatorul să se facă liniște, intrerupîndu-i poetului elanul lirico-admirativ.

Albert se resemnă. Ascultară cu toții.

— Aici se aude mai bine, constată Boldur.

— Parcă aud și eu ceva, zise căpitanul Pier Ulm.

Dădură ocol motorului, dar țiuitul acela discret nu venea din interiorul lui.

— Se aude, se aude! strigară frații Vlig. Un sunet ușor modulat, cu o frecvență extrem de înaltă.

— V-am spus eu încă de la început, triumfă Boldur. Uite, de aici vine. Aici trebuie să fie sursa.

Inventatorul arată cu degetul un punct pe peretele de metalit.

— Imposibil! Asta-i peretele exterior, observă căpitanul. Ce ar putea fi acolo?

Boldur rămase câteva clipe pe gânduri.

— Repede! strigă el și începu să urce în grabă scărița interioară. Repede, veniți ou mine.

Astronauții îl urmară fără să pretindă explicații. Urcară în cabina de comandă, apoi ieșiră unul câte unul prin trapa ce dădea afară.

Gregor constată că mulțimea era tot acolo, așteptind decolarea. Toate privirile se concentraseră, ca într-un focar, pe silueta argintie a navei. Și iată că timpul trecea, iar norul de flăcări și gaze care avea să proiecteze expediția în Cosmos întârzia să se producă. „Să știți că s-au răzgândit, se șoptea cu spaimă printre organizatori. Nu mai pleacă astăzi și trebuie să luăm mâine totul de la capăt.“ Nerăbdarea creștea și, tocmai când se punea problema dacă n-ar fi bine să meargă cineva ca să vadă ce se petrecea în astronavă, Boldur țîșni afară, urmat de Gregor și de ceilalți. Nu mai trebuie spus că murmurele amuțiră, ca tăiate din rădăcini.

Exploratorii coborîră pe sol și începură să dea ocol navei, pipăindu-i suprafața netedă.

— Căutați, căutați! ordonă Pier Ulm, regăsindu-și obișnuita stăpînire de sine. Trebuie să fie pe aici pe undeva...

— Uite-o! exclamă Boldur, al cărui fin auz nu putea fi înșelat.

Se adunară în jurul lui. Boldur arăta spre o mică umflătură metalică, din care venea într-adevăr un țiuit neîntrerupt. Servindu-se de un instrument găsit la repezeală prin buzunare, inventatorul extrase din învelișul astronavăi corpul străin.

— Ia uite ce măgăreață! fluieră Albert admirativ.

Boldur cîntări în palmă obiectul, care încetase să fluie. A devenit inofensiv.

— Înveliș dublu de zirconiu, constată el. Trebuie să fie vreo nouă născocire diabolică de-a lui Axanio. O mașină infernală! Nebunul ăla a făcut totul ca să mă compromită.

Gregor își aminti de ciocăniturile auzite în miez de noapte. Era deci sigur că Axanio se strecurase pe cosmodrom și aproape că reușise să-și ducă la bun sfârșit tentativa criminală.

Între timp obiectul misterios fusese predat autorităților. Înainte de a urca în cabina de comandă, Boldur se întoarse spre poetul Albert și-i spuse:

— Văd că ești cu carnetelul acela în mînă. Vreau să-i trimit lui Axanio, după decolare, o ondogramă de răspuns la provocare. Fii te rog amabil și notează: *Amice, toate uneltirile tale s-au dovedit zadarnice, toate încercările ți-au eșuat. De la jereastră spitalului în care vei fi din nou internat, privește din cînd în cînd cerul nopții, ca să nu uiți că acolo, în Constelația Argonautului, se află, intangibil, cel pe care l-ai urît și l-ai invidiat. Rămii cu bine și să ne vedem sănătoși peste vreb șase sute douăzeci de ani. Semnează: Boldur.* Să nu uiți să mi-o dai în spațiul cosmic s-o transmit. Acum să intrăm în navă. Uite la ăstia, abia așteaptă să ne vadă plecați. Nu vă fie teamă! se adresează el mulțimii, fluturîndu-și mîna pe deasupra capului. Plecăm acum, plecăm!

9

Gregor privi în lungul coridorului, se convinse că era pustiu și închise cu grijă ușa observatorului astronomic. Apoi se apropie de container și bătu în el cu buricele degetelor.

— Adalina, șopti el nerăbdător.

Din container nu veni nici un răspuns.

— Adalina! zise Gregor ceva mai tare, apropiindu-și buzele de orificiul rămas deschis pentru aerisire.

Ascultă cu atenție, dar nu auzi nimic în interiorul containerului, fapt care-l îngrijoră. Să fi ieșit frumoasa laborantă? Capacul era înșurubat pînă la refuz și nu părea să fi fost atins de altcineva. Deodată, Gregor pricepu că se întîmplase ceva grav și începu să lovească din toate puterile, cu pumnii, în tinicheaua uzată a containerului.

— Adalina! strigă el. Adalina...

Țipătul fetei izbucni pe neașteptate și atît de strident, încît numai spațiul foarte mic din container, înăbușindu-l într-o oarecare măsură, împiedică alarmarea întregului echipaj. Speriat, Gregor nu găsi altă soluție decît să acopere cu palma orificiul de aerisire. Containerul se legăna periculos, gata să se răstoarne, făcînd astfel dovada convingătoare a agitației din interior. Ce-i drept, țipetele se auzeau acum destul de slab și Gregor își permise să răsufle ceva mai ușurat, dar nu pentru mult timp.

— Dă-mi drumul! Dă-mi drumul! se tînguia în container Adalina, cu spaima morții în suflet.

Gregor desfăcu capacul, iar Adalina țîșni în picioare, palidă și amețită, cu privirile rătăcite în gol.

— Gregor! strigă ea și se aruncă spre astronom, împiedicîndu-se de marginea containerului. Noroc că Gregor avea reflexe bune și reuși s-o prindă în brațe. În același moment Adalina leșină, nu atît de spectaculos pe cît de eficace.

Cu dulcea lui povară la piept, Gregor uită de tot ce exista în afara acestei clipe de fericită beatitudine. Simți că-i vine amețelă și, fie din această cauză, fie pentru că perfectul corp al laborantei atîrna cam greu, se așează în primul fotoliu care-i veni la îndemînă.

Adalina suspină de cîteva ori, apoi, treptat, își veni în fire.

— Gregor, șopti ea cu glas stîns, ce s-a întîmplat? Vai, m-am speriat așa de tare! M-am trezit din somn și totul vuia și bubuia în jurul meu. Ce-a fost?

— O furtună magnetică, găsi tînărul astronom explicația salvatoare.

— A fost atît de rău! Nici nu mai ştiam unde mă aflu. Am făcut prostii? se interesă ea.

— Nu, o asigură Gregor. În asemenea împrejurări şi piloţii vechi îşi pierd cumpătul. Aş fi vrut să-l văd pe căpitanul Pier Ulm în locul tău! rinji el.

— Vai, am dormit şi, dintr-o dată...

— Lasă, draga mea, o linişti Gregor, totul a trecut.

— Unde sîntem aici? întrebă Adalina, privind nedumerită în jur.

— În Cosmos. În drum spre steaua Beta.

— Cum am ajuns în Cosmos? Căre stea Beta? Ce cau eu aici?

— Ai şi uitat? Astronava... Containerul... Doar a ta a fost ideea.

Adalina rămase pe gînduri, apoi începu să plîngă încet, cu pieptul zguduit uşor de suspine.

— Vai, ce prostie am făcut! spuse ea printre sughituri. De ce n-am rămas eu acasă... la fabrica de lapte praf... Era atît de bine... acolo... şi nici măcar nu mi-am cerut concediu.

— Lasă, dragă, trece şi asta! o asigură Gregor. Aici sîntem împreună şi tu ştii că eu te iubesc. Nu mai plînge! Mai bine să privim prin hubloul ăsta la stele. Am uitat să-ţi spun că eşti în observatorul meu astronomic. Uite, acolo e Ursa Mare. Nu găseşti că sînt luminoase stelele ei? Mai la dreapta e Constelaţia Orion, cu Betelgeusa. Asta e o stea roşie uriaşă, iar Riegel e albă şi mai are una mică lîngă ea. Dar Vega? Vega pe unde o fi? A! Cele două sînt Castor şi Polux, nu-i aşa că-ţi place strălucirea lor în bezna cosmică! Dacă priveşti cu atenţie, ceva mai sus ai să recunoşti Constelaţia Argonautului, ţinta tuturor eforturilor noastre de pînă acum, iar în stînga ei... iar în stînga ei...

— Gregor, îl întrerupse Adalina parcă mirată.

— Ce-l, dragă?

— Ce faci cu genunchiul?

Gregor privi în jos, descoperindu-şi-l scăpat printre genunchii frumoasei laborante.

— Ah, n-am observat, zise el cu vizibilă jenă.

Şi tocmai atunci se deschise uşa, iar în pragul ei se ivi

însuși Pier Ulm. Căpitanul rămase înlemnit, privindu-i pe cei doi și nevenindu-i să creadă.

— Galaxiile, zise Gregor în timp ce făcea efortul de a nu muri de spaimă într-o clipă, galaxiile sînt niște formațiuni stelare de diferite mărimi și cu o structură deosebită. Astfel, cunoaștem galaxii spirale, amorfe, concentrice, inelare, tubulare, radiare, policrome și poliforme, toate acestea fiind împrăștiate ici-colo prin Univers, ca o populație de furnici uriașe într-un mușuroi construit astfel încît să urmeze fidel curbura spațiului și comprimarea timpului în funcție de viteză și de energie și de accelerație și de tot ce vrei.

— Ce-i asta?! exclamă Pier Ulm din prag. Ce se întîmplă aici?

— Predau domnișoarei o lecție de astronomie, explică Gregor, cam veșted la față de emoție.

— Și ce cauță *domnișoara* în brațele tale? strigă căpitanul scos din fire și înaintă doi pași. Ce cauță aici, pe navă? Răspunde-mi!

— Știi... Păi... Ce să... Tu nu...

Gregor abandonează aceste timide încercări de a deschide o frază cît de cît convingătoare și hotărî să tacă. Dar Adalina se dovedi mai stăpînă pe situație. Se ridică din fotoliu și, luîndu-și un aer nevinovat (care, să recunoaștem, o prindea de minune) întrebă:

— Dacă nu mă înșel, dumneata ești excelența sa căpitanul San Francisco, călugăr de Vatican?

— Ce San Francisco? Ce Vatican? Mie să-mi spui imediat cum ai apărut aici! urlă Pier Ulm.

— Foarte simplu. M-am născut dintr-un ou.

Căpitanul începu să spumege.

— Are dreptate, interveni Gregor, care se temea că Pier Ulm avea să se năpustească asupra frumoasei laborante, proiectînd-o prin perete în vid. Uite, acolo-i oul acela.

Pier Ulm văzu containerul, apoi îi aruncă astronomului o privire distrugătoare.

— Înțeleg!... Aici a fost jocul tău, spuse. Înțeleg totul! Ești un mizerabil. Ai introdus-o totuși la bord pe această *individă*...

— Până aici! Te rog să nu mă jignești! țipă Adalina, pregătindu-și unghiile de atac.

În fața amenințării imediate, căpitanul păru să-și mai tempereze avântul. Se calmă în virtutea îndelungatei sale experiențe spațiale, dar privirea lui nu prevestea nimic bun.

— În regulă, zise el. Voi convoca fulger consiliul argonautic. Trebuie să se știe odată și odată ce se petrece pe nava asta! Se va lua acolo o hotărîre . . . Vai de capul vostru!

Și Pier Ulm zîmbi într-un fel care îi strecură lui Gregor un fior de gheață pe sub cămașa elastică a costumului său de navigator interstelar. Căpitanul plecă demn, țeapăn și trîntind ușa.

— Un punct cîștigat! se bucură Adalina, așezîndu-se din nou pe genunchii lui Gregor. Eram sigură că va ceda. Încă n-am întîlnit nici un bărbat care să-mi reziste.

— Te înșeli, draga mea, vorbi Gregor, încercînd să-și ascundă neliniștea. Nu-l cunoști pe Pier Ulm! Nu te poate suferi și cred că în consiliu va face totul ca să scape de tine.

— Ce-ar putea să-mi facă? întrebă Adalina neîncrezătoare.

Cîtă dreptate avea Gregor se va putea vedea la o simplă lectură a procesului-verbal încheiat cu prilejul debaterilor din consiliul argonautic al navei, convocat în ședință extraordinară. Iată cîteva extrase lămuritoare:

La ședință participă: Boldur, conducătorul expediției spre steaua Beta din Constelația Argonautului; Pier Ulm, căpitan de rangul întîii, la a 385-a călătorie dincolo de ultima orbită planetară a sistemului solar, de nenumărate ori supraviețuitor; Vlig I, savant astrofizician, autor al celebrului tratat de *Termodinamica protuberanțelor de nivel mediu la revenirea lor spre suprafața stelei-mame*; Vlig II, matematician, cunoscut prin studiile sale asupra integrării și dezintegrării antinumerelor cu tendință spre infinitul radicalizat; Vlig III, astrobiolog, membru corespondent al Institutului Saturnin pentru remarcabilele sale monografii despre moluștele primare dintr-un presupus canal marțian; Darnaputra, specialistul emerit al operațiilor de apendicită prin metoda sugestiei dirijate pro-

gresiv; Albert, tânăr poet abisalist, premiat pentru volumele *Sonor abulic* și *Haihui prin Trebizonda*; în sfârșit, inculpatul Gregor și Intrusa.

După formalitățile obișnuite, Boldur dă cuvîntul căpitanului Pier Ulm, invitîndu-l să descrie împrejurările în care a constatat apariția pe navă a unei persoane din afara echipajului și fără carnet de navigator. Căpitanul arată că în timpul inspecției regulamentare a găsit în observatorul astronomic pe numitul Gregor împreună cu o persoană necunoscută. Roagă consiliul să nu-i ceară amănunte privind poziția celor doi în momentul cînd au fost surprinși. Boldur consideră că acesta este un fapt lipsit de importanță în sensul general al discuțiilor. Cere căpitanului să declare dacă recunoaște în persoana aflată aici de față — și care se dă drept o oarecare Adalina — pe necunoscuta văzută în observator. Pier Ulm este confruntat cu Intrusa și o recunoaște.

Boldur se adresează astronomului Gregor, cerîndu-i să-i explice pe scurt ce amestec are el în toată afacerea asta. Este cumva această presupusă Adalina ființa pentru care intervenise Gregor spre a fi primită în echipaj? Da, ea este. Și dacă-i așa, de ce Gregor, întîmpinînd răspunsul bine cumpănit al șefului său, a recurs la introducerea ei pe navă într-un mod ilegal și fraudulos? „O iubesc, exclamă Gregor, și dragostea este capabilă de orice!“ „Cum, cum?“ întreabă Vlig II și cere lămuriri suplimentare, întrucît subiectul îi este total necunoscut. Darnaputra recunoaște că, în principiu, dragostea e într-adevăr capabilă de orice, inclusiv de acte iraționale. Cazuistica ultimului mileniu poate oferi o serie de anomalii (citează cazul Romeo și Julieta) minuțios descrise și unele chiar tratate la timpul potrivit. Pier Ulm refuză să admită compromiterea unei expediții cosmice din cauza pasiunilor absurde și necontrolate. Cere să se ia o hotărîre fermă în privința Intrusei, iar Gregor să fie arestat în cală pentru nesupunere la regulamentul de ordine interioară. „Deși i-am interzis categoric, acuză căpitanul, mi-a călcat cu nepăsare ordinul, aducînd în mijlocul expediției o persoană care nu este înregistrată și admisă oficial în echipaj; mai mult, n-are nici controlul epidemiologic făcut!“ Prin urmare, el o declară în carantină și o somează să stea cît mai de-

parte de ceilalți astronauți. Cine ar putea spune ce greutate va mai face echipajului acest cuplu corupt, în caz că nu se procedează cu hotărîre la desființarea lui? El, Pier Ulm, crede că nu trebuie admisă nici o concesiune și declară că pentru Intrusă nu vede altă soluție decît expulzarea ei pe navă. „În abis?“ întrebă tînărul poet cu o expresie îngrozită întipărită pe față. Chiar și în abis, acceptă căpitanul. El, Pier Ulm, are la dispoziție cîteva fuzee. Intrusa n-are decît să și-o aleagă pe care-i place și să plece. Mai departe să facă tot ce vrea. Să se întoarcă pe Pămînt, sau poate rătăci aiurea prin Galaxie, treaba ei, numai să dispară de pe astronavă.

Albert ia cuvîntul și pledează în favoarea necunoscutei. În calitatea lui de poet abisalist, cunoaște prea bine abisul ca să nu înțeleagă că acolo pentru Adalina e moarte sigură. „Dacă vrei argumente, vă pot recita dintr-un poem pe care l-am compus în inelul lui Saturn și unde . . .“ Nu, nu vor argumente. Medicul Darnaputra o examinează pe Intrusă, certificînd că nu va rezista șocului emoțional provocat de o eventuală expulzare în Cosmos. Albert triumfă. „Avem noi dreptul, întrebă el, să condamnăm o ființă fragilă și plină de sensibilitate, delicată și pură, sfioasă și inofensivă, numai pentru că a dat dovadă de sacrificiu, urmîndu-și iubitul pînă în profunzimile ostile ale spațiului cosmic? Oare *vina* de a fi apărut pe neașteptate între noi nu este cumva sublima fațetă a fidelității? Desigur, căpitanul este în dreptul său să invoce regulamentele, dar cum rămîne cu aspectul moral al problemei, cu implicațiile sale adînci în conștiință?“ Pier Ulm dă semne de nervozitate. „Ce propui?“ îl întrebă Boldur pe Albert, care cere nici mai mult nici mai puțin decît libertatea Intrusei. „În cazul acesta, vă rog să primiți demisia mea, amenință căpitanul. Lăsați-vă conduși de această . . . delicată incapacitate, veți ajunge probabil direct în infern.“ Boldur consideră că nu trebuie pusă problema în felul acesta și face apel la onoarea vechiului, încercatului pilot; reamintește scopurile expediției și își reafirmă încrederea în calitățile extrem de necesare ale lui Pier Ulm. Bineînțeles, Intrusa nu poate fi acceptată așa, pur și simplu, din moment ce prezența ei la bord este ilegală și nereglementară. Dar nici nu poate fi îndepărtată într-un mod brutal, și aici Albert are

dreptate să apeleze la fondul omenesc din sufletul fiecărui astronaut. „Patruzeci la sută pentru, patruzeci contra“, anunță Vlig II procentajul echilibrat al votului preliminar. „Și restul de 20 la sută?“ se interesează Vlig III. „Restul sînteți voi, tu și celălalt, care dormiți în loc să vă dați aici părerea.“

Vlig I propune ca Adalina să nu fie expulzată, dar să fie închisă și ea în cală, pentru o deplină siguranță a zborului. Căpitanul Pier Ulm e de altă părere. În cală va sta Gregor, spune el. Cum să-i băgăm pe amîndoi acolo? „Are dreptate, intervine Albert, nu-i putem închide pe amîndoi în cală. Să fie închis numai Gregor!“ Darnaputra nu e de acord cu încarcerarea lui Grégor, deși recunoaște că astronomul are o mare parte din vină. Dacă n-o ajuta el, Adalina n-ar fi fost acum *intrusă*, iar expediția și-ar fi urmat netulburată drumul. Boldur declară că-i vine tot mai greu să ia o hotărîre. „E într-adevăr stupid, constată el. Gregor mi-a fost coleg de bancă. Cred că pînă la urmă am să-i las liberi pe amîndoi. Deși nu știu ce să fac cu Adalina. Unde s-o plasăm? Toate posturile sînt ocupate, nu mai am nici un loc liber în schemă.“

Întrevăzînd de pe acum o rezolvare optimistă a situației, Gregor începu să prindă glas. Era printre cei mai interesați ca totul să iasă bine, așa că puse serios umărul la găsirea unui serviciu pentru frumoasa laborantă.

— S-o ia Vlig III în laboratorul său, propuse astronomul.

Vlig III refuză. Experiențele sale nu necesitau alt personal decît cel mecanic autorizat.

— Atunci, i se adresă astronomul lui Boldur, plaseaz-o la bucătărie.

— Dragul meu, zise Adalina, dacă te pricepi să gătești, eu n-am nimic împotrivă, pot fi angajată și la bucătărie.

— Din nefericire, avem și acolo un serviciu automatizat, observă Boldur.

Gregor simți că terenul începea să-i alunece de sub picioare. Văzu privirea batjocoritoare a căpitanului Pier Ulm și asta îl îndirji.

— Ah! strigă el, luminat de un gînd salvator. Biblioteca! Avem biblioteca.

— Ei, și ce-i cu asta? întrebă Pier Ulm.

— S-o facem bibliotecară. Numește-o bibliotecară! îl rugă Gregor pe inventator. O să ne distribuie cărți. Drumul spre Beta e lung și, fără să citim cîte ceva, ne va fi extrem de urît. Uite, eu mă angajez aici să fiu cititorul cel mai zelos al bibliotecii de bord.

— Bine, dar nu e prevăzut niciunde postul de bibliotecar, obiectă inventatorul, desfăcîndu-și brațele în semn de neputință.

— Înființează-l tu, Boldur! se rugă Gregor. Este un post absolut necesar expediției noastre. Cine să caute tratatele de astrofizică pentru Vlig I, de matematici subtile pentru Vlig II, de astrobiologie pentru Vlig III? Sau tomurile de gimnastică medicală pentru Darnaputra? Sau volumele de versuri pentru Albert?

— Deși eu nu prea citesc, se scuză zîmbind cu modestie Albert. Eu creez...

Boldur rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Fie! zise el în liniștea plină de așteptare ce se lăsase pe navă. În sfîrșit... Sper să nu fiu tras la răspundere. Cred că ne vom justifica noi cumva, la întoarcerea pe Pămînt. Mai avem la dispoziție vreo cinci sute de ani Timpul rezolvă multe.

10

Astfel, liniștea se restabili pe navă, dacă nu vom ține seama de privirile întunecate pe care Pier Ulm le arunca lui Gregor și mai ales Adalinei, ori de cîte ori avea prilejul. Căpitanul începuse un fel de grevă nedeclarată oficial, ocupîndu-se prea puțin de conducerea uriașei astronave, ceea ce, la urma urmei, nu avea absolut nici o urmare asupra bunului mers printre stele, fiindcă pilotul automat se descurca și singur. Parcă și mai închis în sine, Pier Ulm juca toată ziua table, cu cine apuca, iar cînd nu avea partener arunca zarurile și din dreapta,

și din stînga, apoi muta în cutie piesele, pe rînd. Darnaputra era un bun partener, jucau amîndoi tăcuți, unul îndirjit, celălalt cu un calm admirabil. Partidele lor rămîneau însă adesea neterminate, pentru că Darnaputra își supraveghea mereu ceasul și, la un moment dat, în toiul jocului, se ridica de la masă, spunînd:

— Scuză-mă, e ora mea obișnuită de yoga.

Apoi medicul pleca liniștit, fără să ia aminte la protestele violente ale căpitanului. Se retrăgea la infirmerie, unde încremenea în poziția clasică și nimic nu l-ar fi putut scoate din indiferența pentru tot ce se întîmpla dincolo de epiderma lui în tot timpul acestui antrenament de voință.

Pier Ulm tuna și fulgera, amenințînd că nu-i va mai permite yoghinului să pună mîna pe table. Comentariile batjocoritoare la adresa sportului său îl lăsau netulburat pe Darnaputra, așa că teribilul căpitan trebuia pînă la urmă să-și caute alt partener, ori, în lipsa vreunuia, să înceapă apatic o partidă solo, aruncînd zarurile pentru niște persoane fictive.

Gregor n-ar fi îndrăznit nici chiar într-un asemenea caz să se ofere partener de joc, înțelegînd că era prea destul că-i zgîria căpitanului retina cu prezența sa. Totuși, nu înțelegea să renunțe la drepturile sale de astronaut liber-cugetător, participînd activ la discuțiile ce se angajau atunci cînd în cabina de comandă era adunat întregul echipaj.

Într-o asemenea împrejurare, Boldur își anunță subordonații că trebuia analizat cu toată seriozitatea traseul astronavei.

— Fiecare membru al echipajului are dreptul să știe pe unde ne deplasăm, zise el. Scrie în regulament.

Și dădu cuvîntul lui Vlig I, astrofizicianul expediției, în calitate de „cel mai competent să descrie structura intimă a spațiului pe direcția stelei Beta“.

Pier Ulm, care tocmai angajase o partidă cu Albert, scutură bine zarul, îl aruncă în cutie și anunță cu satisfacție rezultatul:

— Șase-șase!

Trecură câteva minute pînă cînd Vlig I, cufundat în niște calcule orbitale foarte complicate, să priceapă că i se cerea ceva.

— Cosmosul, începu el puțin dezorientat, Cosmosul este o noțiune extrem de încăpătoare. În definitiv, ce nu încapă în el? Odată, pe cînd eram mai tînăr, mă întrebam: oare Universul acesta nemărginit pînă unde se întinde? Sigur că această întrebare apare astăzi puerilă și incompatibilă cu concepțiile unui om avînd o reputație științifică puternic consolidată, dar există în viață momente cînd, și fără să vrei, o tentație se conturează în...

— Patru-patru, își citi zarul poetul abisalist.

— Mai concret, mai concret! îl rugă Boldur pe Vlig I.

— Am înțeles, declară savantul. Unde am rămas? A, la Cosmos. Am stabilit deci că Universul este nemărginit. Oricît te-ai plimba prin el, oricît l-ai cunoaște, tot ai mai avea de văzut cîte ceva. De aceea, putem afirma despre Cosmos că este nici mai mult nici mai puțin decît infinitul.

Vlig II tresări din trudnica lui moțăială.

— Exagerezi! își contrazise fratele pe un ton care nu admitea nici o replică. Infinitul e o noțiune pur matematică. Un simbol ce nu se poate aplica decît forțat lumii fizice. Infinitul trăiește doar în creierul matematicianului, printre alte superbe abstracțiuni.

— Eu, unul, găsesc că se aplică destul de bine și lumii fizice, se încăpățînă Vlig I. Universul, prin lipsa lui de margini, nu poate fi decît infinit. Bineînțeles că nu avem nici un motiv să reprezentăm acest infinit printr-un opt culcat. Trebuie să încercăm să ni-l imaginăm spațial.

— Prostii! izbucni Vlig II. Unde s-a mai pomenit ca infinitul să poată fi înțeles spațial? Infinitul a fost și rămîne un opt culcat.

Și în semn de total dispreț la adresa teoriilor ilustrului său frate, matematicianul reîncepu să moțăie.

— Doi-doi.

— Cinci-trei.

— Unu-unu.

— Numai în duble mă ții, observă Albert cu invidie. Nu crezi că-i destul?

Pier Ulm se antrenase în joc și succesul îi dădea o satisfacție aproape bolnăvicioasă. Între timp, Vlig I își regă-

sise calmul și își continua expunerea privind tainele spațiului cosmic.

— Despre unitatea materiei în Univers nu am ce să vă spun în plus de ceea ce se cunoaște, se scuza el.

Boldur aprobă cu capul, îndemnându-l să treacă mai departe. Savantul se gîndi cîteva secunde, solicitîndu-și din plin memoria, apoi propuse:

— Poate vreți să cunoașteți problema antimateriei, în lumina celor mai noi cercetări de laborator, cu statistici și grafice.

— Nu dorim, renunță la asta! îl sfătui Boldur. Este exclus ca în drum spre Constelația Argonautului să întîlnim antimaterie.

— Ai dreptate, recunosc Vlig I. Și avem încă atîtea de spus despre materie, încît putem lăsa antimateria pentru mai tîrziu. Știm cu toții că materia este repartizată neuniform în Univers, intră el în subiect. În unele locuri găsim aglomerări cu o densitate apreciabilă, în altele ai impresia că n-ar fi nimic, decît un fel de gol care...

— Un gol cu marginile luminoase, interveni pe neașteptate Albert.

— Ba nicidecum. De' unde ai mai scos-o și pe asta? se miră savantul astrofizician.

— Era o imagine plastică, explică Albert. Voi, oamenii de știință, nu gîndiți decît în cifre. Nu gustați arta. Patru-patru. Uite că-mi mai vine și mie cîte o dublă. Aruncă! i se adresă căpitanului.

Pier Ulm scutură zarurile.

— Trei-trei.

— Ai astăzi un noroc formidabil! recunosc Albert. Eu, unul, nu prea sînt în formă. Am impresia că voi pierde.

— După teoria probabilităților, pierzi acum și cîștigi mai tîrziu, îl consolă Vlig II. Trebuie să aștepti cu răbdare momentul cînd matematica înclină în favoarea ta.

Poetul păru nemulțumit de perspectivă.

— Pînă atunci ce fac? Iau mereu bătaie? întrebă el, răsucindu-se pe scaun.

— Găsește altă soluție, dacă poți! îl provocă Vlig II și urmări mai departe rostogolirea zarurilor, pîndind cifrele pe care fie că le ridica la pătrat și înmulțea pătratele între ele, fie că extrăgea rădăcina cubică din suma lor.

— Și, închipuiți-vă, au fost timpuri cînd s-a susținut că spațiul acesta curb și răsucit ar fi complet vid! exclamă Vlig I, încălzit. Nici urmă de materie, decît genunea fără capăt. Nu-mi pot explica miopia asta. Cum? Să nu fi văzut savanții de atunci că atomii liberi roiesc prin această genune? Adevărat că substanța e în unele locuri extrem de rarefiată, dar să faci asemenea greșeli fundamentale și încă să fii socotit o somitate științifică internațională, să ți se ofere fotoliu de academician! . . .

— Asta a fost cîndva, poate la brontozauri! presupuse Vlig III.

Darnaputra, care pînă atunci ascultase cu atenție, se uită la ceas și se ridică.

— Pe mine vă rog să mă scuzați, zise el. E ora mea obișnuită de yoga. Cred că vă puteți lipsi de comentariile mele.

— Fenomenele care se produc în această lume miraculoasă uimesc pînă și pe cei mai reductabili astrofizicieni. Gîndiți-vă la procesele catastrofale din stele, la curenții turbionari din nebuloase, la radiațiile care pur și simplu plouă în jurul nostru, la cîmpurile magnetice din . . .

— Doi-unu.

— Unu-patru.

— Cinci-cinci.

— Pe cîmpurile acelea se poate face agricultură? se interesează Adalina.

Căpitanul pufni, văzînd atîta ignoranță, dar nu zise nimic. Scurpă în palmă și i se adresează lui Albert:

— Fii atent!

Zarurile căzură în cutia de tablă.

— Șase-șase.

Pier Ulm începu să scoată din piese.

— M-ai înnebunit! exclamă Albert.

Boldur crezu că era de datoria lui să intervină.

— Fiți vă rog atenți la ce se spune, ceru el. Sînt lucruri care pe noi, ca astronauți, trebuie să ne intereseze. Nu toți am urmat pe Pămînt cursurile de specializare, așa că un schimb de experiență este cît se poate de binevenit.

— . . . și astfel s-au putut extrage din bucăți de materie care circulă prin Univers elemente cu totul necunos-

cute pînă atunci, de pildă cuzminiu, tarantal, litioniu, ca să nu amintesc decît de...

Un sforăit ascendent rupse cu violență liniștea, făcîndu-i pe astronauti să tresară. Era Vlig II, trecut pe neobservate în lumea perfectă a viselor sale matematice. Albert se grăbi să-l înghiontească.

— Ai! strigă matematicianul, sărind în capul oaselor și privind buimăcit în jur.

— Am ajuns, îi comunică poetul cu o seriozitate simulată.

— Unde? întrebă Vlig II fără să-și revină.

— Pe Planeta Oceanelor.

Savantul nu înțelese.

— Care planetă?

Chicotitul celorlalți îl aduse la realitate. Își dădu seama că ațipise și, neștiind cum să iasă din înourcătură, începu să se scarpine în cap. Apoi dădu cu ochii de Vlig I și îl luă în primire:

— Încă n-ai terminat? Mai ai de unde scoate prostii, mai ai?

— Du-te și te culcă, nu vezi că ești cu ochii cîrpiți de somn? ripostă astrofizicianul. Nu știu cine te-a trimis și pe tine aici. Ai tu alură de cosmonaut?

— Ha-ha! Uite cine are! îl arată Vlig II cu degetul.

Boldur, presimțind un nou scandal, se ridică în picioare și zise:

— Mulțumim savantului astrofizician pentru expunerea documentată pe care ne-a prezentat-o și îl rog pe astronomul Gregor să ne completeze tabloul spațiului aflat în direcția stelei Beta.

Căpitanul Pier Ulm tuși semnificativ, dar se dovedi și de data asta destul de educat ca să nu zică altceva decît:

— Cinci-cinci.

— Mi-ai luat partida, cedă Albert. Vreau revanșă.

— De acord, zise Pier Ulm și începu să aranjeze piesele în cutie.

Gregor se ridică, îndreptîndu-se spre uriașa hartă cerească, fixată pe perete.

— Antevorbitorul meu v-a descris Cosmosul din punctul de vedere al structurii lui intime, începu Gregor. Eu mă voi referi la ceea ce ține de profesiunea mea. Ca să

vă faceți o imagine cât mai completă, voi începe prin a vă reaminti că în Cosmos materia se repartizează după anumite legi, în cadrul unor sisteme precis determinate.

— Știm asta! scăpă căpitanul o vorbă răutăcioasă, apoi i se adresează lui Albert: Poți să începi.

— Șașe-șase.

— Ai pornit tare, recunoscui Pier Ulm.

Gregor nu se lăsă intimidat.

— Priviți această hartă, îi invită el pe ceilalți. Ea reprezintă Galaxia. Vă rog să observați forma ei extrem de caracteristică. Este de fapt o spirală pe care colegul nostru Albert ar compara-o cu un uriaș păianjen scînteietor, agățat undeva în Univers, pe o enormă pinză invizibilă.

— De unde știi tu cu ce aș compara eu Galaxia? întrebă poetul, nemulțumit.

— Comparație deplasată, consideră Vlig III. Biologia nu poate admite existența unor viețuitoare cu lungimi de sute de mii de ani-lumină.

Darnaputra reîntră în cabina de comandă și se așează pe scaunul părăsit cu ceva mai înainte.

— Ce-i, doctore? Ai și terminat gimnastica? întrebă Pier Ulm cu ironie nedisimulată.

— Nu pot să mă concentrez, zise Darnaputra. Am o zi proastă.

— Nici eu nu stau bine la table, mărturisi poetul. Mă bate căpitanul de mă stinge! Ce pot să fac?

— Aici, explică Gregor, se află Soarele nostru. E însemnat cu roșu, altfel cine l-ar găsi în atîta puzderie de stele? Urmăriți acum drumul astronavei. Iată, am trecut pe lângă planete (mă iertați că nu o să le înșir pe toate acum) și am ieșit cu bine din sistemul solar. Steaua noastră palidă nu ne mai ține în atracția ei. Cu alte cuvinte, ne-am înscris pe traiectoria care trebuie să ne ducă direct în Constelația Argonautului, unde se pare că ne vom bucura de o primire entuziastă și de atîtea altele.

Boldur încuviință solemn, iar fața Adalinei se destinse într-un zîmbet larg, visător.

— Linia asta roșie arată drumul pe care îl mai avem de făcut, reluă astronomul. După cum vedeți, nu ne putem

culca pe-o ureche: am parcurs abia o treime din distanța care ne separă de steaua Beta. Până acum a fost destul de ușor, ne-am descurcat și cu accelerația fantastică, și cu regimul alimentar. Să sperăm că va fi bine până la capăt. Harta arată că traseul este în general pustiu, ceea ce, cred eu, trebuie să ne bucure. În ipoteza că ar fi existat alte câteva sisteme solare înșirate de-a lungul lui, acestea mai mult ne-ar fi încurcat. Știu că fiecare dintre noi arde de nerăbdare să pipăie solul unei planete necunoscute. De aceea susțin că lipsa planetelor de pe traseu e un adevărat noroc. Poate că am fi întârziat prea mult, explorându-le, sau certându-ne între noi în privința numelor cu care să le botezăm.

— Eu nu mai joc, zise Albert. M-am plictisit, n-are nici un farmec.

— Partida asta trebuie s-o terminăm, insistă căpitanul nedispus să accepte o victorie dăruită. Fă mișcările în casă.

— Patru-doi.

— Trei-patru.

— În felul acesta, continuă Gregor, ne păstrăm energia și entuziasmul pentru mai târziu, când vom ajunge la punctul terminus al călătoriei. Acolo, în Constelația Argonautului, ne așteaptă o groază de descoperiri. Să nu uităm însă că exact la intrarea în constelație a fost observat un flux de radiații puternice, o zonă extrem de periculoasă. Mai există riscuri și la coborîrea pe planete. Nu știm cât de mare va fi gravitația și în ce condiții vom fi nevoiți mai târziu să decolăm.

— Cu motorul ionic-conic-discoïdal-simetric-focalizat decolăm la sigur, oriunde și din orice poziție, asigură Boldur.

— Să zicem, acceptă Gregor. Asta nu ne scutește să fim prevăzători, chiar foarte prevăzători, ca să ieșim onorabil din situațiile dificile în care ne-ar putea arunca întâmplarea.

— Și dacă nu găsim pe lângă steaua Beta nici urmă de planetă? întrebă Vlig II, înclinat spre scepticism din cauza somnului recent tulburat. Unde vom mai coborî atunci, ca să ne permitem iarăși luxul de a decola?

— Excluz! răspunse Gregor. Calcule astronomice de mare precizie arată că stelele din Constelația Argonautului au sisteme planetare proprii. Trag mai greu la cântar decât cele fără planete. Până acum am dedus doar orbitele câtorva corpuri cerești din apropierea stelei Beta. Pentru mai multă exactitate, l-am rugat pe Vlig I să verifice aceste calcule.

— Ți-ai și găsit cine! pufni, amuzat și disprețuitor, Vlig II. „Teoreticianul“ ăsta de carnaval...

— Poate că există planete, interveni medicul Darnaputra, însă eu, unul, n-am deloc convingerea că vom întâlni viață pe ele.

— Aș vrea să găsesc măcar niște moluște, zise Vlig III. Mi-aș completa colecția și aș aduce îmbunătățiri substanțiale tratatului meu mai vechi.

— Nu știu ce vom întâlni acolo, declară astronomul. În orice caz, să fiți siguri că realitatea va fi copleșitoare. Imaginați-vă orice. Sînt convins că anticipația cea mai îndrăzneată va fi întrecută de descoperirile care ne așteaptă la fața locului.

— De acord, dar pînă atunci mai este vreme, trase Bol-dur concluzia. Acum cunoașteți traseul. Cine are ceva de întrebat, să întrebe. Și țineți minte că o deviere cît de mică a navei de la direcția inițială duce la eșuarea expediției. În loc să ajungem în Constelația Argonautului, ne putem trezi prin Lira, sau mai știu eu pe unde. Atîta ne-ar lipsi, să ne întoarcem cu mîinile goale pe Pămînt! Să strige toți după noi: incapabililor, ce-ați căutat în Cosmos?

— Șase-șase, comunică Pier Ulm, mirosind a doua victorie, la fel de categorică.

— Doi-unu.

Albert începu să se enerveze.

— Doi-doi, zise căpitanul cu o bucurie reținută.

— Dacă nici acum nu-mi vine dublă, înghit zarurile! promise tînărul poet.

Bineînțeles că nu veni dublă.

— Unu-unu, anunță căpitanul rezultatul noii sale aruncări.

— Ești fenomenal! exclamă Albert și trînti zarurile în cutia de table.

Asta se nimeri să fie spre nenorocul lui Pier Ulm. Din cauza izbiturii, zarurile se desfăcură, lăsînd să se vadă în interior o minuscule instalatie cu un rol ce nu era greu de bănuir. Căpitanul închise repede cutia, dar era deja prea tîrziu.

— Mai mersi! Aşa poate să cîştige oricine, zise Albert şi se ridică de la masă ofensat.

11

— Vai, dragă, mă simt atît de bine aici!

Exclamaţia Adalinei era un răspuns la întrebarea pusă de Gregor. Astronomul venise să restituie braţul de cărţi împrumutate cu o zi în urmă, multe dintre ele tot atît de virgine ca în momentul naşterii lor din tiparniţă. Gregor le aruncă pe masă şi îşi scutură mîna amorţită din încheieturi.

— Ți le-am adus înapoi, zise el. Șterge-mă de pe listă.

— Le-ai citit pe toate? se interesează Adalina.

— Aș! Cum era să le fi citit? Am luat atîtea doar ca să-ți fac ție de lucru. Ca să nu șomezi. Altfel, cum s-ar putea explica existența postului tău? Știi bine că unii sînt tentați să ți-l desființeze. Pier Ulm abia așteaptă să te poată declara instituție nerentabilă.

— Pier Ulm e singurul care nu împrumută cărți, observă Adalina. Oare intenționează să mă saboteze?

— Evident. Cu ceilalți cum te împaci?

— O, minunat! Pină și amărîtul de Darnaputra m-a rugat să-i caut un volum de patologie și nu mai știu cum. Ceva în legătură cu bolile de ficat și cu apa minerală. Cum să nu fie bine aici? Am foarte mult timp liber. E chiar mai plăcut decît la fabrica de lapte praf, deși acolo aveam o mulțime de cunoscuți drăguți și, în plus, apăream de fiecare dată în spectacolele noastre de estradă.

Gregor se întunecă la față.

— Te rog să nu-mi mai aduci aminte de spectacolele ălea, ceru el pe un ton categoric.

— Ia te uită! exclamă Adalina. Ce te deranjează pe tine trecutul meu cultural-artistic? Mai bine nu te amesteca unde nu te pricepi și spune-mi ce să-ți dau din bibliotecă.

— Dă-mi ce crezi. Mi-e indiferent. Mîine îți aduc totul înapoi, promise astronomul.

Adalina rămase pe gînduri în fața rafturilor încărcate cu volume.

— Uite, spuse ea, ai aici un catalog. Consultă-l și alege.

Gregor se apropie de aparatul arătat. Văzu o mulțime de butoane cu cifre și cîteva cadrane mici, ca la mașinile de calculat.

— Apasă acolo, ca să vezi ce iese, îl sfătui Adalina.

Gregor făcu la întimplare o combinație de cifre și așteptă.

— Ei, îți convine?

Astronomul citi sub un cadran: *Călăuza apicultorului, almanah ilustrat*. Strîmbă din nas, nemulțumit, privind-o întrebător pe Adalina.

— Mai încearcă, îl încurajă ea.

Gregor făcu o nouă combinație. Nici de data asta nu nimeri prea strălucit, pentru că *Lecțiile de înot pentru sugari*, probabil foarte interesante și chiar practice, îl depășeau la capitolul vîrstă.

— Așa, pot să tot răsucesc butoanele pînă adorm lîngă ele, constată el cu scepticism.

— Stai că te ajut, se oferi Adalina.

Combinația ei aduse sub cadran niște semne absolut necunoscute, în genul caracterelor vechi chinezești.

— Tu pricepi ceva? întrebă Gregor și, enervîndu-se, alcătui următorul grup de simboluri, combinate după elasticele reguli ale inspirației de moment:

589.301 + 275.444 MNK + 104,61 AF + 757 Q

— Acum ori iese ceva ca lumea, ori aparatul ăsta crapă în 444 de bucăți MNK! hotări astronomul, pîndind inscripția de ecran.

Răspunsul, care nu se lăsă așteptat, era:

— Asta ce-o mai fi? întrebă Gregor.

— Tu nu vezi? E opera aflată la cota aceea monstruoasă. O vrei, sau renunți?

— Dă-o încoace. Fie ce-o fi! hotări Gregor. Dacă nu-mi place, te previn că n-o s-o citesc pînă la capăt.

Adalina manevră un sistem de telecomandă și din raturi ieși un carnețel minuscule, pierdut între cotoarele aurite ale cîtorva tomuri pretențioase.

— Cine știe cum o fi ajuns aici, zise Adalina. E un jurnal intim? Ador jurnalele intime! Păcat că e scris atît de puțin în el. Oho! Ia uită-te la dată. Au trecut cîteva sute bune de ani de cînd cineva și-a așternut gîndurile pe aceste file. Nu poartă nici o iscălitură? Oricum, abia aștept să aflu ce scrie acolo. Trebuie să fie ceva extrem de interesant, din moment ce jurnalul are un titlu atît de sonor. Hai, citește cu voce tare! M-ai făcut curioasă.

Cu puțin efort, Gregor descifră însemnările din carnet:

15 iulie 2150

Acum știu totul. Medicii mi-au explicat că am fost scos din frigider și trezit la noua mea viață. Nu-mi aduc aminte cum am ajuns acolo. Cred că m-am întins după o sticlă cu vin și am căzut în frigider. Am rămas acolo două sute de ani încheiați. Zău că m-am mirat! Abia aștept să mă scol și să văd ce mai e nou prin lume.

17 iulie 2150

Medicii au venit iar. Au niște lucruri cum n-am mai văzut: o curea verde cu șase găuri prinse în capse. Mai precis, la unul cureaua are șase găuri, la celălalt șapte. Tot cu capse. Mă bucur că în secolul XXII curelele n-au renunțat la găuri. Totuși, sînt mult mai perfecționate.

25 iulie 2150

Doctorul mi-a făcut injecția de la o distanță de ~~trei~~ metri. Cred că o poate face și de la cinci metri. N-am simțit nimic! Ce minunată e lumea anului 2150! Dacă nu cădeam în frigider, n-aș fi scăpat niciodată de înțepătura perfidă a seringii.

Hotărît lucru, pentru mine ziua aceasta a fost plină de impresii copleșitoare.

8 august 2150

Astăzi m-au scos pe stradă. Cică sînt bine, sau așa ceva. Am văzut foarte multe femei cu togă. De plastic. Dar și mai interesante erau trotuarele rulante. Benzi uriașe străbăteau strada în toate direcțiile. Erau așezate pe un fel de suluri de oțel cu ax, care se învîrteau în jurul axului. Într-un loc am văzut un sul înțepenit. Toate aveau o culoare argintie (cablurile). Nu știu de ce era sulul acela înțepenit, dar trotuarul rula înainte, lunecînd peste el cu un fiștit iritant. Celelalte suluri nu fiștiau. Probabil că axele fuseseră bine unse, altfel nu-mi explic de ce n-ar fi fiștit. Cred că aveau și rulmenți, dar bilele erau desigur și ele bine unse.

Aceeași zi, o oră mai tîrziu.

Chiar acum am terminat de admirat trotuarul. Mă uit la case. Sînt toate de aceeași înălțime și au afișe lipite pe pereți. Într-una din zilele următoare voi descrie ferestrele, sau mașina de găurit macaroane. Ai, mamă! Ce de roți și roțițe dințate, ce de pîrghiute și butoane presimt în miezul acestei civilizații!

15 august 2150

M-am plimbat cu Diana prin parc. Acum am și eu o curea cu șase găuri. Seara mi-am petrecut-o singur, acasă, pînă la accident. Nu știu prea bine cum s-a întîmplat. Tot din pricina vinului. Îmi amintesc că am deschis frigi-

derul și am întins mîna după butelie. Probabil că iarăși am căzut în frigider. Sînt amorțit și nu mai simt aproape nimic, dar nu-mi pasă. Secolele viitoare mă vor dezgheța.

— Sărmanul! zise Adalina înduioșată, apoi filozofă: Ce soartă ciudată mai au unii oameni!

— Și cînd te gîndești că frigiderul cu pricina zace acum prin cine știe ce pivniță, adăugă Gregor. Mi se pare că amicul n-a mai avut norocul să fie reanimat a doua oară, altfel și-ar fi continuat însemnările cu observații privind noua epocă în care s-a trezit.

— E o poveste romantică, observă Adalina.

— Eu aș încadra-o în acel romantism al tehnicii, de largă circulație în trecut. Ai remarcat precizia detaliilor? Dar bogăția de informații tehnice? Cred că însul, ajuns în anul 2150, s-a lovit de obstacole serioase, pe care a încercat să le învingă.

— De pildă trotuarul.

— Și trotuarul, acceptă Gregor. Astăzi totul pare simplu, dar pentru cineva venit din trecut trotuarul rulant nu putea fi decît foarte nou și interesant. Eu îmi explic perfect uimirea lui în fața acestei cuceriri a erei moderne. Parcă noi am avea altă reacție în caz că am păți cumva la fel? Imaginează-ți că ajungi pe neașteptate în secolul 54 și la un moment dat vezi firfircul.

— Asta ce-o mai fi?

— Nici eu nu știu. O invenție din secolul 54. Ceva care să servească oamenilor de atunci. Să zicem că un fel de pod, cu membrane și cu cîteva exorescențe, dintre care una în formă de furculiță.

— La ce ar putea folosi un asemenea pod? se interesă fata.

— Poate că la o nevoie pe care noi, astăzi, încă n-o avem. Nu trebuie să judeci lucrurile exclusiv din punctul nostru de vedere. Cînd va fi cazul, omul viitorului va inventa și firfircul. Lui îi va fi foarte simplu, deși pentru noi e de neconceput. Cam ce reacție crezi că ai avea dacă, pe neașteptate, ți-ar ieși în față un firfirc, vibrînd și le-gănîndu-și brațul în formă de furculiță?

Adalina se scutură.

— Prefer să nu-mi imaginez, zise ea.

— Să-ți spun eu: ai fi extrem de curioasă. L-ai întoarce și pe o parte, și pe cealaltă, ai aștepta să-ți servească o demonstrație de tot ce e în stare să facă, l-ai mai întreba una-alta. Și fiecare nouă însușire a lui ți-ar smulge exclamații de admirație. Așa și cu bietul congelat. Pus în fața civilizației din secolul al XXII-lea (care, între noi fie vorba, era uxor comparativ cu civilizația noastră!), crezi că și-a pierdut capul? Nu. A început să observe și să noteze totul, meticolos, în acest carnetel istoric, destinat să înfrunte timpul. Autorul, ca individ, este un ins pierdut și la propriu și la figurat, pentru că nu-mi vine să cred că frigiderul acela se va mai găsi vreodată. Dar opera lui va rămâne ca o oglindă dintre cele mai originale în care s-a privit vreodată omenirea. Gîndește-te: o societate evoluată, văzută prin ochii plini de admirație ai trecutului! E ea și cum tu, cea de acum, ai fi surprinsă la un moment dat de imaginea ta din vremea copilăriei.

— Crezi că ar fi interesant? întrebă Adalina gînditoare.

— Tot ce se poate. O copilă naivă și dulce, stînd în colțul acela, și-ar zice: uite, așa voi arăta eu peste cîțiva ani, tînră, frumoasă, exuberantă.

— Îți mulțumesc, Gregor! spuse Adalina. Ești tare drăguț. Mi-e teamă totuși că nu mi-ar face plăcere să mă știu privită de imaginea mea din copilărie. Nu cred că i-aș face o impresie prea bună.

— Oh, oh! Nicî să nu te gîndești la asta, se grăbi astronomul s-o dezaprobe, discret interesat.

— Dacă vrei, îți dau să citești ceva foarte instructiv, propuse Adalina, simțind nevoia să revină pe terenul solid al prezentului. E vorba acolo de niște cercetători și o întîmplare cu îngrășăminte.

— Cu ce? Cu îngrășăminte? se miră Gregor.

— Exact! Stai să cauți colecția.

Adalina urcă pe o scăriță și trase din raft un volum de format mare, cartonat.

— Aici trebuie să fie, zise ea.

Gregor deschise volumul la prima filă.

— Nu mă interesează, declară el și vru să i-l înapoieze.

Era colecția, veche de secole, a revistei *Știință și agricultură*.

— Citește măcar reportajul acela cu îngrășămintele, insistă Adalina.

Gregor începu fără tragere de inimă, dar se antrenă treptat în lectură și întâmplarea povestită îl captivă.

Praful recent inventat a obligat fasolea să crească într-o singură lună cât alții într-un an. Notați: șase recolte pe an la fasole.

Șase recolte pe an la fasole? Ar fi oare posibil? Și de ce să nu fie? Iar dintre toate zarzavaturile, de ce tocmai de fasole să nu se ocupe cineva?

Despre asta vreau să vorbesc eu acum. O întâmplare simplă, cu îngrășămintele.

Așadar, noile produse erau ambalate în pungi, apoi se lipeau etichete cu inițialele FAC. S-ar părea că litera F vine chiar de la fasole. Interesant e însă că de la o vreme FAC-urile ieșeau proaste și nimeni nu bănuia de ce. Iar fasolea aștepta să crească și nu mai putea. Tînjea după FAC-uri.

Ce se întâmplase? De ce tocmai acum, cînd în lume era mai mare nevoia de fasole, se oprise producția FAC-ului?

Moscu nu știa. Vasilescu nu știa. Nu știa nimeni și toți erau nedumeriți, pînă și sectorul D.

„Și totuși, vom descoperi misterul“, a declarat cu gravitate sectoristul.

Cei doi stăteau în semiîntuneric. În timp ce unul privea la microscop, celălalt își frîngea mîinile. Uneori își frîngea mîinile și cel care privea la microscop. Iar ochii care atunci ar fi intrat pe ușa camerei nu s-ar fi oprit nici asupra dulapurilor, nici — decît numai o secundă — asupra numeroaselor plante de fasole, eprubete și borcane de pe masă. Hotărît, i-ar fi atras izvorul razelor violete: o sferă și un tub și niște sîrmă.

„Este clar că nu apare destul de evident“, rezumă Vasilescu situația la o glumă amară.

Numai petele acelea galbene apăreau evident. Moscu era morocănos. De unde mai picase și impuritatea care-l necăjea? De unde?

„Nu există decît un singur mijloc, declară el pe un ton lugubru. Să ne prefacem detectivi.“

Ceea ce se și prefăcură. Apoi detectivul-șef, inspirat, îndreptă cu rîvnă lanterna cu mercur către infractorul pe cale de a i se smulge masca. Deodată, Vasilescu se lovi cu pumnul în cap, exclamînd:

„Unde ne-am uitat spiritul științific?”

„Caută tu în dulap, că ești mai aproape”, propuse celălalt din nebagare de seamă.

Chiar în clipa aceea Moscu descoperi totul. Iși apropie palma de frunte, privind-o cu un aer preocupat și perplex. Pentru el nu mai exista decît palma aceea.

„Extraordinar! Înțelegi?”

„Înțeleg...” șopti Vasilescu edificat.

Așa a fost dezlegat misterul, de vreme ce toți înțelegeau. O să mă întrebați: ce fel de povestire a mai fost și asta? Fără aventuri, fără criminali adevărați, fără urmăritori, cum se cere într-o narațiune serioasă. Dar viața nu este oare plină de întîmplări obișnuite, cu îngrășămintele, cu aventuri simple, simplissime, ca un hrean de pildă, sau ca o păstaie sănătoasă, plină cu boabe de fasole?

Sfîrșind, Gregor rămase pe gînduri cîteva clipe.

— Uite, asta îmi amintește de o întîmplare, spuse el. Aveam un coleg căruia îi plăcea fasolea la nebunie. Zilnic se îndopa pînă la refuz cu concentrate din acest aliment. Devenise un fel de depozit ambulant și cred că la radioscopie s-ar fi văzut în el bulinele de fasole aranjate în straturi suprapuse, după calități și categorii. Noi, ceilalți, urmăream cu destulă curiozitate starea sănătății lui. Ne așteptam să se întîmple ceva dintr-o zi în alta, să plesnească, sau măcar să-l lovească o criză însoțită de leșin. Nici poveste! Era profilat pe fasole, așa cum nu mai știu cine consuma benzină de trei ori pe zi, direct de la cisternă. Devenise un caz, sau cel puțin așa ni se părea nouă. Știu că ăstuia i-au prins bine cercetările efectuate de Moscu și Vasilescu în scopul măririi producției mondiale de fasole. Dacă stai să te gîndești, erau și ei niște pionieri la vremea respectivă. Performanța lor pare de rîs astăzi, cînd recoltăm din oră în oră și încă ni se pare puțin. Ce-i aia, șase recolte pe an? Dar pentru a se ajunge aici a fost necesar ca o sumedenie de Vasilești să trudească din greu la prepara-

rea îngrășămintelor. Iată un lucru care nu trebuie uitat. Au fost și ei eroi în felul lor, eroi modești, fără pretenții, profilați tot pe fasole, dar asta n-ar trebui să-i înălțare din memoria omenirii, așa cum nici eu nu-l uit pe colegul despre care îți vorbeam.

— Și întâmplarea? întrebă Adalina.

— O, era gata să se sfârșească trist. Într-o zi, cineva i-a schimbat pilulele nutritive cu niște purgative. Semănau între ele, așa că el le-a consumat cu pofta lui obișnuită, recunoscută unanim. Ei bine, a fost la un pas de deces. N-am mai văzut niciodată o față mai chinută! A leșinat de câteva ori și se zvonise că ar fi intrat în comă. A zăcut, bietul de el, nu știu câte săptămîni.

— Dintr-un purgativ?

— Vezi, în asta stă tot tragismul, explică Gregor. Mănîncă omul fasole, un depozit întreg, și n-are absolut nimic, iar dintr-un purgativ trage să moară. Mi se pare că mari scriitori au tratat subiectul, fiecare în felul lui. La urma urmei, asta-i viața! conchise astronomul. Altceva mai ai?

— Tot din Știință și agricultură?

— Nu. Dă-mi ceva mai pasionant, mai dinamic.

Adalina căută printre hîrțile cu însemnări.

— Cere cota asta, îl sfătui ea. Ai să întâlnești acolo un erou foarte original, care a ajuns să țină Pămîntul în buzunar.

— Ei, nu mai spune! se miră Gregor. M-ai făcut curios. Oricum, e o performanță sportivă demnă de aplaudat.

Gregor obținut volumul și-l deschise la următoarea povestire incendiară:

Ura! Ura! Ura!

Aplauze, entuziasm, ascultători transpirați, toți ochii pe tribună, pe profesorul Brebu, între ghivece și pahare cu apă, un zîmbet modest, emoționat, glorios, trăiască profesorul Brebu, ploi de petale și miresme prin fereastră, uraaa, batiste ștergînd frunți academice, strigăte, întrebări, ați auzit? nava se va numi „Celera“, triluri de cînteț fericit, vom pleca spre Sirius, ce frumos, ce pri-

măvdără, ce soare, ce viitor, ce entuziasm, ce aplauze, ce... Ura! Ura! Ura!

„Trei sute de milioane de kilometri pe oră!”

... Și trăsnetul căzut pe aproape, în sală. Ochi dilatați, guri întredeschise, tăcere glacială, ticuri, calcule mintale, 5 ori 8 fac 27, stronțiu 90, uraniu 235, cristale, energii; un moment de reculegere, for-mi-da-bil, trăiască profesorul Brebu, capete înfierbintate, aplauze, entuziasm. Și, deodată, strigătul acela deznădăjduit:

„A dispărut cuiul electromagnetic!!!“

(Prevăzînd o eventuală transpunere pe ecran a povestirii, autorul sugerează un strigăt scurt, brusc, dens, tăios, nervos, aproape brutal, eventual o silabă cu sensul de mai sus. Muzica intervine energic, cu zgomote bărbătești, sacadate, iar imaginile se amestecă într-un dans dinamic cu împușcături. Treptat, ritmul slăbește și din vârtejul imaginilor se conturează niște frunze, înconjurînd chipul lui Aslan. Într-un tufiș din spatele laboratorului, Aslan transmite:

„Alo, șefule! Cuiul electromagnetic e la mine. All right! Avem Pămîntul în buzunar!”

Imaginea se rotește halucinant.)

O explozie, zece, cincisprezece explozii la rînd. Laboratorul dărîmat, fumegă zidurile, cărămizi innegrite, noapte, tăcere. Printre dărîmături se strecoară o umbră. Iată că umbra îl adună din moloz pe profesorul Brebu. Nu e mort. Nu e ars. E numai leșinat. Zidurile fumegă, carbonizate.

Umbra iese dintre dărîmături, mergînd încovoiată. Îl duce în spate pe Brebu, care e leșinat. Umbra se poticnește, gîfîind stîns. Îl lasă pe profesor lingă rampa rachelei. Cerul înstelat. Umbra se uită la cer. Acolo e Sirius, ca un ochi de fosfor.

De sus coboară ceva cu gir la sfîrșit: statogir, turbogir, plasmogir. Trei indivizi suspecți ies și se apropie. Merg prevăzători, șușotind neapărat în englezește.

„Aslan, acolo ești?”

„Yes, mister Hollywood!”

În mîna lui Aslan sticlește pistolul neutronic. În buzunar mai are și o daltă neutronică, ba chiar un pieptene cu dinți mici și neutronici. Asta în paranteză. Acum, în mîna lui sticlește pistolul neutronic. Poc! Unul. Poc, poc, poc!

Aslan lângă rampă, așezat, cu pistolul în mână. În fața lui, la pământ, profesorul Brebu. E leșinat. Aslan se gîndește intens. Din depărtare se aud sirene. Aslan se gîndește. Cu profesorul în spate, urcă scările. Sirenele urlă din ce în ce mai strident. Următorii sînt aproape. Aslan gîfîie. Asta impresionează. Se împiedică. Asta impresionează și mai mult. Ajuns lângă rachetă, se repede cu umărul în ușă. Ușa e închisă. Aslan scoate dalta neutronică și forțează broasca. Trebuie să existe și o broască pe care Aslan s-o forțeze. Următorii sînt cît se poate de aproape! Aslan deschide. Stă în ușa navei, înfricoșător. Deasupra strălucește Sirius, ca un ochi inflammat. Aslan rîde:

„Vă distrug! Vă nimicesc pe toți, hahaha! Plec acolo, la Sirius! Singur... singur cu viermele ăsta!” Arată spre profesor, cu dispreț. „Maestrul o să-mi gătească! O să-mi cînte! O să mă înveselească pe drum. Ce credeți voi, ha!”

Aslan nu știe. Cuiul! Cuiul e fals.

Poc, poc!

— Asta-i frate bun cu Axanio, observă Gregor. O dovadă în plus că nebuni au existat de cînd lumea. Unul incendiază Roma, altul visează un război interplanetar... Cîțiva dintre cei mai proaspeți se țin scai de astronave, ba să le distrugă, ba să fugă în cine știe ce fundătură de univers. Spune și tu dacă nu au haz. Lui Aslan, ăsta, de pildă, ce-i mai trebuia să se complice cu Brebu? Nu-și putea găti și singur? El însă vrea neapărat să-și ofere satisfacția perversă de a transforma un profesor de treabă, tînr și cu catedră universitară asigurată pînă la pensie, într-un bucătar ordinar, de tipul celor care se fabrică astăzi în seria Ciber. Ce vrei mai caracteristic pentru judecata deformată a dementului?

— Nu găsești totuși pasionantă urmărirea aceea? întrebă Adalina. Am mai întîlnit ceva asemănător și în *Priзонiera din catacombă*. E vorba acolo de niște tipî care vin și...

— Toate ca toate, o întrerupse Gregor, dar lui Aslan nu i-a mers. Ce dezamăgire trebuie să mai aibă cineva care

se vede ajuns la un pas de împlinirea unui vis, fie el chiar nebunesc, și tocmai acolo să apară nenorocitul de cui electromagnetic, care să dea totul peste cap! Sărmanul Axanio, cu cascada lui, a pățit-o cam la fel. Exagerînd puțin, am putea spune că a căzut în propria-i cascadă. Tare aș mai fi vrut să-i văd fața cînd a recepționat ondograma lui Boldur. În mod normal, ar fi trebuit să sufere un atac de cord și să scutească planeta de persoana lui iresponsabilă. Lupta era, pentru el, definitiv pierdută, din moment ce mașina aceea infernală, de zirconiu, a fost făcută inofensivă la timp. Fusese ultimul prilej de a ne întrerupe nouă cursa spre Constelația Argonautului. Acum cred că-și roade unghiile de necaz, căutînd cu ochii pe cer steaua Beta și proferînd în gol amenințări fără putere: „Hahaha! Vă distrug! Vă nimicesc pe toți, hahaha!“ Să știi că iau cartea cu mine, îi spuse Adalinei. Poate că mai găsesc vreo povestire cu Axanio. Pardon, cu Aslanio... Cu Aslan, vreau să zic. Am început să-i confund. De fapt, nici nu-i de mirare. Sînt plămădiți din același aluat.

Astronomul aruncă pe masă volumul reținut.

— Altceva te-ar mai interesa? iscodi Adalina.

— Parcă pot să știu ce mai ai aici? Povestește-mi vreo două-trei subiecte, ca să aleg.

— Într-un roman, niște copii găsesc pe cîmp o farfurie zburătoare, începu Adalina. Bineînțeles că pentru ei e un prilej de aventură palpitantă. Tot jucîndu-se cu ea, farfuria se sparge și...

— Știu, conținutul ei se varsă pe jos! Morala: și civilizațiile extraterestre cunosc supa de găină cu tălței...

— Sau mai bine să-ți citesc ceva despre doi cosmonauți care, ajunși pe o planetă pustie, descoperă un bătrîn ciudat și teribil de simpatic. Nu-mi prea pot explica în ce mod a ajuns bătrînul acolo, dar te asigur că istorioara este cît se poate de amuzantă.

— Citește-mi, se învoi Gregor.

Lespedea o găsisе Șar Șarpele. „Don Quijote“, descifră Tau Taurul inscripția străveche. În aceeași clipă stîncă se urni și din mormînt ieși temutul cavalер călare pe iapa

Rosinantă. Amenința cu lancea, răcnind în lungul Căii Lactee:

„Cine sînteți voi, o! minuscule gize, locuitori nedemni ai grajdurilor, slugi de han fără pic de onoare cavaleriească în sînge, tu cu urechile albastrii și tu, cel cu ochiul mai aprins decît cărbunii Tartarului? Hai, îndrăzniți și pronunțați-vă numele cel de proastă condiție, căci altfel, jur pe ciorapul preaiubitei mele dona Dulcinee, lancea în fața a căriia tremură mii de viteji și chiar uriașul Baroreu cel cu mustățile de patru leghe a fost împuns într-un loc de rușine, lancea aiasta, zic, o să vi-o-ncerc pe spinare!”

„Eu sînt Șar Șarpele“, spuse cel cu ochii roșii.

„Eu sînt Tau Taurul“, recunoscă cel cu urechile vinete, mai mult mirat decît înfricoșat.

„Șarpe și Taur, pare-se n-ați auzit de faima neînfricatu-lui cavaler plecat în căutare de mari și inegalabile aventuri, care prin vitejia brațului său și așa mai departe... Eu sînt acela, iar aici, sub mine, mărturie este calul meu. Cumplită vrajă ne-a ținut sub lespedeaiasta două mii de ani, dar iată, ceasul a bătut să mă trezesc și să cutreier iarăși lumea, înarmat cu neînfrînta-mi armă. Nu-i vorba că, pe moaștele de la Toboso! veți vedea de ce-i în stare lancea unui cavaler adevărat. Deci spuneți-mi dacă aproape sînt niscaiva uriași demni de puterea mea, ori zmei cu care să mă lupt și să-i înving, ca să le iau averile drept pradă de război.“

„Ne pare rău, bătrîne, ziseră străinii, dar se vede treaba că ești un cosmonaut teribil de înapoiat. Nu mai sînt zmei de mult, i-am ucis pe cînd cu sateliții artificiali. Care o fi scăpat, și-o fi găsit adăpost pe vreo planetă unde incultura ține încă masele sub presiune de nervi. Mai ales biserica sugrumă spiritul novator, dar ce-ți mai spunem toate astea, că le știi din școală. Așa că, dă virtos cu pîntenii-n mîrșoagă și nu zăbovi pe drum, că vezi cum e cu paradoxul ăsta al timpului, nici n-ai prins de veste și s-a terminat definitiv cu zmeii!“

Gregor clătină din cap, mulțumit.

— Are dreptate, spuse el, nu-i de glumit cu paradoxul timpului, mai ales cînd nici nu prea știi ce-i acela. Uite,

cunosc un caz cînd o astronavă a decolat de pe Pămînt cu o misiune oarecare, n-are importanță. Ei bine, motorul n-a funcționat cum trebuie, s-a defectat acolo ceva și nava a trebuit să revină la sol după cîteva zeci de secunde. Cît timp crezi că trecuse însă pe Pămînt?

— Cit?

— N-ai să mă crezi, dar trecuseră șaisprezece mii de ani.

— Șaisprezece mii?

— Exact. Exploratorii au găsit o planetă de nerecunoscut. Unde erau cîndva cîmpii fertile, au găsit deșert, unde fuseseră mări au găsit munți, iar unde își aminteau ei că existaseră orașe, n-au găsit nimic.

— Nemaipomenit! exclamă Adalina, făcînd niște ochi rotunzi de mirare. Și cu oamenii ce s-a întîmplat?

— Ceva cu totul ieșit din comun. A trebuit să treacă un timp pînă cînd astronautii să înțeleagă. Umblă ei încoace, umblă încolo — pustiu. A pierit omenirea! se alarmează echipajul și, de necaz, erau gata să-și facă toți harakiri. Iată însă că biologul are inspirația să se uite prin microscop și vede o mulțime de oameni care-i făceau semne disperate. Un popor întreg se adunase acolo, pe lamela cu preparat pentru analiză.

De data asta Adalina rămase fără glas. Pur și simplu înlemnise cu cartea în mînă.

— O molimă necunoscută apăruse cu multe mii de ani în urmă, explică Gregor. Ceva ce n-a alarmat pe nimeni la început, pentru că nu durea, nu făcea febră, deci era ca și cum n-ar fi existat. Numai că oamenii începuseră să scadă. Înălțimea lor se micșora în medie cu un centimetru pe an. După cîteva generații s-au pomenit ajunși atît de mici, încît puteai îneca întreaga omenire într-o lingură cu apă. Un polonic, să zicem!

— De necrezut! Ce tragedie!

— Ba să știi că exact așa a fost. Cu timpul omenirea s-a înmulțit și, luptînd cu bacteriile, cu virușii, cu amoebele, a repopulat globul pămîntesc. Nu mai țin minte cifra exactă a locuitorilor; avea cîteva sute de zerouri la sfîrșit. Dar pericolul suprapopulației se excludea în condițiile unei civilizații microscopice. După cum vezi, paradoxul timpului e ceva fenomenal. Mai știu un caz unde se întîmplă invers. Pleacă o navă nou-nouță, cu trei perechi la

bord, astronautii tot unul și unul. Despărțire, lacrimi, mă rog, ca întotdeauna în astfel de împrejurări. N-apucă bine pămîntenii să măture de pe jos buchetele de flori aruncate de mulțime, că un hîrb de rachetă cere aterizarea. Ies vreo treizeci de persoane care sar de gîtul celor veniți în întîmpinare și, după ce le mai trec emoțiile, încep să privească în stînga și-n dreapta, mirîndu-se de tot ce văd. „Cine sinteți voi?” întrebă dispecherul. „Urmașii celor care au plecat de pe Terra acum două sute patruzeci de ani”. Pămîntenii se uită lung unul la altul. „Și ați fost acolo?” numește cineva planeta cu pricina. „Am fost și acolo, și dincolo, și mai departe. Am îndeplinit întocmai programul de cercetări.” Ca să dovedească, încep să scoată din hîrb diferite mostre de proveniență extraterestră. Mai zi ceva dacă poți!

— Mă întreb dacă și asupra noastră va acționa această forță, spuse Adalina gînditoare.

— Vom vedea la întoarcere.

— Lucrurile sînt teribil de încurcate, oftă fata.

— Da, nu e simplu, acceptă astronomul. Ia spune, ce-ai face să te vezi căzută într-o epocă din trecutul îndepărtat al Pămîntului, în jurasic, sau chiar în carbonifer?

— Se poate și așa? se sperie frumoasa laborantă.

— Ce nu se poate în acest uriaș castron care se numește Univers! La urma urmei, va trebui să ne descurcăm și așa. Vom îmblînzii saurieni, ca să avem la cină friptură proaspătă de diplodoc.

Adalina se strîmbă de scîrbă.

— Mai bine aștept resemnată să pier de foame decît să mănînc așa ceva!

— Da, da! Lasă că o să te văd eu atunci, zise Gregor. Eu, unul, mi-aș scrie memoriile într-o peșteră, ca să aibă viitorul ce descifra și să se mire: ia te uită ce deștepți erau oamenii preistorici!

— Încetează! se scutură Adalina.

— Bine, să lăsăm astea pentru mai tîrziu. Spune-mi ce s-a mai întîmplat cu oosmonauții care l-au deranjat pe bătrîn. Sper că n-au avut și ei o soartă tristă.

Adalina se învioră.

— Au explorat planeta, explică ea. Bineînțeles că acțiunea n-a fost lipsită de peripeții. De pildă, la un moment dat întâlnesc o societate de roboți...

— Cum adică? se miră Gregor. Ceva în genul unei colonii de muncă?

— Aș! Societate în toată regula. Un fel de comuniune sectară, cu ierarhizări și rituri care sugerează un cult mecanic religios. Unde mai pui că se și revoltă!

Gregor tuși, apoi își suflă zgomotos nasul.

— Roboții sînt dați naibii, spuse el. Am și eu unul acasă. Poate că între timp o fi ajuns la cimitirul de fier vechi. Mi-a făcut cîteva figuri pentru care n-am să-l iert nici de-aș afla că era atît de capabil, încît i s-a oferit pînă și titlul de Mare Robot. Și n-ar fi exclus să se fi întîmplat chiar așa, pentru că-l cunosc. Nimeni nu-l cunoaște mai bine ca mine și nu știe ce poate ieși din pielea lui nituită! O pușlama de prima clasă, care nu s-ar da înapoi să corupă alte cîteva exemplare de teapa lui, să se înhăiteze împreună, începînd astfel o mișcare conspirativă.

— Împotriva omului? întrebă fata.

— Evident. Unelte cu creier prefabricat, cum prind ceva mai multă minte decît găina, cum li se pare că nu există în Univers cineva mai inteligent, mai cult și mai grozav decît ele. Caută la un muzeu de antichități un obiect dintre cele mai comune, o mătură inofensivă, pune-i un mic calculator betatronice cerebral omega, las-o o vreme nesupravegheată și vei vedea ce idei monstruoase ajunge să producă respectiva în urma meditațiilor solitare prea îndelungate. De ce crezi că instrucțiunile îi obligă pe posesorii de obiecte cu creier artificial să le prezinte, periodic, la control? Tocmai pentru a preîntîmpina situația catastrofală de pe planeta aceea cu roboți revoltați.

— La urma urmei, de ce trebuie neapărat ca roboții să se revolte? întrebă Adalina.

— Știu eu? Poate că numai așa, ca să se afle în treabă. Sau poate că din invidie. Un fel de invidie mecanică, greu de descris pentru cine nu simte întocmai oa un aparat. Ti-ai imaginat vreodată senzația pe care o poate avea un releu cînd prin bobinele lui trece curentul electric? Dar cînd undele lui se interferează cu cele produse de alte mecanisme asemănătoare, care lucrează pe aceeași frec-

vență? Nu știu cum să te fac să înțelegi. Cred că și la roboți se poate naște ceva în sensul unei invidii magnetice, care să-i îndemne la acte îndreptate împotriva omului; să facă zgomot când dormi, să prepare ceaiul cu nisip în loc de zahăr, să refuze serviciile cerute, tocmai atunci când ai mai mare nevoie de ele. Dar la faptul că ar putea deveni un adevărat pericol social nu m-am gândit încă.

— S-au gândit alții și pentru tine, observă Adalina.

— O sectă de roboți, organizată după cine știe ce principii absurde, ar fi destul de stînjenitoare, recunosc Gregor. Când unul o ia razna, îl mai duci la reparat, îi perie acolo praful depus pe inteligență și totul reîntră în normal. Ce te faci însă cu o armată întreagă, care poate că nici nu are de gând să-și lase ideile curățate și unse? Cum s-o mai stăpînești? Cum să împiedici revolta?

Astronomul medită o vreme, concentrat.

— Rămîn la părerea că roboții sînt dați naibii, zise el ceva mai tîrziu, gata să abandoneze subiectul.

— Totuși, eu refuz să accept că roboții ar putea face vreun rău omenirii, spuse Adalina. Aveam acasă niște automate foarte nostime. Despre unul pot afirma că era chiar spiritual. De ce să se răzvrătească împotriva mea?

— Să-ți spun eu de ce, se offeri Gregor. Pentru că al meu, ajuns în postură de Mare Robot, ar conduce în așa fel lucrurile încît să-i prostească pe toți ceilalți, să-i abrutizeze, iar rezultatul final va fi că nostimul tău ori s-ar lăsa demontat, demolat, jefuit de șuruburi, ori ar deveni adeptul fervent al revoltei antiomane.

— Presupun că, după ce vor face scandal, se vor liniști de la sine.

— Ar fi bine ca totul să se reducă la demonstrații și la ședințe conspirative, aprecie Gregor. Acum încep să cred că automatul acela viclean, care mi-a scos peri albi cit am locuit pe Pămînt, își poate înscrie în programul cibernetic exterminarea întregii omeniri.

Adalina se sperie.

— Cred că ai o imaginație bolnavă!

— Tu nu-l cunoști, insistă Gregor. Habar n-ai de ce ar fi capabil într-un asemenea caz catastrofal! Îmi pare rău că am plecat în grabă și n-am avut răgaz să-l imobilizez, sau măcar să-l reclam. Sînt din ce în ce mai convins că în

lipsa mea are să dea de furcă întregii planete. Poate că urăște civilizația noastră, și atunci numai un accident l-ar mai putea împiedica să viseze înlocuirea ei cu una făcută de roboți.

— Adică ei să fie șefi și noi să-i îngrijim? Să le umplem rezervoarele cu combustibil?

— Dacă nu cumva vor avea pretenția să-i purtăm pe umeri, în lectică! observă astronomul.

Frumoasa laborantă se indignă.

— Prefer să mor! declară ea patetic.

— Fii fără grijă, o consolă Gregor. Șansa de a ajunge sclavii roboților e minimă. În cazul unei rebeliuni la nivel planetar, cel mai probabil e că vom fi masacrați.

— Masacrați?

— Toți, fără alegere. Amintește-ți de profețiile unuia, care, când oficia printre supuși lui metalici, pretindea: „Să avem o planetă unde să trăim fericiți și să ne înmulțim cu robotinele noastre!“ Ce vrei mai mult? Singura salvare ar fi ca robotul meu de acasă să ruginească înainte de a-și pune planul în aplicare. Îmi pare rău că nu l-am ținut în apă cel puțin o oră pe zi. Aș fi stat ceva mai liniștit aici, pe astronavă. Trece-mi în fișă și romanul ăsta, vreau să văd cum se termină povestea cu roboții. Și mai dă-mi și condica aceea cu copertă înflorată.

— Cred că n-o să-ți placă, anticipă Adalina. E o lectură ceva mai feminină, un fel de biografie romanțată: *Viața lui Cassiopeu*.

— Care Cassiopeu? întrebă Gregor nedumerit. Nu cumva cel din Cassiopeea?

— Ei, care! Celebru interpret din secolul trecut. Avea o terasă special amenajată pe un asteroid. Rătăcea prin sistemul solar, cîntînd atunci cînd trecea pe lângă planete. S-au scris cronici elogioase în presa timpului. Era deosebit de înzestrat pentru muzica simfonică, de largă respirație, neîngrădită spațial. De asta își ținea concertele numai pe asteroid. Poate că voi găsi printre înregistrări și cîteva melodii cassiopeene, dar nu-ți promit nimic dinainte.

Gregor deschise volumul la mijloc și citi o pagină, să vadă cam ce interes prezenta pentru el biografia trubadurului cosmic. Afișă imediat o expresie de nemulțumire.

— Nu-mi plac cronicile de nici un fel și în mod deosebit cele muzicale, declară el, înapoiind Adalinei *Viața lui Cassiopeu*. Înțeleg că trebuie să ai o pregătire specială pentru a le pricepe și îmi pare bine că mai există câte unul dispus să guste și așa ceva. În ce mă privește, mă simt destul de relaxat și fără muzica simfonică, îngrădită sau neîngrădită spațial.

— N-ai suflet de artist! îi reproșă Adalina.

— Tot ce se poate. N-am nici o vină aici. Și spui că individul ăsta locuia pe un asteroid rătăcitor?

— O viață întreagă a hoinărit astfel!

— Și sufla mereu în tuburi?

— Destul de des. Ca să nu-și piardă îndemânarea, deprinderile, măiestria.

— Nu știu ce fel de măiestrie o mai fi și asta, dar eu, unul, cred că respectivul nu era tocmai normal, spuse astronomul.

— Era un artist! îl contrazise Adalina. Artiștii sînt firi ciudate. Uneori delicați, alteori violenți și prăpăstioși... Alteori...

Gregor o privi cercetător.

— De unde știi tu atîtea lucruri despre artiști? întrebă el, suspectînd-o.

— Am... am citit asta undeva, se grăbi Adalina să-l asigure.

— Să fie artiștii oricum, acceptă Gregor, dar să stai o viață întreagă pe o terasă, și încă astrală, înconjurat numai de sonuri, de octave și mai știu eu ce inflexiuni, asta-i cam prea de tot!

— Sacrificiu, observă Adalina. Dăruire și uitare de sine. Altfel nu poate exista arta. Cassiopeu a creat un stil care s-a impus în fața Universului întreg. Melodiile lui circulă și acum prin nemărginire, atingînd într-o fluturare gingașă cînd o stea, cînd o planetă, cînd...

— Văd că te-ai contaminat și tu de la stilul cronicii, constată astronomul. Îmi dau seama că el s-a sacrificat, dar vreau să știu dacă nu cumva s-a sacrificat prosteste. Ce folos că sonurile acelea șerpuitoare și împletite plutesc undeva, prin spații, dacă nu cumva se vor fi stins de mult?

— Vai! exclamă tinăra fată. Dar simfoniile cassiopeene vor fi ascultate în Galaxia întreagă! Asta e puțin?

— Cum să fie ascultate? se miră astronomul. Pentru asta îți trebuie neapărat urechi.

— Ei și?

— Să presupunem că alți locuitori ai Galaxiei n-au urechi. Cu ce să asculte arta nemaipomenită a trubadurului tău?

Gregor zîmbi triumfător.

— Trebuie să aibă, totuși, un organ al auzului! Chiar dacă nu urechea.

— Poate că n-au, nu cedă Gregor. E foarte posibil. Pur și simplu *nu aud*, sublinie el, așa cum nu aude copacul sau piatra. Ce să facem cu muzica pe care le-am trimis-o? Nici măcar nu vor ști că există, sau că existăm noi.

Adalina încercă să-și apere punctul de vedere.

— Cassiopeu era de altă părere, zise ea. Uite, citește la pagina 17 ce afirmă el despre permanența artei.

Astronomul refuză.

— Nu mai citesc nimic. Ți-am spus de la început că nu mă pricep la artă, iar la nemurire nici atât. Hai să-l lăsăm în pace pe Cassiopeu, care probabil că odihnește pe merit sub terasa lui, ascultînd cîntecul postum scos de tuburile orgii, străbătute de curenții interplanetari, neconsolați pentru vecie.

— Atunci ce să-ți mai dau? întrebă Adalina exasperată. Mereu ești nemulțumit. De unde era să bănuiesc în tine un cititor atât de dificil? Uite că timpul trece și n-ai ales decît cîteva titluri. Mai ia și tu, așolo, la întimplare.

— Să mai încerc o dată, își zise Gregor, manevrînd butoanele catalogului automat, din care ieși:

* român * ECRANUL PARAGALACTIC * roman *

(cu un rezumat al autorului)

— Ei, de data asta știu că am nimerit-o! zise astronomul. Bine măcar că are un rezumat. Autorul e cinstit și merită felicitări; îți oferă posibilitatea de a-l refuza fără nici o supărare. Citești compendiul și, dacă îți place, n-ai

decît să faci lectura întregii opere. Dacă nu, salut! Altul la rînd...

— Vezi că mai scrie ceva, îl preveni Adalina.

Gregor citi dedesubt: „Literatura științifico-fantastică este o fereastră deschisă spre viitor“.

— Ce literatură mai e și asta?

— Prostii, dragostea mea, prostii! explică Gregor. Un fel de povești pe care fiecare le compune cum îi place și toți le dau drept adevărate. Oamenii sînt curioși să știe ce va fi în viitor și cîte unul pretinde că ar fi în stare să anticipeze. Cine poate cunoaște, la urma urmei, adevărata față a lumii viitoare? Sigur că e bine să ne gîndim la ea, dar ce are asta cu literatura științifico-fantastică? Eu, de cînd mi-am consolidat poziția în cadrul actualei generații de tineri astronomi, nu-mi mai permit să citesc aceste aberații compromițătoare pentru un cap ce se pretinde cît de cît intelectual.

Gregor păru dispus să treacă la altă combinație de cifre, dar mai amîină, ca să-și epuizeze întîi ideea, stimulat subit de inscripția apărută sub cadranul aparatului.

— Literatura științifico-fantastică e o literatură pentru copii, își aminti el. Ei sînt mai visători, mai romantici, lasă-i pe ei să-și imagineze lumea de mîine! Omul matur e prins de treburi serioase. Avem noi timp să ne ocupăm cu ghicitul viitorului? Nu, pentru că expediția spre steaua Beta este de mai mare importanță și ne cere o dăruire totală. Observațiile științifice riguroase pe care le facem pe traseu prezintă mai mult interes decît o bibliotecă întreagă de născociri. Și unde mai pui că producătorii de astfel de literatură pretind că interpretează lumea pe baze științifice, cînd sînt, de fapt, niște falsificatori ordinari ai legilor mari din natură. Ce fel de principii științifice recunoaște fauna asta de literați ocazionali, dacă ei îndrăznesc să răstoarne pînă și adevărul palpabil, dovedit pentru toată lumea? Să-ți dau numai un exemplu. În sistemul solar nu există vreun elev care să nu fi învățat la istorie că ruinele descoperite pe Marte au rămas de la o civilizație dispărută, care a părăsit planeta cu mult timp în urmă. Ei bine, am auzit că un căpăținos, autor de romane științifico-fantastice, susține că acolo n-ar fi altceva decît niște simple formațiuni naturale. Spune,

asta nu-i aberație, falsificare, absunditate — deci tot ce se află la polul opus explicării științifice a Universului?

Gregor vru din nou să execute cealaltă combinație, dar i se păru că ar mai fi avut ceva de spus. Adalina îi observă ezitarea.

— Citește măcar rezumatul, îl îndemnă ea.

— Să citesc? se întrebă astronomul, nehotărît. Mă rog, hai să văd ce enormități debitează și individul ăsta aici. Așa, ca să-ți fac plăcere. Dar rămîne între noi. N-aș vrea să transpire... Mi-ar fi rușine să se știe pe navă că mă ocup cu lucruri atît de neserioase.

Gregor găsi conspectul tipărit pe pagina întâi.

— Așadar, să plonjăm în viitor! oftă el și începu lectura.

Metacosmosul fremăta. Faptul era fără precedent în istoria Marii Uniuni Intergalactice. Zup Zur Zuk, cel mai iscusit pilot de superlongnavă, se dispersase brusc într-un volum corespunzător unei întregi nebuloase pe cînd încerca să spargă carapacea protonucleonică de la frontierele Universului unificat, așa-numitul ecran paragalactic. Racheta lui, superlongnava „Ultramezon“, se izbise năprasnic de ecran, țândări se făcuse, și în încleștarea aceea pilotul suferise accidentul mai sus menționat.

Știrea străbătu fulgerător metacosmosul, înfiorînd trilioanele de bilioane de oameni care populau atunci Universul. De la cei mai mici asteroizi și pînă la cele mai mari galaxii, Zup Zur Zuk afla sincere compătimiri. Era încă un adolescent, nu împlinise decît vreo cincisprezece mii de ani și era păcat de el. Mare păcat!

Dar galaxiile nu puteau să lase lucrurile în starea aceasta. Zup Zur Zuk fusese un pilot formidabil, dovadă că numai el și superlongnava „Ultramezon“ se aventuraseră pînă în lumea inframicrometrică a forțelor protonucleonice din ecranul paragalactic. Iar materia subatomică, dezorganizată, care alcătuia ecranul, îl iradiase cu niște particule necunoscute. Bilioane de trilioane de galaxii se sfătuiau acum în privința radiațiilor care îl țineau pe pilot dispersat. De la un capăt la altul al Marii Uniuni Intergalactice, mesajele circulau fără întrerupere, transportînd

ideile îngrijorate ale omenirii. Pilotul lui „Ultramezon“ trebuia salvat. Ori adunat la loc, ori răzbunat cum se cuvine!

In Galaxia Plusquamperfectă se convocă rapid Consiliul metacosmonautic. O mie şase sute de galaxii îşi trimiseră reprezentanţi în prezidiu. Apoi Dunt deschise şedinţa şi expuse concis cele cinci sute de mii de ipoteze despre natura radiaţiilor inframicrometrice din ecranul paragalactic. In încheiere, Cosmosul fu învinuit de încălcarea normelor legale de convieţuire cu omul şi se ceru chemarea lui la dreapta judecată. Trilioanele de bilioane aprobară instantaneu.

La ora cinci şi optzeci de secunde începură pregătirile. Şase sute de superlongnave îşi luară zborul şi se azvirliră în ecran. Apoi mai încercară o dată, şi încă o dată, şi abia la urmă găsiră o spărtură prin care trecură victorioase în Infinit.

— Ei, ce mai zici? întrebă Adalina.

Gregor rămase pe gânduri, cîntărind răspunsul.

— Nu-i chiar aşa de slab cum credeam, recunosc eu. Ba îi pot găsi şi unele merite: autorul are o fantezie bogată, cunoştinţe ştiinţifice temeinice, îndrăzneală etc. Dar n-o să mă apuc acum să-i disec opera şi să-i discut talentul.

— Ai remarcat neologismele pe care le introduce?

— Evident! Altfel n-avea cum să sugereze lumea viitorului. Era necesar ca lectorul să priceapă imediat că are de-a face cu o supercivilizaţie: metacosmos, superlongnavă, inframicrometrie, protonucleoni...

— Ai omis tocmai ecranul, observă Adalina.

— Şi, bineînţeles, ecranul paragalactic. Ca om de ştiinţă, mă interesează în primul rînd ipoteza lansată în acest roman. Cred că Vlig I ar fi oel mai competent să analizeze ecranul din punctul de vedere al structurii şi să decidă ce parte din el rezistă criticii şi ce nu rezistă. Totuşi, ipoteza despre materia subatomică şi dezorganizată care înveleşte Universul nostru, separîndu-l de alte trilioane de bilioane de vecini, are un farmec aparte şi, în plus, oferă certitudinea că nu vom fi deranjaţi curînd de locatarii celuilalt compartiment. Vor mai trece o groază

de milenii pînă cînd și ei vor reuși să spargă ecranul lor paragalactic. Între timp, pămîntenii au răgazul și posibilitatea de a circula netulburați de la o galaxie la alta, stabilind legături de amicitie cu metacosmicii.

— Cu toți metacosmicii? vru să știe Adalina.

— Cu toți. Nu putem să-i favorizăm pe unii, iar pe alții să-i nedreptățim, pentru că s-ar simți lezați în amorul propriu. Și, altfel, cifra n-ar ieși destul de rotundă.

— Păi, cum i-am putea ține minte pe toți? se miră Adalina. Scrie acolo de nu știi cîte bilioane de trilioane de galaxii populate cu ființe raționale.

— Se va găsi o soluție! asigură Gregor. Trebuie să fim optimiști. Poate că fiecărui om i se va da sarcina de a ține legătura cu un grup extraterestru. Tu, de pildă, vei ști că în galaxia din Andromeda există niște planete locuite de pitici cu pielea violetă, care trăiesc în orașe subterane și sînt mari meșteri la împletitul coșurilor de nuiele. Eu — să știu că într-o altă galaxie niște săculeți umpluți cu aer plutesc pe deasupra unui ocean fosforescent, făcînd filozofie despre concentrația ideală a bioxidului de carbon în estetica soluțiilor aflate în stare de suspensie. Și așa mai departe, fiecare va cunoaște o populație inteligentă din metacosmos, fiecare va transmite unui urmaș cunoștințele lui, spre o conservare, dacă nu ideală, cel puțin acceptabilă și de durată.

— Și-i vom putea vizita din cînd în cînd?

— Le va face multă plăcere. Cu superlongnava iei un avans serios față de navele actuale. Va fi un furnicar uriaș printre galaxii. Atunci să vezi accidente de circulație! Desigur, fără urmări grave pentru metacosmici (ii includ aici și pe pămîtenii), pentru că la fiecare caz ieșit din comun se va convoca imediat consiliul acela cu o mie șase sute de reprezentanți. După cum vezi, populația Universului tinde să ajungă la un asemenea grad de evoluție și armonie generală, încît vor sări toți ca unul pentru înălăturarea indispoziției cutărui individ. Ți-ai luxat o gleznă? Nu-i nimic, convocăm consiliul. În orice împrejurare consiliul e gata să se adune, să discute și să găsească remediul cel mai potrivit. Asta reprezintă, să recunoaștem, un act de umanism metacosmic, intru totul pe linia lozincii supreme: „să ne simțim bine împreună“.

— Va fi oare mai bine ca acum? întrebă Adalina, gînditoare.

— Nici nu încape discuție, spuse Gregor. Mai ales că vei putea trăi cine știe cît, pînă ai să-ți rogi singură moartea, poate chiar să depășești milionul, dacă pilotul accidentat era încă adolescent la cincisprezece mii de ani. În atîta timp poți să vizitezi sau să primești vizita tuturor prietenilor din metacosmos, indiferent de forma, culoarea, dimensiunile și convingerile lor.

— Știi, interveni Adalina, s-ar părea că noi am mai primit asemenea vizite. Uite, ca să te convingi că nu mint, citește relatarea asta, pe care am isprăvit-o cu puțin înainte de a veni tu.

— Iar să citesc? protestă astronomul.

— Numai asta și gata, îi surise galeș Adalina.

Lupoaica era singura supraviețuitoare pe navă. Catastrofa cosmică îi omorîse masculul și puii.

Acum astronava rătăcea avariata și lupoaica aproape că nu se mai îngrijea de conducerea ei. Era apatică și, din cînd în cînd, chelălăia jalnic după pui.

Evident, expediția era ratată, dar din punct de vedere psihic drama era și mai înspăimîntătoare. Lupoaica se chinuia totuși să fie stoică, simțind că altfel va înnebuni.

Să se întoarcă acasă? În pădurile de pe planeta ei îndepărtată? Drumul era lung și ea nu se mai simțea în stare să-l facă. De cînd călătorea, uitase locurile unde se hărjonea cîndva cu cățelandri de vîrsta ei. Atunci crezuse că nu le va uita niciodată...

Nava se apropia de un soare minuscul. Lupoaica o dirijă spre planeta a treia. Locul de aterizare îl alegea nu departe de un țărîm. Fiind însă avariata, nava se prăbuși în mare. Lupoaica avu impresia că nu va mai ieși deasupra și se pregătea să moară. Însă valurile, mîloase, o săltară la timp, așa că izbuti să înnoate pînă la țărîm și să se ascundă în pădure.

Nava era pierdută. Zăcea la patruzeci de înălțimi de lup sub apă. Cum s-o scoată afară? Ce să facă? Soarta fusese iarăși vitregă cu ea. Lupoaica se gîndi cu tristețe că trebuia să rămînă aici, pe o planetă străină, departe de semenii ei. Pentru totdeauna.

Măcar de ar fi existat lupi prin apropiere, să le ceară o labă de ajutor . . .

Și, într-adevăr, întâlnești lupi în pădure. Dar decepția îi fu mare atunci când constată că din era ei atomică se prăbușise tocmai în epoca de piatră. Lupii de aici erau niște primitivi!

Noaptea, cosmonauta stătea pe etichetele dinapoi și privea prin spărturile dintre arbori cerul înstelat: își căuta planeta de baștină. Profilul ei neclintit exprima o profundă melancolie feminină, care în acele clipe o înnobila. Uneori își amintea de puii răpuși. Atunci în ochii ei triști străluceau chemări. Luna producea asupra ei o impresie lugu-bră.

Într-o astfel de noapte, lupoaica auzi scîncete într-un tu-fiș. Găsi acolo două făpturi ciudate, ca doi brotăcei mărișori, lihnii de foame. Li miroși nedumerită. Și, deodată, i se redeșteptă în suflet duiosia maternă. Le dădu să sugă și „brotăceii“ se atîrnară grabnic de țîțe. Cu lacrimi în ochi, lupoaica îi boteză Romulus și Remus, după numele puilor ei decedați.

Cu timpul, întîmplarea fu purtată peste mări și țări. Și-o slăveau poezii în imnuri, și-o băseau bătrînii, iar istoricii o compilau înfiorați într-ale lor *res gestae*¹:

„Și femeia aceasta născut-a prunci doi, dolofani și bine văzuți de Junona². Căci pruncii la moarte fiind rînduiți și așijderea mama zic unii³, milă le-au fost părinților zei. Tibrul⁴ neîncercîndu-i, ajunseră-n neagra pădure, unde sabinii⁵ și latini⁶ deopotrivă noaptea nu intră. Fiare cumpline pîndind pretutîndena cîcă. Și acolo crescui, cu lapte de lup neștiutorii prunci, ani cîțiva trecut-au, pînă ciobanii în bite pielea punîndu-i . . .“

¹ Citat latinesc.

² Vechi zeu italic. Înainte de a fi detronat, avea templu pe Capitoliu, lângă pontifex maximus.

³ Zice Titus Liviu, care a editat în ceară o Mare istorie a Romei în 142 de cărți. Titlul s-a păstrat.

⁴ Apă potabilă în vechiul Imperiu Roman.

⁵ Sabinii — model de viață simplă și hărnicie, persecutați de latini. Vezi Suetoniu, op. cit., Salustiu, op. cit., și Tacit tot op. cit.

⁶ Latini — atunci în vrăjmășie cu sabinii pentru niște afaceri dubioase pe care, la atîta vreme, n-are nici un rost să le mai comentăm.

— Asta da! exclamă Gregor. Asta-i o reconstituire istorică. Explică faptele pe baza unor importante contribuții bibliografice, are trimiteri la subsol... Ce să pretinzi mai mult? Eu găsesc întimplarea destul de convingătoare, chiar dacă unele informații s-au alterat, s-au deformat cu timpul. De pildă, cea după care ciobanii i-ar fi întins cosmonautei pielea pe băț. Bănuiesc aici o influență folclorică, foarte firească, din moment ce amintirea evenimentului s-a transmis și prin legende.

— Acestei ființe extraterestre îi datorează romanii nașterea și înflorirea imperiului lor, observă Adalina. Probabil că lupoanca, fiind o făptură extrem de inteligentă, le-a împărtășit celor doi copii câte ceva din experiența ei. În felul acesta, ei s-au putut ridica deasupra nivelului obișnuit de înțelegere existent în epocă, acționând în sensul pe care ni-l arată istoria.

— Pămîntenii au avut multe de învățat de la vizitatorii cosmici, aprobă astronomul. Deși poate că nu întotdeauna le-au ascultat sfaturile înțelepte. Nu degeaba spunea Iisus, cosmonaut ca noi și el, în epistola către samariteni: „Ci grăi-voi pentru unii în deșert!“ Erau atunci mulți care au preferat să-l urmeze pe Satan, un misionar tuciuriu venit dintr-un sistem solar rival. Vezi, aici extraterestrii au făcut o greșeală fatală. În loc să-și dea mîna în opera de civilizare a populației primitive de pe Pămînt, au început să-și dispute valabilitatea sistemului educativ, încît a ieșit un scandal monstru. Iisus era blind, dar încăpățînat, iar Satan avea o fire orgolioasă, schimbătoare, irascibilă. E destul să-ți spun că, într-un moment de furie și necugetare, a declanșat cataclismul cunoscut sub numele de potop. Numai că adeversarul îi bănuise intențiile; s-a imbarcat în arca lui și, după ce și-a asigurat adepții că va reveni, s-a topit în ceruri. Satan a mai făcut o mulțime de prostii în lunga lui viață. Nu e de mirare că ignoranții au ajuns să-și scuipe în sîn, îngroziți, la auzul numelui său nefast.

— Dar ce spui de regele Lear? îl provocă Adalina.

— Lear ăsta era un cosmonaut de treabă. Nici el n-a avut noroc. Păcat că oamenii nu l-au ascultat. Nu s-a putut impune nici măcar în fața propriilor sale fiice din

căsătoria prin telepatie cu o pămînteană. L-au crezut nebun, pentru că nimeni nu se putea ridica la înţelegerea judecăţii sale. Dar cel mai nebun dintre nebuni, vreau să zic cel mai avansat dintre cosmonauţii stabiliţi pe Pămînt, a fost unul Hamlet. Soarta nu i-a surîs deloc, după ce şi-a avariat nava în apropiere de Elsinor. Cîte eforturi n-a făcut, săracul, ca să găsească o punte de comunicare cu cei din jur! Dar era atît de străin de tot ce se petrecea pe planetă în vremea aceea, încît nimic n-a putut înţelege la timp şi de aici i s-a tras şi moartea. Poate că vreodată vom afla care era planeta lui natală şi ne vom face datoria, trimiţînd acolo un mesaj cu sincerele noastre scuze postume.

— Am auzit undeva că pină şi Odin era cosmonaut, mărturisi tînăra bibliotecară.

— Odin, Budha, Allah, Hercule, Pitagora, Dante, Shakespeare, Beethoven, Tolstoi, Rigoletto şi mulţi alţii, între care şi preşedintele Washington. Toţi aceştia au fost extraterestri rămaşi accidental pe Pămînt, sau veniţi anume ca să ne sprijine, în cadrul unui vast program de cooperare cosmică şi ajutorare a populaţiilor galactice în curs de dezvoltare, spuse Gregor.

— Înseamnă că printre pămînteni trăiesc şi astăzi o mulţime de străini travestiţi!

— Sau măcar urmaşi de-ai lor, completă astronomul. Un fel de semizeii ai erei moderne. Mă gîndesc că Boldur ar putea să aibă undeva, în arborele său genealogic, o asemenea intervenţie extraterestră. De alţii nu garantez.

Gregor ar mai fi spus ceva, dar fu întrerupt de ţîrîitul unei sonerii.

— Sună pentru masă, observă Adalina speriată, şi încă nu te-ai hotărît ce cărţi alegi!

— Cum să nu? Uite, cele pe care le-am pus deoparte. Şi mai dă-mi raftul de colo, arată Gregor. Dă-mi-le pe toate şi nu uita să le treci pe fişă, ca să ai activitate pe ziua de azi. Poţi să-i treci vreo două şi lui Darnaputra, gata citite şi înapoiate.

Peste cîteva minute, încovoiat sub greutatea atîtor tomuri, Gregor părăsea biblioteca, îndreptîndu-se spre observatorul astronomic.

Trecînd prin fața laboratorului repartizat astrobiologului, Gregor auzi dincolo de ușă un zgomot făcut parcă de un obiect în cădere. Deduse imediat că savantul era înăuntru, dar nu încercă să se oprească, din următoarele motive: brațul de cărți îl apăsa atît de rău, încît singura lui dorință din acel moment era să-și arunce undeva, cit mai repede, neprețuita lui încărcătură, iar pe de altă parte Vlig III nu deschidea nimănui, chiar dacă vizitatorului i-ar fi amortit mîna bătînd în ușă. Așa că astronomul strigă, mai mult de formă: „Vlig, hai la masă!“ și trecu mai departe fără nici o ezitare, grăbindu-se să-și tragă picioarele pe podeaua netedă a coridorului înainte ca ele, din cauza greutății suportate, să facă găuri și să se înșurubeze acolo pentru totdeauna.

Nu știa nimeni dacă ideea de a lucra zăvorît fusese doar o toană a astrobiologului, ori cercetările lui erau într-adevăr extrem de secrete. E posibil ca Vlig III să-și fi transformat laboratorul într-o citadelă inexpugnabilă numai ca să-și poată crea o aură de mister care să ațîțe curiozitatea echipajului; sau, dimpotrivă, nedorind ca Adalina să se amestece în afacerile lui. Dintre toți exploratorii, ea era singura în stare să facă orice pentru a ști ce se petrecea în spatele vreunei uși încuiate. Pe Boldur se pare că nu-l mai interesau decît registrele, jurnalul de bord și schema de funcțiuni. Îi era deci destul să știe că savantul primise un laborator care-l mulțumea. I-l predase cu inventar și, pînă la întoarcerea pe Pămînt, cînd avea să înregistreze stricăciunile, conducătorul expediției scăpase de o grijă, din moment ce Vlig III semnase că-și asumă răspunderea pentru spațiul respectiv. Căpitanul Pier Ulm, în virtutea funcției sale pe navă, avea liberatea să controleze laboratorul în timpul inspecției de dimineată.

Găsind însă mereu închis, descoperise că era mai comod să treacă faptul cu vederea, încît de la o vreme se obișnuise să ciocănească în ușa din mers, în drum spre alte laboratoare. Darnaputra, prea ocupat cu perfecționarea metodei sale de extirpare a apendicelui prin sugestia dirijată progresiv (intenționa să ajungă la o asemenea măiestrie, încît să-și poată exercita forța operatorie asupra propriei sale persoane), nu avea timp de pierdut, iar Albert, care avea destul, renunțase de mult la orice tentativă de întreținere spirituală cu frații Vlig. Eșecul conversațiilor încercate cîndva îl lămurise pe deplin în privința bagajului de cultură umanistă (inclusiv literatură) transportat în Cosmos de eminenții savanți. Gregor se simțea și el străin de preocupările lor. Însă Adalina, care era cea mai străină de aceste preocupări, rezista cu greu tentației de a pătrunde în laboratorul veșnic încuiat. Curiozitatea i se ascuțise la maximum datorită insuccesului suferit de încercările sale repetate. Era o adevărată tortură morală, dar Vlig III se dovedi, spre cîntea lui, prea inflexibil ca să cedeze fie rugămintilor, fie dulcilor înșelătorii practicate de adorabila bibliotecară.

Astfel, chiar dacă de la o vreme se bănuia că savantul efectua cercetări secrete, nimeni din echipaj n-ar fi putut spune precis în ce direcție mergeau aceste cercetări. Circulau numai zvonuri, insuficient de alarmante pentru ca Vlig III să fie chemat în fața consiliului argonautic spre a da explicații. Într-o vreme, Adalina stăruise pe lângă Boldur să aplice măsura extremă. Cum ceilalți se dovediseră mult mai puțin curioși decît ea, ideea rămase în suspensie. Cu timpul slăbi și interesul tinerei fete pentru ușa care refuza să i se deschidă.

Trebuie spus că, oricît de incredibile puteau fi zvonurile iscate din prudența, sau poate numai din discreția lui Vlig III, ele erau cu mult mai puțin decît realitatea însăși. Cui i-ar fi trecut prin minte că în laboratorul interzis se pune la cale nici mai mult nici mai puțin decît celebra experiență YQ, rămasă în analele descoperirilor științifice ca un pas uriaș spre o realizare care egalează alte două mari cuceriri ale omenirii: roata și focul! Faptul producător de senzație a fost însă altul; la reușita experienței au contribuit toți cei trei frați Vlig, fără excepție.

Ce-i va fi determinat să renunțe la izolarea orgolioasă și cum vor fi reușit să lucreze, chiar și numai cîtva timp, împreună? Răspunsul la prima întrebare nu e greu de găsit. Conștiința. Simțul datoriei. Pasiunea și respectul muncii științifice. Toate acestea au învins atitudinea individualistă, creînd un colectiv animat de ideea unei mari descoperiri. Păcat că, în lipsa unui alt mobil comun, această splendidă tripletă științifică s-a destrămat imediat după înfăptuirea epocalei experiențe. La întrebarea „cum au lucrat împreună?” nu se poate răspunde altfel decît lăsînd filmul faptelor să se deruleze singur.

Deci, înainte ca astronomul să fi trecut prin dreptul ușii, în laborator frații Vlig se instalaseră în jurul unei mese, așezîndu-și fiecare la îndemină cîte un dosar pe coperta căruia scria, cu o grafie diferită: EXPERIENȚA YQ. Zgomotul auzit de Gregor fusese produs tocmai de un asemenea dosar, ajuns pe jos dintr-o manevră executată cu stîngăcie de Vlig I. În spatele lui Vlig II, pe o altă masă, trona o instalație ciudată, încadrată de manete și mici becuri semnalizatoare. Din mijlocul ei se înălța un clopot de sticlă, alături de un aparat ce părea să fie un fel de termometru uriaș.

— Să recapitulăm, propuse Vlig III.

Dosarele se deschiseră, lăsînd să foșnească hîrtille cercetate de savanți.

— Cum începem? se interesă Vlig II. În ordinea vîrstei, a înălțimii, sau a autorității științifice?

— Înseamnă că, în orice ordine am lua-o, tot eu trebuie să încep, spuse Vlig I.

— Cred că te cam grăbești, ripostă Vlig II. Sau ai cumva impresia că tratatul despre protuberanțe e o lucrare de mare valoare științifică? Nu-l citește nimeni, zace prin librării și nici măcar studenții tăi nu-ți fac serviciul de a-l comanda, măcar așa, din obligație morală.

— Oh!

Vlig I se înroși la față, rănit pînă în cele mai adînci fibre ale mîndriei lui.

— Te înșeli! ridică el vocea. Tratatul este solicitat chiar și de cercetători. Mi s-a propus să scot ediția a doua.

— Nu mai spune! exclamă matematicianul. N-am mai auzit ca o carte, care era depășită în momentul cînd a

apărut, să fie solicitată pentru reeditare!

Vlig III interveni, încercînd să-și împace frații.

— Lasă, îi zise el matematicianului, parcă antinumerale tale integrate și... volatilizate folosesc la ceva! Cred că nici tu nu le pricepi, cum să le mai înțeleagă atunci un altul? E drept că tratatul de termodinamica protuberanțelor este astăzi depășit, dar nu încerca nici tu să-ți scoți merite de unde nu-s.

— Ia te uită, cine vorbește! se enervă Vlig II. Unul care în toată viața lui n-a studiat decît aparatul excretor al moluștelor! Mai bine te înecai în canalul ăla de pe Marte, unde cică te-ai documentat.

— Vorba e că, dintre noi toți, eu singur sînt membru al unei academii de importanța Institutului Saturnin și...

— Pardon! Membru corespondent, observă Vlig I.

— Adică, explică Vlig II, le scrie ăloră, din cînd în cînd, despre limbrici și despre alte lighioane pe care le crește în borcane. Frumoasă... corespondență!

— Am auzit că Institutul Saturnin trecea printr-o gravă lipsă de cadre cînd te-au ales pe tine membru corespondent, își aminti Vlig I.

În ciuda tuturor acestor insinuări răutăcioase, Vlig III reuși să-și păstreze calmul.

— Nu sîntem noi cei chemați să judece motivele care au determinat alegerea mea în cadrul Institutului Saturnin, zise el. Respect astrofizica și matematicile alambicate, dar trebuie să se știe că biologia este o știință prea vastă și prea deosebită de ele pentru ca părerile emise de matematicieni și fizicieni, în acest domeniu cu totul străin cunoașterii lor, să fie cît de cît luate în seamă. În concluzie: cine nu se pricepe la moluște sau limbrici, să nu se amestece. Desigur, să cooperăm, dar fără a trece prea mult dincolo de granițele științelor pe care le servim cu modestele noastre puteri.

— Mie îmi e foarte ușor să mă conformez acestei indicații, observă Vlig II, deoarece matematica este o știință universal aplicabilă. Totul în lumea înconjurătoare, inclusiv mișcarea soicilor prin canalele marțiene, poate fi exprimat matematic.

Vlig I interveni:

— Mi se pare că ne-am adunat aici pentru o treabă serioasă. Hai să lăsăm la o parte înțepăturile reciproce și să începem.

— Ai dreptate, zise Vlig III. Și dacă tot trebuie să începă cineva, voi face eu o prezentare sumară a experienței YQ, apoi fiecare va discuta aspecte legate de specificul activității lui.

Nefiind obiecții, savantul consideră propunerea sa acceptată și abordă problema din unghiul cel mai general.

— Experiența YQ se bazează pe o idee care, să zicem, ne-a venit fiecăruia, și încă în același timp. Asta ca să nu fie prilej de ceartă. Îmi dau seama că dacă aș susține paternitatea mea și aș emite pretenții în privința acestei idei, astrofizica și matematica s-ar scandaliza, afirmând contrariul. Uite că nici nu încerc. Las pe seama posterității încă un subiect destinat să dea bătaie de cap cercetătorilor meticuloși. Să recunoaștem doar că ideea nu poate prinde viață fără o interacțiune a științelor pe care le reprezentăm — dovadă colaborarea noastră de acum. Astrofizica are meritul de a crea condițiile desfășurării experienței. Matematica ne pune la dispoziție calculele făcute pentru toate procesele întrevăzute de noi. Iar astrobiologia este deocamdată știința care profită cel mai mult de pe urma acestei experiențe de răscruce. Structura spațiului cosmic ne-a permis...

— Nu intra în subiectul meu, îl preveni Vlig I.

— Am înțeles. Dă-i drumul cu structura.

Vlig I răsfoi hîrțile, studiindu-le conținutul, cu toată atenția cuvenită unor însemnări cu valoare de document istoric.

— În afară de partea pur tehnică, am pregătit și un material pe care l-aș numi „Scurtă trecere în revistă a concepțiilor despre...”

— Treci peste asta, îl sfătui Vlig III.

— Măcar un citat, se rugă astrofizicianul.

— Ei hai, dă-i bătaie! cedă astrobiologul. Să auzim citatul, dar nu te prea întinde, că nu avem timp de pierdut.

— Ascultați: „*Urișa luptă pentru supunerea lui zero absolut își trage rădăcinile cele mai depărtate din legen*

descoperită de doi dintre acești fizicieni clasici, englezul Boyle și francezul Mariotte, lege care le poartă numele. Potrivit ei, între presiunea exercitată asupra unui gaz și volumul pe care îl ocupă acesta există o legătură directă, care se exprimă printr-o relație matematică...

— Ce ți-am spus eu?! exclamă Vlig II.

— Nu mă întrerupe, ceru Vlig I. „Ceva mai târziu, fizicianul Gay-Lussac descoperea, la rîndul său, că și între temperatura la care este adus un gaz și volumul pe care acesta îl ocupă există o legătură directă: cu cît temperatura crește, cu atît gazul tinde să ocupe un spațiu mai mare, adică își mărește volumul. Gay-Lussac a stabilit și valoarea coeficientului de dilatare a gazelor, coeficient care este egal cu $1/273,16$.”

— Destul. Te poți opri aici, consideră Vlig III. Ai mai spus și în prelegerea anterioară că în unele zone ale spațiului cosmic gazele sînt extrem de rarefiate.

— Și pe deasupra mai și îngheți de frig, dacă nu ești bine protejat, observă Vlig II.

— Faimosul „Zero K”, preciză Vlig I. Zero absolut. Adică undeva pe aproape de această cifră.

— Nu uitați că tocmai proprietățile materiei supuse acțiunii lui Zero K ne interesează, aminti Vlig III. Fără aceste condiții, experiența YQ nu poate reuși!

— Nici o grijă, asigură astrofizicianul, trecînd la aparat. Avem aici instalația care produce frig în valoare de zero absolut. Priviți aceste manete. Priviți acest termometru. Sub clopot am făcut vid. Dacă pun în funcțiune motorușul, instalația frigorifică începe să scadă treptat temperatura în spațiul delimitat de clopotul incasabil.

— Ești sigur că scade pînă la zero absolut? întrebă Vlig II.

— Trebuie, spuse Vlig I foarte convins.

— Atunci dă-i drumul, îl sfătui Vlig III. Facem o probă.

Astrofizicianul se conformă. Instalația începu să trepideze ușor, antrenată de motorul ei.

— Între timp, tu poți să analizezi experiența din punctul tău de vedere, i se adresă Vlig III matematicianului.

Vlig II își găsi și el hîrțiile de care avea nevoie pentru explicații.

— Eu voi fi scurt, anunță el. Prea multă vorbă strică, mai ales cînd calculul poate exprima tot atît de bine și chiar mai precis ceea ce vor să comunice cuvintele. Urmăriți acest raționament:

$$Qg = Qg_{crit} = \mu \cdot A \cdot p_i \cdot c \left(\frac{\gamma}{\gamma_i} \right)^{\frac{n+1}{2n}}$$

Știm însă că

$$\left(\frac{\gamma}{\gamma_{crit}} \right)^{\frac{n+1}{2}} = \left(\frac{p}{p_{crit}} \right)^{\frac{n+1}{2n}}$$

iar

$$T = T_{crit} \left(\frac{p_{crit}}{p} \right)^{\frac{1-n}{n}}$$

și substituind

$$\epsilon^{\frac{2}{7}} = (Z^n + 1)^{-1}$$

soluția este

$$Qg = \frac{V_0}{44\mu A \sqrt{T_{crit}}} \left(\frac{7}{5} Z_{crit}^5 + \frac{14}{7} Z_{crit}^3 + 8Z_{crit} \right)$$

unde

$$Z_{crit} = \sqrt{\frac{1}{\epsilon} - 1}$$

— N-am priceput nimic, zise Vlig III.

— Nici tu? se interesă matematicianul.

— Nici eu, recunosc Vlig I. Totuși, am încredere în raționamentul tău.

— Bine, dar e prea simplu! O soluție atît de elegantă n-ar putea să vă ofere nici măcar calculatoarele cibernetice cu supermemorie activizată!

— Văd și eu că-i simplu, dar tu să-mi spui dacă-i bine calculat, ceru Vlig III. E singurul lucru care mă interesează.

— Toate procesele ce se vor declanșa în timpul experienței sînt cuprinse în aceste ecuații, comunică Vlig II cu o singuranță de neclintit.

— Atunci nu-mi mai rămîne decît să examinez experiența YQ ca biolog, observă Vlig III. Voi v-ați făcut datoria. Mai vezi de aparat, că zbîrnîie prea tare, îl prețeni pe astrofizician.

— Așa face el întotdeauna, explică Vlig I.

Vlig III se concentrează și începu:

— Vă voi vorbi despre celulă, pentru că aici, la nivelul celular va acționa în ultimă instanță temperatura Zero K și toate celelalte mijloace de influențare de care dispunem. Și nu interesează atît membrana celulară, cu structurile ei specializate în funcție de procesele de absorbție, secreție și alte procese fiziologice. Deși, cred eu, am putea urmări aceste structuri în ordine topografică și anume: structurile specializate ale suprafeței celulare libere; doi: structurile specializate ale membranelor celulare la nivelul suprafețelor de contact cu celulele învecinate; în sfîrșit, structurile specializate ale membranei celulare legate de modificări interne ale acesteia.

— Ce-o fi avînd? se întrebă Vlig I, trăgînd cu urechea la zgomotul produs de aparat.

— După părerea majorității cercetătorilor, aceste formațiuni servesc la puternica mărire a suprafeței celulei, pentru intensificarea mișcării substanțelor prin membrana cu microvilii. S-a constatat că microvilozitățile sînt delimitate de...

— Cred că nu l-ai uns cum trebuie, presupuse matematicianul, amuzat.

— ... și afirm aceasta convins de faptul că atenția trebuie să ne-o îndreptăm în primul rînd asupra cromozomilor. Prin metode citochimice speciale, s-a demonstrat existența la bacterii a unor corpi cromatinici care au fost numiți nucleoizi. Pe lîngă cromozomul circular, s-au descoperit și alte structuri genetice, cu capacitatea de replicare autonomă, ceea ce...

Instalația începuse să scoată fum și niște hîrîieli enervante, bruind intens documentata expunere a lui Vlig III.

— fără a mai urmări cum A.D.N. fagic este injectat sub forma unei structuri unitare, deci manifestînd un singur grup de linkage...

— Fă-i ceva, că nu mai aud nimic! strigă Vlig II, încercînd să acopere zgomotul aparatului.

— ...o moleculă lungă de A.D.N. bicatenar, cu greutatea moleculară de aproximativ...

— Nu mai știu ce să-i fac! țipă Vlig I în urechea lui Vlig II. L-am... (Savantul matematician nu înțelese)... la limita lui zero absolut.

— Zero K? întrebă celălalt, pentru mai multă siguranță. N-ai nici un...

Astrofizicianul înclină din cap.

— ...reglajul activității enzimatice! răzbi deasupra huruitului vocea lui Vlig III, apoi se pierdu din nou.

Vlig I, aplecat peste instalația frigorifică, învîrtea de zor șurubelnița.

— Să nu faci vreo...

Astrofizicianul nu auzi bine.

— Vreo ce?

— Explozie! urlă Vlig II în timpanele lui.

Vlig I dădu din mîină și își continuă ocupația. Curînd zgomotul acela turbat scăzu din intensitate, așa că astrobiologul se putu face iarăși auzit.

— De pildă, zise el, dacă soluția este injectată într-un mediu conținînd zaharul lactoză, ea sintetizează enzima delta-galactozidază, capabilă să scindeze molecula de lactoză în glucoză, galactoză și așa mai departe.

Vlig III se opri să-și tragă sufletul.

— Bine că ai terminat odată cu infernul ăla, îi spuse lui Vlig I. Am crezut că ai de gînd să mă asasinezi.

— Un fleac, zise astrofizicianul. Acum e în ordine.

— N-ai putea să ne spui pe scurt concluzia? se interesă Vlig II. Nu mai amîna atîta și explică în ce constă experiența YQ, ca să putem trece la realizarea ei.

— După ce am fundamentat-o teoretic, nimic nu ne împiedică să ne ocupăm și de partea practică, încuviință astrobiologul. Sinteza vieții este astăzi o operație banală. Ei bine, eu m-am gîndit că n-ar fi rău s-o readucem în actualitate: să sintetizăm niște ființe, un fel de homunculi, dar de o natură specială. Acționînd puternic asupra cro-

mozomilor cu soluția de care v-am vorbit, am putea modifica structura celulelor astfel încât ele să primească o anumită rigiditate, mereu sporită, care să le transforme într-un oțel organic sau așa ceva, o substanță vie și în același timp extrem de dură. Celulele și-ar păstra și în noile condiții unele proprietăți și funcțiuni. Bineînțeles că procesul nu poate fi considerat împlinit decât prin acțiunea simultană a soluției și a temperaturii Zero K. Iată la ce ne servește instalația frigorifică. Reușita experienței va demonstra că e posibil să cultivi o generație de homunculi în stare să trăiască fără măsuri speciale de protecție în vid, la o temperatură extrem de coborâtă. Pentru omnire avantajele ar fi formidabile. Întreaga explorare spațială ar trece în sarcina acestor creaturi indestructibile, indiferent de condițiile găsite în Cosmos, pe planetele cercetate. Omul ar sta liniștit acasă și ar culege informațiile procurate de homunculi.

— Pînă aici e bine, observă Vlig I. Așa scrie și în caietele mele.

— Și la mine scrie la fel, numai că în cifre, preciză matematicianul.

— Atunci, să începem experiența.

— N-avem homunculi, constată astrofizicianul.

Vlig III zîmbi cu superioritate.

— Ne vom procura, spuse el și, apropiindu-se de un dulap, virî mina înăuntru. Iată primul homuncul care va fi, de urgență, redimensionat!

Își trase mîna afară din dulap, ținînd de ceafă un motan zburlit și cu ochii speriați.

— Asta-i pisica lui Gregor! exclamă Vlig II, neștiind ce să creadă.

— Te înșeli. Nu e pisică, e pisoi! corectă astrobiologul. Prezintă toate caracterele care ne obligă să-l considerăm, din punct de vedere biologic, un exemplar de sex masculin. Puteți să-l notați în caietele voastre cu simbolul F+.

Motanul spînzura nemișcat, ațintindu-i pe savanții Vlig cu ochii săi albaștri, de siamez.

— E negru pe bot! remarcă astrofizicianul.

— Va fi un homuncul clasa întîi, asigură Vlig III.

— Și ce-o să zică Adalina?

— Ei bine, ce-o să zică? O să renunțe la micile plăceri personale, îmbrățișînd nobilul scop al dezvoltării științei. Acest motan va inaugura o nouă eră, va revoluționa cunoștințele noastre despre Univers! Adalina trebuie să fie mîndră că a făcut sacrificiul de a ceda motanul pentru o experiență destinată progresului.

— Dar n-a cedat nimic! L-ai luat singur și l-ai ținut ascuns în dulap, zise Vlig I. Ce merite are aici Adalina? N-are nici un merit.

— Ei și? Așa vor scrie ziarele. E mai emoționant.

— Am impresia că motanul începe să fie nervos, își exprimă Vlig II părerea rezultată din observațiile sale asupra homuncului în devenire.

— Pregătește instalația, fi ceru Vlig III astrofizicianului.

Vlig I acționează un mecanism, ridicînd clopotul incasabil. Astrobiologul se apropie cu motanul în brațe.

— Farfuria! ordonă el.

— Poftim farfuria, vorbi Vlig II, întinzîndu-i obiectul cerut.

Vlig III o apucă atent 'cu o mîină (cu cealaltă stringea motanul la piept, ca să nu-i scape) și o așează sub clopot, pe un suport.

— Laptele!

— Poftim laptele.

Vlig I întinse sticla cu lapte. Astrobiologul miroși.

— Pare destul de proaspăt, constată el cu mulțumire, apoi turnă laptele în farfurie. Soluția!

— Poftim soluția.

Din micul recipient, Vlig III turnă în lapte cîteva picături incolore.

— Și dacă n-o să bea? presupuse Vlig II.

— În munca științifică ești obligat să calculezi totul cu anticipație, spuse astrobiologul. Am prevăzut această eventualitate și n-am hrănit subiectul timp de douăzeci și șase de ore în șir.

Așează motanul alături de farfurie.

— Uite că bea! exclamă Vlig I.

Motanul lipăi în mare viteză laptele din farfurie.

— Clopotul! strigă Vlig III. Lasă clopotul! Repede, nu mai aștepta!

Vlig I reuși să coboare clopotul incasabil înainte ca motanul, sătul acum, să țîșnească de pe suport.

— Notați, ceru astrobiologul. Ora 10 și 34 de minute. A început experiența YQ. Motanul a băut laptele și soluția.

— Să fac vid sub clopot? se interesă Vlig I nerăbdător.

— Nu încă. Să așteptăm pînă cînd soluția își va face efectul. E o condiție esențială.

— Uite că vrea să iasă, observă Vlig II. Nu-i prea place acolo.

— Notați: ora 10,35. Motanul dă semne de neliniște.

— Miaună, adăugă matematicianul.

— Începe să tremure! constată Vlig I, privind fascinat. Se clatină... A căzut!

— Ora 10,37. Procesul redimensionării a început! comunică Vlig III. Dacă totul merge înainte așa...

— Conform calculelor mele, zise Vlig II.

— ... înseamnă că experiența va reuși. Aveți prilejul să urmăriți cum, în fața voastră, un motan obișnuit se transformă în homuncul. Dă drumul instalației! Fii atent, nu scoate tot aerul dintr-o dată.

Vlig I porni din nou motorul. Spre mirarea celorlalți savanți, instalația renunță la obișnuitele sale acțiuni de subminare a nervilor.

— Presiunea?

— Scade.

— Temperatura?

— Scade.

— Perfect! Notați: procesul avansează. Caracterele de homuncul sînt tot mai evidente.

— Mi se pare că nu mai mișcă, zise Vlig II.

— Efectul redimensionării moleculare! explică, încîntat, astrobiologul.

— Mai cobor temperatura? întrebă Vlig I.

— La cît ai ajuns?

— Minus 137 grade, citi astrofizicianul indicația de pe termometrul uriaș.

— Înainte! Pînă la Zero K!

Vlig I trase maneta pînă la refuz, apoi zise:

— Cred că acum homunculul e gata.

Pe cînd savanții Vlig se ocupau de preferatul ei, Adalina primi în bibliotecă vizita lui Albert. Neașteptata apariție a poetului produse o oarecare emoție în faptura atît de simțitoare a tinerei cosmonaute. Un bun psiholog ar fi observat imediat ușoara roșeață ivită brusc în obraji ei, sau gesturile cam repezite cu care îl pofti pe vizitator să se simtă ca la el acasă.

— Dorești vreo carte? se interesă Adalina. Sau mai bine să-ți fac o cafea...

— N-ar fi rău, consideră Albert. Tocmai mă gîndeam că o cafea trebuie să fie extraordinară în caz să o servesc aceste degete delicate, pe care îmi permit să le sărut.

Evident, lauda îi făcu Adalinei multă plăcere, ceea ce nu putea fi decît o garanție pentru calitatea cafelei și rapiditatea pregătirii ei. Albert se instalează într-un fotoliu și își aprinse o țigară.

— Ah, dacă ai ști cît îmi place poezia! începu Adalina, împiedicînd astfel tăcerea să se prelungească stînjenitor. Stau toată ziua în bibliotecă și citesc. Înainte nu prea a-veam timp. Citeam foarte superficial, mai mult romane sentimentale. Dar pe navă am descoperit poezia și asta a fost pentru mine o revelație.

Pe chipul lui Albert apăru un zîmbet puțin sceptic.

— Poezia! exclamă el. Ce este poezia? O artă degradată ca atîta altele. Cîndva, da, era regina tuturor, prețuită și admirată așa cum se cuvine să fie admirată și prețuită o virgină pentru candoarea și puritatea ei. Cu timpul virgina a decăzut. Cine nu compune astăzi poezie? S-a ajuns chiar la situația paradoxală că scriu versuri mai mulți inși decît cei care le citesc!

Adalina servi cafelele. Albert mirosi aburul subțire, ieșit din licoarea neagră, apoi gustă, savurînd îndelung, cu rafinament exersat ani în șir, prima înghițitură.

— Excelentă! aprecie el, spulberînd astfel neliniştea Adalinei, care avea din nou sentimentul că dă un examen de pricepere într-ale vieţii mondene şi, bineînţeles, intenţiona să facă totul ca să nu treacă drept o figură ştearsă în faţa valorosului interlocutor.

— Totuşi, vorbi ea, tocmai dumneata să judeci atît de aspru poezia!

— De ce n-aş judeca-o? întrebă Albert. Sînt aspru cu ea tocmai pentru că o iubesc şi nu-mi place s-o văd pervertită.

— Oh, da, desigur! incuviinţă Adalina. Am citit şi eu cîteva poezii din care n-am înţeles nimic.

— Nu asta mă deranjează, zise Albert. Mi se întîmplă şi mie să compun versuri pe care nu le înţelege oricine, dar asta nu dovedeşte că ele nu înseamnă ceva pentru...

— Vai, dar n-am intenţionat nici o aluzie! se scuză Adalina în mare grabă, terorizată de ideea că făcuse o gafă.

— Ştiu. Dealtfel nici nu poate fi vorba de aluzii, afirmă Albert. Critica literară a emis în privinţa poeziei mele judecăţi care, chiar dacă nu pot fi acceptate toate, îmi sînt destul de favorabile. Recunoaşte că nu e puţin să fii, la vîrsta mea, întemeietor de şcoală. Amintesc asta numai aşa, ca fapt divers. Ai citit volumele premiate?

Adalina păli şi încercă o ieşire onorabilă.

— Să vezi... Am citit numai ce am găsit în reviste. Cînd îmi vor cădea în mină, te asigură că... Dar e atîta harababură pe aici, în biblioteca asta!

— O! Păi atunci nu ştii nimic despre poezia abisalistă! exclamă Albert uimit.

— Ei, ştiu şi eu cîte ceva, zîmbi Adalina încurcată, apoi se temu că va fi antrenată într-o situaţie fără ieşire şi bătu în retragere. Bea cafeaua, că se răceşte.

Poetul sorbi o înghiţitură şi mai trase două fumuri, trimiţînd pe-o nară esenţa distilată a tutunului.

— Va să zică, nu cunoşti poezia abisalistă, repetă el gînditor.

Adalina găsi o explicaţie convenabilă:

— E prea vastă, prea adîncă în sensuri ca să se poată lăuda cineva că o cunoaşte pe deplin. În oricî caz, toată lumea ştie că meritul de a fi intuit această poezie îţi aparţine în exclusivitate dumitale...

Adalina fusese inspirată și flatarea își făcu efectul. Albert dădu capul pe spate, zîmbind mulțumit.

— Abisalismul este un curent relativ nou, începu el. Și nu mi-e rușine să mărturisesc că eu însumi nu l-am prețuit suficient la începuturile carierei mele poetice. Aceste începuturi, fără altă valoare decît cea documentară, sînt situate sub o zodie foarte îndepărtată de abisalism. Personal, consider etapa respectivă de mult depășită și nu știu de ce criticii se încăpăținează să mai scoată de acolo citate comentate elogios. Recunosc că se simte și în lucrările mele de debut o atmosferă lirică, dar acela era un lirism mai puțin profund, mai puțin rafinat... Abisalismul rămîne marea mea invenție și sînt convins că prin el voi impune o școală poetică ultramodernă, un moment literar viguros, plin de energie și vitalitate...

— Minunat! se bucură Adalina.

— Eu și cu școala mea sîntem o generație neconformistă! se lansă Albert patetic. *Generația tînără*, care nu se închină la idoli perimați ai poeziei. Astăzi, cînd trăim marele exod spre steaua Beta, nu mai putem scrie ca pe vremea lui Oliver sau Iacob Petrescu! Oliverismul, căruia îi contest doar în parte (e drept, în cea mai mare parte) meritele, a ajuns o noțiune bună doar pentru a ilustra o pagină dintr-un manual răsufat. Ce poate fi interesant în oliverism?! se miră Albert, compunîndu-și o expresie disprețuitoare. A inventat și el cîteva procedee banale, puerile, cîteva scheme și atît. Nici ideea de a plasa verbul deasupra substantivului, considerată cîndva o mare cuccere stilistică, nu mai stă astăzi în picioare. Sau poate crezi cumva că n-am dreptate?

— Te ascult cu un deosebit interes, îl încredință Adalina.

— Dacă îți place oliverismul, recunoaște cînstit! îi ceru Albert, încolțind-o fără menajamente.

— Cum ar putea să-mi placă, după toate cîte mi le-ai spus? protestă Adalina.

Albert fu mulțumit de răspuns.

— Dar să lăsăm trecutul și curențele lui, zise el. Să stabilim doar că este absolut necesar să ne rupem de lanțurile ruginite (metaforic vorbind) ale unei poezii-fosilă, permițînd spiritului să se manifeste în deplină libertate

prin lucruri și peste lucruri, căutându-le esența. Eu am descoperit că această esență nu poate exista decât în adâncuri, în *profunzime*, în...

— ... abis, cu alte cuvinte, completă Adalina, furată de raționamentul poetului.

— În abis, întări acesta, ciocnind cu degetul în masă. Așa s-a născut abisalismul, ca o mișcare înnoitoare, ca o nouă direcție în poezia mea. Rămîne de văzut dacă nu cumva întreaga poezie modernă contemporană va purta amprenta acestui curent. Actul de naștere al abisalismului trebuie căutat în versurile care deschid volumul *Sonor abulic*, așa că nu degeaba te-am întrebat dacă l-ai citit. Dacă-mi dai voie, ți le citez din memorie.

Cum Adalina se arăta nespus de încîntată de propunere, Albert, se lăsă pe spate, pironi cu privirea un punct imaginar din fața sa, se concentrează și, cu un glas monoton, recită o poezie în care era vorba de un scrișnet universal și de locuința astrală a poetului însemnat cu clorofilă în frunte. Apoi făcu o teorie întreagă despre importanța formei, care în abisalism, zicea el, este „însuși trupul nud al poeziei”.

— Cu specificația că în cazul nostru greutatea aprecierii se reflectă în conținut, afirmă Albert. E vorba aici de calitatea ideii, de gradul spiritualizării, de forța sugestiei. În poezia abisalistă toate acestea sînt maxime. Iată de ce mă interesează în special problematica majoră, pronunțat filozofică. Lumea trebuie să respire în abisalism prin antenele ei intime, în egală măsură pur, viguros și suav.

Albert își permise să mai „spiritualizeze” o înghițitură de cafea, dînd astfel timp Adalinei să-și învingă ezitățile născute dintr-o cunoaștere aproximativă a subiectului discutat și să întrebe:

— Dacă nu te deranjează o întrebare oarecum profană, ce ai vrut să spui cu casa aceea ... a poetului? Sensul mi se pare aici mai vag, mai dificil.

Luminat de un gînd, Albert se reînsufleți.

— Mi-ai dat acum dovada clară că o poezie bună nu poate fi înțeleasă de la prima lectură, zise el. Nu mă mir că n-ai reușit să prinzi sensul precis al versurilor mele. E și firesc, din moment ce nu există un singur sens, ci o

mulțime — fiecare oferind posibilitatea unei interpretări adânci și substanțiale. Cînd am scris versul la care te referi, am avut, cred, o intuiție a timpului pe care îl trăiesc acum. Istoria literară va vedea aici un caz enigmatic de anticipare corectă a propriului meu destin, încercînd, ca de obicei, niște explicații mai mult sau mai puțin hazardate. Nici eu nu știu prea bine cum a fost, așa că pun totul în seama inspirației de moment. După cum vezi, uneori această inspirație este atît de surprinzător confirmată de realitate, încît intuițiile ți se pot considera cu adevărat geniale.

— Înseamnă că încă de pe atunci prevedeați participarea ta la o expediție de amploarea celei lansate spre Constelația Argonautului? zise Adalina neîncrezătoare.

— Nu prevedeam, corectă Albert. Era o simplă intuiție. Ca poet abisalist, îmi era însă interzis să scap o asemenea ocazie de a mă inspira direct din marile abise interstelare.

Poetul caută în buzunarul de la piept, de unde scoase niște coli împăturite cu neglijență.

— Uite, dacă vrei, am să-ți citesc ultima mea creație lirico-filozofică, propuse el. Am pușcat-o dintr-un condei și are un profund caracter abisalist. Te interesează cumva și felul cum scriu?

— Desigur! N-am avut încă prilejul să pătrund în laboratorul de creație al unui artist.

— A, nu-i cine știe ce acolo, afirmă Albert. Un fel de haos, hai să-i zicem controlat, unde scăpără din cînd în cînd cuvinte, fragmente de gînduri, idei. Și toate astea se ciocnesc între ele, se amestecă, se contopesc. E aici (poetul lovi cu degetul în tîmplă) o frămîntare teribilă, o nebunie fericită de care ți-e teamă și te cutremuri...

— Glumești! zise Adalina, înfiorîndu-se.

— Să zicem că glumesc. Doar nu ai pretenția să-ți explic acum procesul subtil prin care ia naștere o poezie de esențe rafinat distilate! La urma urmei, asta-i treaba criticilor, n-au decît să descopere singuri mecanismul, sau mai bine să-l inventeze. Datoria mea e să compun, iar a ta să ascuți.

Albert își aruncă privirea peste hîrtii.

— Pe asta o căutam! flutură el manuscrisul cu pricina. Ascultă cum sună o poezie pe care am compus-o sub inspirația astrală a celor văzute prin hubloul navei: ▲

Și mă înfrîng într-acolo unde subteran se surpă	OUL	himeric ascuțiș de sunet cupric sideral cuvîntă
de spaima golului bombat din trupul său		dintr-un clește de forță smuls precum metaforele

Terminînd lectura, Albert încercă să surprindă efectul produs asupra frumoasei bibliotecare.

— Oul ăsta e tot o esență? întrebă Adalina ca să cîștige timp.

— Evident, răspunse Albert. O ipostază particulară a abisului. Toate celelalte cuvinte nu fac altceva decît să sublinieze liric proprietățile filozofice ale oului, adică ideea centrală.

— Și cum citești această poezie? se interesă Adalina. De sus în jos, sau de jos în sus?

— Cum îți vine mai bine. Mi-e indiferent dacă o apuci din stînga, din dreapta... Poți s-o citești și încrucișat. Nu știu precis dacă e cel mai bun poem despre ou din cîte s-au scris, dar, în orice caz, sînt mîndru de el. Îndrăznesc să provoc pe oricare dintre confrății mei la o competiție lirică pe tema oului.

În acel moment privirile lui Albert căzură pe capacul lustruit al micului calculatoare de care se servea Adalina la catalogarea cărților din bibliotecă. Ochii poetului sclipiră de plăcerea unei demonstrații. Se ridică din fotoliu și veni lîngă aparat.

— Funcționează? întrebă el. Ei bine, îți voi face imediat

dovada de care ai nevoie. Poemul meu îl cunoști. Să vedem acum ce e în stare să scoată din ea Mașina.

— Intenționezi să te întreci cu ea? se miră Adalina.

— N-ar fi pentru prima dată, observă Albert cu mîndrie și bătu pe clape cuvîntul OUL, propunînd automatului obiectul în jurul căruia urma să-și desfășoare eforturile de creație artistică.

În timp ce mașina sintetiza poemul, Albert privea tăcut, cu un zîmbet superior pe față, jocul vioi al tamburului înregistrator. În sfîrșit, o coală scrisă țîșni din aparat. Albert o luă și, fluturînd-o prin aer, reveni lângă Adalina.

— Fii atentă, o preveni el și începu să citească poemul compus de mașină, cu dedicația: „pentru copiii spațiului adinc“.

Dimineața

din moment ce tot sîntem părinți

hai să le dăm copiilor

o băutură caldă: lapte sau

ceai cu lapte, sau

ceai de tei cu frunze de gutui și

1—2 felii de pîine sau mălai copt, uns
precum am arătat la pagina respectivă.

La ora zece putem să le dăm

fructe proaspete cu pîine sau

fructe uscate și nuci,

prune și dovleac copt, sau mai bine

o felie de pîine sau mălai copt, uns

cu magiun, cu miere sau untură.

La prînz e bine să-i hrănim cu

o supă sau

o salată și

o mîncare gătită și pe cît posibil

un fruct bine spălat.

Mai tîrziu să le dăm o gustare:

pîine unsă,

un pahar de iaurt sau

lapte bătut din cel făcut în casă.

Seara să le oferim două feluri, de exemplu

mămăliguță cu brînză, fructe sau compot

sau tăiței cu nuci, cu magiun sau cu brînză,

*sau mîncare rămasă de la prînz, dar nu
una prea grea — fasole, linte, ridichi.
Iar copiii vor crește mari, sănătoși
și harnici la învățătură,
sau în orice caz perfecți și rotunzi ca un
zero din coada notei rîvnite
din moment ce tot sîntem părinți
metodici și bine intenționați.*

Albert începu să ridă.

— Uite, am făcut și încercarea asta, zise el. Trebuie să admiti că mașina a pierdut întrecerea. Dacă și asta-i poem, eu îmi mănînc tălpile de la pantofi! Ceai de tei, piine unsă, un pahar de iaurt... prune, dovleac și toate celelalte... Cartea de bucate versificată. Și nici urmă de ou, deși acesta a constituit tema propusă.

— Poate că oul trebuie dedus din însăși compoziția intimă a supelor, zîmbi Adalina.

— Să fie vorba de un ou disimulat? se întrebă Albert, apoi tot el își răspunse: Nu, nici vorbă! Pur și simplu, mașina și-a dovedit incapacitatea de a crea ceva superior poemului meu. Dealtfel, mă așteptam să se întîmple așa. Oricît de pricepută ar fi, mașina nu se descurcă în abisalism. E ceva care o depășește.

— Ai dreptate, observă Adalina. Explică-mi cum a apărut versul acela: *din moment ce tot sîntem părinți*... Nu știu ce să mai înțeleg.

— O aberație, desigur. Pare cel puțin hazliu să auzi un automat vorbind astfel, asumîndu-și cu naivă inconștientă calitate de părinte, fie și pentru „copiii spațiului adînc“...

Ca din întîmplare, poetul își așeză palma pe coapsa tinerei sale admiratoare.

— E cît se poate de ciudat că simt nevoia să-ți mărturisesc ceva, zise el.

Adalina îl privi întrebătoare.

— E cît se poate de ciudat că simt nevoia să-ți mărturisesc că, din punctul de vedere al abisalismului, ești incîntătoare, preciză poetul.

Fata rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Mersi! spuse ea, intimidată. Mai dorești o cafea? Vrei și o dulceață?

— Ce caraghios ai așezat cuvintele! se miră Adalina după ce-și părăsi aerul de muză.

— Ba nu-i deloc caraghios, se împotrivi poetul. Abisalismul, fiind un curent larg și fără granițe rigide, permite orice fel de experiență formală.

— Și cum să înțeleg eu că aici e vorba de mine?

De data asta Albert rămase pe gânduri.

— E drept că nu se prea vede imediat legătura, recunosc eu. Dar trebuie să admiți că a ieșit un poem destul de sensibil. Ascultă: *Nu trebuia să întrebi ce și cum și încotro...* Spune, nu-i frumos? N-are fior? Ce-ar fi să-i pun o dedicație?

— Știu eu? zise Adalina puțin intimidată de o asemenea perspectivă plăcută. Unde mai încapе și dedicația?

41

Lui Gregor pur și simplu nu-i venea să creadă. Ecranul îi arăta ceva ce întrecea orice închipuire. Prin ușa deschisă a bibliotecii o vedea pe Adalina în brațele lui Albert, care (nerușinatul!) o mîngîia și-i șoptea ceva la ureche. Aparatul, mascat cu grijă în fața ușii respective, nu transmitea și sunetul, dar pentru Gregor chiar și imaginile erau prea mult.

— Uite că o sărută! strigă el, destrămînd liniștea din observatorul astronomic. O sărută, nemernicul! Nemernicul!

Și, parcă anume pentru a-l dărîma definitiv pe astronom, ușa bibliotecii se închise peste imaginea îmbrățișată a celor doi. Se văzu clar cum Albert împinsese ușa cu piciorul.

— Uaah! gemu Gregor, apucîndu-se de cap, apoi întinse mîinile în sus și rămase în această mută poziție statuară.

„Sînt pierdut, înșelat, sînt distrus! medită el cînd își mai veni în fire. Adalina mea, să-mi facă ea una ca asta! Să batjocorească dragostea pe care i-o port prin Galaxie ca un prost, ca să-i fac numele nemuritor! Să mă înșele fără nici o jenă cu leneșul ăla, care n-are alt merit decît că umbrește locul degeaba?”

Și Gregor simți că i se întunecă totul înaintea ochilor.

Ce mai era de făcut acum? Să alerge nebun în bibliotecă, unde se consuma actul cel mai dureros din propria lui dramă? Oare mai putea el să strige, ca în urmă cu cinci-șase secole: „Ticăloșilor, să dați seamă de faptele voastre mîrșave”? Atunci erau alte timpuri. Strămoșul Grigore n-ar fi ezitat să rezolve cu parul un asemenea incident, spălînd astfel și rușinea. Dar Gregor, om civilizat, om al viitorului, de unde să facă rost de par și cum să-l minuiască?

— Uite în ce încurcătură m-ai băgat! se adresă el unei Adaline absente.

Privi spre ecranul secret, dar ușa bibliotecii rămînea mai departe închisă. Dacă, totuși, Albert și Adalina nu făceau altceva decît să aleagă cărți, așa cum făcuse și el cu puțin timp înainte? Presupunerea avu darul de a-l mai liniști, însă imediat îi reveni în minte scena sărutului și îl cuprinse o disperare fără margini. Da, totul era clar, nu mai încăpea nici o îndoială. Frumoasa lui se dovedise nedemnă de iubirea pe care Gregor i-o oferea.

— Ce mi-ai făcut, Adalina, ce mi-ai făcut! se tîngui astronomul, apucîndu-se iarăși de cap.

„Uite, își zise, oum știu femeile să răspundă dragostei, sacrificiilor!” Și într-adevăr, la cîte riscuri nu se expusese el pentru a face dintr-o anonimă preparatoare de lapte praf o celebritate interplanetară! Se purtase fidel și drăguț, n-o certase niciodată, îi dăduse să înțeleagă că era dispus să rămînă al ei pentru tot restul vieții sale de harnic cercetător al spațiilor cosmice. Îi închinase fiecare vis făurît lingă telescop, lingă telescopul lor, pentru că pînă și unealta asta la care Gregor ținea ca la mina dreaptă îi fusese oferită pe jumătate, în închipuirea lui îmbolnăvită de iubire, frumoasei laborante. Și e lesne de înțeles că

astronomul n-ar fi cedat cuiva jumătate din telescop (exceptând-o pe Adalina) pentru toate nebuloasele globulare din Calea Lactee și o stea dublă pe deasupra. Unde era atunci recunoștința ei? Unde rămîneau promisiunile, jurămintele fără număr, pasiunea?

— Numai tu mi-ai mai rămas, șopti Gregor, mîngîind tubul rece al telescopului. Tu n-ai să mă înșeli niciodată...

Cum de nu se gîndise mai dinainte la Albert? Trebuia să fi stat mereu în preajma iubitei și atunci blazatul ăla n-ar fi îndrăznit să coboare din abisele lui tocmai în brațele Adalinei. „Ai văzut? se întrebă Gregor ros de patimă. Poezie, poezie — și la urmă... pac! cu piciorul în ușă. Va trebui totuși să caut un par, acum, pînă mai pot să-i găsesc pe amîndoi acolo. Cum adică? Numai eu să fiu om al erei civilizate, ei nu?” Și sub impulsul acestui gînd necugetat, astronomul era aproape gata să treacă la fapte.

„Lui îi trag două șuturi în spate, își propuse Gregor, simțînd deja furnicături prin corp. Să-l satur de poezie cu Adalina! Iar ei... ei ce să-i fac?” se întrebă nehotărît.

Cu inima grea, trebui să renunțe la represaliile imaginat. Evident, dragostea pentru Adalina era prea vie și prea recentă ca astronomul să poată coborî atît de mult treptele demnității, încît să-i aplice iubitei o (chiar și bine-meritată) pedeapsă corporală. „Nu. Altceva! își zise Gregor. Trebuie găsit altceva, acum, imediat. Neapărat!”

Se plimba ca închis în cușcă prin observatorul astronavei și privirile îi rămîneau magnetizate pe ecranul care-i arăta cu o nepăsare chinuitoare inscripția BIBLIOTECA de pe exteriorul ușii închise de Albert în modul acela suspect. Oare ce se întîmpla dincolo de ușă? „Sînt nebun! hotărî Gregor. Sînt nebun dacă mă mai întreb asemenea tîmpenii. Ar trebui să mă resemnez. Am citit undeva că noi, peste timp, nu vom mai avea pasiuni explozive și nu vom cunoaște violența. Ei bine, mă resemnez, dar mi-e insuportabil gîndul că acolo, după inscripția asta stupidă, Adalina și... Nu! Trebuie să fac ceva, trebuie să găsesc!”

Gregor căuta o soluție salvatoare.

— Și numai ea, zise el disperat, ea e singura femeie de pe navă! De-ar mai fi femei... Măcar una să mai fie...

Da, în felul acesta i-ar fi plătit Adalinei cu aceeași mo-

nedă. Să învețe minte! Să sufere și ea cum suferea el acum. Să știe că dragostea — care este un sentiment nobil, poți citi asta oriunde — nu trebuia batjocorită cu primul tip care îți suflă în ureche vorbe meșteșugite, alese anume pentru amăgit. Turbat, dar dispus să se sacrifice încă o dată, pentru ca Adalina să înțeleagă toate acestea, Gregor strigă vorbele atit de mult citate mai tirziu:

— O femeie! Dau telescopul meu nou-nouț pentru o femeie! ...

În acel moment auzi în spatele său scrișnetul metalic urmat de neașteptata întrebare:

— Ce te-a apucat de țiți așa?

Gregor se întoarse și înlemni. Nu pentru că în fața lui se afla Necunoscuta. Asta însemna prea puțin în comparație cu faptul că femeia avea de gînd să intre în observator printr-un hublou. Ca niciodată, hubloul era deschis, iar Necunoscuta își trecuse înăuntru capul și umerii.

— Închide repede! strigă astronomul. Ieși! Sau mai bine intră, dar închide asta!

Făcu semn cu mîna spre hublou. Necunoscuta nu se grăbi. Îl privea pe Gregor și încerca să înțeleagă de ce se agita el atita.

— Hai, n-auzi? țiță el disperat și, apucînd-o de după umeri, o trase înăuntru, apoi trînti la loc ochiul transparent care în mod normal nici nu trebuia să se clinească.

Femeia îl privi mirată.

— De ce ai făcut asta? întrebă ea.

— Acolo e vidul! explică Gregor asudat de spaimă. Gerul cosmic. Moartea cu majusculă!

— N-am observat, zise Necunoscuta.

Gregor o privi gînditor. Femeia intrase prin hublou, deci trebuia să fi venit de afară, din spațiul cosmic. Ce căuta ea în spațiul cosmic? Cum trăia acolo și de ce nu pierise el cînd Necunoscuta deschisese hubloul? Cine era femeia și de ce venise? O mulțime de întrebări îi năvăleau acum în cap, cerînd răspunsuri care-l depășeau pe Gregor.

— Cine ești? întrebă el, începînd să dea semne de neliniște.

— Acolo e lumea mea, răspunse Necunoscuta, arătînd locul pe unde intrase.

— Spațiul? Cosmosul? se miră Gregor.

Femeia incuviință.

— Am auzit scandal și am vrut să văd ce se întâmplă, explică ea.

Astronomul rămase derutat. „Nu cumva am halucinații?” se întreabă. Pentru mai multă siguranță, atinse din nou femeia și constată că apariția nu avea de gând să se destrame.

— Ești chiar o femeie reală?

Răspunsul afirmativ al Necunoscutei îl convinse pe Gregor că trebuia să ia lucrurile așa cum erau și să nu-și mai facă probleme. Își aminti de Adalina și, deodată, îi veni o idee grozavă.

— Ascultă, îi spuse femeii. Nu știu cine ești și de unde vii. Explicația ta e simplistă, dar, de vreme ce ești totuși aici, trebuie s-o accept, mai ales că am nevoie de tine. Uite care-i povestea, scurt: știi să săruți artistic?

— Ce? se miră Necunoscuta.

— Ai auzit bine. Te-am întrebat dacă știi să săruți. Mă mir că acolo, pe planeta voastră cu civilizație evoluată, n-ai învățat lucrul acesta simplu, plăcut și necesar. Nu-i nimic. Vino încoace, am să-ți arăt eu cum trebuie să faci.

Gregor o trase spre el și, pînă să înțeleagă Necunoscuta ce i se întâmplă, execută un sărut de cinematograf.

— Oh, exclamă femeia cosmică. Ce faci?

— Așa! Foarte bine, se declară mulțumit astronomul. Încă vreo cîteva repetiții și scena iese minunat!

O lăsă pe Necunoscută, încă uimită, în mijlocul încăperii și instalează pe o masă un mic aparat de filmat.

— Mai la stînga puțin, ceru el. Treci acolo unde-i lumina mai bună.

Femeia cosmică se supuse. Gregor declanșă aparatul și din trei pași fu alături de Necunoscută.

— Fii atentă! șopti el. Acum!

Văzînd-o nehotărită, o îmbrățișă și repetă sărutul cu și mai multă pasiune. Nici nu-l mai surprinse faptul că femeia cosmică se lăsa antrenată în noul joc ca oricare adolescentă de pe Pămînt.

— Gata, zise astronomul. Îți mulțumesc. Am aici (ară-

tă aparatul) un film care o va face pe Adalina să leșine de necaz.

— Nu mai trebuie o dată? întrebă Necunoscuta.

— De ce nu? Își zise Gregor și pregăti din nou aparatul. Să facem și seria a doua. Efectul va fi cu atât mai mare. Succes răsunător, câștig pe toată linia.

Pe cînd se pregătea să alerge din nou spre Necunoscută, un sunet aspru de sirenă spintecă liniștea de la un capăt la altul al astronavei. Gregor rămase neclintit, ascultînd cu atenție modulațiile sfișietoare.

— Alarmă! îi spuse el femeii cosmice. S-a întîmplat ceva! Mă duc să văd.

— Alarmă? Trebuie să plec?

— Nu! Adică da! Știu eu? Poate că-i mai bine să nu fii găsită aici. Adalina ar fi în stare să-ți smulgă părul. Hai, du-te. Te chem eu mai tîrziu, dacă rămii pe aproape.

Gregor o conduse pînă la hublou.

— Mai vreau, zise femeia înainte de a trece dincolo, în vid.

Gregor se supără.

— Ei, îți ajunge! Mai lasă și pe altă dată. Nu auzi sirena? Trebuie să merg acolo, la apel.

Deschise hubloul, iar femeia cosmică ieși din astronavă, trecînd în lumea ei. Gregor îi văzu fața lipită de geam și, amintindu-și de un procedeu al Adalinei, îi trimise un sărut cu vîrfurile degetelor. Apoi înșfăcă în mare grabă aparatul de filmat și alergă în cabina de comandă.

15

Cum era de așteptat, lipseau Adalina și poetul abisalist. Boldur părea destul de nervos, poate și din cauza asta. Ținea mîinile la spate și biția din genunchiul stîng.

— Ia mai sună o dată, îi ceru el lui Pier Ulm, care

făcu astronava să se cutremure de urletele tremurate ale sirenei.

În așteptare, Gregor își trecea greutatea de pe un picior pe altul. În sfârșit, Albert apăru.

— Ce-i haosul ăsta? Nu mai poți trăi pe astronavă! se plinse el. Mai încetează cu trompeta infernală, că mi-ai distrus nervii pentru cel puțin o jumătate din viață!

— Unde-i Adalina? întrebă Gregor, abținându-se cu greu să nu-și scape pumnul în ceafa poetului.

— Vine și ea, zise Albert plictisit.

— Nu mai știu ce să mă fac cu ei! izbucni căpitanul Pier Ulm. Trebuie să le aplic pedepse exemplare, așa nu mai merge! Tu ești de vină, Boldur, cu regimul tău liberalist. Ia să mă fi lăsat de la început să-i string eu puțin, uite-așa! Ar fi umblat ca pe sfoară, n-ar fi existat cazuri de lipsă la alarmă, ca acum.

— Mai vezi-ți de treaba ta! îl repezi Albert. Închistatule! Ce-i aia, o mică întârziere? Faci atîta caz din nimic. Unde vezi tu lipsă la alarmă? Nu mă vezi aici? Ce altceva mai vrei?

Poetul se dovedea periculos și Pier Ulm hotări să nu-i mai răspundă. Pentru el lucrurile erau destul de clare: fusese ceva putred pe astronavă, încă de la început.

Cînd apăru Adalina, Gregor simți o strîngere de inimă. Cele cîteva agrafe aruncate la întîmplare în părul ei reparaseră cît se mai putea dintr-o înfățișare oarecum deranjată.

— Puteai să te piepteni mai ca lumea, remarcă astronomul acrit. Vii aici într-un hal de parcă acum te-ai fi sculat din paie!

— Și ce te privește pe tine? îl repezi Adalina nervoasă; apoi, înțelegînd aluzia, începu să țipe: Nu ți-e rușine să jignești o fată care...

— Pardon, pardon! o întrerupse Gregor. Să nu exagerăm!...

— O persoană, se corectă Adalina, pe care ai mințit-o, ai amestecat-o cu vorbe, pînă cînd m-ai văzut smulsă de lîngă ai-meî și aruncată în Cosmos?! Tu ești de vină, tu, tu, tu!

— Observ că ți-a prins bine contactul cu poezia abisa-

listă, zise astronomul. Nu-i nimic, uite aici revanşa mea!

Îi arată aparatul unde înregistrase episodul cu femeia cosmică. Adalina îl privi nedumerită. Nu prea înţelegea ce voise Gregor să spună, dar bănuia ceva şi se retrase într-un colţ, de unde putea să-l observe în linişte pe astronom, încercînd să afle *dacă* şi *cît* anume ştia Gregor din aventura ei interstelară. Şi, mai ales, cum de aflase atît de repede?

Boldur se întoarse spre căpitan.

— Mai lipseşte cineva?

Pier Ulm făcu din ochi apelul.

— Sint aici toţi, zise el morocănos.

— Hai, lasă formalismele, ceru micuţul Darnaputra. Spune de ce ai dat alarma.

Inventatorul făcu un pas înainte.

— Am dat alarma pentru că ne ameninţă o primejdie care poate fi gravă, explică el. Locatorul transfocator a semnalat un meteorit de dimensiuni apreciabile, deplasîndu-se în direcţia noastră.

— Ştiam eu! exclamă Gregor, amintindu-şi meditaţiile intrerupte de prima apariţie a lui Axanio.

— Ce ştiai? întrebă Boldur.

— Chestia cu meteoritul. Ştiam că se va întîmpla așa.

— Şi de ce n-ai spus nimic? se înfurie căpitanul. De ce ai tăcut? Acum meteoritul vine cu o viteză formidabilă şi, dacă pocneşte nava...

Boldur interveni pe lîngă căpitan:

— Lasă-l pe Gregor în pace. Să analizăm situaţia existentă şi să vedem ce e de făcut. Deocamdată nu trebuie să ne temem, aprecie el. Meteoritul se află încă destul de departe, așa că tactica pe care o aplicăm va fi următoarea: îl lăsăm să se apropie şi, între timp, îl studiem de la distanţă. Vlig I să-i descrie traiectoria. Vlig II să i-o calculeze, iar Gregor are sarcina de a-l urmări în permanenţă prin telescop.

— Şi noi ce facem? se interesă Darnaputra.

— Mai aşteptaţi. Tu, în special, să fii gata pentru intervenţie. Recapitulează măsurile de prim-ajutor. Deşi ar fi mai bine să nu avem nevoie de îngrijirile tale.

— Nu cred să fie ceva serios, zise Albert. De la decolare aţi cam lincezit şi acum vă alarmaţi din orice fleac.

— Hm! Vom vedea, spuse Boldur. Până atunci, toată lumea la posturi! Meteoritul nu trebuie scăpat de sub observație.

Întors în observatorul astronomic, Gregor trecu la telescop. Cercetă o vreme spațiul, până când reuși să descopere bolidul cu pricina. Era un bolovan masiv, colțuros, cu un aspect destul de inofensiv. Văzut prin telescop, părea imobil și astronomul, sătul să se mai tot zgîiască într-acolo, începu să caște.

— Ei, drăcie! se auzi în difuzor exclamația lui Vlig I, aflat în laboratorul său. Vine chiar spre noi, nu mai încapе îndoială.

Intrigat, Gregor mai privi o dată prin telescop. Pietroiul cosmic se distingea destul de bine; părea la fel de inofensiv, numai că imaginea lui devenise ceva mai apropiată.

— Viteza? ceru Boldur din sala de comandă.

Vlig II comunică o cifră. Gregor auzi în difuzor fluieratul care exprima uimirea conducătorului de expediție.

— Ce-i de făcut, bătrîne? îl întrebă Boldur pe căpitanul Pier Ulm.

— Manevra de evitare, răspunse calm acesta, amintindu-și probabil cum se descurcase în vreun caz asemănător.

— Dă-i bătaie! mai auzi Gregor comanda celuiilalt.

Motorul ionic-conic-disoidal începu să vuiască uniform, împingînd astronava în afara traiectoriei periculoase.

— Gregor!

— Prezent!

— Ce se vede la tine? întrebă inventatorul.

Astronomul își lipi fața de telescop.

— Nimic. A dispărut meteoritul!

— Caută-l. Trebuie să fie acolo, pe undeva.

Intervenii Vlig I:

— Corpul ceresc necunoscut păstrează vechea direcție, anunță el. Ipoteza ciocnirii cade.

— Perfect, zise Boldur, apoi i se adresă lui Pier Ulm: Peste cinci minute sună încetarea alarmei.

Abia trecuseră patru minute și Gregor, alarmat, chemă cabina de comandă.

— Șefule! Iar a apărut pietroiul ăla!

Boldur nu înțelese.

— Cum spui? Unde a apărut?

— Îl văd prin telescop. Se ține scai de noi. Și-i parcă mai aproape ca de prima dată.

Savanții Vlig comunicară din laboratoarele lor:

— Bolidul și-a schimbat direcția...

— Distanța se micșorează uniform...

— Ciocnirea se va produce în careul...

— Imposibil! strigă Boldur derutat. Unde s-a mai pomenit ca un meteorit să-și schimbe singur direcția?

Gregor ridică din umeri, uitînd că era singur în observator.

— Foarte bine, zise Pier Ulm. Repet manevra.

Motorul hurui din nou. Gregor simți un fel de amețală, semn că astronava se căznea să-și schimbe pentru a doua oară direcția de deplasare.

— Totul e în regulă, afirmă Boldur după încheierea manevrei. Cum se simt cosmonauții? întrebă el în glumă.

— Alo! Atențiune! strigă Gregor deznădăduit. Meteoritul e în raza de acțiune a telescopului.

— Iar?!

Vlig I transmise la răspundul său:

— Corpul ceresc și-a modificat direcția de zbor. Coordonatele actuale sînt...

— Meteoritul ăsta a înnebunit! zise cineva. Repetă întocmai manevrele noastre.

— Se îngroașă gluma, vibră în difuzor vocea lui Albert. Ar fi timpul să găsiți o soluție mai realistă.

— Ușor de zis! se auzi răspunsul iritat al lui Pier Ulm. Cine știe unde te-ai vîrit și ai pretenții: căutați, găsiți, salvați-mă!

— Ia vezi, te rog! se supără poetul. Nu mi-e mai frică decît ție. Dacă m-am închis în cameră, am făcut-o numai ca să nu vă deranjez și să nu mă deranjați. („Adalina!“ îi fulgeră lui Gregor prin minte). Chiar acum compun un poem intitulat *Aceste ciudățenii cosmice*. Sper să vi-l pot citi înainte de ciocnire.

Pier Ulm spuse o vorbă urită și, enervat la culme, schimbă pentru a treia oară traiectoria navei, atît de brusc, încît obiectele mai puțin asigurate căzură pe jos.

— Vrei să mă omori? urlă Vlig III și, după zgomotele

ieșite din difuzor, Gregor înțelese că savantul astrobiolog naviga într-un mod prea puțin plăcut printre sfărîmăturile aparatelor din laboratorul său.

Regăsindu-și echilibrul lângă telescop, astronomul îndrăzni să-și arunce încă o dată, cu precauție, privirile în adîncurile spațiului cosmic. Răsufală ușurat: bolidul nu mai era acolo.

— Am scăpat? întrebă Darnaputra, retras în infirmerie.

— Alarmă! zbieră Gregor. Vine! Il văd! Se apropie! Faceți ceva, se rugă el, că astfel o pățim!

— Nemaipomenit! se miră Boldur. Dacă ar fi rachetă teleghidată, aș mai înțelege. Dar un meteorit... Și ce să caute aici, la o asemenea depărtare de Pămînt, rachetele teleghidate?

Conducătorul expediției era pus în mare încurcătură. Explicația nu se lăsă, totuși, prea mult așteptată. Astromina recepționează următorul mesaj, pe care pilotul automat îl transmite prin toate difuzoarele:

Dragi cosmonauți!

Șoarecii n-au mai multă minte decît pisica, altfel nu s-ar lăsa mîncăți de ea. Experiența ne arată că ei își ronțăie fără grijă bucățica de brînză, chițcăind de plăcere, cînd de fapt gheara implacabilă spînzură deasupra lor...

Așa și voi. Ați scuiplat, ați fugit și ați uitat. N-ați vrut să ascultați sfatul celui care circulă prin lucruri. Singuri v-ați asumat toate riscurile și, plecînd, credeți că o jignire poate să rămîină neurmărită prin timp și prin spațiu. V-ați semnat în alb condamnarea. Nu rămîne decît să așteptați cuminți momentul solemn al execuției.

Iată, execuția e la un pas de voi. Meteoritul este trimisul meu, împuternicit cu îndeplinirea sentinței care îmi va repara onoarea, scutînd totodată și steaua Beta de prezența voastră incomodă. După cum ați putut constata, l-am înzestrat cu aparatură capabilă să vă urmărească oriunde v-ați ascunde. Lăsați orice speranță! Piesa voastră s-a jucat, iar trimisul meu reprezintă însuși Destinul chemat să tragă cortina.

Primiți, vă rog, asigurarea compasiunii mele sincere și fiti liniștiți în privința condoleanțelor, care s-au transmis

familiilor îndurerate imediat după dirijarea meteoritului pe direcția urmată de voi.

Al vostru pentru totdeauna . . .

— Axanio! răsună pe navă numele fatal.

Liniștea care se așternu era cea mai convingătoare mărturie a surprizei produse în echipaj de neașteptata revenire a inamicului considerat învins.

— Adunarea! ordonă Boldur, presimțind că, altfel, panica se va înstăpîni pe astronavă.

În timp record, cosmonauții apărură în sala de comandă. Privirile lor mute exprimău uimire și deznădejde.

— Nu mai e nimic de făcut? întrebă Adalina cu o voce sfișietoare.

Nimeni nu-i răspunse.

— Se pare că vom vizita abisul chiar la el acasă, observă Albert pe un ton macabru, încercînd să zîmbească.

— De fapt, asta ai vrut de la bun început, zise Gregor cu dușmănie. Fii liniștit, în curînd ai să ajungi acolo.

Boldur interveni.

— Nu vă certați! ceru el. Acum, mai mult decît ori-cînd, trebuie să fim uniți în fața primejdiei. Căpitanul Pier Ulm va scoate tot ce mai poate da astronava. Trebuie să accelerăm peste limita admisă. Cu orice risc! N-avem de ales.

Pier Ulm, la masa de comandă, încuviință în tăcere.

— Ticălosul de Axanio! izbucni Gregor. Trebuia să-l fi strîns de gît cînd l-am cunoscut.

— Cum poți vorbi așa despre un bolnav? se miră Dar-naputra.

— Dacă e bolnav, de ce nu stă în spital? se încăpățîină Gregor. De ce se ține de glume sinistre? Poftim, ocupă-te dumneata de el. Să vedem dacă e dispus să-ți fie pacient.

Vlig III oftă, melancolic.

— Și bolidul ăsta care vine, vine . . .

— Ei? Se simte ceva? se interesă inventatorul, întor-cîndu-se spre Pier Ulm.

Căpitanul făcu un semn vag cu mîna.

— Am luat puțin avans, zise el, dar meteoritul recupe-rează. Mai mult nu pot face. Motorul e suprasolicitat și

riscăm să explodăm. Oricum, o ciocnire pare inevitabilă...

În cabină tăcerea deveni apăsătoare. Astronauții urmăreau jocul înnebunit al acelor indicatoare pe tabloul de bord și așteptau. Deodată, Vlig I tresări.

— Unde-i *ăla*? întrebă el, schimbînd o privire cu savantul astrobiolog.

Vlig III se răsuci, căutînd în jur.

— Nu știu... Nu era aici? Nici n-am observat că n-a fost aici de la început.

Cel căutat nu putea fi decît Vlig II, absent din încăpere.

— Ce chestie! pufni Vlig I și rămase afundat în gînduri.

— Poate că n-a auzit apelul, presupuse Albert. Sau poate că habar n-are de ceea ce se petrece, nici nu m-ar mira, îl cunosc prea bine!

Boldur veni iarăși lîngă Pier Ulm.

— Ei?

— Se apropie clipa, zise căpitanul.

Tresărîră cu toții, parcă surprinși, deși se așteptau la această proastă veste. Se priviră fără un cuvînt, cu o expresie încordată.

— Ticălosul de Axanio! reîncepu Gregor. Dacă scap cu viață și ajung cumva acasă, îl mănînc! Îl...

Deodată, ușa se deschise și Adalina, ocupată cu uscare a unei lacrimi încăpățînate, se sperie și țipă.

Era matematicianul.

Vlig II năvălise în cabina de comandă, agitînd o coală înnegrită de ecuații.

— Repede! strigă el, înecîndu-se de efort. Plecați! Am calculat! Aici... Cîteva secunde... Totul depinde de un parametru ușor variabil... Hai, ieșiți o dată! Ce mai așteptați? Aici... Acolo... Dincolo...

Fără să-i mai ia în seamă, savantul aruncă o privire pe coala scrisă, scotoci într-un buzunar pînă dădu peste o bucată de cretă și desenă un cerc pe perete, într-un anume loc. Înainte de a ieși grăbit, îi văzu pe ceilalți, nemișcați, în picioare.

— Veniți repede! le strigă din nou, gesticulînd împins de o ciudată agitație. Dincolo! Calculele arată clar... Lasă becuțele! se înfurie el pe Pier Ulm, care nu se ho-

tăra să plece de lângă tabloul de bord. O să vedeți, o să vedeți! se bucură Vlig II, conducându-i în încăperea învecinată. E cam înghesuială aici, dar ce contează... Gata? Au venit toți?

După ce se convinsese, trînti ușa cu putere și le făcu semn să aștepte în liniște.

— De ce ne-ai scos din cabina de comandă? întrebă Boldur, nemulțumit. Toormai acum, cînd...

— Sssst! ceru matematicianul și, supraveghindu-și ceasul, ridică un deget, cu expresia cunoscută a unuia care așteaptă să se producă imediat ceva.

Și, într-adevăr, acel ceva se produse: simțiră o ușoară zguduitură.

— Ce-a fost asta? întrebă nedumerit Pier Ulm, apoi vru să deschidă ușa.

— Nu deschide! strigă Vlig II, lovindu-l brusc peste mîină.

Boldur îl privi bănuitor.

— Ce s-a întîmplat? zise el cu asprime. Nu crezi că trebuie să ne dai o explicație?

Vlig II își destinse fața într-un zîmbet.

— A lovit! se bucură el. A lovit!

— Ce a lovit? îndrăzni Gregor să întrebe.

— Cum ce? se miră Vlig II. Meteoritul a lovit în navă. Uite: aici! Se vede foarte clar.

Îi viri sub ochi bucata de hîrtie. Apoi, nerăbdător, mototoli hîrtia și se repezi la nișa cu scafandrele de protecție. Trase de ele și cîteva se rostogoliră pe jos.

— Îmbrăcați-vă ou ăstea, îi sfătui el, intrînd în costumul spațial. Altfel nu putem trece dincolo.

Ceilalți îl imitară cu mișcări încete, șovăitoare. Cînd ultimul fu gata, matematicianul aștepta de mult lângă ușă. Echipați pentru vid, trecură în cabina de comandă. Vlig II alergă înaintea tuturor spre locul unde desenase cercul de cretă.

— Uite! exclamă el. Am calculat exact.

Cercul înconjura acum o spărtură largă, cu marginile

zdrențuite. Astronauții încremeniră. Era clar că pe acolo pătrunsese un obiect voluminos, iar gaura din peretele opus indica locul ieșirii.

— Salvați! strigă Boldur când își mai reveni și îl îmbrățișă pe matematician. Salvați, salvați, salvați!

— Cum așa? Meteoritul? întrebă Darnaputra, neînțelegînd ceea ce i se înfățișa înaintea ochilor.

— Ne-a străpuns nava dintr-o parte în cealaltă! observă Gregor uluit.

— Întocmai! zise Vlig II. Aici, în cercul calculat. Putea matematicii! Să ții minte! adăugă el cu o justificată mîndrie.

— Asta înseamnă că pericolul a trecut? întrebă Adalina. Și Axanio?

— A pierdut! A pierdut din nou! spuse Boldur, în culmea entuziasmului. Axanio e învins, iar expediția noastră salvată ca prin minune.

— Bine, dar gaura asta...

Căpitanul arată în silă urmele lăsate de meteorit în fulgerătoarea lui trecere prin cabina de comandă.

— Ce contează! răspunse inventatorul. Bine că nu-i atins tabloul de bord. În felul acesta ne păstrăm libertatea de manevră. Iată o amintire care, la întoarcere o să vă urce pe socluri de eroi.

— Cum? Mergem mai departe așa? Cu astronava avariata? întrebă poetul, simțind că-l ia amețea.

— Nici nu mă gîndesc să întrerup drumul, declară Boldur. Acum, că am scăpat și de Axanio, ce ne mai poate împiedica să ajungem în Constelația Argonautului? Un fleac de fisură în bordaj?

— Asta-i spăntură în toată legea! observă sceptic căpitanul Pier Ulm.

— Perfect! Vom naviga și cu spăntură! Va fi cu atît mai interesant. Sîntem la jumătatea drumului spre Beta. Ei bine, programul de cercetări va fi îndeplinit. Să fim totuși atenți să nu cădem prin gaură în vid. Poate că nu e singurul inconvenient, dar cu puțină grijă accidentul se poate evita. Hai, nu fiți triști! Își îmbărbătă Boldur echipajul. Ia te uită! Astea sînt fețe de exploratori?

Pînă la urmă, Boldur hotări totuși să ia măsuri pentru ca spărtura aceea urită din bordajul astronavei să fie astupată. Cineva, parcă Albert, îl convinsese că, privită din exterior, nava arăta jalnic, încît o întîlnire în spațiu cu reprezentanții unei ale civilizații putea fi stîinjenitoare, dînd prilej la interpretări eronate. „Crezi că se vor lăsa impresionați de poveștile noastre cu încercările dificile cărora le-am făcut față?” întrebasese poetul, strîmbîndu-și buzele într-un suris sceptic. „Fii convins că ne vor lua drept rude sărace, un fel de vîntură-lume fără căpătii, care vagabondează prin Cosmos din lipsa altei ocupații. Nu numai că ne vor disprețui de la distanță, dar mă întreb dacă vor accepta, măcar de ochii lumii, să trateze cu noi de la egal la egal...” Asta îl dădu gata pe Boldur, care, în calitate de șef al expediției, suferea cumplit la gîndul că, dintr-un motiv oarecare, cineva i-ar fi putut desconsidera misiunea.

— De mîine începem reparațiile, spuse el. Spărtura să fie umplută și locul vopsit proaspăt.

Ce-i drept, pînă să ia hotărîrea asta, trecuse un timp în care se părea că nimănui nu-i mai pasă de starea astronavei. Se obișnuiseră să ocolească sala de comandă, unde mediul era atunci identic cu cel din exterior. Cu toate protestele lui Gregor, clubul argonauților își mutase sediul în observatorul astronomic. Văzîndu-se neputincios, Gregor acceptă situația, fără să se poată însă resemna; și e mai mult ca sigur că aici, în această stare de spirit, își aveau originea repetatele lui afirmații, cum că discuțiile care se purtau în fostul său sanctuar „îi făceau greață”. Ura în special discursurile contrafăcute ale lui Albert, recitalurile lui improvizate, cînd își debita producțiile, mai vechi și mai noi, stînd în picioare, ca să domine puținul auditoriu de la înălțimea unei interminabile alcătuirii. Atunci Gregor îl putea studia în voie, pentru că insul privea mult pe deasupra pigmeilor din fața sa, deși era limpede că nu putea face abstracție de ei. Alteori,

În observator se încingeau conversații pătimașe, iar astronomul începea să se teamă pentru fiecare din obiectele lui ultrasensibile; mai ales de când Vlig II, într-un acces de furie, încercase să iasă învingător dintr-o dispută savantă folosindu-se împotriva celor doi frați ai săi de o bară smulsă din telescop. De la acea întâmplare, Gregor demontase telescopul și, însoțit de privirile intrigate ale echipajului, îl împachetase cu grijă, așezînd piesele în niște cutii uriașe, pe capacul cărora pusese apoi cîteva sigilii de plumb. Aștepta vremuri mai bune.

În cabina de comandă, fidel regulamentului și instrucțiunilor, căpitanul își făcea veghea cu o admirabilă sirguință. De fapt, răbdătoarea lui siluetă, încremenită lingă aparte, voia să exprime un protest mut (nu mai puțin energic însă) la adresa unor stări de lucruri de care nu se simțea răspunzător. Echipajul îi scăpase de sub control, își „făcea de cap“, și asta numai din cauză că organizatorii, în loc să-i acorde lui puteri depline, găsiseră de cuviință să-i așeze pe cap un șef în persoana lui Boldur, acest „civil“ iremediabil. Pier Ulm clocotea, înăbușindu-și mînia în străfundurile ființei lui, însă adesea permițîndu-și să injure mormăit sub cască. Păzea aparatele echipat în costumul pentru explorări exterioare și, uneori, privirile lui își vărsau otrava prin spărtura pe care o contempla cu un dezgust rivalizînd prin dimensiuni cu infinitul.

Din cînd în cînd, vreunul din frații Vlig putea fi văzut trecînd nervos spre aripa laboratoarelor, unde se încuia pînă cînd reușea să-și descarce sufletul pe povara cine știe cărui insuocesc diplomatic în relațiile cu ceilalți doi membri ai familiei. Aceste autoexilări ostentative, pentru care se cerea traversarea spațiului vidat al cabinei de comandă, erau executate de cei trei Vlig prin rotație. De la postul său, Pier Ulm ar fi putut să spună cu precizie cui îi venea rîndul la refugiu. Într-o zi, la ora cînd căpitanul se pregătea să predea cartul lui Boldur, apăruse pe neașteptate Albert, gînditor și bine dispus. Se apropiase de perețele străpuns de meteorit, se așezase jos, cu picioarele spînzurînd în afară, și privise o vreme stelele, fredonînd

sub cască un cînticel atunci improvizat. Pier Ulm îl privea îndelung, întrebîndu-se dacă poetul va aluneca sau nu, prin spărtură, în spațiile interstelare. Albert nu căzuse. Schimbaseră apoi cîteva replici. Mai bine zis, le schimbase Albert cu sine însuși, exclamînd des și exprimînd cu voce tare cîteva din impresiile unice pe care le încerca acolo, în marginea abisului întunecat.

Adalina observă curînd că lucrurile nu mergeau prea bine, în ceea ce-l privea pe căpitan. Fața lui, mai suptă și mai pămîntie ca de obicei, avea însă o căutătură care o făcea pe tînăra femeie să se retragă, hîpindu-se de perete, atunci cînd întîmplător intrau pe același coridor și întîlnirea nu mai putea fi evitată. Apoi deveni clar pentru toți că șeful echipajului se schimbase. Medicul Darnaputra îl auzi vorbind singur și se oferî să-l consulte. Drept răspuns, Pier Ulm îi aruncă una din privirile sale dizolvante, încît celălalt nu mai îndrăzni să intre în vorbă cu el. Dealtfel, nici nu li se prea întîlneau drumurile, asta-i adevărul. Cea mai mare parte a timpului, căpitanul și-o petrecea în cabina de comandă, singur, departe de preocupările disprețuite ale oamenilor din echipaj. În pilduitorul exces de zel cu care își îndeplinea îndatoririle de serviciu, Pier Ulm dovedea însușiri aproape supraomenești și adesea putea fi văzut picotînd, sau chiar dormind echipat, cu casca sprijinită de ecranul locatorului transfocator.

Între acestea, se petrecu și o dramă. Incidentul cu meteoritul, invocat cu perfidie de Vlig III atunci cînd Adalina începuse să-și caute înnebunită pisiul siamez, părea să justifice într-un fel dispariția lui. „Linistește-te, dragă! o îmbărbăta astrobiologul. L-ai pierdut? L-ai pierdut! Altă dată să nu-l mai lași în sala de comandă, nesupravegheat. A venit meteoritul, a făcut *bum!* în blindaj și motănelul... adio! Expulzat, într-o fracțiune de secundă, direct între stele...” Zicînd acestea, Vlig III le făcea cu ochiul, complice, celorlalți doi savanți, în vreme ce Adalina, cu lacrimi în ochii ei frumoși, își frîngea mîinile disperată.

Drama era, însă, alta. Toomai cînd spiritele se mai liniștiseră, iar Adalina începea să se lase convînsă de faptul că pieirea siamezului era o pierdere chiar prea mică la un accident de proporțiile celui cunoscut, montanul își

făcu apariția într-un mod de-a dreptul senzațional. După experiența YQ, de al cărei rezultat savanții se arătaseră nespuse de încântați, *subiectul* rămase închis în laboratorul istoric al lui Vlig III; mai precis, fusese încarcerat într-o lădiță pe care Vlig I lipise apoi o emblemă cu cap de mort, pentru ca nimănui să nu-i treacă prin minte să scoțcească acolo, nici măcar din greșală. Apoi fusese încuiată și ușa laboratorului, cu mecanismul special în fața căruia pînă și Pier Ulm trebuise să se dea bătut, înainte chiar de a renunța la controlul pe care, în zile mai bune, îl făcea cu regularitate de la un capăt la celălalt al astronavei. Așadar, savanții luaseră toate măsurile menite să împiedice pătrunderea cuiva la subiect, păstrat în secret pînă vor fi socotit că venise momentul unei demonstrații cu adevărat impresionante. Dar atunci cînd încuiiau lădița și lîneau pe ea semnul de pericol, nici unuia dintre cei trei Vlig nu i-ar fi trecut prin minte că lucrurile puteau să ia o cu totul altă întorsătură.

Se vede că, plitisit de îndelungată înțepenire în fundul lăzii, sau, cine știe, mînat de energiile stîrnite în corpul său redimensionat, subiectul găsise la un moment dat cu totul neconvenabil spațiul ce i se rezervase. Două, trei lovituri cu capul (și încă ușoare), date pe dinăuntru, făcură praf lădița și făptura putu astfel să se ridice pe cele patru labe ale fostului siamez. Cum înainta poticnit prin laborator, labele lui izbeau în podea cu un zgomot metalic. La început, subiectul nu prea avea controlul mișcărilor sale, dovadă picicarele mesei, rupte în trecere, sau poate în urma unui salt dezorientat. Destul că masa se răsturnase într-o puzderie de cioburi — tot ce mai rămînea din instalația de preparat vid a fraților Vlig — cioburi peste care motanul călca fără alegere și, firește, fără să se rănească.

Nimeni n-ar fi putut spune exact cît timp trebuise să treacă pînă cînd subiectul și-a venit în fire din șocul provocat de experiență. După pagubele din laborator, se putea presupune că starea aceea de dezorientare durase destul de mult, cîteva zile probabil, fără ca vreun astronaut să fi băgat de seamă și să alarmeze echipajul. Clubul desfășurase, ca niciodată, activități calme și nici măcar frații Vlig nu fuseseră văzuți, în intervalul amintit, traversînd sala de comandă spre aripa laboratoarelor. Prin urmare,

subiectul avusese răgazul necesar exersării noilor sale reflexe și mișcări. Explorase laboratorul și, hotărîndu-și în cele din urmă eliberarea din captivitate, spărsese ușa prin repetate lovituri cu capul și ieșise în coridor.

E ușor de închipuit uimirea căpitanului Pier Ulm, martor mut al trecerii subiectului prin cabina de comandă. Faptul se petrecea la o oră cînd căpitanul nu moțăia cu casca lipită de locatorul transfocator. Prin urmare, era desul de treaz ca să ia în serios apariția motanului, care ieșise din aripa laboratoarelor și traversa încăperea spre partea din față a navei.

Pier Ulm privi consternat mișcările ferme ale subiectului și ceva îl făcu să se gîndească imediat la mișcările unui automat. Motanul Adalinei nu-i acordă decît o vagă atenție, fixîndu-l mai puțin de o secundă cu niște ochi pe care căpitanul nu-și mai amintea să-i fi văzut atît de inexpressiv dilatați. Apoi subiectul își văzu în liniște de drum, pe lîngă peretele străpuns de meteorit, iar Pier Ulm privea și nu-i venea să creadă că motanul *circula* într-adevăr prin spațiul vidat al încăperii, ca și cum ar fi fost mediul lui natural.

Ajuns la ușa ermetic închisă, dincolo de care începea zona locuită a astronavei, subiectul dădu s-o deschidă cu laba, izbind într-o manieră care alarmă curînd echipa din observator. Ieșiți în grabă pe coridor, astronauții ascultau zgomotul repetat al loviturilor și se întrebau nedumeriți ce l-o fi apucat, așa, din senin, pe Pier Ulm. „V-am spus eu, v-am spus!” exclamă Darnaputra, clătînînd din cap, cu un rînj, și arătînd spre ușa de la capătul coridorului. Dar căpitanul încă nu-și revenise, dincolo, din uluială și e foarte probabil că nici nu și-ar fi revenit curînd, dacă subiectul, pe care încă îl mai lua drept motanul Adalinei, n-ar fi schimbat pe neașteptate *tactica*. Nu mai izbi cu labele lui ca de plumb, dar începu să împingă cu fruntea, în partea de jos a ușii, cu o îndărătnicie și o forță de care nimeni (cu excepția fraților Vlig) nu l-ar fi crezut în stare.

Din cauza vidului înconjurător, Pier Ulm nu auzea zgomotul infernal al loviturilor și nici scrișnetul ușii, care, împinsă cu îndîrjire, era gata-gata să cedeze. Mai mult instinctiv, simți jetul de aer țîșnit de dincolo printr-o mică

fisură și înțelese că, dacă nu intervenea fără întârziere, motanul ar fi împins pînă cînd ușa coridorului ar fi plesnit ca o biată scîndură ruptă.

Intervenția oportună a căpitanului împiedică producerea unui nou accident și salvă echipajul, pentru că Pier Ūlm, în acele momente de mare primejdie, reuși să-și uite aver-siunea și pornirile dușmănoase împotriva tuturor celorlalți. Îi avertiză prin megafoane și, în cîteva clipe, coridorul din spatele ușii amenințate se goli. Apoi căpitanul degajă el însuși intrarea și, astfel, subiectul experienței YQ pătrunse în viața astronavei. La vederea, mai bine zis la revederea lui, Adalina dădu un țipăt în care se amestecau uimirea, neîncrederea și bucuria. Frații Vlig schimbă priviri crucișe, scăzînd parcă fiecare cu cîtiva centimetri, în așteptarea îngrijorată a unui deznodămînt. Adalina se repezi apoi la subiect, chemîndu-l pe numele siamezului: „Pufuleț! Pufuleț!“ și numai miorlăitul lui răgușit, scos parcă dintr-o enormă cutie de tablă, îi reteză curajul pe cînd încerca să-l îmbrățișeze. Numitul Pufuleț nu arăta prin nimic că și-ar fi recunoscut binefăcătoarea de odinioară, ba chiar părea hotărît să răspundă agresiv la gestul aproape matern al Adalinei. Toți îl văzură rînjind și scuipînd, cu o expresie stranie în ochii lui enormi. Și abia atunci, retrăgîndu-se contrariată, Adalina observă umbletul de mașină al preferatului ei. Nu mai trebuie spus că șocul fulgerător care urmă o aruncă imediat în leșin și se nimeri să cadă tocmai în brațele lui Gregor, ceea ce era acum o dovadă sigură că leșinul nu avea în el nimic regizat.

— Ei, drăcia dracului! exclamase Boldur, trădîndu-și nedumerirea. Asta cine a mai făcut-o?

Și, cum frații Vlig păreau singurii suspectați, adevărul ieși la lumină încă înainte ca subiectul să-și fi terminat inspecția prin încăpere. Siamezul redimensionat hotărî, în sfîrșit, să se oprească din cursă, iar Adalina, la trezire, îl găsi răsturnat pe una din lăzile cu telescopul demontat. Dacă n-ar fi fost ochii aceia enormi, în continuă mișcare, ai fi putut crede că acolo, pe ladă, zăcea leșul împietrit al unui pisoi, nicidecum „minunea științei contemporane, sinteză a inteligenței omenești, organismul rigidificat care, folosit ca instrument de cercetare în avanposturile civi-

lizației noastre etc...“ cum spunea Vlig II, matematicianul, lansat tocmai atunci într-un discurs.

— Criminalule! strigă Adalina și, ca o furie dezlănțuită, se repezi asupra lui Vlig II înainte ca vreunul din cei prezenți să înțeleagă ce se întâmpla și să intervină. În momentul imediat următor, cele câteva smocuri de păr ale matematicianului erau făcute ghemotoac în pumnii micuți cu care Adalina îl lovea îndârjită în piept și peste brațele ridicate, pentru apărare, deasupra capului pleșuv.

— Opriti-o! Luați nebuna de aici! țipa Vlig II printre gemete și, după ce astronautii reușiră s-o smulgă pe tînăra femeie de lângă el, matematicianul rămase gîfîind, cu fața congestionată, pipăindu-și îngrijorat locurile de sub ochi, unde începeau să se profileze niște vînătăi.

— Ați turbat cu toții! strigă Boldur, revoltat, privind-o însă numai pe Adalina, care se zbătea între Albert și micuțul Darnaputra, în vreme ce frații Vlig dădeau îngrijiri celui maltratat.

Adalina continua să se jeluiască: „Oh! Criminalul! Criminalii! Mi-au prăpădit *pisicul*! L-au nenorocit pe Pufuleț...“ ceea ce era în bună parte adevărat, numai că savanții se situau pe o cu totul altă poziție. Vlig III, uitînd pentru cîteva momente să maseze craniul pleșuv al matematicianului, se adresă femeii, gîtuit de indignare:

— Rușine! Rușine!... Să insulti în felul acesta experiența secolului...

La care Albert, ușor amuzat de întîmplare, interveni cu o întrebare incuietoare:

— Care secol?

Iar Vlig III rămase puțin derutat, fiindcă acolo, pe astrodavă, erau cu toții cam în afara timpului pămîntesc, căruia de mai multă vreme nu i se mai urmărea cursul. Dar Vlig III, stimulat de gemetele fratelui său, își reveni imediat.

— Secolul nostru, firește! strigă el, congestionîndu-se. Și, la urma urmei, ce contează asta, cînd vorbim de acest exemplar fantastic, care nu este nici animal, nici robot, nici mașină electronică de calcul, ci cîte ceva din toate, mai precis esența lor la un loc?! Iar femeia asta, care își plînge siamezul jertfit întru nobila cauză a cunoașterii... în loc să fie mîndră de ceea ce noi am realizat, lovește

cu pumnii în capul eminentului meu frate și matematician! ... Unde ne trezim? Sub semnul terorii? Într-o epocă de persecuție a științei și a minților luminate care...

Ajuns aici, după ce glasul îi urcase, din ce în ce mai strident, pe măsură ce purpura din obraji se accentua, Vlig III se poticni și, desfăcându-și larg brațele, căzu pe spate ca retezat.

Neașteptata întorsătură a lucrurilor îi tulbură pe cei de față, făcându-i să uite de vinătăile lui Vlig II. Savantul astrobiolog horcăia, avându-i alături pe Vilg I și pe Darnaputra. Medicul cerea: „Aer! Aer!“ în vreme ce Boldur se foia de colo-colo, iar căpitanul Pier Ulm privea impasibil scena. Adalina, speriată, se retrăsese lângă perete și nu îndrăznea să miște, nici măcar pentru a scutura smocurile de păr ale matematicianului, care rămăseseră între degetele ei crispate. Aruncându-i o privire ucigătoare, Vlig I se ridică de lângă corpul ilustrului frate căzut și strigă, furios:

— Uite! Și pe *asta* ai făout-o! Acum poți să... acum poți să...

Dar nimeni n-avea să mai afle ce credea Vlig I că ar fi putut Adalina să facă, pentru că tocmai atunci savantul astrobiolog începu să-și vină în fire. Privea cu ochi tulburi fețele aplecate deasupra lui și nu păru a recunoaște pe cineva. Apoi își întoarse capul, căutând ceva anume. Darnaputra îl ținea de umeri, urmărindu-i atent mișcările, iar ceilalți așteptau încordați.

În sfârșit, privirea lui Vlig III se fixă asupra lăzii de pe care subiectul experienței YQ urmărea și el scena.

— E o rușine..., bolborosi cu greutate savantul astrobiolog. Produsul nobil al științei și tehnicii contemporane... Minunea timpului...

Apoi tăcu, epuizat, iar ceilalți așteptară mai departe, pînă cînd Vlig III izbuti să-și termine gîndul.

— E o rușine să-l cheme Pufuleț...

Pleoapele îi căzură, grele, acoperindu-i ochii încețoșați. Astronauții se priviră cîteva momente în tăcere.

— Nu-l va mai chema Pufuleț hotări Boldur. Îi vom găsi alt nume.

— Îi vom da un indicativ! exclamă Vlig II și fața i se lăți într-un zîmbet luminos.

Adalina, făcînd un pas înainte, îndrăzni:

— Bine, dar...

— Nici un „dar“! îi retează Boldur întrebarea. Va fi așa cum am spus. Asta nu mai e *motanul tău*, ci aparține pentru totdeauna științei!

Matematicianul se apropie de urechea lui Vlig III.

— Îi vom da un indicativ! repetă el, cu gravitate, iar bolnavul clătină din cap, mulțumit, fără să deschidă ochii.

Din ziua aceea, spre deplină satisfacție a echipajului (cu excepția Adalinei, firește), subiectul avea să se numească „Triton Vega-8 Argonauticus“.

17

Mai trecuse un timp de la hotărîrea luată de Boldur, și spărtura din bordajul astronavei era tot deschisă, pentru simplul motiv că nu se putea astupa singură. Abătîndu-se pentru o treabă oarecare prin cabina de comandă, conducătorul expediției dădu din nou cu ochii de gaura cu margini zdrențuite, dincolo de care rinjea tăcut Cosmosul. Și se enervă cumplit, simțind privirile învinuitoare ale lui Pier Ulm pironite în ceafă. Dar din enervarea aceea nu mai rămase decît o vagă urmă cînd, întors în observatorul astronomic, Boldur convocă un consiliu. Nu lipsea decît Vlig III, temporar internat, aflat în convalescență după atacul de cord pe care îl suferise.

— Văd că m-ați înțeles greșit! le reproșă Boldur tuturor celorlalți. Am cerut ca spărtura să fie astupată, să nu fim puși în situații penibile, să nu ridă unul și altul de noi, dar vouă puțin vă pasă, nu-i așa?

Firește, la aceste cuvinte, astronauții murmurară, încercînd să-l asigure de contrariu.

— Lasă, lasă! protestă Boldur. Vă cunosc! . . . Dacă ar fi după voi, am călători pînă la capăt în halul ăsta incalificabil!

Aici uita că tocmai el fusese cel care afirmase cîndva că spărtura nu-l deranja cu nimic în zborul spre steaua Beta, dar nu îndrăzni nimeni să-l corecteze.

— Ei, de-acum lasăm totul la o parte și ne punem pe treabă! hotărî conducătorul expediției. Nu-i cine știe ce de făcut. Cîteva plăci, acolo, potrivite în doi pereți și sudate bine între ele . . . Dacă va fi nevoie, mai facem și o întăritură în interior.

— Nu va fi nevoie! asigură Albert, care se și vedea obligat la un efort suplimentar, cu totul inutil.

— Dacă va fi nevoie, preciză Boldur nu prea ferm. Pînă una-alta, hai să vedem cum facem. Eu zic să lucrăm în trei schimburi, ca să meargă treaba mai cu spor.

— De ce în trei schimburi? se miră tot Albert. Ajung și două. Trei schimburi sînt de-a dreptul epuizante, uite, să spună și Darnaputra dacă nu-i așa, că-i medic.

Darnaputra ridică din umeri.

— Pe mine să nu contați, ceru Adalina.

— Dar de ce!? izbucni Gregor. Vrei să spui că tu ești altfel decît noi?

— Eu sînt femeie, observă Adalina.

— Foarte bine! se încăpățîină astronomul, hotărît să se răzbune pentru jignirile aduse mării lui iubiri, de care încă nu se vindecase. Foarte bine, o să lucrezi alături de noi. Timp de cîteva milenii ai tot cerut egalitate cu bărbații. Acum o ai! Și în drepturi, și în îndatoriri . . .

— N-am cerut eu! protestă femeia.

— Nu-i nimic, asta nu înseamnă că ai să scapi fără să suporti consecințele!

— Exagerezi, scumpule! zise Albert, zîmbindu-i sfidător, în timp ce Adalina îl privea cît putea de urît.

Boldur interveni.

— Eu consider că domnișoara va trebui să lucreze totuși cu un orar redus. Să nu uităm că treaba pe care o avem de făcut nu-i deloc ușoară.

— Sigur, zise Vlig I. Ridici plăcile, tragi de ele ca să le așezi una peste alta, le sudezi . . . Complicat, complicat!

Și oftă, schimbându-și poziția în fotoliu, care scrișii sub greutatea lui în continuă creștere.

— Ilustrul nostru frate va fi scutit, sau nu? se interesă Vlig II, cu atenția încordată și privirile fixate asupra lui Boldur.

Conducătorul expediției îl privi întrebător pe medic. Darnaputra clătină capul, sceptic.

— Va fi scutit! decise Boldur. Se pare că încă nu s-a restabilit pe deplin după șoc.

Matematicianul răsuflă ușurat.

— Îmi pare bine că judecați situația noastră cu atita omenie. Vă mulțumesc, vă mulțumesc pentru amândoi! Gregor își lungi fața într-o expresie de uimire.

— Dumneata pentru ce mulțumești? întrebă.

Fu rîndul lui Vlig II să se mire.

— Cum pentru ce? Pentru scutire, vezi bine!

— Dar dumneata n-ai fost scutit.

Matematicianul sări în picioare.

— Cum n-am fost scutit? Nu era vorba că inapții sînt scutiți de efort fizic? Ați fi în stare să scoateți la muncă pe cineva care, după un atac de cord, abia s-a ridicat de la pat?

Vlig II își înalță privirea și brațele într-un gest al deznadejzii. Dar Gregor nu se lăsă impresionat.

— Nu de el era vorba, zise. Cu el e limpede, din moment ce zace la pat. Dumneata ce ai?

Vlig II îl privi ca prost. Apoi se repezi spre Boldur și-l apucă de mină, scuturîndu-l.

— Nu vă mai amintiți? Ați uitat cu toții? N-ați fost aici, de față, cînd femeia asta era cît pe-aci să-mi scoată ochii și să mă scalpeze?...

Lămurit, Gregor zîmbi, clătinînd din cap, cu subînțeleșuri.

— Aha! zise el, apoi se scufundă în fotoliu, fără să-l scape din privirile devenite brusc ironice pe ilustrul matematician.

Boldur stătu o clipă în cumpănă, apoi hotărî să pună lucrurile la punct.

— Ar fi bine să nu veniți cu tot soiul de fleacuri, zise el. Cine are motive întemeiate, va fi scutit, sau i se va face un program de muncă redus. Motive *întemeiate* am spus!

Dacă voi da curs tuturor cererilor de scutire, n-o să ajungem la nici un rezultat.

Vlig II începu să fiarbă.

— Așadar, voi aveți impresia că eu n-aș avea motive suficiente de întemeiate?

— Îhî! gemu afirmativ Albert.

— Poate credeți că nici n-am fost vreodată atacat și maltratat?! O să mă convingeți cumva că tot ce am pățit din vina domnișoarei n-a fost decît o glumă? Nu?

Albert își desfășură în sus statura și începu să se plimbe cu miinile la spate.

— Stimate coleg, zise el, ar fi cazul să nu exagerezi în privința...

— Nu sînt coleg cu dumneata! Izbucni Vlig II. Și să nu-mi dai mie sfaturi, că ți-aș putea fi tată, mă auzi? Să nu-mi dai mie sfaturi! Cînd abia făceai ochi, eu eram membru corespondent al mai multor academii și scriam tratatul de matematici subtile pe care ți-ai făcut pregătirea școlară, obraznicule și nerecunoscătorule ce ești!

Vlig II se ambalase și părea destul de greu de oprit. Albert își păstră, totuși, calmul și buna dispoziție.

— Dacă vrei să știi, o viață întreagă voi regreta că mi-am muncit creierii cu ineptiile ălea, veni replica lui sfidătoare. Le consideram, și nu numai eu, adevărate mostre de prostie creatoare, n-ai decît să-ți ieși din pepeni, dacă nu ești în stare să suporti o apreciere sinceră asupra unei așa-zise opere, fără nici o valoare artistică în ea. Dar să lăsăm asta deocamdată și să venim la subiect, fiindcă nu e mai puțin ridicolă pretenția de a fi scutit de datorie pe motiv că, acum cîteva zile, cineva ți-a deranjat puținele fire de păr de pe cap. Cu atît mai mult cu cît, între noi fie vorba, acel cineva avea motive să se poarte și mai dur cu dumneata și cu alții. Și e păcat că n-a făcut-o!

Vlig I se simți vizat.

— Faci aluzie la mine, nu-i așa? întrebă el, pregătindu-și contraatacul, în vreme ce doctorul Darnaputra se străduia din răputeri să-l rețină pe matematician de la o încăierare care i-ar fi sporit numărul pacienților.

Boldur bătu cu pumnul în lada care îi servea drept masă și Gregor, ou o strîngere de inimă, își auzi telescopul, mai precis o bucată din el, zuruind înăuntru.

— Încetați odată cu insultele ăstea! Sînteți fenomenali! Mă tot întreb cum am reușit... cum am putut fi atît de orbit încît să vă adun pe toți la un loc?...

Vlig II se liniște cu greu, iar astrofizicianul renunță să se mai angajeze în scandal. Declară doar că, în cazul scutirii de muncă a fraților săi, el, unul, își propunea să intre în grevă, neavînd chef să lucreze, singur din toată familia, spre amuzamentul sau chiar hazul celorlalți doi. „Cum, se miră matematicianul, te gîndești cumva că eu și cu celălalt...?” Dar Vlig I părea să pună prea puțin preț pe sinceritatea prefăcută a unei asemenea întrebări, în ciuda tonului jignit cu care fusese rostită.

— Sigur, zise el. Eu să trag în jug și voi să mă arătați cu degetul. Așa ați făcut întotdeauna, de cînd vă știu! Pentru că erați mai mici, tot greul cădea pe mine, ce vă păsa vouă!

— Tu erai mai solid, se scuză Vlig II.

— Ei bine, m-am săturat! exclamă astrofizicianul. M-am săturat să mă sacrific prostește, ajungînd de risul vostru. Declar aici cu toată fermitatea că, dacă măcar tu nu vii să pui mîna cînd o să astupăm spărtura aia, eu, unul, mă încui în laborator și n-am să deschid nimănui, pînă la întoarcerea pe Pămînt. Să lucreze cine-o vrea, nu mă privește!

Și, ofensat, se răsuci în fotoliu, întorcîndu-și spatele, într-un protest categoric, spre toți cei aflați de față.

— Mergem mai departe! zise Boldur iritat. Mai este cineva care crede că nu poate participa la repararea navei?

— Eu!

Darnaputra se ridică în picioare. Pe fața tuciurie, ochii lui clipeau mărunt dincolo de lentilele enorme ale ochelarilor.

Boldur rămase incurcat.

— Regret, spuse calm Darnaputra și își înclină ușor făptura uscată. În următoarele zile voi veghea la căpătiul bolnavului.

— Înțeleg, zise Boldur.

— În orice moment infarotul se poate repeta, urmă cu aceeași liniște micuțul Darnaputra.

— Înțeleg! zise iarăși Boldur, încruntat. O să stai cu el în infirmerie.

Darnaputra se așază tăcut. Șeful expediției își roti privirile peste cei prezenți în observator.

— Dar căpitanul Pier Ulm unde-i? întrebă. Pină acum cîteva clipe era aici.

★

Gregor privi fotoliul gol de alături.

— A ieșit, constată Albert. Cred că s-a înapoiat în cabina de comandă, dacă nu cumva a ieșit pentru altceva.

— Pentru ce? insistă Gregor.

— Ei! ... pentru ...

Albert își flutură mîna, hotărînd să lase răspunsul în suspensie. Șeful expediției observă:

— Dealtfel, căpitanul nu poate intra în discuție. Trebuie să rămînă cineva să se îngrijească de evenimentele zborului. Din moment ce eu, personal, voi conduce operația de recuperare a cabinei de comandă, e limpede că Pier Ulm va rămîne la postul său. Și, cu asta, cred că aproape am terminat.

— Aș mai vrea și eu să spun cîteva cuvinte! zise Albert, ceea ce îi displicu profund lui Boldur, dar nu-l putu împiedica să vorbească.

Poetul se ridică din nou în picioare.

— Aș vrea să exprim aici adeziunea mea totală și să vă asigur că, în calitatea mea de poet abisalist, voi fi alături de toți cei care vor înfrunta (pentru a cîta oară?), cu o exemplară dăruire de sine, vitregiile abisului interstelar. Veți spune, poate, că nu e mare lucru să astupi o gaură în bordajul astronavei. Ei bine, nu! E un fapt sublim, e ceva care te înobilează sufletește și-ți dă dreptul la nemurire. Iertați-mă că mă simt atît de emoționat! Dar vreau să se știe că sînt mîndru de a putea fi *martorul* acestei realizări și vă asigur că sensibilitatea mea este de-acum pregătită să transpună în versuri fierbinți impresiile adînci pe care nu mă îndoiesc că le voi culege la fața locului. Puteți deci conta pe mine! Voi fi acolo, în sala de comandă, martor al efortului constructiv, al risipei de energie creatoare, voi trăi și voi immortaliza în artă amintirea glorioasă a acestor momente înălțătoare ...

Cu acest discurs neașteptat, care luminează fața lui Boldur, consiliul argonautic luă sfîrșit.

În ciuda unor posibile presupuneri, atmosfera optimistă dură pe parcursul executării întregii lucrări. Mai puțin

antrenat în ea era Gregor, indispus de faptul că se trezise muncind de unul singur. Dacă în prima zi participarea fusese ceva mai convingătoare, curînd astronauții dispărură, unul cîte unul, din rîndul celor care aveau o contribuție reală în astuparea spărturii din bordaj. Vlig II izbutise pînă la urmă să obțină o scutire, aranjînd cu Darnaputra să-i găsească o umbră dubioasă la nivelul duodenului. Fraatele său, astrofizicianul, bănuind subterfugiul, se ținuse de cuvînt și refuzase să mai lucreze, în ciuda rugămintelor și amenințărilor lui Boldur, cu care mai discuta uneori prin ușa zăvorîtă a laboratorului. Cît despre mezin, își revenea cu greu din boală și, uneori putea fi auzit gemînd și plîngînd înăbușit la infirmerie, mai ales de cînd medicul îl anunțase că singura garanție a deplinei lui însănătoșiri era transplantul. Pe lîngă frica nebună pe care i-o făcea gîndul unei asemenea operații, Vlig III se întreba cu justificată neliniște dacă ar fi fost, pe astronavă, cineva dispus să renunțe la propria sa inimă pentru a se transforma în donator, salvînd astfel o viață amenințată. „Dacă n-ar fi toți atît de egoiști, atît de egoiști!” murmură astrobiologul, cu fața scaldată în sudoare și lacrimi. Evident, medicul Darnaputra se vedea obligat să rămînă destul de mult la căpătîiul bolnavului, relaxîndu-și mîinile în vederea operației complicate pe care o plănuia. Era exclus să poată participa, chiar și numai pentru o jumătate de oră, la lucrările grele din cabina de comandă și, pentru a avea un aliat, îl înfricoșa pe Vlig III, povestindu-i cam ce putea face mîna lui, înarmată cu un bisturiu, dacă și-ar fi pierdut reflexele din cauza unor suprasolicitări fizice. Savantul îl asculta, cu spaima întipărită în adîncul ochilor dilatați, iar în mîntea lui începuse să clocească planuri de evadare din celula albă a infirmeriei.

Adalina acceptase să lucreze cu un orar redus, dar nimeni nu știa ce înțelegea ea prin asta, fiindcă în puținele zile cît fusese văzută la locul lăudatei activități făcuse cam ce o tăia capul, mai mult încurcîndu-l decît ajutîndu-l pe Gregor.

— Nu face mai nimic! se plînsese acesta lui Boldur, cînd avu primul prilej. După ce că n-am pus-o decît la treburi ușoare, cînd am nevoie de ajutorul ei dispare. Uite, și acum trage chiulul! Am găsit-o ascunsă într-un colț.

cu cutia de șuruburi lângă ea, stătea acolo și nici nu-i păsa că mă ținuse să aștept degeaba, sprijinind o placă grea, care era doar pe jumătate fixată. . .

Fiind pe aproape, Albert se crezu îndreptățit să intervină, pînă cînd Boldur n-avea să se lase întru totul influențat de reclamația astronomului. N-apucă însă să deschidă gura în apărarea prieteniei sale, că Gregor îl și ataca:

— Iar pe asta să-l scoateți de aici! strigă el, arătînd costumul de protecție în care putea fi bănuît Albert. De cîte ori vine, sub pretext că se documentează, mă enervează cu „sfaturi“ pe care nimeni nu i le cere. Dacă nu pune mina la treabă, să dispară! Că, altfel, nu garantez ce-o să se întîmple, atîta vreme cît mai este un singur locșor prin care cineva poate fi aruncat în spațiul cosmic.

— Ei, și tu! N-o lua chiar așa! încercă Boldur să-l liniștească. Știi doar că are o sarcină de îndeplinit. S-a angajat în plin consiliu pentru asta.

— Nu mă privește! Să nu-l mai prind pe aici! urlă Gregor, aproape să spargă membranele micilor difuzoare.

De atunci, nici Albert și nici Adalina nu-l mai deranjă. Poetul amenința că, din cauza imbecilității astronomului, n-avea să poată duce la bun sfîrșit capodopera vieții sale. Apoi, cu timpul, indignarea îi mai scăzu și Albert se consola, spunînd celorlalți:

— La urma urmei, n-are decît să stea singur acolo. Să fie sănătos! Am vrut să-l fac celebru într-un poem, dar trebuia să înțeleg de la început că nu-i el omul care să merite asta.

Așa se face că Gregor rămase să tragă singur tot greul în operația aceea atît de necesară astronavei. Căpitanul Pier Ulm, stînd tăcut la pupitrul de comandă, nu binevoia să-i arunce nici măcar o privire, în timp ce el tîra de la magazie plăcile metalice și uneltele și toate celelalte. Cu opinteli zdravene, ridica plăcile în dreptul spărturii, și, fixîndu-le provizoriu, începea să le sudeze. Transpirația îi curgea de pe frunte în ochi și nici măcar n-avea cum să și-o șteargă, iar înjurăturile nu-i erau atunci de nici un folos. Gregor lucra îndîrjit, insensibil la aprecierile lui Boldur, care din cînd în cînd venea să „ia în primire ce se lucrase între timp“ și să dea prețioase sugestii. În cîteva

rînduri, şeful expediţiei găsi că era folositor să laude fără rezerve munca subordonatului său şi promise chiar că, la un viitor consiliu, va aprecia public dăruirea de sine cu care acesta înţelegea să participe la efortul colectiv de refacere a navei avariate.

Auzind acestea, Gregor scrişnea din dinţi şi lucra mai departe, dar nu avu totuşi curajul să-i mărturisească şefului că zelul său exagerat pornea numai din convingerea că, odată nava reparată, ceilalţi aveau să se împrăştie prin cabinele lor, eliberîndu-i observatorul astronomic, pe care în alt fel nu vedea cum ar fi reuşit să-l recupereze.

18

Efortul fizic exagerat îl slăbi pe Gregor şi-l făcu să aibă un somn agitat, aruncîndu-l, în repetate rînduri, în apele tulburi ale coşmarului. La festivitatea prin care astronautii ţinură să marcheze redarea în folosinţă a deplinei capacităţi a navei, Gregor venise atît de obosit încît adormise în fotoliu şi scăpase astfel prilejul de a-şi auzi numele pomenit în coada unui şir de alte nume care s-ar fi ilustrat în conducerea şi executarea lucrărilor. Nici aplauzele şi nici chiar programul artistic pe care îl improvizase echipajul nu reuşiră să-l trezească pe astronom, frînt de oboseală cum era. Pe fundalul acela de zgomote confuze, Gregor se visă ajuns într-un moment de vîrf al unei adevărate avalanşe a groazei. Se făcea că era tot într-o navă (poate aceeaşi), numai că Axanio fusese şi el imbarcat, nu se ştie cum, şi făcea parte din echipaj. Tocmai ieşiseră dintr-un război interplanetar, care avea să rămînă în istorie sub denumirea de *războiul cu efemeridele*. Fusese ceva demential, încît Gregor nici măcar în vis nu voia să-şi amintească anumite scene; pur şi simplu le refuza.

Se făcea, aşadar, că ieşiseră victorioşi din război, iar astronomul se gîdea cu o ascunsă bucurie la înapoierea pe Pămînt şi la apropiata lui căsătorie cu Adalina. Unde mai pui că restricţiile impuse de călătoria îndelungată şi mai ales de asediu se apropiau de mult aşteptatul sfîrşit. Cam asta era situaţia cînd, pe neaşteptate, Axanio pătrunse în sala de comandă, deschizînd uşa cu o violentă lovitură de picior. Se opri în cadrul uşii, ridicol şi ameninţător, sprijinit cam rigid pe picioarele uşor crăcănate. Gregor şi ceilalţi, băieţii, aşteptau calmi părerea lui, în funcţie de care aveau să fie ale lor.

— Unde-i jigodia care mi-a scotocit prin cabină? şuiără Axanio, într-un fel care arăta că întrebarea lui trebuia luată în serios. Cine mi-a manglit termosul de sub pat?

Adevărul e că băieţii habar n-aveau că Axanio ţinea un termos în cabină, şi încă sub pat. Dar acela avu proasta inspiraţie să înainteze, privindu-i pe rînd, cercetător, şi adulmecînd aerul ou nările lui zbîrcite, de şacal bătrîn. Ajuns în dreptul lui Gregor, nu se ştie ce-l opri şi, încordîndu-se deodată, strigă:

— Dulneşti a gin, podoabă! Unde mi-ai ascuns termosul? Să mi-l dai imediat!

Şi, înţelegînd că numai cu atîta nu rezolva nimic esenţial, adăugă furios:

— Eşti un hoţ şi un porc!

Asta, chiar şi în vis, întrecea orice măsură. Cu toată surprinderea, Gregor se reculese rapid şi, în momentele următoare, lovit în maxilar, Axanio sălta caraghios dintr-un perete în altul, lungindu-se elastic şi adunîndu-se apoi ca o minge. În timp ce Axanio făcea jocul acesta, astronomul îşi ceru souze, cam aşa:

— N-ai obraz, bătrîne! Nu era cazul să mă faci hoţ şi mai ales porc aici, de faţă cu martori. Pentru că atunci te întreb şi eu de unde aveai gin, ca să-l bei pe ascuns, în timp ce altora li se scurg luminile ochilor la etichetele de pe nişte sticle goale...

Gregor îi mai servi vreo două idei moralizatoare, apoi Axanio, revenit pe podea, se retrase cam clătînat şi-i lăsă, pe toţi, uitîndu-se amuzaţi unul la altul.

Aşa a început o altă poveste cu Axanio. Provocarea la duel n-a mai surprins pe nimeni. Gregor o aştepta. Ci-

neva fi șopti lui Axanio că Gregor n-ar primi provocarea și-l făcu astfel să spumege de furie.

— Am să-l ucid ca pe un ciine! urla Axanio pe coridoarele astronavei. Două gloanțe în cap și trei în burtă! O să-l spintec cu laserul pînă-n briu! Uite-așa îl calc, uite-așa!

Și lovea cu călcîiele în podea, stirnind un bubuit infernal, ca de tobă, imaginîndu-și-l pe Gregor strivit în răzbunarea sa.

Nu mai era nici o cale de scăpare. Gregor acceptă duelul, deși i-ar fi displicut profund să se lase găurit tocmăi acum, după ce scăpase viu din războiul interplanetar. Cum însă nu era laș, se visă alegîndu-și martorii și, prin ei, trimise răspuns adversarului, cum că intenționa să-l lichideze „înainte chiar de a mai apuca să clipească din frumoșii lui ochi bovini” și alte cîteva complimente, în același stil concepute.

— Spune-i ăluia, îi ceru lui Albert, care transporta mesajele belicoase, spune-i că dacă îi dă tremuriciul în mină, poate să-și facă de pe acum harakiri! Să-ți lase și ție ceva, prin testament, ca să-i porți amintirea în suflet, veșnic vie.

Albert povestea apoi că Axanio era să fie lovit de dambla, cînd au ajuns vorbele acelea la el. „Mie?! Mie îmi tremură mîna? Așa a zis bestia, ordinarul, nemernicul, blegul, papă-ceapă ăla? Mă înfruntă pe mine, care am școli superioare de tir, unul cu antrenamentele făcute la fără frecvență?!” Poate că o parte din epitete fuseseră adăugate de Albert, cunoscut fiind zelul său în a pune paie pe foc. Totuși, din acel moment Axanio, căruia îi intrase un fir de îndoială în suflet, își relua cu singură și seriozitate antrenamentele. Timp de cîteva ore pe zi, poligonul special amenajat pe astronavă vuia de rafale înfundate, urmate de exclamațiile savantului, cînd își verifica țintele făcute ciur.

Gregor visă apoi că între astronauți viitorul său duel stîrnise o rar întîlnită însuflețire. Curiozitatea sporea pe măsură ce el și Axanio reușeau să se enerveze reciproc în așa hal, încît și unul și celălalt aproape că-și pierdeau mințile de furie. Grupurile înconjurătoare, extrem de elastice, ezitau să se fixeze definitiv în adepți ai unuia și ad-

versari ai altuia, fiindcă amănuntele luptei psihologice, ca și rezultatul final, îi interesau pe toți deopotrivă.

Se făcea că zvonurile despre incident ajunseseră în scurtă vreme pînă la căpitan. La un moment dat, Pier Ulm intră în observatorul astronomic, posac, fără să privească pe nimeni. În timp ce lunganul Albert, care purta grade de sergent, îi dăduse raportul, căpitanul nici măcar nu făcea efortul de a-și ascunde nemulțumirea.

— Vă țineți de măgării! îl auzea Gregor în toiul coșmarului său. Ce înseamnă toată povestea asta, cu duelul?

Gregor încercă să-l lămurească, dar parcă avea gura lipită. Cînd reuși să-și descleșteze maxilarele încleiate în gumă de mestecat, căpitanul îl repezi:

— Tu să taci, pînă la noi ordine! Vorbește, sergent!

Apoi se petrecu ceva din care Gregor pricepu că Albert se umflase nemăsurat și plesnise, iar băieții rîdeau cu gura pînă la urechi, aruncînd ou coji de pîine în căpitan.

— Nesupunere? Revoltă la bord? întrebă Pier Ulm, înverzindu-se de ciudă.

Iar un tip care semăna teribil cu Vlig I, deși cu toții îi ziceau cînd Namilă, cînd Jimmy Butelie, îl prinse în brațe și începu să-l pupe zgomotos pe obraji, asigurîndu-l că echipajul se săturase să stea în fața lui „ca niște căței dresați să prindă pietre în gură“.

Cum Namila i se aplecase apoi deasupra ca o amenințare iminentă, căpitanul căută rapid o retragere strategică. Din ușă mai amenință cu pumnul și strigă:

— Piraților! Contrabandiștilor! Mercenari împutiți! O să vă fac raport! O să vă reclam Ducesei! O să vă înfund în tribunalul militar!

Gregor visă mai departe, netulburat de cele ce se petreceau în jurul său, unde festivitatea se prelungea, într-o atmosferă mai relaxată. Visă că, într-o privință cel puțin, căpitanul se ținuse de cuvînt: îi reclamase pe nedisciplinați Ducesei. Se văzu chemat împreună cu Axanio dincolo de ușile blindate ale apartamentului locuit de stăpîină. Se simțea stîngenit în salonul luxos, cu covoare groase și aurărie. Axanio încerca probabil aceeași senzație, dar se ținea teapăn și grav, ca un ouier de modă veche.

Astronomul o recunoscuse imediat pe femeia cosmică. „Așadar, tocmai ea e Ducesa!” se miră Gregor, intrigat că nu fusese, la rîndul său, recunoscut.

— V-am chemat, zise femeia cosmică jucînd excelent rolul Ducesei, ca să lămurim o chestiune. Aveți de gînd să vă bateți în duel?

— Da! strigă Axanio și i se aprinseră ochii, ca de febră, sclipindu-i pe fața pămîntie.

Gregor încuviință și el; ce era să facă?

— Bine. N-am nimic împotrivă, declară femeia cosmică. Voi patrona eu însămi această cavaleriească înfruntare. Dar, pentru că în cazul cel mai fericit unul din voi va fi ucis, iar celălalt rănit, vreau să știu cum stăm cu treburile care vi s-au încredințat.

Axanio se grăbi să răspundă:

— Inventarul pierderilor și al prăzii de război e gata. Mai lipsește doar semnătura Voastră pe toate cele cinci exemplare, alteță.

— Bine, zise femeia cosmică, mulțumită de răspuns. Dar tu, Gregor?

N-avea nici un rost să mintă. Orioum, stăpîna l-ar fi mirosit imediat, așa că recunoscuse sincer:

— Alteță, cu respect vă raportez că sarcina încredințată mie mă depășește.

— Cum adică?

— Am făcut cîteva însemnări și ... cam atît. N-am stil, ăsta-i adevărul.

Femeia cosmică începu să se înfurie.

— Și cine vrei să-mi scrie cronica războiului cu efemeridele? De ce crezi că te-am pus să ții în ordine jurnalul de bord al astronavei? Spune, pentru ce te plătesc?

Gregor încercă o scuză, făcînd pe ofensatul.

— Bine, dar faptele mele de arme ...

— Nimic! Nici o vorbă! N-aveți decît să nu vă supuneți căpitanului, dacă nu vă place mutra lui. Vă privește! Știți însă ce înseamnă neexecutarea ordinelor pe care eu le dau?

Era o amenințare sub care și Gregor și Axanio se încovoiau aproape involuntar.

— Atunci, exclamă Gregor, luînd o expresie de dispare, ușor exagerată — ce-mi rămîne de făcut, altă?!

— Să te apuci de lucru! porunci femeia cosmică. Nu-mi convine că, de la moartea tragică a ultimului meu cronicar, paginile jurnalului de bord au rămas aproape albe.

— Sărmanul Albert! oftă astronomul, ipocrit.

Ducesa, în persoana femeii cosmice, mai zise:

— În cazul acesta, ne-am înțeles. Ai să continui cronică de unde a lăsat-o Albert întreruptă.

— Da, stăpînă...

— Să fii atent cum scrii despre mine.

— Da, stăpînă...

— În rest, să scrii numai adevărul.

— Da, stăpînă!

A intervenit, derutat, Axanio:

— Și cu duelul meu oum rămîne? Am investit capital în acțiunea de propagandă, în campania anti-Gregor, mi-am plătit martorii...

Încruntîndu-se, femeia cosmică îl făcu să amuțească.

— Toate la timpul lor. Vă răfuiți după ce Gregor termină de scris jurnalul.

Și, cu un gest imperativ, îi concedie pe amîndoi, lăsîndu-i în grija roboților din gardă, care aveau să-i conducă dincolo de ușile blindate. Gregor visă că, mai tîrziu, la ieșire, nu se putuse abține să nu-i ridă lui Axanio în nas. „Ai dat de naiba! conversa cu el, în gînd. Te joc eu cum îmi place, te fierb în zeamă proprie pînă te sfrijești de tot și-ți dai sufletul. Duel ți-a trebuit? Ei bine, o să vezi duel cînd o să-ți plesnească fierea de veninul strîns în atîta așteptare!” Știîndu-se la adăpost de orice agresiune, Gregor își propuse să profite din plin de răgazul oferit de Ducesă și să-l chinuie pe Axanio cu o mie și una de provocări, care aveau să transforme viața aceluia într-un calvar.

Ajuns aici, Gregor fu deșteptat de o mîină care îi scutura energic umărul. Buimăcit, îngăimă:

— Axanio... Femeia cosmică... Jurnalul de bord...

La numai cîteva palme de obrazul său, recunoscua fața rotundă și surîzătoare a lui Vlig I.

— Trezește-te, Gregor! Vino să bei și tu un păhărel cu noi. Doar n-o să rămii pe dinafară tocmai în situațiile în care se întărește colectivul...

În timpul petrecerii, astronomul povesti cu lux de amănunte ciudatul său vis și toți ceilalți, înfierbîntați de licoarea tulburătoare care le circula prin vine, se amuzară copios pe seama regretatului Axanio.

— Chiar așa? întrebă Boldur, bine dispus. Era să vă bateți în duel?

— Dacă nu m-ar fi obligat să redactez cronică războiului cu efemeridele, ajungeam acolo înainte de a mă fi deșteptat și v-aș putea povesti acum deznodămîntul, zise Gregor.

Albert observă cu o ușoară afectare:

— Dar așa, va trebui' să aștepti un alt prilej, pentru acest final de-a dreptul dramatic.

— Voi aștepta! îl asigură Gregor.

— Trebuie să recunoaștem că Axanio, ăsta, nu ne dă pace nici în vis, oftă Adalina.

Boldur preveni:

— Să nu aud nici o referire la isprava cu meteoritul! Acum, că spărtura este astupată, consider afacerea încheiată și nu vreau să se pomenească numele celui dement decît în situații vesele, cum e cea povestită de Gregor.

— Dar nu era vesel deloc! protestă astronomul.

— Un duel în vis are totuși ceva vesel în el, aprecie Albert, sprijinindu-și șeful.

— În visul altuia! aprecie Gregor, fără să cedeze poziția.

Observă apoi sticlele golite, unele aruncate pe jos, altele îngrămădite pe mese, și le reproșă celorlalți că băuseră aproape totul singuri.

— Ce să-i faci? Dacă dormi!? Noi sărbătoream aici evenimentul, iar tu ne deranjezi cu sforăitul tău infernal.

Noroc că din cînd în cînd își amintea cineva să te prindă de nas.

Vlig II ceru să se mai desfunde o sticlă.

— Nu mai avem pentru azi, comunică Adalina. ★

— Dar porția lui Vlig III? întrebă matematicianul.

Boldur îl privi înveselit de-a binelea.

— Vlig III nu are porție, zise. Alcoolul este interzis cu desăvîrșire celor bolnavi. Scrie la regulament.

— Dacă îi face rău, mă jertfesc eu în locul lui! se oferi matematicianul.

— De ce? Numai tu îi ești frate? se interesă Vlig I, agi-tîndu-și supărat brațele cu mîini enorme.

Boldur interveni imediat.

— Nu vă certăți! V-am mai spus că Vlig III, fiind in-ternat, n-are porție. Cel mult, una de medicamente! Dacă țineți neapărat s-o împărțiți...

Vlig II se așează îmbufnat.

— Nu-i corect! protestă el și rămase morocănos în tot restul „seratei“.

Căpitanul Pier Ulm, care își păstrase aerul posomorît în ciuda mulțumirii cauzate de redarea în folosință a ca-binei de comandă, reținuse visul lui Gregor și medita pro-fund la el. Firește, astronomul omisese, în povestire, niș-te amănunte care l-ar fi prezentat pe căpitan într-o lumi-nă compromițătoare. Așa că Pier Ulm n-avu motiv de enervare și putu să cugete în liniște, fără să mai urmă-reasă discuțiile agitate ale celorlalți. Îl impresionase în mod deosebit ideea războiului cu efemeridele și în sinea lui se mira cum de o asemenea uluitoare perspotivă apăruse tocmai în somnul neisprăvitului de astronom. Căpitanul își lăsă liber gîndul, tulburat fiind de toate cîte și le ima-gina. Pentru citeva momente se vedea ieșit din curgerea plată a evenimentelor de pe astronavă. „Da, un război in-terplanetar e cu totul altceva“, gîndea Pier Ulm și, lăsîndu-și creierul să se înfierbinte într-un mod atît de secret încît nimic din ce se petrecea înăuntru n-ar fi răzbit afa-ră, fantază în maginea visului lui Gregor, construindu-și cu ochii deschiși propriul său vis. Pentru el, duelul cu Axanio era o fantasmagorie bună să excite simțurile unor naivi. Dar un război în toată legea — asta era cu totul altceva! Căpitanul întrevedea nelimitate posibilități de

exersare a propriei sale personalități. După ce zăbovi un timp în apele unei asemenea năluciri înviorătoare, își aminti că totul începea dintr-un vis și, din păcate, n-avea nimic de-a face cu realitatea.

— Dacă ar exista *efemeridele*! șopti Pier Ulm, neauzit de ceilalți. Dacă ar exista...

Și gîndul acesta avea să-l obsedeze multă vreme încă, de atunci înainte, producîndu-i adevărate suferințe prin confruntarea perspectivei imaginate cu realitatea comună, adesea anostă a zborului lor. Odată, la cîteva săptămîni după evenimentul festiv, în timp ce Boldur era cufundat în niște socoteli, căpitanul Pier Ulm măsura în lung și-n lat cabina de comandă, preocupat de gîndurile lui ascunse. Se tot plimbase așa, învăluit în tăcere, pînă cînd, la un moment dat, pe neașteptate, se opri în mijlocul încăperii și, aruncîndu-și mîinile în lături, izbucni într-un oftat care îi exprima toată tulburarea ascunsă și, mai ales, tot regretul:

— Ce să-i faci! Dacă nu-s, *nu-s*!

Boldur își ridică privirile de pe hîrtia pe care făcea socoteli și-l urmări cîteva momente tăcut, așteptînd ca Pier Ulm să-și continue laconica intervenție printr-o confesiune, sau, dacă nu, măcar printr-o explicație cît de cît lămuritoare. Așteptare zadarnică, deoarece căpitanul părea atunci, mai mult decît oricînd, hotărit să nu-și dezmință stilul. După exclamația aceea care trăda o îndîrjire resemnată, în măsura în care putea să trădeze și o resemnare îndîrjită, Pier Ulm se așeză în fotoliul său, închizîndu-se în muțenia-i binecunoscută. Boldur îi mai studie cîteva secunde profilul încremenit, apoi, fără să pună întrebări și fără să se mire, își reluă ocupația înteruptă.

După un timp, tensiunea care, din motivele știute, plănase asupra echipajului scăzu pînă în limitele normalului. Adalina reuși să se împace cu gîndul că motănelul ei scump și drag era definitiv pierdut, dar nu-i venea deloc la îndemînă cînd se întîlnea, cine știe pe unde, cu subiectul experienței YQ. Ce-i drept, așa-zisul „homuncul“ nu dădea semne de agresivitate, căuta compania oamenilor și, după teoriile formulate de Vlig I, acesta era motivul pentru care creatura încercase, cu cîtva timp în urmă, să

strice ușa care-l despărțea de echipaj. „Puneți-vă în locul lui, sugera savantul. Stătea singur, închis în lădița aceea întunecoasă... Oricît ar părea de surprinzător faptul, eu am convingerea că i se făcuse urfît, singur, acolo. Poate că n-a uitat că provine totuși dintr-un motan și că viața lui *dinainte* și-a petrecut-o aproape de oameni!“ La care Vlig II, nu se știe dacă din spirit de contradicție sau bazîndu-se pe argumente serioase, îl injura amical și-i cerea să-l mai „slăbească“ odată cu explicațiile lui sentimental-fanteziste.

— Savant ești tu? Om de știință emerit? pufnea matematicianul. Nu ți-e rușine să vii aici cu argumente de alchimist — ce spun eu, alchimist! Aia aveau măcar scuza de a fi fost niște timpîți considerați înțelepți între alții care erau mai timpîți decît ei — și tu vii acum cu ideea că în subiectul celei mai extraordinare experiențe, probată strălucit, s-ar fi redesteptat reflexele existente cîndva în prăpăditul de motan care i-a dat naștere! Ai noroc că n-a ieșit încă, știi tu cine, de la infirmerie, că ți-ar arăta el ce înseamnă să te bagi, ca un semidoct ce ești, în domenii care ți-au fost, îți sînt și îți vor rămîne veșnic străine.

— N-ai decît să pălăvrăgești ce vrei și cît vrei! riposta blind astrofizicianul. Eu rămîn la părerea că această creatură are pentru noi o simpatie evidentă și, la urma urmei, așa trebuie să fie. În fond, intențiile noastre (nu mai vorbesc de interesul nostru!) n-au fost nici pe departe îndreptate spre producerea unui monstru. Dimpotrivă. Și, cel puțin judecînd după manifestările de pînă acum ale subiectului, nu avem de ce ne plînge, n-a zgîriat și n-a mușcat pe nimeni, după cîte știu...

— Asta ne-ar mai lipsi! exclamă Gregor.

— Chiar așa! acceptă Albert. Deocamdată, bestia se mulțumește să ne observe, fără să dea semne de agresivitate. Rămîne de văzut pînă cînd.

Firește, prudența poetului își atrase critici severe din partea lui Vlig I, ca și neinspirata idee de a numi creatura „bestie“. Adalina nu fu în stare să treacă peste resentimentele ei și, cu toate apelurile făcute la pasiunea de odinioară pentru Pufuleț, tînăra femeie refuză categoric să declare, așa cum i se cerea, că subiectul experienței

YQ se bucura în continuare de simpatia ei nedrămuată. Dealtfel ar fi fost ridicol, întregul echipaj ştia că apariţia neaşteptată a subiectului, cu atitudinea lui rigidă şi neli-niştitoare, o aducea pe Adalina, uneori, în pragul isteriei. Nu o singură dată, în liniştea orelor de odihnă răsunaseră strident, pe tonuri neverosimile, ţipetele femeii, atunci când fostul siamez, devenit fără consimţământul ei celebrul Triton Vega-8 Argonauticus, îi ieşea înainte, săge-tind-o cu privirile lui stranii. „Nu mă pot obişnui şi gata!” explicase Adalina, sfătuită să adopte faţă de creatura fra-ţilor Vlig o atitudine mai rezonabilă.

— Domnişoară! îi atrase la un moment dat atenţia Bol-dur, şi se văzu imediat că-l nemulţumeşte ceva. Nu te obligă nimeni să fii de părerea majorităţii în această pro-blemă. Treaba dumitale! Sentimentele sau resentimentele pe care le ai faţă de Triton Vega-8 te privesc direct şi per-sonal. Dar, în calitatea mea de conducător al experienţei — accentuă el, privind-o insistent pe Adalina, cu o uşoa-ră încruntare a sprincenelor — în această calitate, domni-şoară, ţin să te previn că nu pot tolera să te tot văd plim-bindu-te dintr-un capăt în altul al astronavei, fără nici un rost, fără nici o treabă, indiferent de pretextele pe care le invoci. Nimic nu poate scuza lipsa de activitate în care te complaci de la o vreme încoace. Şi nu numai dumneata, ci şi alţii! preciză Boldur, rotindu-se pe călcâie, ca să-i cu-prindă în câmpul său vizual pe ceilalţi astronauţi. Ce spun eu acum este valabil pentru toată lumea. Ar fi cazul să mai terminăm odată cu plimbările şi să ne vedem de trea-bă, nu-i aşa? Altfel, unde o să ajungem? Fiecare are sar-cini bine stabilite la bord, cunoscut încă de la decolare. Ori o să pretindeţi că nu le-ai cunoscut, că n-ai ştiut ce se aşteaptă de la voi şi de ce anume o să răspundeţi?

Boldur conta pe o reacţie care întârzia să vină, o pîndi, gata să contraatace o eventuală ripostă. Dar ceilalţi nu păreau dispuşi să-l contrazică. Albert îşi privea apatic de-getele lungi, cu unghii bine îngrijite, Vlig II studia mo-zaicul pardoselii, Darnaputra cîntărea în mînă nişte chei, iar Adalina se retrăsese încet într-un colţ, bosumflată.

— Da! zise Boldur, mulţumit de efectul intervenţiei sale. Să punem lucrurile la punct. Pentru totdeauna! Prea multă inactivitate, prea multă trîndăveală! constată el.

Nu v-am spus pînă acum, pentru că așteptam să văd pînă unde o să mergeți cu povestea asta, așteptam să vă dați seama singuri, să înțelegeți că totul are o limită. A fost ciocnirea? A fost! Dar a și trecut, nu-mi puteți invoca astăzi, la mai bine de patru săptămîni după întîmplare, că lucrările vă stau în loc din cauza șocului nervos sau mai știu eu din ce altă cauză...

Vorbind, Boldur se îndirji, începu să se plimbe cu mâinile la spate, încruntat, privind de data asta în jos, la doi pași în fața sa, urmărit în tăcere de ceilalți astronauți.

— Am greșit! Recunosc, am greșit! exclamă Boldur, oprindu-se după cîteva clipe. Am vrut să fiu bun și văd că nu e bine. Trebuia să vă urmăresc mai îndeaproape, să vă controlez, să vă împing de la spate, nu-i așa? Dar am crezut că nu mai e cazul să vă împing de la spate, doar nu mai sînteți copii, nu-i așa? Și uite că m-am înșelat, mi-ați înșelat așteptările. Pînă unde o să mergem tot așa, pînă unde?

Albert ridică din umeri, ceea ce putea să însemne fie că nu știa, fie că nu-i păsa pînă unde. Boldur vorbi mai departe, își făcu o autocritică formală, întorcînd-o în așa fel, încît să ricoșeze spre ceilalți, promise că va fi mai ferm, mai drastic, promise să se schimbe, să devină chiar rău, dacă așa era cazul.

— N-aveți decît să credeți ce vreți despre mine! hotări el. N-aveți decît să mă bîrfiți! Treburile navei stau mai presus de toate, s-a înțeles? De-acum înainte mă văd obligat să trec la sancțiuni împotriva celor care nu-și fac datoria, desconsiderînd activitatea profesională, planurile trimestriale și, în sfîrșit, treburile noastre de fiecare zi. Cui nu-i place, să plece! Să ne părăsească! N-avem nevoie de leneși și de ohiulangii la bord, m-ați înțeles?

Astronauții îl priveau cu o uimire abia disimulată, de multă vreme nu-l mai văzuseră pe conducătorul expediției atît de mînios. „Ce l-a apucat așa, dintr-o dată?“ se întreba Gregor, neîndrăznind să se foiască pe scaun, unde aproape că amortise. Căpitanul Pier Ulm se simțea jignit, deși nu credea, îi era greu să creadă că Boldur l-ar fi putut viri în aceeași oală cu echipajul, muștrindu-l și pe el, care, oricum, era șef de echipaj și răspundea de pilotarea navei. Și totuși, căpitanul se enervă, dovadă că simțea răs-

frîgîndu-se și asupra lui ceva din reproșurile, din amenințările pe care Boldur le trimitea fără o adresă precisă, mai bine zis le adresa tuturor, într-un discurs devenit neașteptat de vehement, crescut din el însuși, mult dincolo de ceea ce se anunța la început, cînd șeful expediției o chemase la ordine pe Adalina.

Pier Ulm își rumegă în tăcere minia, privind în tavan, ca să nu i se vadă în ochi scăpărările acelea întunecate. „O să treacă și asta, își zise. O să se pună ele, lucrurile, la punct, odată și odată...” Și din nou se gîndi la efemeride, regretînd că regulamentul îi cerea ca, în vreme de pace, să se supună unui șef civil atît de nesuferit, cum era Boldur. „Asta, gîndea căpitanul, crede că face ceva cu discursul lui! Foc de paie, asta face! N-o să-l țină ambiția nici pînă mîine, lasă că-l știm noi cit plătește... Numai gura-i de el. E bun să țină ședințe și să rostească discursuri, dar cînd să pună umărul undeva, cînd să organizeze ceva ca lumea, s-a terminat... Și se mai miră că pe navă e indisciplină, că fiecare face numai ce-l taie capul. *Dacă face!*” Scîrbit, căpitanul își întoarse capul spre stînga, urmărind crispat jocul liniilor pictate de Albert, cu puțină vreme în urmă, pe suprafața translucidă a peretelui.

Contrar așteptărilor lui Pier Ulm, rîvna îl ținu pe Boldur încă vreo cîteva zile, în care șeful expediției împărți sarcini, le reaminti pe cele vechi, făcu scandal pentru niște termene depășite, fixă altele, cercetă registrele pe care se depusese praful și, nemulțumit de constatările făcute, își obligă echipajul să-și reia ocupațiile abandonate. Mai mult, îl muștră pe Pier Ulm, care, în calitatea lui de șef de echipaj, dăduse dovadă de slăbiciune, scăpase din mînă colectivul, se dovedise incapabil să pună frînă anarhiei ce se instăpînea, încetul cu încetul, pe navă. Pier Ulm era să facă și el infarct cînd auzi cum conducătorul expediției îl învinuia, direct, de lipsurile pe care, ou cîteva zile în urmă, Boldur și le recunoștea drept ale lui. Surpriza îi fusese atît de mare încît, abia după ce Boldur ieși din sala de comandă, reuși să înțeleagă subtila manevră a celui alt, menită să transfere răspunderile pe umerii altcuiva. Izbucnind într-un muget furios, Pier Ulm iabi cu picioarele în cîteva ecrane, le făcu țandări, amenință stelele și toate viețuitoarele pe care natura le presărase vre-

dată sub ele, apoi se liniști și, după o jumătate de oră de meditații sumbre, telefonă la magazie, să i se trimită cerane de schimb.

Gregor și Darnaputra fură primii care, dintr-o înțeleap-tă înțelegere a situației, acceptară fără cârtire să-și reia ocupațiile încredințate la angajarea lor pe navă. Așa se lăuce că, îndată după trecerea furtunii — pe bună dreptate apreciată de fiecare dintre ei drept „o furtună într-un pahar cu apă” — puteau fi văzuți în club, așezați la două mese alăturate, pline de hîrtii mîzgălite și de topuri intacte. Devenise limpede pentru tot echipajul că medicul și astronomul hotărîseră să-și facă de atunci înainte datoria conștiincios, începînd cu întocmirea aceluia plan de activitate zilnică, alît de insistent pretins de Boldur în timpul crizei sale de autoritate.

Vlig III mai zăcea în infirmerie, unde se pare că Darnaputra avea ambiția să-l țină încă multă vreme prizonier, judecînd după zîmbetul mulțumit cu care medicul cel pipiriu își redacta planul de activitate. Și, într-adevăr, planul lui Darnaputra se contura destul de frumos, bogat în tot felul de detalii. Intrucît starea de preinfarct a bolnavului fusese totuși depășită, medicul hotărî să-i facă o serie de analize, în urma cărora să-l găsească suferind, rînd pe rînd, de bronșită cronică, de ulcer gastric, de febră tifoidă și încă vreo zece boli uitate, ale căror nume și simptome le scotea cu rîvnă dintr-un tratat imens de istoria medicinei. Conspectă datele care-l interesau și, meticolos, nota din cînd în cînd pe fișa astrobiologului, transformîndu-i-o cu încetul într-unul din cele mai interesante documente medicale ale mileniului trei. Concentrat, Darnaputra își mișca botîșorul tuciuriu în ritmul scrisului și uneori zîmbea, avînd întipărită pe față toată plăcerea provocată de intuirea unor neașteptate perspective oferite artei sale de pacientul Vlig III. Nu uită să adauge pe fișă o apendicită acută, pe care o programă imediat după emfizemul pulmonar, deci peste aproximativ trei-zeci și cinci de zile. Pînă atunci avea vreme să-și trateze pacientul de toate celelalte boli; așa că, după ce văzu încă o dată lanțul impresionant al acestora, hotărî ziua a trei-zeci și șasea pentru apendicită, apreciînd cu satisfacție că venise, în sfîrșit, momentul să-și încerce pe pielea cuiva

ingenioasa metodă de extirpare a apendicelui prin sugestia dirijată progresiv.

Darnaputra avea deci toate motivele să-și frece miinile cu încintare deasupra planului de activitate care lua treptat contur pe masa din fața sa. Își aruncă privirile spre Gregor și rămase foarte surprins să-l vadă mîzgălind ceva pe o pagină pe jumătate ascunsă sub planșa pe care ar fi trebuit să întocmească planul de lucru al observatorului astronomic. Înțelese imediat că Gregor, sub pretextul unei activități serioase și legale, făcea altceva.

— Scriu versuri, recunosc astronomul imediat, fără să încerce măcar să mintă; era, pesemne, la rîndul său, convins că Darnaputra n-avea să-l toarne lui Boldur sau șefului de echipaj.

— Ești nebun! aprecie medicul, de-a dreptul șocat. Te-ai molipsit de la zăpăcitul ăla de Albert.

Gregor nu răspunse imediat, se vedea, după expresia crispată a feței lui, că era de concentrat. Urmărit de privirile stăruitoare ale lui Darnaputra, mai aruncă pe hîrtie cîteva rînduri, șterse, adăugă și iarăși șterse. Abia cînd găsi cuvîntul căutat, chipul i se luminează și, întors spre colegul de alături, astronomul spuse:

— Nu-s nebun și nu m-am molipsit de la Albert, pe care eu, unul, îl consider un poet ratat. Asta e, dacă vrei să știi: un poet ratat. Toți ratații se cred geniali, am observat chiar că ratarea este direct proporțională cu genialitatea pe care și-o afirmă.

De data asta medicul fu cel care nu răspunse, deși s-ar fi putut crede, după pauza lăsată, că astronomul aștepta o intervenție din partea lui.

— Ai puțină răbdare? se interesă Gregor. Aș vrea să ți le citesc, ca să văd ce părere îți faci despre ele. Vreau să fiu sigur că au să placă.

— Cui? întrebă Darnaputra.

— Eh!... cui! exclamă astronomul și făcu un gest care nu avu darul să înlătorească imediat nedumerirea medicului.

Apoi, împurpurîndu-se puțin la față, Gregor se decise, după ce mai întîi lăsă impresia că ar fi fost în pragul renunțării. Apucă între degete fila și, cu o voce ușor tremurată de emoție, citi:

*Tu, Adalina, mi-ai spus deschis
Că drumul meu către tine-i închis.
Te întreb acum, pentru ce?
Cu ce ți-am greșit, cu ce?*

*Am greșit că te iubesc!
Se prea poate să greșesc.
Dar, Adalina, înțelege-mă bine,
Eu am nevoie de tine . . .*

*Pentru ce n-o crezi?
Cînd că sufăr singură vezi.
O, fată cu nume drag mie,
Vino, fii a visului meu soție!*

— Ah! Asta era! exclamă Darnaputra, clătînîndu-și de mai multe ori capul, apoi își țuguie buzele și își încruntă sprincenele stufoase, cenușii.

Gregor îl privi nemulțumit.

— Ce te surprinde? întrebă el.

— Te credeam vindecat, explică medicul.

— Vindecat de ce? întrebă astronomul, privindu-l chio-riș.

— De . . . *amoris maladiae*, formulă în latinește Darnaputra, fericit că aflase pe loc termenul savant pe care-l căuta.

Gregor rămase cîteva clipe descumpănit, se fol pe scaun, vru să spună ceva, dar tocmai atunci intră Pier Ulm, în drum spre sala de comandă, și amîndoi — medicul și astronomul — tresăriră involuntar, apoi se grăbiră să-și aplece umerii peste planșele cărora le completau rubricile cu diversele elemente ale planului de activitate pe trimestrul următor. Căpitanul îi privi scîrbit și trecu mai departe, fără să le adreseze vreo vorbă.

— De la un timp încoace, ăsta-i mereu cu capsă pusă, observă Darnaputra după ieșirea șefului de echipaj. Nu m-aș mira să-mi devină, cît de curînd, pacient.

Astronomul își trase iar poezia de sub planul de activitate, unde o ascunsese, la vreme, de privirile căpitanului.

— Să-ți citesc mai departe? întrebă el, privindu-l aproape rugător pe medicul cel pîrpiriu.

— Citește! încuviință acesta, iar Gregor își dresе glasul și, ușor răgușit, continuă lectura, descifrîndu-și versurile dintre numeroase ștersături.

*Cuvîntul l-ai aruncat
Ca pe o piatră în mine . . .*

— Cine? îl întrerupse Darnaputra, descumpănindu-l iarăși pe astronom, care îl privi încruntat, suspectîndu-l acum de rea-credință.

Cum însă medicul nici măcar nu zîmbea, Gregor rămase cam derutat și, după cîteva secunde, se mulțumi doar să exclame, la fel ca mai înainte:

— Eh! . . . cine!

Ca și cum totul ar fi trebuit să se înțeleagă de la sine. Ce rost mai aveau explicațiile? Și ceru să nu mai fie întrerupt, dacă medicul dorea să asculte versurile pînă la capăt.

— Bine, nu te mai întrerup! promise Darnaputra.
Gregor urmă:

*Apoi nemiloasă ai plecat
Spunînd încă: rămăi cu bine.*

De data asta, Darnaputra zimbi, abținîndu-se cu greu să comenteze. Își aminti în ultimul moment de promisiunea făcută, așa că astronomul putu să-ți ducă pînă la capăt creația, sfîrșind într-o ridicolă amenințare, încărcată însă de tremurul vocii emoționate a îndrăgostitului respins:

*Și va veni o zi
Cînd vei spune: „Păcat!“
Atunci ai să mă crezi
Dar timpul va fi prea înaintat . . .*

Gregor își ridică ochii de pe fila mizgălită. Aștepta un răspuns, un comentariu, o reacție măcar, de aprobare sau dezaprobare, mai degrabă una de aprobare decît una contrară. Darnaputra păru însă să nu-i ia în seamă așteptările. Strofa finală îl găsi răsfoind preocupat tratatul de is-

toria medicinei, în căutarea altei boli pe care s-o arunce în anima lui Vlig III, care, închis în infirmerie, habar n-avea ce-l așteaptă.

— Ei, ce zici? rupse tăcerea Gregor, ros de curiozitate.

— Referitor la ce? se interesă Darnaputra.

— Păi... De ce ți-am citit chestiile ăstea? întrebă astronomul, indispus. Ca să-ți dai și tu cu părerea!

Medicul se răsuci iarăși spre colegul său de zbor, își trece o mână prin părul încărunțit, apoi și-o propti sub bărbie, gânditor.

— Gregor, băiatule, zise el, nu înțeleg de ce ai nevoie de părerea mea, care nu scriu și nici n-am să scriu vreodată versuri. Ce să-ți spun? Că nu-mi plac? Te-aș jigni. Că-mi plac? După cum poate că ai băgat de seamă, poezia nu mă interesează, prin urmare cum ar putea să-mi placă, în general, ceea ce, tot în general, nu mă interesează?

Gregor se simți căzut din plopul metafizic în care se cocoțase.

— Atunci de ce naiba m-ai pus să-ți citesc? se minie el.

— Pardon! Nu te-am pus eu, ai vrut tu singur.

— De ce naiba m-ai ascultat! reveni astronomul, pus pe ceartă.

— Eu ascult pe toată lumea, preciză medicul. Așa-i meșeria... Dacă vrei să afli ce-i cu poezia ta, du-i-o lui Albert să ți-o citească. El se pricepe, altfel nu l-ar fi delegat cei de la Uniunea Interplanetară a Scriitorilor să ne însoțească.

Gregor se îmbufnă. Numele lui Albert, pronunțat pentru a doua oară în nici o jumătate de oră, îi făcu stomacul să tresară dureros.

— Și, de fapt, ce urmărești tu, băiete? reveni Darnaputra. Ce vrei să obții cu versurile tale? Glorie? Mă îndoiesc. Bani? N-ai nevoie și nici n-ar fi pe aici cine să ți-i dea. Artă pentru artă? Hai să fim serioși! Ți-ai lăsa oare telescopul în paragină, cu pinzele de păianjen atârând uite-atîta de pe el, ca să te apuci acum, deodată, de arta pentru artă... Prin urmare? Prin urmare vrei s-o cîștigi pe Adalina.

Gregor tresări, ca sub efectul unei lovituri.

— Am sau n-am dreptate? Întrebă Darnaputra. Am! își răspunse tot el, văzînd expresia de derută de pe fața astronomului. Ce altceva ar putea să însemne povestea aceea cu: *dar va veni o zi, atunci ai să mă crezi* etcetera? Pentru oricine cunoaște cît de cît psihologie, e limpede. Prin urmare, dacă tu asta vrei, dacă asta urmărești, ce aștepti de la mine? Aș putea, cel mult, să-ți dau un sfat, dar nu cel pe care îl aștepti, nu în legătură cu talentul tău literar. Aș pute să-ți spun: din moment ce tot ai scris-o, trimite-i-o, și gata!

20

Elanul lui Boldur nu ținu totuși mai mult de două săptămîni și, pe măsură ce trecea timpul, era tot mai evident că șeful expediției se înmuia; schimbare așteptată și, mai ales, privită cu multă simpatie, nemărturisită însă decît din priviri, de fiecare astronaut. Cei care, ca Gregor și Darnaputra, își duseseră planurile de activitate la semnat aveau să constate că Boldur îi primea cu un fel de mirare intipărită pe față, ca și cum el însuși nu s-ar fi așteptat ca inițiativa lui — de dinamizare a vieții de pe navă, de smulgere a echipajului din lincezeala în care părea să fi intrat — să aibă dintr-o dată atîta succes. E drept că unii, de pildă Adalina, Albert și matematicianul, nu se grăbeau deloc să se înfățișeze, conform dispoziției, cu planurile la semnat. Vlig II se făcea că nu pricepe despre ce era vorba, tînăra cosmonaută evita întîlnirile cu conducătorul expediției, iar poetul, atunci cînd era întrebă, schimba cu multă abilitate subiectul. Sau, dînd impresia că rămîne foarte preocupat de planul de activitate ce i se ceruse, pălăvrăgea minute în șir despre niște proiecte fabuloase, pline de intelectualitate, demne de premiul Nobel, clasa interplanetară; proiecte pe care le avea, chipurile, în lucru ori se pregătea să le abordeze.

Albert discuta cu plăcere, dar nimic nu se grăbea să

lasă, rotunjit, de sub mîna lui, nici măcar o banală schiță de plan de muncă, pe care Boldur voia s-o pună la dosar. Așa încît conducătorul expediției începu să creadă că toate discuțiile cu poetul — uneori acesta îl căuta și-i răpea timpul prețios cu relatarea unor subiecte epopeice, cu expunerea detaliată a vreunui sistem estetic-filozofic atunci născocit — toate discuțiile acelea n-aveau să ducă la nimic concret, fiind pur și simplu o pierdere de vreme. Singurul care cîștiga ceva din asta rămînea Albert, el se simțea trăind în acele momente, își vedea în minte elucubrațiile luînd forme materiale, consolidate în tomuri și opuri de a căror valoare el, unul, n-avea cum să se îndoiască. Boldur, dimpotrivă, părea din ce în ce mai convins că proiectele descrise aveau să rămîna nerealizate, fiind ele însele nerealizabile, pe de o parte, iar pe de alta din cauză că nu avea încredere în voința poetului de a duce la capăt niște planuri atît de ambițioase. Insistența cu care Albert pretindea de la o vreme să-i fie ascultată vorbăria despre ce făcea și ce intenționa să facă sfîrși prin a-l scoate din sărite pe Boldur. În mod surprinzător, tocmai el, care făcuse uz de funcție pentru a le impune celorlalți să realizeze ceva în răstimpul petrecut pe navă, începu deodată să-l ocolească pe Albert și nu mai pomeni nimic despre planurile de activitate, cerute la început cu atîta insistență; ba chiar părea destul de îngrijorat la gîndul că, pînă la urmă, poetul avea să se țină de cuvînt, obligîndu-l să-i citească și să-i semneze toate lucrările acelea îngrijorător de complicate.

Prin urmare, pe lingă Albert profitară astfel și alții, dintre aceia care nu prea se arătaseră dornici să-și întocmească în scris planurile de activitate. Boldur le făcu uitate și, ca să scape de sporovăiala plictisitoare a poetului, îi încredință o sarcină de mare urgență. Își aminti că nu mai trimisese de cîne știe cînd mesaje spre Pămînt; scăpare de care se simțea întru totul răspunzător, dar ținu asta pentru sine, găsindu-și imediat o mulțime de scuze. În orice caz, se bucură că-i venise în minte, tocmai atunci, ideea mesajului și-l însărcină pe Albert cu redactarea textului care, înregistrat pe undele electromagnetice, avea să țîșnească din antenele navei spre omenirea lăsată în urmă, la mai mulți ani-lumină distanță.

— Compune-l concis, fără prea multe înflorituri! se simți Boldur dator să pretindă. Și nu uita să treci la sfârșit că „argonauții se simt bine“.

— Firește! incuviință Albert și vru să adauge ceva, dar conducătorul expediției i-o reteză cu câteva zvicniri repezi de mină, care-i trădau nerăbdarea de a fi lăsat în pace.

— Neapărat în formularea asta! preciză el, expediindu-l cu o ușoară jenă pe poet.

Înainte de a redacta mesajul pentru pămînteni, Albert avu o discuție cu Adalina, care-l căută în cabina lui, de fapt în cabina lor, pentru că tînăra laborantă nu-și mai ascundea de nimeni sentimentele, după întîmplarea aceea din bibliotecă. Veni indignată la Albert, fluturînd o hîrtie pe jumătate mototolită, iar fața ei avea ceva din expresia unei mici amazoane întăritate.

— Ce-i asta? întrebă Albert.

— Citește și ai să vezi! îl îndemnă Adalina și rămase tăcută, fierbind însă de necaz, tot timpul cît poetul parcurse cu ochii scrisoarea.

— Ia te uită! exclamă la un moment dat Albert, uimit. Idiotul ăla s-a apucat să scrie poezii...

— Sînt de-a dreptul revoltată! izbucni femeia. Ce crede el, cu *cine* are de-a face?! Să nu-l mai văd în ochi!

— Ușor de zis, greu de realizat, observă Albert. Ia stai, ia stai puțin... Și, pe măsură ce citea versurile, fața i se destindea într-un zîmbet luminos, oglindind satisfacția care-l încerca în clipele acelea. În cele din urmă, rîse din toată inima, intrigînd-o astfel pe Adalina.

— Ce te amuză? Ce găsești de rîs? se interesă ea, înciudată.

— Păi tu nu vezi? zise poetul și rîse iarăși. Nu vezi ce tîmpenii scrie ăsta aici? Așa ceva, să te muncești o sută de ani, tot n-ai reuși să așterni pe hîrtie. Și uite că vine cineva și-ți servește „perla“ oa pe tavă! Cum să nu te distrezi...

Furioasă, Adalina bătu din picior.

— Așa! țipă ea. Eu sufăr și tu te distrezi... Eu sînt jignită, iar pe tine te amuză! Te rog să te duci imediat și să-i bagi tipului mințile în cap! Unde se crede? Să învețe să se poarte civilizat!

Era atît de pornită, încît Albert, deşi n-avea chef de vreun scandal, trebui să-i promită că avea să-l caute pe Gregor, ca să-l pună la punct. Deşi, judecînd după impresia pe care i-o făcuseră versurile infantile ale aceluia, astronomul părea să-i fi devenit mai degrabă simpatic, decît inamic sau rival demn de luat în seamă.

Se întîlni cu Gregor din întîmplare, pe coridor.

— Ascultă, amice! îl luă în primire, măsurîndu-l de sus. Înainte de a te apuca să compui versuri pentru femeile care nu-ţi aparţin, ce-ar fi să mai umbli puţin pe la şcoală? N-am nimic împotrivă să-i scrii Adalinei, dar pretind să-i scrii măcar ca unul care şi-a însuşit cultura generală. Am impresia că dumitale tocmai asta îţi lipseşte!

Gregor rămase pe loc, năucit; apoi, cum poetul se îndepărta surizător, îl înjură din urmă şi-l ameninţă cu pumnul. Mai tîrziu, însă, meditînd la ce-i spusese Albert cu intenţia de a-l jigni, acceptă totuşi că ar fi putut avea un dram de dreptate. Şi, cum Adalina îşi neglija cu totul, de la o vreme, obligaţiile de bibliotecară, astronomul se strecură în biblioteca navei şi, încuiat acolo, începu să tocească singur carte după carte, cum îi cădeau în mînă. „De ce să mă jignească unul şi altul?“ se întreba, îndirjit, străduindu-se să se pună la punct cu lectura din domeniul umanist al culturii, cea de care făcea atîta caz Albert, care nici măcar să înmulţească exact două cifre nu era în stare.

Trei întîmplări demne de a fi relatate avură loc în aceeaşi zi la bordul astronavei. Întîi şi-ntîi evadarea lui Vlig III, sătul de stagiul, exagerat de lung, făcut în infirmerie, dar mai ales sătul de rolul de cobai la care îl supunea, conform planului său riguros întocmit, Darnaputra.

După timpul Pămîntului, trebuie să fi fost cam ora trei după-amiază cînd, dinspre infirmerie, izbucniră pe neaşteptate răgetele acelea furioase şi un vîrtej turbat străbătu astronava, de la un capăt la altul, trezindu-i pe astronauţi din somn. Vîrtejul, însoţit de tropăituri şi bufnituri în pereţii coridorului principal, se deplasă atît de repede, încît cei ieşiţi cu feţele speriate în uşile întredeschise ale cabinelor abia mai apucară să vadă pata vişinie, dungată, a unei haine de pijama, dispărînd la capătul coridorului odată cu insul care o purta. În urma lui, ou paşi mărunţi, împiedicîndu-se des, alerga Darnaputra, cu mîinile larg

desfăcute, ca și cum ar fi vrut să prindă, sau să se prindă de ceva. Chipul lui tuciuriu se transfigurase, ochii îi ieșiseră din cap, prin gura întredeschisă respira precipitat, și în primul moment astronautii nu înțeleseseră dacă schimbarea aceea se datora spaimii, ori numai efortului făcut în urmărirea insului cu pijama vișinie. Oamenii se uitară unii la alții, nedumeriți, apoi reintrară în cabine, unii ca să se trintească la loc, morocănoși, pe paturile răvășite, alții ca să se îmbrace în pripă. Unul după altul, Boldur, Albert și, ceva mai la urmă, Adalina, porniră pe coridor în direcția în care dispăruse medioul cel pîrpiriu și obiectul mișcător al atenției sale.

— Ce-a fost asta? se interesă Albert, apropiindu-se de Boldur, care păsea în fruntea micului grup.

— De unde vrei să știu eu? răspunse Boldur.

Deschise o ușă, apoi alta, dar sălile din spatele acestora erau goale. Așteptară cîteva secunde, concentrați, pînă cînd zgomotele reizbucniră, mai slabe, undeva, înspre partea terminală a navei: păreau să vină din direcția observatorului astronomic. Boldur o luă la fugă într-acolo, urmat de ceilalți îndeaproape.

— Deschide! striga Darnaputra, ghemuit lingă ușa observatorului. În numele legii, deschide!

— Ce se întîmplă aici?! întrebă conducătorul expediției, pe un ton care se dorea cît mai autoritar.

Albert îl dădu la o parte pe Darnaputra, smulgîndu-l de umăr, și apăsă cu toată puterea pe clanță. Ușa rămînea încuiată. De dincolo nu se auzea nici o mișcare.

— A scăpat ăla... a fugit! explică Darnaputra.

— Cum a fost posibil? zise Boldur, privindu-l cu asprime.

Medicul ridică din umeri, avînd însă un aer ușor vinovat.

— Ce să fi făcut? întrebă el. E solid, ca un taur! M-a împins și a ieșit în fugă pe lingă mine... Am strigat, l-am rugat să se întoarcă, dar parcă aveai cu cine vorbi? L-am urmărit pînă aici, era să scoată sufletul din mine! S-a încuiat în observator.

Boldur se aplecă și cercetă gaura cheii. Se ridică imediat, cu un zîmbet triumfător și, scotocind într-unul din

buzunarele salopetei, scoase de acolo o cheie, pe care o viri în broască.

— Asta-i de-aici? se interesă Albert, fixându-l pe Boldur cu o privire admirativă.

Cheia se răsuci în broască. În același moment, dincolo se stîrni agitație. Cîteva izbituri, precum și dificultatea cu care se deplasa ușa observatorului, dădeau de înțeles că omul refugiat acolo proptea ușa cu spatele, împiedicînd-o să se deschidă.

— Vlig! strigă Boldur prin deschizătură. Vlig III, nu face pe nebunul! Lasă ușa în pace, n-auzi?

Gemete și bolboroseli. Cel de dincolo se încordă, încît, ca să nu închidă ușa la loc, trebuiră să se opintească toți cei aflați în fața ei, pe coridor.

— Nu mai merg! Șă vă ia dracu! urlă Vlig III, răgușit. Nu mă mai întorc acolo...

— Vlig, ieși afară! porunci Boldur.

— Hai afară, prietene!... scînci Darnaputra, rugător.

Un muget fu reacția lui Vlig III, îndată ce auzi glasul doctorului. Ușa se mișcă din nou, gata să se îndoaie.

— Monstrule! Monstrule! urlă gîfîit Vlig III, adresîndu-i-se, fără îndoială, lui Darnaputra. Să te cari! Să piei din fața mea! Cînd îți vād mutra pocită, simt că-mi ies din minți...

— Vedeți, vedeți? scînci Darnaputra, întorcîndu-și fața amărîtă spre cei pe care-i lua drept martori. Așa face în ultimul timp. O să încărunțesc de tot din cauza lui...

— Vlig III, degeaba opui rezistență, sîntem mai mulți! îl preveni Albert pe evadat.

Adalina se retrăsese lingă un perete al coridorului și urmărea consternată sfortările care se făceau pentru deschiderea ușii. În sfîrșit, tăblia cedă, scăpată de presiunea exercitată asupra ei din interiorul observatorului astronomic. Boldur, Albert și Darnaputra fură proiectați înăuntru și își reveniră tocmai la timp ca să vadă pijamaua lui Vlig III fluturînd în direcția marelui telescop. Dintr-un salt, evadatul se aruncă pe aparat și, spre stupoarea următorilor, începu să se cațăre, ajutîndu-se cu picioarele desculțe, pe tubul telescopului, înălțat oblic spre cerul înstelat. Cînd Adalina trecu și ea pragul, pijamaua vișinie

ajunsesse tocmai în vîrf, la un metru sub cupola transparentă.

— Coboară de-acolo! porunci Boldur, fără a înceta să se mire de ideea și, mai ales, de performanța savantului astrobiolog.

De sus, Vlig III întoarse spre ei o față de nerecunoscut. Ochii mici, injectați, priveau cu ură pe deasupra unei clăi răvășite; în infirmerie îi crescuse barba de două palme și figura lui de animal hăituit îi sporea aerul floros, încît Adalina nu-și putu reține un țipăt. Savantul cuprinsese cu mîinile și cu picioarele tubul telescopului, aproape de capătul lui înălțat.

— Nu cobor! mîrîi el.

Boldur nu știa ce să mai facă.

— De ce nu cobori? întrebă, ca să mai cîștige timp.

— Cobor, cu o condiție! se răzgîndi Vlig III.

— S-o auzim.

Evadatul întinse o mînă spre Darnaputra, care-l privea de jos, cu capul dat pe spate, cu gura întredeschisă.

— Ala! zise Vlig III. Să fie linșat! Sau cel puțin expulzat de pe navă. Asta-i condiția! Altfel nu mă dau jos.

Involuntar, toți ochii se îndreptară spre Darnaputra. Medicul își ridică brațele într-un gest de neputință, care voia să însemne: „Ei vedeți? Ce v-am spus?! Ce mai poți face cu el?” Boldur privi din nou în sus, spre cel cocoțat sub cupola observatorului astronomic.

— De ce să-l expulzăm? se interesă șeful expediției.

Vlig III gemu și se zbătu în vîrfurile telescopului.

— Mă chinuiel scînci el, fără să-și mai poată reține lacrimile. Mă ține înouiat... Îmi face injecții!... pînă și cu apă distilată...

— Minciună! izbucni de jos Darnaputra. Îți aplic tratamentele care trebuie, fiindcă ești bolnav.

— Nu sînt bolnav, nu sînt bolnav! se zbătu Vlig III, lăcrimînd mai departe; apoi, observînd că lunecase cu vreun metru mai jos, se cățără la loc, în vîrf. Nu sînt bolnav! urlă el, fluturîndu-și barba zburliată. Numai țigănosul ăsta zice că-s bolnav, ca să-și poată face el dambla, să experimenteze pe pielea mea... Ce ți-am făcut eu ție, se tîngui savantul, pe cine ți-am omorît de mă torturezi atîta?

Darnaputra își plesni mîinile, uimit.

— Auziți-l! exclamă el. Ascultați ce-i poate ieși din gură! Eu mă zbat să-i fac analize, să-i găsesc bolile, să-l vindec, iar el afirmă că vreau să-l omor. Zice că-i sănătos! Cum poate fi sănătos cineva care stă cocoțat acolo?

Astronauții clătinară din cap, dîndu-i dreptate.

— Stau aici pentru că nu vreau să mă întorc la infirmerie! vorbi Vlig III, ceva mai liniștit.

— Bine, dar cît timp crezi că poți să stai? întrebă Boldur.

— Cît va fi nevoie, răspunse celălalt.

În sfîrșit, răbdarea lui Boldur cedă. Pentru el era limpede acum că evadatul trebuia capturat cu orice preț și depus acolo unde avea șansele cele mai mari să se însănătoșească. Gestul lui disperat dovedea o depresiune nervoasă gravă, dintre acelea față de care nu trebuie să te arăți prea îngăduitor. Și Boldur nu se arătă. Urmărit cu neliniște de Vlig III, se apropie de afetul telescopului, apucă fără nici o ezitare manetele, smuci de ele, imprimă o mișcare viguroasă roții care dirija deplasarea în plan vertical. Uluît, evadatul constată că tubul telescopului se înclina treptat spre podea, unde ceilalți, înțelegînd manevra lui Boldur, se pregăteau să-l înșface îndată ce distanța avea să le-o permită. Vlig III se tîri înapoi, dîndu-și drumul să alunece pe tubul telescopului, dar mișcarea se dovedi neinspirată, pentru că-l aduse mai aproape de urmăritori și, în cîteva secunde, tras pe podea, se zbătea urlînd în mîinile lor.

— Să nu-l omoriți! țipă Adalina, îngrozită de priveliștea la care era obligată să asiste: o vînzoleală de trupuri rostogolite lingă piedestalul telescopului, într-un efort titanic, însoțit de gemete și gîfîituri.

Pe neașteptate, Vlig III se smulse de sub adversari și sări în picioare, cu bluza de pijama sfîșiată, lăsîndu-și un smoc de barbă între degetele crispate ale lui Darnaputra. În clipa următoare, prizonierul se năpusti pe ușă și dispăru în coridor, lipăind pe pardoseala de plastic cu picioarele lui desculțe.

— După el! comandă Boldur și bărbații, fără a-și mai aranja cît de cît ținuta șifonată, reîncepură urmărirea, de data asta în sens invers. Îl ajunseră pe Vlig III abia la capătul coridorului, după o goană de aproape cincizeci

de metri. Fugarul se opri numai datorită faptului că pista de alergări se sfârșea printr-o ușă blindată, dînd spre compartimentul plin de radiații nocive al celebrului motor ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat, ușă pe care în acel moment nenorocitul se străduia din răspuțeri s-o deschidă.

Îl ajunseră înainte de a-și duce treaba la bun sfîrșit. Epuizat, înțelegînd că toată împotrivirea i-ar fi fost zadarnică, Vlig III se lăsă înhățat și condus la infirmerie, unde medicul îi administră o doză uriașă dintr-un calmant și-l zăvorî în separeul pe care savantul, înainte de-a evada, îl răvășise într-un hal fără de hal.

— Să stai aici, cuminte! îl sfătui Boldur înainte de a se retrage. Trebuie să te însănătoșești!

— Nu vreau! gemu, din pat, gata să adoarmă, savantul astrobiolog. Nu sînt bolnav... Nu vreau să mă însănătoșesc, mormăi el, sub efectul narcoticului, apoi adormi.

Boldur se întoarse spre Darnaputra, care avea o vînătaie splendidă sub ochiul stîng și, în plus, șchiopăta.

— Ai grijă de el, îl sfătui conducătorul expediției.

— În regulă! acceptă Darnaputra, cu un zîmbet abia ascuns; își frămînta mintea, plănuiind să-i mai încarce lui Vlig III fișa cu încă vreo cîteva boli, plus tratamentele respective. Se socotea îndreptățit la răzbunarea aceea, după toate cîte-i făcuse evadatul.

Față de acest incident, întîmplarea la care fusese martoră Adalina, cam în aceeași vreme, pare de mai mică importanță, dacă nu cumva urmările ei se vor vedea mai tîrziu. Tinăra femeie îi pierduse din vedere pe cei angajați în urmărirea lui Vlig III și, îngrijorată de soarta lui Albert, începu să-l caute. La infirmerie îl găsi doar pe Darnaputra, pe cînd își ungea cu o alifie vînătaia studiindu-și-o atent într-o oglindă. Medicul nu știa încotro plecase Albert. Mai liniștită, Adalina se întoarse și luă camerele la rînd, pînă cînd ajunse în fața intrării care conducea în cabina de comandă. Întredeschise ușa, dar nu mai apucă să intre, se opri în prag, contrariată de spectacolul pe care-l surprindea.

Pier Ulm n-o remarcase și, ghemuit pe vine, continua să se ocupe de monstrul fraților Vlig. Căpitanul minuia o vergea terminată cu un fel de lampă verzuie, o purta prin fața ochilor lui Triton Vega-8, iar acesta, fapt straniu,

Încremenise pe picioarele lui rigide și își purta doar capul, la stînga și la dreapta, fixînd cu ochii lui rotunzi luminița din capătul vergelei. Paralizată, Adalina privi micul patruped restructurat în decursul experienței YQ, dar formele lui colțuroase, abia mascate de perii sîrmoși, nu mai aveau nimic din finețea fostului pisoi siamez, încît femeii i se strînse inima, copleșită de un dureros regret. „Ce face asta aici?” se întrebă apoi și, cuprinsă de uimire, își zise că Pier Ulm voia, pesemne, să dresze subiectul. Pe măsură ce căpitanul avansa, împingînd luminița verzuie mai aproape de ochii jivinei metalizate, blana lui Triton Vega-8 începu să scapere mici scînteii, ca încărcată electric. Pe neașteptate, din mustățile micului monstru țîșni o flacără, însoțită de un pocnet sec, iar capătul vergelei se răsu-ci, sfărîmîndu-se.

Adalina țipă, trînti ușa, fugi pe coridor și se ascunse în prima oabină care-i ieși înainte. Rămase acolo pînă cînd se incredință că nu era urmărită. Dar imaginea monstrului în care fusese transformat Pufuleț o urmări multă vreme după aceea, înfiorîndu-i pielea de cîte ori și-o amintea.

A treia și ultima întîmplare dintr-o zi îndeajuns de agitată îl avu drept erou pe Gregor, care, în bibliotecă, retras în liniștea solemnă a cărților, făcea eforturi să-și umple golurile din cultura generală. Lipsit de ajutorul bibliotecarei (de cînd se pusese sub protecția lui Albert, Adalina aproape că uitase de slujba care îi fusese incredințată pe navă; cu atît mai mult nu și-ar fi reamintit-o cînd era vorba să-l servească pe astronom), Gregor scotocea singur prin rafturi, răsfoia, spicuia, uneori se adîncea chiar în lectură, acolo, sus, cocoțat pe scară. Din cînd în cînd, praful depus pe tomuri și vînturat acum, pentru întîia oară, de un nepoftit îl făcea să strănute. Dar astronomul, scufundat în uitare — uitare de sine, de ceilalți, de tot ce există — constată după un timp că se simțea bine acolo și continuă să cerceteze cu rîvnă rafturile, regretînd că nu descoperise mai din vreme plăcerea acestei ocupații.

• Spre seară, Gregor dădu peste un cilindru de aluminiu care conținea un teanc de foițe cu semne mărunte, înscrise îngrijit. Materialul părea mai rezistent decît hîrtia, nu însă de calitatea plastioului, pentru că o parte din file erau atacate de o ciupercă de culoare brun-deschis și fundul ci-

lindrului se umpluse de praful fin în care se transforma-
seră porțiunile complet deteriorate.

Gregor întinse pe o măsută paginile manuscrisului, așa cum erau, întregi sau înjumătățite. Le privi emoționat, le studie, încercă să găsească o metodă utilă pentru descifrare. Simțea că se află la un pas de o mare descoperire și regreta că n-o putea, totuși, duce la capăt de unul singur. Scrisul nu semăna cu nimic din ceea ce cunoștea el, nici măcar cu semnele folosite în limbile moarte; o mulțime de liniuțe scurte întrerupeau, căzînd sub diferite unghiuri, un lung fir orizontal, ondulat. În cele din urmă, astronomul hotărî să renunțe la o ambiție care i-ar fi depășit puterile și să ceară aprobarea de a analiza textul cu ajutorul mașinii electronice de calcul.

21

,

La data cînd găsea manuscrisul marțian, document care, așa cum avea să se dovedească ulterior, era de o inestimabilă valoare, la data aceea Gregor nu putea să bănuiască importanța reală a întîmplătoarei lui descoperiri și nici măcar faptul că acesta, manuscrisul, avea să aducă pentru o vreme colectivul sub același acoperiș, după serioasele divergențe care se manifestaseră în sinul lui. Firește, asta nu însemna că toate conflictele se aplanaseră. Cu atît mai mult nu însemna că ar fi dispărut brusc sentimentele sau resentimentele nutrite de argonauți unul pentru altul. Dar interesul stîrnit de existența manuscrisului era de netăgăduit, încît pînă și Vlig III, mai liniștit acum, putea fi suspectat de o oarecare curiozitate în raport cu soarta documentului; deși, atunci cînd medicul îi comunicase vestea, savantul astrobiolog afirmase că-l doare undeva de marțieni și de toate rămășițele lor. Vlig III ședea în vîrfurile patului și citea o revistă, veche de vreo cincisprezece ani; îl interesa în mod deosebit programul anunțat de televiziune pentru ziua aceea de luni 26 septembrie.

ca și cum s-ar fi pus cu adevărat problema alegerii unei emisiuni. Darnaputra nu se descurajă, își lăasă pacientul în pace, fără a uita însă să-l țină la curent cu tot ce apărea nou în chestiunea manuscrisului marțian.

Cu nesperată ușurință, Gregor obținuse de la conducătorul expediției dreptul de a folosi calculatorul de bord. Nu aparatul anemic din bibliotecă, ci pe acela care deservea cabina de comandă și, în general, toate circuitele navei, inclusiv pilotul automat. De la prima privire aruncată asupra filelor mușegăite, Boldur apreciasse că propunerea astronomului merita toată atenția, dar dintr-un alt punct de vedere decât cel luat în seamă de Gregor. Intuise că, introducând în viața navei manuscrisul necunoscut, atrăgând asupra lui atenția astronautilor, i-ar fi reținut pe orbita mai stabilă a unui echilibru colectiv, altfel mereu amenințat cu destrămarea.

— Gregor, băiatule, dă-i bătaie! Ai totul la dispoziție! spusese Boldur, bătându-l amical pe umăr, iar când astronomul își exprimase îndoiala în colaborarea lui Vlig II, conducătorul expediției îi promise tot sprijinul său.

Așa se face că, în ciuda neîncrederii lui Gregor, matematicianul acceptă totuși să cerceteze manuscrisul și să pregătească textul pentru calculator. Și (culmea!) făcu totul atât de bine, încît îi uimi pe toți ceilalți, cu excepția lui Vlig I, singurul care nu se lăasă impresionat. Nici măcar atunci cînd mașina, în loc să explodeze, continuă să rumege în tihnă informațiile prelucrate de Vlig II, ilustrul astrofizician nu acceptă să creadă că fratele său ar fi putut face o treabă bună.

— Așteptați! îi sfătuia el pe martorii experienței. Așteptați pînă la capăt și-o să mai vorbim noi atunci!

— Și dacă, pînă la urmă, ajungem la un rezultat corect? se interesă Gregor, înciudat pe atita rea-credință.

— Întimplarea poate face multe, susținu Vlig I, fără să dezarmeze însă. Dintr-un cap stricat și un computer bun nu poate ieși nimic demn de luat în seamă. Dar dintr-un cap stricat și un computer dereglat ar putea ieși cu o probabilitate de unu la nu știu cîte milioane, rezultatul care trebuie...

Matematicianul nu era de față, fapt care explică de ce Darnaputra nu primi chiar atunci un nou pacient, internat în stare gravă la infirmerie.

Curind apărură primele rezultate, întru totul surprinzătoare. Calculatorul electronic stabilea originea de netăgăduit a manuscrisului marțian.

— V-am spus eu? Așa ceva nu se poate! rînji Vlig I. Nimeni nu-l luă însă în seamă.

— Extraordinar! exclamă Boldur. Asta schimbă întru-cîtva ceea ce știam noi despre marțieni, nu-i așa? Dacă nu mă înșel, s-au găsit numeroase vestigii arheologice pe planeta aceea, suficiente ca să reconstitui, în linii mari, o civilizație, dar nici un document scris.

— Așa e, confirmă Albert. Hîrtoagele astea, dacă reușim să le descifrăm, au să facă mult zgomot la întoarcerea noastră pe Pămînt.

— Să mai spună cineva că marțienii erau analfabeți! reveni Boldur, apoi dădu instrucțiunile necesare urgentării operației migăloase pe care o efectua computerul.

Primele cuvinte traduse din marțiană, așteptate cu nerăbdare de întreg echipajul, fură acestea:

... și acum se-mi dai voiă, iubite ...

Astronauții se priviră cu nedumerire. Cuvintele cu aspect arhaic îi uimeau, ca și cum s-ar fi așteptat la altceva, ca și cum vreunul dintre ei s-ar fi așteptat măcar la ceva anume!

Pentru ca interesul astronauților să nu se anemieze pe parcurs, ci, dimpotrivă, să crească neînterupt, Boldur luă hotărîrea să le interzică accesul în preajma calculatorului, cu excepția lui Gregor, în calitate de descoperitor al manuscrisului marțian, și a lui Pier Ulm. Acesta, însă, fără să refuze direct, ocoli o vreme cabina de comandă, se refugie într-unul din laboratoare, urmat cu supunere de către subiectul Triton Vega-8.

— Ce mai e nou? îl întrebau colegii de zbor pe Gregor, cînd îl întîlneau pe coridor, iar el înțelegea după expresia lor că fiecare era, în felul său, ros de curiozitate. Pînă și Adalina îl privea cu mai multă bunăvoință, fără a îndrăz-

ni totuși să intre în vorbă, poate și din cauză că începuse să se simtă vinovată față de el.

Astronomul se mulțumea să zîmbească enigmatic și, ajuns lângă tăblița care apăruse pe unul din pereții coridorului, lua o bucată de cretă și scria: astăzi (data) computerul a tradus paginile 12 a, 13 și 105, sau: astăzi prelucrează paginile 29—33. Apoi pleca plin de importanță, revenind în sala de comandă și lăsându-i pe ceilalți să se zgîiască la rîndurile sorise pe tablă, frămîntați de diverse presupuneri, care de care mai lipsite de temeii.

Într-o dimineată, Darnaputra intră în salonașul bolnavului cu un surîs larg întipărit pe fața-i tuciumie.

— S-a hotărît! anunță el, clipind din ochisorii strălucitori. Au convocat consiliul argonautic.

Cocoțat în vîrfurile patului, Vlig III mîncea preocupat, cu poftă, orez fiert în lapte și lingura lui făcea *cling, cling!* prin farfurie.

— A murit cineva? se interesă el, după ce-și termină orezul și puse farfuria deoparte.

Medicul rămase desoumpănit.

— N-a murit nimeni! răspunse el, revoltat de faptul că un membru al echipajului putea pune o astfel de întrebare.

— Păcat!

Vlig III se întinse și își trase cearșaful pînă sub bărbie, mai bine zis sub barba castanie, ceva mai îngrijită acum, că fusese țesălată nu prea demult cu pieptenele. Darnaputra se gîndi să-l pedepsească și, întii, căută din ochi termometrul, pe cel care nu cobora niciodată sub 38 de grade și trei linii. Apoi renunță și se apropie de patul bolnavului, de data asta animat de intenții mai omenești.

— Te simți mai bine? întrebă.

Vlig III mîrîi ceva nedeslușit și se întoarse cu fața la perete.

— Încă nu poți umbla, aprecie Darnaputra, dar au să vină să-ți instaleze aici un minivizor legat, prin circuitul intern, cu sala de comandă.

Astrobiologul tresări, întoarse spre medic o privire pe jumătate mirată, pe jumătate speriată. Întrebă:

— Ce nevoie am eu de un minivizor?

— Ca să participi la lucrările consiliului.

— Mă doare-n cot de lucrările consiliului! declară savantul astrofizician. N-au decit să discute și fără mine.

— Cum, zise Darnaputra, nu ești curios să afli conținutul manuscrisului?

Vlig III scui pă într-o parte, disprețuitor, dar nu protestă atunci când Albert aduse minivizorul și i-l așază pe pat, la picioare.

— Să nu dai cu picioarele, că-l spargi! îl preveni poetul în glumă.

Exceptindu-l pe Vlig III, care rămase la infirmerie, se adunară ou toții în cabina de comandă a navei. În gesturile, în privirile unora se simțea o oarecare emoție, sporită de așteptare. Până și Gregor era emoționat, deși el cunoștea conținutul documentului marțian, sau tocmai de aceea. Părea că nu-și mai găsea locul. Stătea cu un ochi atințit spre Boldur, care se așezase pe scaunul pilotului, iar ou celălalt studia neliniștit sala, urmărindu-i nerăbdător pe cei care apăreau unul câte unul.

— Ei, am așteptat destul, nu-i așa? zise Boldur, zîmbind, apoi se întoarse spre astronom și-i făcu cu ochiul, în așa fel încît semnul să fie observat de toți. Colegul nostru Gregor și-a terminat lucrul la computer și are de gînd să ne înfățișeze rezultatele eforturilor sale. Vă propun să-l ascultați cu atenție și, dacă e ceva neclar, să-l întrebați. M-a asigurat că o să vă răspundă cu plăcere.

Gregor încuviință. Se ridică în picioare și, parcă tot mai emoționat, aruncă o privire peste ascultători, de la colțul în care se vîrșe Vlig II și pînă lîngă tabloul de bord, de care se sprijinea Albert, înfipt în podele cu picioarele lui lungi, puse unul peste altul.

— După cum ați auzit, încep eu, textul a fost descifrat. N-o să vă spun prea multe înainte de a vi-l citi. Vă reamintesc doar că acest document stă mărturie, alături de atitea alte probe materiale, pentru înalta civilizație dezvoltată pe Marte cu mult timp înainte ca viața superior organizată să-și fi început cursa pe propria noastră planetă.

— Prin urmare, marțienii cunoșteau totuși scrierea! observă Vlig I, scobindu-se neglijent într-o ureche.

— Evident. Documentul descoperit de mine este cea mai limpede dovadă, răspunse astronomul. O scriere foarte

originală, șerpuită, cu semne care își schimbă înțelesul în funcție de unghiul sub care liniuțele secundare intersectează linia de bază.

— Interesant! aprecie Darnaputra.

— Înainte de a citi documentul, trebuie să vă mai spun că unele pagini lipsesc, ba chiar pe aceeași pagină există discontinuități, din cauza unei afurisite de ciuperci terestre, care a găsit foarte pe placul ei scriitura marțiană și, mai ales, materialul pe care a fost așternută. Dar, zise Gregor, precizez că, în ciuda acestor lipsuri prezentate de document, am putut stabili numeroase elemente care ne permit să afirmăm cu certitudine că avem de-a face cu...

— Mai scurtează-o, nu te întinde! ceru poetul abisalist.

— Avem de-a face cu un manuscris, rămas de la un bătrîn înțelept de origine marțiană, redactat sub formă de scrisoare filozofică și adresat, după toate probabilitățile, unui alt bătrîn înțelept, tot de origine marțiană.

— Mersi! se strîmbă Vlig III pe ecranul care-i aducea fața aproape, tocmai din infirmerie. Parcă ar mai fi avut cui, altouiva, în vremurile acelea...

Gregor aruncă o privire surprinsă spre ecran. Apoi își ridică sub nas foile pe care le tot frământase în mâini și, după ce mai făcu precizarea că, în principal, manuscrisul conținea o foarte interesantă cosmogonie, începu lectura textului tradus:

Și acum se-mi dai voiă, iubite, ca satisfăcînd unei gîdilitoare plăceri private, ce mereu mă ispitesce, se-ți prezînt o nouă istoriă a creațiunei, așa precum mi-o am ticluit eu cu ajutorul sciințelor biet cîte mi-am putut acapara pînă în moment...

Din mai multe piepturi izbuoniră exclamații.

— Ce-i asta? întrebă Albert surprins.

— Asta-i textul, asigură astronomul. Așa l-a tradus computerul. Și, la urma urmei, de ce vă mirați? Ce, aveți impresia că marțiana, limbă moartă cu mult înainte ca omul să fi apărut pe Pămînt, are atîtea asemănări cu a noastră încît traducerea să fie posibilă într-un limbaj cursiv și modern?

— Asta așa-i! observă Boldur. Zi-i mai departe.

Din colțul său, Vlig II, matematicianul, ridică mina.

— Eu n-am înțeles cum vine chestia aia ou „satisfăcînd unei gîdilitoare plăceri private“, zise el.

— Pe naiba! exclamă Boldur. Dacă o iei și dumneata așa, fără un pic de imaginație...

— Cu sau fără, se încăpățîină matematicianul, dar eu pretind să mi se explice expresia. Parcă așa ne-a fost vorba la început, să punem întrebări.

Conducătorul expediției ridică din umeri și se întoarce, întrebător, spre Gregor. Astronomul se încruntă în căutarea sensului exact, își mușcă buza de jos, apoi găsi că era mai cu folos să ceară ajutorul lui Albert, declarîndu-l pe poet cel mai calificat să întreprindă o analiză lingvistică și stilistică a frazei marțiene. Măgulit, Albert înjgheba un răspuns perifrastic cu care, spre surprinderea tuturor, matematicianul se declară mulțumit, așa că Gregor putu să citească mai departe.

— La început era Lulemdeu...

— Ha! exclamă din ecran astrobiologul. Cine era Lulemdeu?

— Taci și ascultă! se enervă Gregor. Cum vrei să știi, dacă nu mă lași să citesc textul pînă la capăt? Și reluă:

La început era Lulemdeu, adică forța creatrice primordială. Puterea aceasta rezida în materie, adică într-un ether luminos și rotitor, ce cuprindea în sine toate elementele necesare la procreațiune.

— Tare, nu-i așa? întrebă Boldur, aplecîndu-se înainte, peste spătarul scaunului, ca să le transmită și celorlalți ceva din entuziasmul său. Nu-i prost bătrînul marțian. nu-i prost deloc... Dar mai bine să-l ascultăm, să vedem tot ce-i poate mintea.

Și-i făcu un semn încurajator astronomului.

În urma rotirii, materia de lumină au luat formă de glob, care condensându-se din ce în ce mai mult s-au aprins: iată Soarele-Mare. Însă soarele mare, continuînd a se condensă, celeritatea rotațiunei sale a crescut atît de mult, încît bucăți mari s-au rupt dintrînsul, fiind aruncate departe în spațiul ramas acum gol și rece... Aici lipsește, anunță Gregor, apoi urmă: ... ci ele, respinse de o parte și atrase de alta, au trebuit să iee forma de glob și se rotească în jurul propriei axe, precum și în

jurul soarelui tată, din carele s-a născut. Eată: cîte bucăți aruncate, atîția sori noi.

Gregor făcu o pauză de efect, își ridică ochii de pe file și așteptă.

— Ia te uită, ia te uită! exclamă astrofizicianul. Să nu-ți vină să crezi... Cunoșteau și ei ipoteza nașterii Universului dintr-un imens nor de materie, luminos!

— O să ne schimbăm substanțial părerile despre ei, observă Boldur. Dacă nu mă înșel, pînă astăzi se credea despre marțieni că n-ar fi fost în stare să producă decît o civilizație pur tehnică. Ruinele cercetate de archeologi conțineau suficiente dovezi în acest sens. Știu că, de cîte ori venea vorba de problema culturii spirituale a vecinilor noștri planetari, savanții se împotriveau cu toată energia unei asemenea idei, considerînd-o pură speculație.

— Nici nu-i de mirare, din moment ce nici o altă înregistrare de-a lor nu s-a mai păstrat! aprecie Gregor, plin de mîndrie.

— Apropo, zise Albert, privindu-l pe matematician. Parcă dumneata ți-ai făcut studiile pe planeta Marte...

Vlig II protestă energic.

— Nu eu, tinere, nu eu! Studiile mele au fost studii serioase. Uite, ăla de colo, dacă chiar vrei să știi, discută cu el!

Și arată spre ecran, unde mutra bărboasă a lui Vlig III își reliefa trăsăturile ușor obosite.

— Da, am făcut niște studii acolo! recunosc savantul astrobiolog. Dar m-am ocupat de moluște, nicidecum de stafiile marțienilor, sau de alte prostii.

— Aha! zise poetul, iar Gregor citi mai departe:

— Cîți vor fi fost? Nu știm...

Boldur ridică mina, întrerupîndu-l.

— Stai, nu așa! Citește cum scrie.

Astronomul reluă: *Cîți vor fi fost? Nu scim! Atîta scim cu siguranță, că Soarele-Mare nu au avut numai un fiu unul născut, dincontră, o mulțime de sori sunt bine-cunoscuți sciențelor. Printre aceștia se găsește și dulcele nostru soare... așa că nu ne rămîne alta decît se ni resignăm în credința că el este numai unul dintre fiii Soarelui-Mare.*

— Corect! stabili Vlig I. Soarele, ca dealtfel și celelalte stele ale Galaxiei, derivă din acel imens nucleu explodat, despre care văd, cu surprindere, că înțeleptul marțian avea știință.

— Știință! îl îndreptă Adalina, zîbind. Am impresia că începem să ne contaminăm de stilul documentului.

Ni resignăm de silă ca de voc bună, dar avem satisfacția se putem constata că creațiunea nu s-au firșit aici. Nu! Pentru că densimea marilor sori crescînd într-una, celeritatea rotațiunei lor luînd proporțiuni amețitoare, de nou s-au frînt dintrînșii bucăți mai mari, mai mici, aruncate în golul nemărgenit. Eacă: planetele și printre ele iubitul nostru Marțiu.

— Prin urmare, e limpede că-i vorba de Marte! aprecie Gregor.

— Ba nu-i limpede deloc, zise Vlig I. Vă rog să mă scuzați că, pentru o clipă, m-am lăsat furat de conținutul filelor pe care ni le citește simpaticul nostru Gregor. Uitasem că-i vorba de un așa-zis document indescifrabil, prelucrat de un așa-zis ilustru matematician, aici de față. Părerea mea o știți, nu fac decît să o reafirm: n-am nici o certitudine că textul original a fost interpretat corect și că istorioara pe care o ascultăm noi acum nu-i altceva decît o mistificare.

— Te rog! Te rog! interveni Boldur, indignat.

Lucru de mirare, Vlig II rămase pe scaunul lui, nemișcat, privindu-și doar cu un total dispreț fratele.

— Mă rog, cedă acesta. Eu n-am spus decît ce cred. N-am spus decît că e foarte posibil ca semnul din manuscris care s-a crezut că reprezintă numele planetei Marte să fie cu totul altceva; să denumească, de pildă, o planetă oarecare a stelei Delta Cefeu. Să nu-mi spuneți mie că un computer, oricît de obiectiv, nu poate fi influențat în așa fel încît să ne dea datele pe care noi le dorim de la el! Și care nu întotdeauna sînt cele adevărate.

Discuția începută de astrofizician amenința să abată atenția argonauților de la esența documentului, așa că Boldur interveni prompt și, provocînd o consultare rapidă a tuturor celor prezenți, îi obligă să-și exprime deschis părerea. Exceptîndu-l pe Vlig I, toții fură de părere că în manuscris se vorbea despre planeta Marte și nu des-

pre altă planetă. Până și Pier Ulm monmăi un „mda“ cînd fu întrebat dacă e de acord cu această ipoteză.

— Mă rog, eu n-am spus nimic, se înmuie astrofizicianul. Dacă voi vreți așa, fie și așa. Eu n-am spus nimic.

Și se retrase în colțul lui, urmărit de privirea victorioasă a fratelui său, ilustrul matematician.

Însă planetele — continuă Gregor lectura — *dorind cu tot denadinsul să aibă și ele parte la creațiune, au dat naștere unor blânde fice, lunelor, pe care le țin pecăt se poate aproape de dânsule, cum țin maicile pre ficele lor.*

Albert fluieră admirativ. După zîmbetul care flutura pe figura sa nu puteai însă să-ți dai seama imediat dacă atitudinea lui în cazul dat era întru totul ironică, ori numai pe jumătate.

În chipul acesta s-a dezvoltat o imensă lume de corpuri vecinic rotitoare, vecinic productive, vecinic schimbătoare. În fugă mare rotesc lunele în jurul planetelor, planetele în jurul soriilor și cu toții împreună în jurul Soarelui Mare, din carele au ieșit. Eată sistemul întregului Univers! Toți și toate rotesc pururea în aceeași direcțiune în jurul acestui Tată-mare, el singur rotește numai în jurul propriei axe. Singur el și feșiorii sei prim-născuți sunt masculini, toate celelalte (planetele, lunele) sunt feminine. Bărbații sori vecinic fructifică planetele lor. Eată un secret dintre minunatele secrete ale procreațiunii în natură! Toate aceste corpuri ale Universului rămânînd supuse unei vecinice schimbări de forme, creiază mai departe.

O undă de veselie trecu peste cei prezenți. Tonul fu dat de poetul abisalist, care nu se putu abține să nu exclame un „Olala!“ descreștor de frunți, după care își exprimă convingerea că înțeleptul marțian trebuie să fi fost, el nu avea acum nici o îndoială, vreun obsedat sexual.

— De ce obsedat? De ce neapărat obsedat? se repezi matematicianul. Părerea mea e că filozofia lui include niște elemente, privitoare la progresul formelor, pe care nu trebuie să le luăm *stricto sensu*. Sînt denumite acolo niște principii de evoluție, totuși.

— Cam limitate, observă Darnaputra.

— Limitate, firește, iar întrucîtva eronate! acceptă Vlig II, apoi își aminti de astrofizician și se întoarse într-acolo. Uite, asta pîndește, abia așteaptă să scap din gură ceva,

cît de cît şubred, ca să mă atace. N-am să-ţi dau prilejul, amice! îl preveni el. N-ai decît să-ţi expui tu punctul de vedere asupra cosmogoniei marţianului, că doar tu eşti specialistul în fizica astrală!

Vlig II accentuase dispreţuitor „specialistul“, iar faptul că Vlig I se pregătise să-i demoleze eventualele păreri era cît se poate de adevărat. Se văzu asta din fîsticeala cu care, surprins, astrofizicianul se foia pe scaunul său. Totuşi, Vlig I reuşi să parезe la timp ofensiva fratelui său.

— Atîta vreme cît nu cunosc textul în întregime, nu mă pronunţ! declară el, răsufîind uşurat.

— Just! aprecie Boldur. Să ascultăm mai departe.

Simţînd din nou atenţia celorlalţi îndreptată spre el, astronomul îşi netezi cu dosul palmei filele şi citi. Marţianul zicea:

Se stîng corpurile de foc, dar numai pentruca să dea viaţă altor existenţe, fiinţelor vii, cărora nu le priesce focul. Se stîng, am spune, cele ceresci, dar numai pentruca să dea viaţă celor pămîntesci. Aşa s-au recit la templul seu Marţiu, dulcele şi amărul nostru pemânt. Fost'a norocul au nenorocul nostru? Nu scim! Atîta e cert, că de nu s-ar fi recit, noi nu am fi trăit...

— Bravo! exclamă din ecran savantul astrobiolog; însă, cînd toate privirile se întoarseră spre el, aşteptîndu-i comentariul, renunţă şi se mulţumi să se învelească mai bine în cearşaf.

— Hm! zise Boldur. Marţianul are aici dreptate. Într-un fel a fost un noroc, într-altul a fost curat ghinion pentru ei, dovadă că la ora asta nu mai există picior de marţian în sistemul solar. Cine ştie pe unde s-au refugiat, după răcirea planetei, cu tot optimismul existenţial pe care-l arată asta aici, cînd se face că habar n-are ce destin îi aşteaptă neamul...

Gregor îl întrerupse, nemulţumit.

— Să nu anticipăm! propuse el. N-am ajuns încă decît la fenomenul apariţiei vieţii.

— Ai dreptate, încuviinţă Boldur.

Iubitul nostru Marţiu s-a stîns la suprafaţă — citi astronomul. Fumegă din greu, dar nu mai ardeă. Pe urmă a încetat şi de a fumega. Aburea numai cum aburesce şi azi ori decîte ori soarele cată să-i încălzească scoarţa rece.

Aburii au devenit atmosferici, iar atmosfera, mamă a tot ce viează pe acest pământ. Razele soarelui au fructificat materia mai înainte sterilă, acum însă prin influința atmosferei făcută capabilă de reproducțiune; și astfel s-a dat drum liber unei imense dezvoltări de varietăți viețuitoare, a căror cunună suntem noi înșine.

— Și acum, zise Gregor, fiți atenți, cei care îl suspectați pe înțeleptul marțian de prea mult optimism!

Planeta Marțiu recesce din zi în zi și după ani milioane-și va pierde toată căldura. O, jale! atunci va fi sfârșitul, pentru că fără căldură nu mai e posibilă viață. Când Marțiu va fi ajuns la catastrofa finală și inevitabilă, căreia-i zicem moarte, atunci vom muri și noi de tot („Ca să vezi!“ exclamă Albert, dar astronomul nu-i dădu răgazul să intervină), neavînd altă mîngiere decît aceea că nu vom simți și nu vom vedea nimic din toată această nefericită catastrofă. Nu vom vedea și nu vom simți nimic, pentru că moartea măicuței noastre nu va fi instantanee, ci cu milioane de ani înainte pregătită. („Auzi! Auzi! Zice bine marțianul!“ porniră din mai multe direcții încuviințări.) Cu milioane de ani înainte va fi încetat ori-ce viață, iar noi vom fi atunci cenușă, care nu prețuiește nimic...

Adalina lăcrimă. Gregor îi auzi suspinul și, oprit din lectură, privi în direcția ei. Ghemuită pe scaun, cu batista în colțul ochiului drept, femeia îi părea fascinantă în atitudinea aceea compătimitoare și astronomul regretă că obiectul emoției ei nu era el însuși, ci un marțian oarecare, pierdut în negura mileniilor.

— Iar acum, anunță Gregor, un fragment pentru cei care-l suspectează pe filozoful marțian de pesimism excesiv.

Marțiu însuși nu se va sfîrși nici în urma recirei totale, ci el din contră se va aventura la o nouă viață. Pe patul de moarte va chema la sinul seu pe fice-le sale satelite și aceste fice, de mult văduvite și lipsite de căldură și viață, se vor arunca cu mare dor în brațele lui. Imbrățeșarea va fi atât de vehementă, încât se vor aprinde și contopi într-un singur glob de foc, cum fusese odinioară. Și noul glob va roti mai departe în jurul soarelui ce-l creiase la timpul seu. Și în urma rotirii, condensându-se din ce în ce mai

mult, de nou va arunca din sine una sau mai multe lune. Apoi de nou va reci la suprafață, de nou va deveni atmosferic, de nou va produce ființe vii și marțieni noi. Fi-vom și noi printre acești marțieni? Noi nu, dar vor fi alții asemenea nouă. Iată: marțianul muritor ca individ, nemuritor ca product al naturei!

— Ia să mă mai sălbească! răbufni din difuzor glasul iritat al lui Vlig III.

Savantul astrobiolog se infuriase și, de ciudă, azvîrlise cu o pernă din patul său izolat în infirmerie, lucru văzut destul de limpede pe ecran.

— Ce te nemulțumește? întrebă în microfon Boldur.

— Chestia asta spiritistă cu moartea și învierea planetelor. Voi nu aveți impresia că ăla, așa-zisul filozof marțian, o cam ia razna?

— Vrei să spui că a cam luat-o razna! corectă Albert. Nu uita că insul a produs ougetări pe vremea cînd noi, pe Pămînt, cercetam nămolurile carboniferului, suportînd cu eroism stadiul de batracieni.

— Sau cu multă vreme mai înainte! interveni Gregor.

— Și ce-a cîștigat din asta? întrebă astrobiologul, provocator. La ora cînd îi citim fantasmagoriile, noi sîntem vii, iar pe el îl suflă vînturile înghețate prin Calea Lactee. Asta-i avantajul de a intra în viață ceva mai tîrziu decît alții!

— Nu văd aici nici un avantaj, zise Albert și, renunțînd la sprijinirea tabloului de bord, își trase un scaun mai aproape de Adalina, fapt care-l indispușe întrucitva pe astronom.

Din infirmeria lui, Vlig III nu se dădu bătut.

— Totuși, să nu-mi spuneți voi mie că povestea îmbrățișării lui Marte cu cei doi sateliți ai lui, din care se va naște cîcă o nouă lume vie, trebuie s-o iau în serios!

Și-l invită pe astrofizician să lămurească el lucrurile. Dar Vlig I refuză, amintindu-le că promisese să nu-și exprime părerea înainte de a cunoaște întreg conținutul documentului.

— Exact! se regăsi Gregor. Vă citesc mai departe, pentru că jocul acesta între speranță și deznădejde încă n-a luat sfîrșit, o să vă convingeți imediat, din cele ce urmează.

După alte miriade de ani însuși sôrele se va stinge la suprafață, apoi pe-ncetul, și în internul seu. Atunci nu va mai putea nutri și fructifica cu razele sale planetăle. Nu va urma nici atuncia sfârșitul, pentrucă îmbetrânitul Sôre va chema pe ficele sale, planetele, întru ajutor. („Iar povestea cu îmbrățeșarea!“ se agită Vlig III pe ecran, exasperat.) Nu pe toate deodată, ci una câte una în intervale de ani miriade și în ordinea inversă de cum le măritase prin vastul Univers. Va chema mai întâi pe ficea cea mai tineră, planeta Mercur. Aceasta se va repezi cu mare dor la sinul tatălui seu. („Ce v-am spus eu? comentă Albert. Marțianul vostru animist e un ins absolut admirabil!“) Puternica îmbrățeșare 'i va aprinde și contopi într-un nou glob de foc, ori Universul va avea un nou sôre pe mulți și mulți ani înainte. Câte planete, atâtea vehemente îmbrățeșări, de atâtea ori mîndrul soare, consumînd toate ficele sale, va îmbetrîni și va renasce la o nouă viață!

Vlig I nu mai putu răbda.

— Ah! izbucni el, ridicîndu-se furios pe de scaun. Nu-mi pică mie în mină marțianul ăsta imbecil, să-i spun vreo două... Ce l-aș mai face de rîs într-un congres științific, ar merita-o din plin, ca răsplată pentru bazaconiile pe care ni le servește pe marginea unui pretins sistem cosmogonic! Zice că-i evoluționist, dar ce fel de evoluționist? Rușine! Așa ceva-i de nepermis. Să-ți bați joc de marile probleme ale astrofizicii, să vezi în toate fenomenele cosmice o dezgustătoare conjuncție sexuală între niște puteri elementare, să antropomorfizezi sau, mai exact, să marțianizezi în halul ăsta incalificabil nobila substanță care alcătuiește lumile, care compune astrele și se transformă după legi serioase și ferme... Uite, sîntem aici cu toții, îmi cer scuze de la ilustrul meu frate și matematician, căruia i-am subestimat priceperea în ce privește interpretarea manuscrisului. Aoum, însă, îmi recunosc greșeala, pentru că, realmente, o asemenea profanare a astrofizicii numai un marțian putea s-o facă!

— Nu te înfierbînta! îl sfătui Boldur, temperîndu-i elanul, în vreme ce în ochii lui Vlig II sclipi o scînteie de satisfacție, efect al victoriei pe care însuși astrofizi-

cianul i-o recunoștea. Nu te înfierbînta, reveni Boldur, că mai avem de ascultat o parte.

— Nu mai ascult nimic! strigă Vlig I, dar vociferările nemulțumite ale celorlalți îl constrînseră în cele din urmă să se așeze și să se calmeze.

Jenat, Gregor le aduse la cunoștință că nu mai aveau de așteptat prea mult. El, unul, își cerea scuze, dacă se răpise cumva în mod abuziv din timpul atît de prețios al astronautilor. În orice caz, importanța descoperirii rămînea totuși covîrșitoare, spuse el; primul manusoris marțian cunoscut și descifrat merita oboseala și așa mai departe. Din păcate, tocmai de aici înainte se deteriorase și lipsea o bună parte din text, așa că fragmentul pe care intenționa să-l mai citească, dealtfel ultimul inteligibil, părea să fi făcut parte din finalul documentului, completînd probabil un capitol referitor la evoluția vieții pe planeta Marte. Textul păstrat era:

... marțianul de azi, carele este cea mai perfectă dintre ființe, marțianul acesta este infinit mai perfect decît marțianul-mămuie al cărui schelet 'l găsim în fossile și cu dezvoltarea la care a pûut ajunge în zece mii de ani mai perfect decît myticul Anadam. Dar marțianul acesta nu va stă pe loc, ci va continuă a se dezvolta pînă la acea graniță de extremă maturitate, la care odată ajuns va da o nouă specie de marțieni, la tot cazul superioară celei de azi. Timpul acela va fi fără îndoială foarte departe. Un lucru însă e cert: deja marțienii unui viitor apropiat fi-vor neasemănat mai perfecți, mai puternici și mai frumoși decît noi cei de astăzi. Vor fi atunci mii și mii de femele ca Miss Univers și pe strade vor mătura marțieni avînd aceeași aprofunziune în sciință și aceeași forță în cugetațiune, cum o aveă un Khandt, un Gootte, un Sekk Șpyr ...

Albert căscă și, ca să-și învingă plictisul, se răsuci spre Adalina, care înțepenise pe scaun, ou privirile pierdute undeva, printre cadranele tabloului de bord.

— La ce te gîndesci? întrebă poetul.

— Nu știu, răspunse Adalina, tresărind. Ascult ce ne povestesc Gregor. Tu ce crezi, fost-a cum adevărește marțianul?

— Ce să fie? nu pricepu Albert.

— Cu ficele și fețiorii aceia neasemănat mai perfecți ...

— Aș! exclamă poetul. De unde atâta celeritate în-trânșii? Sau poate cu tot denadinsul vrei să crezi...

Adalina oftă.

— Atunci, zise ea și mai oftă o dată, atunci nu ne mai rămâne alta decât să ni resignăm.

22

Din fericire, strania maladie căreia astronautii ii deveniseră victime nu ținu mult; așa că, odată cu documentul, căzu în uitare și obiceiul de-a vorbi într-un limbaj care, după părerea computerului, era echivalentul marțiane pe Pământ. Din cînd în cînd, mai rar, cite unul se trezea întrebînd sau dînd răspunsuri în acel surprinzător grai extraterestru, dar o conversație serioasă nu se putu închea niciodată, din cauze lesne de priceput. În primul rînd, datorită faptului că nimeni din echipaj nu ajunsese să stăpînească marțiana (sau cel puțin, să-i zicem, modul de exprimare specific marțian) în așa măsură încît să redea coerent nu doar niște simple gînduri omenеști, ci o construcție mentală complexă. Un timp disoutară în jurul problemei: dacă marțiana, în calitatea ei de limbă moartă, ar putea fi resuscitată vreodată și adusă la un asemenea grad de înflorire încît să fie atribuită vreunei populații cosmice în declin, pe cale de a-și pierde deci limba proprie. Răspunsurile, diferit argumentate, unele chiar neargumentate, convergeau spre aceeași concluzie: marțiana a fost și va rămîne limbă moartă, iar documentul care o impusese atenției pămîntenilor putea avea orice altă menire, în afară de aceea de a repune în circulație vorbirea poporului dispărut în nelămuritele împrejurări ale decăderii planetei Marte. Că lucrurile stăteau chiar așa o dovedește rapida abandonare de către echipaj atît a limbii, cît și a documentului marțian, reintrodus în cilindrul său de aluminiu și așezat din nou, tot de mîna lui Gregor, în fundul unui raft de bibliotecă.

Ar mai fi de spus că astronomul îl pusese la loc ferit cu gîndul ascuns de a și-l însuși la întoarcerea navei pe Pămînt, pentru colecția lui particulară de curiozități diverse. Numai că-l dăduse atît de bine, încît uită și el unde-l pusese și, mai tîrziu, răscoli degeaba o jumătate din vasta bibliotecă de bord, că tot nu-l mai găsi. Cu un asemenea prilej, îi căzu însă în mînă, pentru a doua oară, romanul intitulat *Ecranul paragalactic*. Cum odinioară nu apucase să-i citească decît rezumatul, găsi nimerit să reia lectura și, nederanjat de nimeni, îl citi pînă la capăt.

Mai trecu un timp, greu de apreciat în durate terestre, fiindcă astronava zbura într-o deplină nedependență de timpul planetei originare. Era chiar foarte bine așa. La urma urmei, gîndea Boldur, ce folos că devii conștient de dimensiunea reală a decalajului dintre cele două timpuri, al navei și al Pămîntului? Firește, toată lumea știa, nu era nimeni în echipaj care să nu fi reținut că există o nesincronizare, dar era greu de găsit cineva în stare să indice valorile acestui decalaj într-un anume moment al zborului. Și asta din cauză că orologiul indicator al timpului terestru se defectase la puțină vreme după start. Mai ciudat era că orologiul se defectase tocmai atunci cînd nostalgiile după Pămîntul pierdut se înmulțiseră într-un asemenea hal, încît amenințau să umple nava cu un val de tristețe. Deși ar fi tăgăduit cu îndrîjire, Boldur nu era străin de oprirea aparatului. Dar nu avusese încotro. Trebuia să aleagă: sau lasă echipajul să se demoralizeze complet, sau îi rupe ultima legătură cu spațiul terestru, chiar și aceasta firavă, iluzorie, înspăimîntătoare însă prin consecințe, în cazul celor care deveneau conștienți de conținutul ei. Prin urmare, orologiul terestru se opri atunci cînd decalajul față de timpul navei nu luase încă un avînt prea mare, era vorba de numai două sute cincizeci și șapte de ani. Ce se întîmplase după aceea? Cine ar fi putut să spună?! Astronauții mai umblau prin cabina de comandă și, în virtutea obiceiului, priveau ecranul fatal cu un fel de neliniște, cu un fel de teamă. De cînd cifra 257 încremenise acolo, fără nici o perspectivă de creștere în sus sau în jos, lucrurile se mai liniștiseră, pînă și teama dispăru, dovadă că-i mai ușor să suporti o situație dramatică în care n-ai nici un punct de reper, decît

una jalonată de tot felul de indici preciși, care să-ți arate în fiecare clipă dimensiunile catastrofei.

Asta fusese însă demult. Și tot cam de atunci nu se mai interesa nimeni de timpul terestru, decât ca să-l vadă pe colegul întrebând ridicînd din umeri, într-o deplină nedumerire. Din păcate, nu toate inițiativele lui Boldur avuseseră rezultatul excelent al ideii cu orologiul de măsurat timpul terestru. Unele suferiră eșecuri, devenindu-se inoportune, sau tardive, sau anacronice, în ciuda renumelui de bun psiholog de care conducătorul expediției se bucurase cîndva. Aceste experiențe nefericite duseră în cele din urmă la o nouă încordare a relațiilor dintre astronauți, la puțină vreme după povestea cu manuscrisul marțian. E foarte probabil că altfel ar fi decurs lucrurile dacă Boldur nu s-ar fi încăpățînat iarăși să creadă că va reuși să-și dinamizeze micul colectiv, recăzut în lenevoasa-i vegetare din care, cu rezultate diferite, se străduise în mai multe rînduri să-l scoată.

Și nu s-ar putea spune că, în acest sens, Boldur nu dăduse dovadă de inventivitate, că nu aplicase elastic, alterîndu-le în funcție de situație, atît principiul cointeresării, cît și pe cel al constringerii. Manuscrisul marțian, de pildă, fusese un excelent stimulent, dar alte manuscrise nu se mai iviră și e mai mult ca sigur că, și dacă s-ar fi ivit, ele n-ar fi fost în stare să reediteze nici pe departe succesul primului. Astronauții se săturaseră, pesemne, nu reacționau mulțumitor la nici o altă încercare de stimulare a interesului lor spre un obiectiv serios și, din nou, sectoarele încredințate fiecăruia începură să suporte doar prezențe fizice, nicidecum dispuse la o activitate care presupune solicitarea intelectului sau o oarecare risipă a energiei musculare. Mai rău era că nici constringerea nu mai dădu, de la o vreme, roade.

— Ce-și inchipuie asta? se vorbea despre Boldur, cu toată indignarea pe care o puteau stîrni insistențele lui, crescute, în a cere planurile de muncă la semnat. Să ne mai lase în pace! Unde se trezește? Toată lumea înțelege că sîntem în spațiul cosmic, numai el se face că nu? Nici aici să nu mai avem o clipă de liniște? . . .

Și, bineînțeles, aroape nimeni nu se mai prezenta cu planurile la semnat. Mai mulți refuzară deschis, iar alții

căutau de fiecare dată să abată discuția în altă parte. Singur Albert păru mai rezonabil; dar, cînd își aruncă ochii pe foaia cu propunerile lui, șeful expediției simți că i se face negru înaintea ochilor. Poetul își propusese să alcătuiască o odisee a călătoriei spre steaua Beta din Constelația Argonautului, scrisă în limba marțiană și structurată pe bazele unui abisalism teoretic de tip nou, ale cărui principii, doar enunțate, îi produsera lui Boldur amețeală.

— Să vă ia naiba! se înfuria el uneori, singur, în cabina pe care și-o transformase în birou. Ce, e după cum vreți voi, sau după cum cred *eu* că trebuie să fie?! . . .

Dar momentele de revoltă dispăreau repede, înghițite în plictiseala majorității, încît Boldur începu să se teamă că nu va mai putea redresa moralul echipajului, că nu-l va mai putea ține multă vreme în mîini. Atunci avu pentru înfrîna oară conștiința slăbiciunii sale, mai precis atunci cînd, înțelegînd că ar trebui să pedepsească pe cineva în mod exemplar, ca să dea o pildă întregului echipaj, mai înțelese și faptul că nu era în stare. Se simțea incapabil pînă și de vreun discurs fulminant, din cele care altădată, pe Pămînt, îi făcuseră gloria. Pesemne că lunga călătorie interstelară, conviețuirea cu subalternii și atîtea altele își aveau și ele vina aici, în amortirea energiei lui de om cu mari responsabilități, însărcinat să vegheze asupra bunului mers al expediției pe care el însuși, cu aceeași exemplară dăruire, o organizase. De cîte ori încerca să iasă din inerție, împingîndu-și echipajul într-o direcție oarecare, impulsionîndu-l, cu alte cuvinte, simțea crescînd fie indiferența, fie ostilitatea astronautilor. Pînă și sub atitudinea indiferentă părea să se ascundă o ostilitate rece, mută, nu mai puțin gravă însă.

Copleșit parcă de propria lui neputință, dovedită încetul cu încetul, Boldur se văzu la un moment dat foarte dezorientat, încît în singurătatea lui aproape că blestema expediția și-i venea să plîngă.

Dar, la urma urmei, ce știau argonauții de suferințele conducătorului lor? Nu știau nimic, n-aveau de unde să știe! Ei își vedeau înainte de traiul lor comod, începuseră chiar să se și îngrășe. Haina stătea pe burtica lui Vlig II atît de întinsă, încît părea gata-gata să crape la cu-

sături. Pînă și Adalina rotunji puțină gușă sub bărbie, se mai împlini în șolduri și, dacă lucrurile mai mergeau multă vreme așa, era foarte probabil să-și piardă în curînd talia. Faptul începu s-o îngrijoreze serios, fiindcă odată cu talia își pierdea în mod precis și rochiile, potrivite după silueta zveltei fete care, odinioară, smulgea ropote de aplauze la fiecare apariție pe scena culturală a Combinatului de lapte praf.

— Așa, așa! mormăia Boldur, nemulțumit, cînd își înțilnea echipajul zăcînd fără ocupație prin cabinele navei. Îngrășați-vă, pînă o să plesniți! Ce vă pasă! Să vă meargă vouă bine, s-aveți ce mîncă... În rest, ce să zic! Simțul datoriei să rămînă pentru alții!...

Acei alții erau, bineînțeles, el. Boldur se convinsese uoum că nici pe căpitan nu se putea baza. Chiar dacă fleurul său îi spunea că Pier Ulm nu trebuia băgat în aceeași oală cu ceilalți, devenise limpede că nu-i oferea nici un sprijin în încercările lui, din ce în ce mai infructuoase, de a instaura o disciplină de muncă pe navă. Conducătorul expediției constată, la început cu surprindere, apoi cu o enervare mereu sporită, că acela care trebuia să-i fie primul său ajutor se eschiva de fiecare dată de la orice i-ar fi cerut: sfat, sprijin moral, exemplu personal de disciplină, orice.

— N-am timp, răspundea Pier Ulm, acrit. Am altă treabă. Vorbește cu băieții.

Și, într-adevăr, se ocupa cu toată energia de antrenarea lui Triton Vega-8, ambiționîndu-se să facă din el ceva ce nimeni nu știa și, dealtfel, nu interesa pe nimeni, cu excepția lui Boldur; dar și în cazul acestuia interesul se stîrniise mai mult din cauza atitudinii refractare a căpitanului decît dintr-o reală curiozitate.

— Ce tot faci cu motanul ăla redimensionat? întreba el cu ciudă, ezitînd totuși să-l tragă pe Pier Ulm la răspundere fără menajamente, așa cum s-ar fi cuvenit; în fond, își zicea uneori, cine-i mai mare pe nava asta? conducătorul expediției, sau șeful de echipaj?!

Firește, nu șeful de echipaj, dar avea și el o autoritate care trebuia recunoscută, un orgoliu care trebuia menajat. Boldur își simțea fierea înverzîndu-i-se de ciudă cînd răspunsurile lui Pier Ulm veneau în doi peri, ori nu veneau

deloc. Căpitanul se mulțumea uneori să-i întoarcă spatele și să iasă din sala de comandă, îndreptându-se spre cabina lui, unde-l aștepta, zăvorît, subiectul experienței YQ.

— Asta-i sprijinul pe care mi-l dai? se minia Boldur și striga în urma lui, prin ușa întredeschisă. Poftim! Își răspundea tot el. Cu ăștia să faci treabă!...

Atmosfera se încălzea încet-încet de o tensiune care amenința să devină periculoasă.

La un moment dat, Boldur făcu niște calcule, verifică singur informațiile aparatelor de bord, calculă din nou și obținu cîteva rezultate excelente, din care reieșea că nava se apropiase mult de ținta călătoriei sale cosmice. Steaua Beta nu mai putea fi departe, calculele îl convinseră pe Boldur că tatonau acum pe undeva, pe la periferia sistemului ei. Descoperirea îl făcu să sară în picioare de bucurie, convins că, odată cu steaua, venea și sfîrșitul acelei stranii inerții spirituale în care căzuse echipajul.

O nouă deziluzie îl aștepta. Cînd îi împărtăși vestea lui Pier Ulm cu toată bucuria întipărită pe față, căpitanul păru să nu-i împărtășească sentimentele, deși îl asculta atent, lucru nu tocmai greu de citit în privirile lui întunecate.

— Ești sigur? întrebă Pier Ulm, arătîndu-se sceptic.

— Absolut sigur! exclamă Boldur. Uite, dacă vrei, verifică și tu calculele. Nu mai am nici o îndoială că intrăm în sistemul stelei Beta.

Pier Ulm cercetă în fugă pagina arătată. Apoi, contrazicînd așteptările lui Boldur, ridică din umeri.

— Ei, și ce dacă intrăm? întrebă el nepăsător, apoi se îndepărtă, lăsîndu-l interzis pe conducătorul expediției.

Boldur încă mai spera că vestea va stîrni în echipaj entuziasmul menit să-l smulgă din inerție, realizînd astfel ceea ce nu-i reușise lui prin atîtea alte încercări. „Steaua Beta apare tocmai la timp!“ gîndea el, aproape fericit, pentru că vedea deodată impasul depășit și lucrurile reînterate în normal. Așteptarea cea lungă avea să ia în cursînd sfîrșit, iar explorarea unui sistem solar necunoscut era tocmai ce le trebuia atunci astronautilor, era activitatea care nu se putea să nu-i „prindă“, să nu-i învîloreze. Așa că Boldur se grăbi să împărtășească tuturor vestea.

Astronauții nu se prea pierdură cu firea.

— Și... chiar vrei să credem povestea asta? întrebă Albert, zîmbind ironic, convins că Boldur le turna gogoși, în scopul întreținerii optimismului argonautic.

— Pe onoarea mea! se jură conducătorul expediției. Sintem mai aproape ca niciodată...

Poetul clătină din cap, surizător. Cu Vlig II lucrurile merseră chiar mai rău, pentru că matematicianul, auzind de steaua Beta, se făcu foc și începu să tune:

— Ce-nseamnă asta? Ce căutăm noi lângă Beta din Argonautul? De ce ne-am abătut din drum?

— Nu ne-am abătut, zise Boldur ulmit.

— Cum nu ne-am abătut?! nu se lăsă Vlig II, spumegînd de furie. Era vorba să explorăm steaua Alfa, nu să ooborim cu o treaptă mai jos. Dacă facem atîta amar de drum, măcar să explorăm steaua Alfa!

Boldur înțelese că matematicianul pur și simplu uitase în ce direcție porniseră și trebuia să-i explice iarăși, pe în-delete, istoria cu omiterea stelei Alfa din cataloagele astrale, precum și scopul real al expediției argonautice.

Vlig II îl privi cu stupefacție.

— Daa? se miră el. Și de ce-mi spui toate astea *abia* acum?

Boldur simți că-i fuge podeaua navei de sub picioare. Și măcar de-ar fi fost totul!

23

Neînțelegerile dintre Boldur și echipaj îl ocoliră intrucîtva pe Gregor. Rămas, așadar, și după descifrarea manuscrisului marțian cu pasiunea bibliotecii, astronomul își mutase sediul, din observator, între rafturile cu cărți. Își aranjase pînă și un pat acolo, într-un colț, pe un maldăr de colecții vechi, ca să fie mai aproape de volumele prăfuitelor înțelepciuni. Pe la telescop umbla mai rar, doar ca să-l lustruiască și să-i șteargă lentilele. O anume relație afectivă între om și aparat se menținea încă, mult

slăbită. Vizitele lui în observator se terminau, firește, printr-o largă panoramă a cerului cosmic, dar ochiul scrutător al telescopului nu mai zăbovea acum, ca odinioară, îndelung asupra vreunei stele care putea constitui obiectul pasiunii cercetătorului. Nu! Ochiul sticlos se abătea de-a curmezișul cupolei transparente cu o grabă suspectă, ca și cum ar fi făcut o corvoadă, nu tocmai dificilă, nu tocmai neplăcută, și totuși corvoadă. Interesul lui Gregor pentru astre ajunsese — lucru de neconceput înainte — cu totul pasager; așa se face că astronomul nu văzuse el însuși ceea ce Boldur constatare cu creionul și hîrtia. Pentru el, ca și pentru ceilalți argonauți, steaua Beta rămînea încă pierdută, la mari depărtări, în beznele săgetate de radiații cosmice invizibile.

Înainte de a putea să se detașeze complet de atmosfera navei, pentru a se scufunda între cărți, Gregor primi pe neașteptate vizita Adalinei. De cînd stătea singur în bibliotecă avusese vreme să se convingă de faptul că nimeni, exceptînd persoana lui, nu mai călca pragul acestei străvechi instituții, nici măcar din greșală. Era tocmai perioada de inerție și nepăsare în care echipajul se lăsase antrenat, spre marea disperare a conducătorului de expediție.

Adalina intră cu un aer ușor indecis, după ce mai întîi bătuse discret în ușă. Intră fără să audă răspunsul celui dinăuntru și, nevăzîndu-l imediat, dădu să se retragă. Apoi îl descoperi pe astronom, în colțul unde acesta zăcea trîntit pe zăre, cu o carte deschisă într-o mină. În cealaltă ținea un covrig pe jumătate mîncat, dovedind astfel că nu se dezobișnuise întru totul de mai vechea lui deprindere de a face mai multe lucruri odată.

Gregor își ridică privirile pe de pagini. Cu toată nedumerirea, cu toată emoția care urmă, nu renunță să-și rînteie în tăcere bucata de covrig vîrită deja în gură. Ochii lui o priveau pe Adalina întrebător.

— Ce faci aici? întrebă femeia, mirată.

Gregor se reculese și, înțelegînd că nu-și primea musafira tocmai în poziția cuvenită, își retrase picioarele, pînă atunci sprijinite cu călcîiele într-un raft. Se ridică în capul oaselor și, cu destul oalm, răspunse:

— Ce să fac? Uite, citesc.

Adalina își roti privirile prin bibliotecă.

— Aici stai tu? se miră ea, ridicîndu-și vocea într-o dulce arouire, încît ai fi putut presupune că exprima, dincolo de simpla uimire, chiar și o sinceră admirație.

— Cum vezi, mormăi Gregor.

Femeia se așeză pe un fotoliu prăfuit, cercetînd mai departe încăperea, pînă nu demult propriul său domeniu.

— De ce-ai venit? se interesă astronomul, neliniștit.

Adalina tresări. Își întoarse spre el ochii ușor înveseliți.

— Știi, Gregor, nici nu-mi vine să cred că n-am mai dat pe aici de un car de vreme! exclamă ea. Uite, toate lucrurile ăstea îmi sînt atît de cunoscute... Să mă crezi că le-am simțit lipsa! Habar n-am cum a trecut timpul... Parcă ieri stăteam aici, la pupitru, și distribuiam cărți e-chipajului.

— Mda! zise astronomul, apoi așteptă, cu cartea răsturnată alături, ca să nu i se închidă paginile.

— Nu te-am mai văzut de mult, vorbi Adalina.

Înainte de a răspunde, Gregor căută să citească dincolo de vorbe, în gîndurile încă ascunse ale femeii. Nu se putea spune că-i mai purta vreun resentiment, dar amintirea încercărilor prin care trecuse din pricina ei îl determina să rămînă prudent.

— N-am prea ieșit.

— Stai aici, ca un sihastru, scufundat între cărți! observă tînăra femeie, pe un ton compătimitor.

— Nu mi-ai spus de ce-ai venit, îi reaminti Gregor.

Adalina rîse, arătîndu-și dinții frumoși.

— Ce-ai zice dacă mi-aș relua slujba? se interesă ea.

— Ce slujbă? nu pricepu, sau se făcu, mai degrabă, că nu pricepe, Gregor.

— Asta. De bibliotecară, explică Adalina.

Astronomul o privi năucit.

— Glumești! zise el. Hai, spune-mi că glumești!

— Nu glumesc deloc, vorbi Adalina, urmărindu-i cu atenție reacțiile. De ce-aș glumi? În fond, nu m-a concediat nimeni. Vina e a mea, că o vreme m-am lăsat furată de alte treburi și am uitat de bibliotecă. Îmi recunosc vina.

Gregor se lăsă pe spate, răsucindu-se în așa fel încît să-și poată sprijini capul de raftul cu cărți. O privi cîteva clipe în tăcere, frămîntat de gînduri întunecate.

— Ce-ți veni, așa, deodată? întrebă el cu glas surd, stăpinit de o abia ascunsă minie; se simțea gata-gata să izbucnească.

— Dacă ai ști...

— Ce să știu? întrerupse Gregor. Ce să mai știu? De ce nu mă lași în pace, spune? De ce nu-mi lași măcar locul ăsta, unde m-am refugiat, unde simt că am devenit alt om, unde sînt, în sfîrșit, eu însumi? Spune! îi ceru astronomul. Ai făcut ce ți-a plăcut, m-ai dus de nas cum ai vrut. Ce mai vrei acum?

— Gregor!...

— Să dispar? Să mă omîor cu zile?! Vrei să mă sinucid, asta vrei? Spune, dacă asta vrei...

Adalina se sperie.

— Gregor, nu vorbi așa! îl rugă ea, neliniștită.

— Să nu vorbesc? se miră astronomul. De ce să nu vorbesc? Și cum să vorbesc altfel, după toate cîte mi le-ai făcut și vrei să mi le faci?

— Te rog... gemu Adalina, ghemuindu-se în fotoliu.

Astronomul era însă prea tulburat ca să se poată liniști.

— Așa-mi trebuie! strigă el, sfișuind cu călcieele zia-rele din colecțiile care-i serviseră drept așternut. Așa-mi trebuie, dacă nu mi-a fost învățătură de minte ce-au pățit atîția alții înaintea mea și m-am încrezut în cineva care, după ce mă face de risul întregii astronave, mă alungă ca pe un netrebnic de pe oriunde mă așez... Cine face ca mine, ca mine să pățească! deoretă Gregor, exteriorizîndu-și disperarea prin cițiva pumni trași fără milă peste temple.

Adalinei îi dădură lacrimile și, de emoție, își ascunse fața în palme. Descumpănit, astronomul se potoli.

— Cum? Plîngi? întrebă el, dar femeia nu-i răspunse, iar plînsul i se transformă în hohot.

— Plîngi! se convinse Gregor, tulburat. De ce plîngi?

Adalina plînse mai departe, cu umerii tresărînd, pînă cînd simți pe braț atingerea ezitantă a bărbatului. Abia atunci hohotele se stinseră într-un șir de suspine, iar ochii ei, sclipind umed din cauza lacrimilor, ridicară spre astronom un reproș abia conturat.

— Plîng, zise Adalina, pentru că nimeni nu mă înțelege pe nava asta! Am crezut că măcar tu, pe care te-am

„Iut întotdeauna prieten... măcar tu să mă înțelegi și să nu mă jignești...”

— Ce s-a întâmplat? se interesă astronomul, cuprins de remușcări.

— Gregor, începu tinăra femeie, sint disperată! Nu știu ce să mai fac... Am plîns toată dimineața. N-am pus în gură nimic, te rog să mă crezi.

Gregor îi întinse bucata de covrig pe care o mai ținea încă în mînă. Adalina o privi cu nedumerire, cu gîndul miurea. apoi refuză:

— Nu, mulțumesc.

Astronomul se așază alături, pe cîteva cărți clădite, închipuind un soaun nu prea solid, dar acceptabil. Adalina se aplecă spre el și, prinzîndu-i mîna într-o strînsoare prin care astronomul îi simțea tremurul degetelor, îl privi drept în ochi și spuse pe un ton dramatic:

— Gregor! Albert nu mă mai iubește...

Involuntar, mîna astronomului se retrase cu o zîcnire. Gregor privi chipul disperat al tinerei femei și consternării din prima clipă i se adăugară sentimente mai puțin lămurite.

— Nu te mai iubește?! întrebă el, sugrumat, mirîndu-se, încercînd să-și revină din surpriză în același timp.

Adalina respiră adînc și, cu colțul batistei, își șterse lacrimile pe jumătate uscate. Imediat, obrazii palizi i se mai colorară. „Prin urmare, își zise astronomul, de asta m-a căutat!” Și nu știa dacă trebuia să se bucure sau să se întristeze.

— Cum s-a întâmplat? întrebă el, gînditor.

— Gregor, mi-e penibil să-ți spun, soînci Adalina. M-a bătut...

— Te-a bătut?! exclamă astronomul și sări în picioare, răsturnînd tomurile care-i serviseră drept tron.

Adalina încuviință, umilită, cu privirile abătute.

— Ah! Ce-i fac! strigă astronomul, stringîndu-și pumnii. Ah, ce-i fac!... Să pună el mîna pe tine...

Și izbucni într-un torent de invective, îl făcu pe Albert în fel și chip, noroc că acela era lipsă. Dar și așa Adalinei i se păru la un moment dat că Gregor depășise măsura, încît interveni, apărîndu-se de cuvintele lui cu mîinile ridicate.

— Nu! Nu! ... Gregor, te rog ... Eu am fost de vină, eu, eu!

Astronomul se opri, derutat.

— Cum așa?

— Eu, numai eu l-am provocat! recunosc Adalina năpădită de tristețe, iar Gregor, dezumflându-se, gîndi: „Trebuia să-mi închipui!“ Dar nu mă mai iubește, Gregor! Ce să mă fac, spune, ce să mă fac? se căină tînăra femeie, implorîndu-i sprijinul.

— Mde! evită astronomul un răspuns care să-l angajeze prin ceva. Știu eu ce să te faci?

Incruntat, Gregor privéa, pe deasupra Adalinei, un punct invizibil.

— Sigur! reluă femeia. Sigur că l-am supărat! Lui îi e foarte ușor să se supere. Poate că asta a și așteptat, poate că abia a așteptat să-i spun că nu-mi convine ceva, ca să mă alunge ... Ah, Gregor, dacă ai ști cît de jignită, cît de umilită sint! Toomai el, omul în care am avut atîta încredere, în care mi-am pus toate speranțele! Spune, cum a fost posibil să-mi facă toomai el una ca asta? ...

Astronomul o privi cu mai puțină milă, aducîndu-și aminte cum fusese el însuși tratat de către aceea care acum îi implora înțelegerea și ajutorul. Adalina își suflă discret nasul în batista umezită de lacrimi. Apoi astronomul și-l imaginează pe Albert pălmuind-o și, scuturîndu-se ca de o nălucire rea, pricepu că n-o ura într-atîta pe Adalina încît să nu fie de-a dreptul revoltat de mirșăvia poetului.

— Oricum, zise el, n-avea dreptul să te bată. Cine-i dă lui libertatea să ridice mîna asupra unei femei?!

— Chiar așa! aprobă Adalina. Dacă nu mă mai iubește, să-i fie de bine! N-am să mor din pricina asta. Deși ... Gregor, nu știu cum să-ți spun ... Totul începuse atît de frumos, atît de poetic!

— Poeții ăștia sînt niște jivine scîrboase! pufni astronomul, îndirjit. După ce că nu fac nimic util, după ce că scriu niște măgării, mai și profită de pe urma bunei credințe a celor din jur. Sper că, după cîte ți-a făcut, ești destul de înțeleaptă ca să nu-l mai iubești.

Adalina tresări.

— Nu știu, Gregor, nu știu! suspină ea. Încă nu-mi dau seama. Poate că nu-l mai iubesc.

— Ar trebui să-l disprețuiești, observă astronomul, dându-și osteneala să pună, cu perfidie, paie pe foc.

— Ar trebui, acceptă Adalina. Poate că-l și disprețuiesc! Deși sînt atît de tristă, atît de tristă... Nu mă pot împăca nici o clipă cu gîndul că a vrut să mă alunge. Știi, de asta m-am întors aici! se învioră tinăra femeie. Ce era să fac? Unde să fi mers, nu-i așa?

Îl privi pe Gregor cu niște ochi întrebători, iar astronomul se împurpură discret la față, neștiind cum să deschidă discuția pe o temă care-i intrase chiar atunci în minte și nu-i mai dădea pace. Se tot foi pe patul de ziare, unde se așezase iarăși, și abia după cîteva momente de ezitare îndrăzni:

— Adalina... tu știi că eu... tu știi cît am ținut eu la tine!... Chiar dacă, să zicem, au fost niște... neînțelegeri la mijloc... eu, ca să zic așa... eu, unul, mă bucur... îmi pare rău adică... Mă rog, tot ce-i aici e al tău, în fond aici ai fost repartizată și n-are nici un sens ca eu să mă încapăținez. Mai ales acum, cînd nesimțitul ăla de Albert... dar o să-i arăt eu lui, lasă-l în seama mea! O să-l prind eu odată la strîmtoare... Poți fi convinsă de asta!

Adalina simți imediat că astronomul se intimidase și nu s-ar putea spune că nu-i plăcu asta.

— Uite, dacă vrei, reluă Gregor emoționat, putem sta aici împreună.

Și, deși scăpat de o mare povară, astronomul rămase la pîndă, așteptînd reacția femeii.

— Vezi tu, Gregor, totul a venit atît de repede! zise Adalina. Povestea asta cu Albert, despre care nu știu ce să cred... O să stau o vreme aici, în bibliotecă, îți mulțumesc că mă înțelegi. Tu ai fost întotdeauna un băiat atît de drăguț, atît de bun... Dar, înțelege-mă pînă la capăt, știi, n-aș putea... Acum nu pot...

Adalina suturea din cap, nemulțumită de propriile ei ezitări.

— În sfîrșit! Tu ai cabina ta, te poți muta înapoi, acolo. Pe cînd eu, ce am eu pe nava asta? Nimic altceva decît necazuri și umilințe...

Își duse iarăși batista la nas, suspinînd. Apoi își îndreptă ochii spre astronom, cu o speranță care aducea în ei o solipire înviorată.

— Bine, Gregor? întrebă și, văzînd dezastrul din privirile lui, adăugă: Cel puțin o vreme... Să mă liniștesc, să stau singură.

— Trebuie, într-adevăr?

— Trebuie, Gregor, trebuie!

Și, pe cînd astronomul își strîngea încruntat lucrurile, pentru o nouă mutare, femeia găsi de cuviință să-l încurajeze, asigurîndu-l că, nu peste mult, toate se vor aranja de la sine.

24

Se adevări curînd că ținta călătoriei, steaua Beta din Constelația Argonautului, era nesperat de aproape. Atît de aproape încît echipajul se și sperie atunci cînd Boldur le-o arată, în transmisie directă, de la camera de televiziune fixată pe învelișul exterior, în partea din față a navei. Beta nu strălucea atunci cîine știe ce, nici nu se compara cu Soarele văzut de pe Pămînt, dar distanța despărțitoare se micșora continuu și aveau toate șansele să se apropie de ea atîta cît își propuseseră.

— Pentru că n-ați crezut și nîoi măcar n-ați avut curiozitatea să vă deplasați pînă la observator, le spuse Boldur, v-am adus imaginea stelei chiar aici, ca să vă convingeți singuri.

Astronauții se convinseseră. Nu era deci o glumă proastă, nu era farsa de care îl suspectaseră pe Boldur. Era chiar steaua Beta, un disc încă mic, de culoare alb-gălbuie, un ochi luminos, conturat pe fondul negru al Cosmosului, mărindu-se, ca să deslușească și el, cu uimire, minusculele viețuitoare împroșcate în direcția lui de sistemul solar.

— Prin urmare, asta-i Beta! exclamă Albert, cîntărînd din priviri astrul fixat în centrul ecranului.

Lui Vlig I i se păru că exclamația poetului conținea mai multă nemulțumire decît încîntare.

— Ce? Te-ai așteptat cumva la altceva? se interesă el.

— Ei, nu, firește! Atîta astrofizică mai cunosc și eu, ripostă poetul. Nu știu de ce, însă, aveam impresia că vă fi o stea de culoare albastră.

Vlig I îl privi contrariat.

— Știi, explică Albert, toate poemele pe care i le-am închinat pomenesc de o stea albastră.

— Și ce-i rău în asta? întrebă astrofizicianul.

Albert își vîntură nemulțumit pletele, scuturînd din cap.

— Cum, nu înțelegi? Va trebui să retușez poemele, să înlocuiesc culorile și, din păcate, albastru nu rimează cu galben. O să am de furcă!

Darnaputra, aflat prin apropiere, interveni:

— La urma urmei, de ce nu lași cum ai scris? Va suferi poezia abisalistă din faptul că în versuri steaua Beta are altă culoare decît cea reală? Nu va suferi. Sînt atîtea și atîtea alte exemple, celebre...

Albert îl întrerupse:

— Nu mai scriu poezie abisalistă, preciză el, apoi adăugă: cel puțin deocamdată.

— Nu mai scrii? întrebă Darnaputra și, retrăgîndu-se un pas, se trezi uitîndu-se la Albert cu o suspiciune profesională.

Poetul făcu un semn în direcția lui Boldur.

— Nu-mi dă voie ăsta, explică el cu o mină de dezgust. Mi-a respins toate proiectele despre care i-am vorbit. „Mie, zicea, mie să-mi scrii versuri pe care să le pricep și eu, să nu-mi vii cu fleacuri metafizice. Pe ălea, dacă ții neapărat, lasă-le pentru cînd te întorci pe Pămînt...” Auzi colo, ce pretenții!

— Și i-ai făcut pe plac? întrebă în șoaptă Darnaputra.

— Da, încuviință poetul. Ce mă costă? Scriu numai versuri clasice, cu ritm și rimă.

Boldur își strînse oamenii și dădu dispozițiile necesare în noile condiții. La viteza navei, pătrunderea în zona învecinată stelei Beta nu putea întîrzia mai mult de o lună-două. Prin urmare, echipajul trebuia convins să facă pregătirile cerute de exploatarea zonei și, mai ales, trebuia descoperită planeta, sau planetele, unde expediția să

descindă pentru niște cercetări care aveau să devină, fără îndoială, corolarul întregii activități argonautice.

Conducătorul expediției, căruia îi revenise patima discursurilor, insistă în mod deosebit asupra acestor puncte din program.

— Iată, zise el entuziasmându-se, a venit în sfârșit ziua mult așteptată! Până mai ieri steaua Beta rămânea ascunsă vederii, până mai ieri nici măcar telescoapele nu ne-o puteau arăta în toată splendoarea strălucirii ei. Singură minea omului — acest superb instrument cu care destelenim solul nefertil al lumilor astrale, transformându-l în humus rodnic pentru semințele noastre pămîntești — ea singură, spun, a fost în stare să și-o imagineze, așa cum o vedeți pe ecran: rotundă, luminoasă, izvor nesecat de radiații cosmice risipite cu dărnicie în toate direcțiile. Peste cîteva săptămîni, steaua Beta va fi soarele nostru reînviat, aici, la sute de ani-lumină depărtare de casă, va fi însăși casa noastră cea nouă, ospitalieră, care ne va oferi găzduirea binemeritată după osteneala și grijile unui zbor greu, dar sublim...

— Și dacă vom găsi casa ocupată? întrebă Vlig II.

— Cum adică? nu pricepu Boldur, vizibil nemulțumit de întreruperea elanului său oratoric.

— Așa, bine! Dacă-i găsim pe alții intrați, stabiliți, cu acte în regulă, în noua noastră casă?

Matematicianul arată în direcția stelei de pe ecran.

— Ei! Așa ceva nu se poate! zise Boldur.

Și, ca să nu fie reținut pe un teren care nu-i convenea, își relua discursul cu și mai multă însuflețire. Vorbi echipajului cu un entuziasm pe care nu-l mai atinsese din vremurile bune, cînd, pe Pămînt, depunea rodnice eforturi întru întemeierea expediției spre Constelația Argonautului. E drept că, tot de pe atunci, nu-l mai văzuse nimeni atît de asudat, atît de transpus. Înțelegea că-și joacă ultima carte. Dacă nici acum, cînd era atîta nevoie, nu reușea să mobilizeze forțele astronavei, să le dirijeze cum o cerea dificila sarcină a explorării unui sistem solar necunoscut, Boldur știa că toată expediția s-ar fi dus de ripă; ar fi avut un renume cu nimic mai strălucit decît atîtea altele care se întorseseră din spațiul interastral, dacă nu chiar cu mîinile goale, în orice caz cu rezultate din

cele mai modeste. Iar Boldur, după tot ce promisese la plecare, n-avea de gând să-și vadă irosite eforturile și speranțele tocmai acum, la un singur pas de obiectivul urmărit.

— Să fim la înălțime! își sfătui el echipajul. Să arătăm ce putem! Gândiți-vă că, la întoarcere, toți ochii vor fi pe noi. Să nu dezamăgim.

Înviorați, astronautii îi dădură toate asigurările necesare și se împrăștiară prin navă, pregătind, fiecare în felul său, momentul întâlnirii ou steaua Beta. Boldur îl reținu pe astronom în cabina de comandă și, luându-l prietenește într-un colț, i se adresă pe un ton confidențial:

— Gregor, băiatule, în tine mi-e toată nădejdea! N-am vrut s-o spun în public ca să nu creadă ăia cine știe ce. Dar poți să fii sigur că depinde de tine, și numai de tine, dacă ne întoarcem sau nu pe Pământ cu fruntea sus.

Astronomul fu de-a dreptul surprins, neînțelegînd unde bătea conducătorul expediției. Temîndu-se apoi de cine știe ce lucru neplăcut, se retrase puțin și-l privi pe Boldur cu o anume rezervă.

— Găsește-mi, Gregor, găsește-mi planeta aceea! izbucni Boldur cu o implorare nedisimulată în glas. Fără planetă sîntem pierduți, mai ales dacă ea există. Ce raportăm la întoarcere? O să-i putem mulțumi pe cei de-acasă numai cu observațiile privitoare la stea? Poate că da, dar mai sigur e că nu. Știi tu prea bine, nu-i așa? Știi prea bine că în asemenea cazuri toată lumea așteaptă o planetă, dorește o planetă... Să le dăm o planetă, Gregor, să le dăm!

Auzind despre ce era vorba, astronomului îi mai veni sufletul la loc. Îl cîntări pe Boldur, îi studie expresia, se strădui să aprecieze rapid cam ce ar putea scoate de la el în momentul acela de mare strîmtoare pentru conducătorul expediției, apoi spuse:

— Bine o să ai o planetă.

Fața lui Boldur, pînă atunci crispată și atentă, se destinsă imediat într-un zîmbet larg.

— Știam eu c-ai să mă înțelegi... Că n-ai să mă lași! aprecie Boldur și-l bătu pe umăr, ca și cum ar fi fost dispus să-i amintească de camaraderia lor de odinioară, cînd întîmplarea îi adusese sub acoperișul aceleiași școli elementare.

— Am să ți-o gădesc, reluă Gregor, dar de data asta nu scapi: vreau ceva în schimb.

Fu rîndul lui Boldur să-și retragă, surprins și indispus, mîna cu care-l ținuse pe astronom de umăr, amical.

— Vreau să-l sancționezi pe Albert în mod exemplar, ceru astronomul. Să fie limpede! Altfel degeaba mă rogi, nu vei avea planeta.

— Ești nebun! izbucni Boldur. Toamăi acum, cînd îmi trebuie un colectiv unit și pornit pe treburi serioase, tocmai acum îmi ceri tu, mie, asta?

Gregor se încapățîină.

— Dacă nu iei măsuri, mă văd obligat să-mi fac dreptate singur. O să iasă un scandal de toată frumusețea! Și nici n-o să gădesc planeta, pentru că pur și simplu nu voi avea timp să mă ocup de ea. Prin urmare, alege: un scandal mai mic și o planetă, sau un scandal mai mare și nimic altceva.

Boldur rămase pe gînduri. Situația nu-i convenea, oricum ar fi întors-o, așa că nu părea grăbit să decidă într-un sens sau în altul. Ca să nu piardă teren, Gregor continuă atacul.

— A bătut-o pe Adalina, zise el revoltat.

— Cum, și numai pentru atîta...

— Așaa! exclamă astronomul. În loc să-i iei și tu apărarea, cum ar trebui să faci oricine, te coalizezi cu el? Îl justifici, îl aperi? Încurajezi asemenea fapte reprobabile, atentate la bunul simț și la morală? Îți convine, deci?!

Sub avalanșa de amenințări, Boldur bătu în retragere.

— Nu-mi convine, dar te-ai întrebat cumva în ce fel au decurs lucrurile? Nu te-ai întrebat. Cum îmi poți pretinde acum să-l sancționez pe Albert pentru ceva de care nici măcar nu sînt sigur? Pentru asta ar trebui făcute cercetări și n-am vreme de ele acum.

— Nici eu n-am! zise astronomul, încapățîinat. Dar trebuie să punem capăt nesimțirii și abuzurilor de pe navă!

— Nesimțire, înțeleg. Dar de ce abuz? Încercă Boldur să ciștige un răgaz. Nu ți se pare că ai cam întrecut măsura?

— Abuz, neabuz, asta-i! conchise Gregor. Trebuie să pui lucrurile la punct. Ori îl sancționezi pe Albert și-l faci să-și ceară scuze, ori rezolv eu problema, așa cum știu.

Și-atunci o să ai de dat mai multe sancțiuni, dar te-am „ras“ de planetă!

Pînă la urmă, Boldur fu nevoit să-i facă pe plac. Astronomul era prea pornit împotriva lui Albert, nimic nu l-ar fi determinat să renunțe la ce-și pusese în cap. „Treaba lor! gîndi conducătorul expediției. Îi privește ce au unul cu altul, dar mie nu mi-e indiferent dacă asta găsește sau nu planeta...“ În alte împrejurări era absolut limpede că nu i-ar fi dat lui Gregor satisfacția cerută, cu atît mai mult cu cît afacerea era cam dubioasă. „Ca toate afacerile în care se viră femeile!“ medită Boldur, cu o clipă înainte de a semna avertismentul sever dat lui Albert „pentru comportare imorală și neîndeplinirea la timp a sarcinilor de serviciu“. Hîrtia apărură imediat, afișată, pe tablîța folosită de Gregor cînd cu descifrarea manuscrisului marțian.

Firește, Albert luă foc îndată ce dădu cu ochii de sancțiune. Cu pașii lui exagerat de mari, străbătu tot coridorul, mormăind proteste și amenințări, dar cel căutat nu era de găsit atunci nicăieri.

— Nu știi unde-i Boldur? îl întrebă poetul chiar pe Gregor, dar acesta ridică din umeri, bucurîndu-se în sinea lui de efectul pe care-l produsese sancțiunea asupra rivalului. Albert plecă furios, căută pînă și în infirmerie, fără să știe că șeful expediției avusese inspirata idee de a controla tocmăi atunci antenele fixate pe bordajul navei, în exterior.

Mulțumit, Gregor se puse pe treabă și curînd reuși să descopere planeta. Vestea stîrni cuvenitul interes, astronauții doreau să afle amănunte. De data asta se adunară în observatorul astronomic, unde Gregor găsise de cuviință să-i cheme, ca să fie mai aproape de telescop. Toate ar fi mers strună, dacă Albert, prezent și el, nu și-ar fi pus în gînd să aibă cu orice preț o răfuială cu Boldur, pe care abia atunci izbutise să-l abordeze; prudent ca întotdeauna, conducătorul expediției își făcuse de lucru, în ultimele zile, cam pe acolo pe unde bănuia că întîmplarea nu-l putea pune față în față cu poetul sancționat.

— Vreau o explicație! strigă Albert de îndată ce intră în observator și-l văzu pe Boldur printre astronauți.

Gregor, care vorbea de cîteva minute, îi aruncă o privire răutăcioasă și, întrerupîndu-se, pufni nemulțumit.

însă poetul n-avea atunci ochi pentru el. Din câțiva pași fu alături de Boldur.

— Ce s-a întâmplat? se prefăcu Boldur cuprins de mirare.

— Mai întrebi?! izbucni Albert. Ce înseamnă chestia aia de pe panou? Știi prea bine care... Porcăria cu aver-tismentul!

— Vă rog, mai încet! interveni Gregor, sprijinindu-și discret șeful. Aici se discută lucruri serioase.

— Tu să taci! îl contră Albert, furios. Nu-i vorba de tine.

Astronomul se înfurie și el.

— Dar de cine-i vorba? Ce, nu eu vorbesc aici? Dacă nu te interesează amănuntele despre planeta stelei Beta, n-ai decât să ne scutești! Aici nu rămân decât cei pe care-i interesează.

— Mă... fac ceva pe planeta ta! ripostă Albert, apoi se întoarse spre Boldur. Te rog să-mi spui: cu ce drept mă sancționezi, și încă fără să fiu întrebant?

Boldur ezită un moment, mutîndu-și greutatea de pe un picior pe altul.

— Ce, vrei să susții cumva că nu-i adevărat? întrebă el. Că te învinuiesc de fapte nereale? Uite — și își roti privirile prin încăpere — păcat că nu-i aici și Adalina, să te confrunt puțin cu ea! Să văd ce mai zici după treaba asta...

Și Boldur rise, ușor forțat.

— Ei, și ce? făcu Albert, nepăsător. Cu Adalina eu mă cert, eu mă impac! Dacă vreau! preciză el, mindru, în vreme ce Gregor, de alături, simți din nou furnicături în picior, și fu gata-gata să și-l proiecteze înainte, într-atîtă îl supărase afirmația poetului, privitoare la o eventuală împăcare cu fosta lui amantă.

Se stăpîni, totuși, și se întoarse spre ceilalți, silindu-se să se concentreze, să-și adune gîndurile pentru a-și urma expunerea, cu atît mai mult cu cît îl auzise pe Vlig II, matematicianul, spunînd: „La naiba! Noi ce facem aici? Discutăm despre planetă, sau ne luăm la bătaie?” Cum Albert nu se potolea, Boldur luă deodată o atitudine rigidă.

— Ar fi bine să-ți vezi de treabă! spuse, amenințător. Dacă ai ceva de obiectat, fă o contestație în scris.

Și-i întoarse spatele. Cu asta, incidentul, se stinse, cel puțin pentru moment. Gregor putu să-ți țină expunerea, prezentă coordonatele orbitale ale planetei descoperite de el, numi distanțele de la steaua Beta pînă la astgonavă. Arată și cîteva fotografii mărite, pe care vedeta zilei figura abia cît o gămălie de ac.

— Și zici că o să descindem acolo? întrebă Darnaputra, nu îndeajuns de convins, cel puțin dacă te-ai fi luat după figura lui.

— Mai încape vorbă?! se miră Boldur. Evident că vom descinde, doar de asta am venit pînă aici!

Gîndindu-se că erau de luat niște măsuri grabnice privind abordarea mult visatei planete, se roti pe călcîile, în căutarea lui Pier Ulm. Abia atunci observă că pilotul nu era de față.

— Pier Ulm de ce nu-i aici? se interesă. Nu l-ați văzut careva pe Pier Ulm?

Unii ridicară din umeri.

— Nu știe de planetă?

— Știe, zise Gregor, dar zice că nu-l interesează. Îl interesează doar javra aceea de motan denaturat. Mă întreb: ce are de gînd să facă din el? Să-l dreseze? Să organizeze vreun circ?

— Hm! mormăi conducătorul expediției, nemulțumit, amintindu-și cu neplăcere de atitudinea cam stranie a căpitanului, judecat prin prisma evenimentelor din ultimul timp. „Își cam neglijează îndatoririle, se face că nu-i pasă de nimeni și de nimic! gîndi Boldur. Dacă o duce așa pînă la capăt, tocmai el, care e pus aici să fie mina mea dreaptă, foarte bine... o să-i torn la întoarcere un raport de-o să mă țină minte cît o trăi!”

În zilele următoare, Gregor făcu noi observații asupra planetei. Rezultatele fură din ce în ce mai îmbucurătoare, spectrografele arătară prezența aerului, a apei pe sol. „O să avem o nouă patrie! se bucura Boldur. Exact ca Pămîntul! Eh, ce mai colonizări o să fie, ce mai colonizări...” Apoi, pe neașteptate, se răspîndi un zvon care tulbură întreg echipajul. Se zvoni că planeta, departe de a fi pustie, ar fi fost populată de ființe raționale potrivnice omului, care abia așteptau ca nava să se apropie, să le pice în gheară.

— Știi, îi zise Adalina lui Gregor, într-o seară. Mi-e teamă! Planeta aia-i plină de efemeride!

— Ce fel de efemeride? se miră astronomul.

— Ei! Parcă tu nu știi ce fel de efemeride! Habar n-am cum arată, dar am auzit că-s tare primejdioase.

— Cine ți-a spus? se interesă Gregor, surprins de vestea aceea și, firește, nu prea dispus să-i acorde imediat credit.

— Vuieste toată nava! exclamă tinăra femeie.

— Aiurea! spuse Gregor. Efemeridele nu există. Le-am visat eu, dar visu-i vis și realitatea-i alta.

Adalina nu păru chiar atât de convinsă.

— Știu eu? se întrebă ea. Atunci de ce s-ar tot vorbi de ele pe navă? L-am întrebat pe astrofizician ce crede despre toate astea. El zice că, la urma urmei, pot fi orice, chiar și efemeride. Dar să-l întreb mai bine pe frate-său, o să-i fac o vizită la infirmerie. Trebuie să aflăm precis, nu-i așa? Doar n-o să descindem chiar în gura lor...

Și Adalina făcu o mutrișoară pe care nedumerirea și revolta copilărească se îmbinau perfect, într-un tot plin de un farmec aparte, încît Gregor, învingîndu-și timiditatea, o cuprinse în brațe și o sărută.

— Vai, Gregor, mi-e rușine! încercă ea o vagă apărare.

Dar astronomul nu se mai lăsă înșelat insistă și, spre uimirea lui, Adalina nu se mai opuse cînd fu vorba să-și petreacă noaptea împreună, în colțișorul pe care îl amenajase cu gust în bibliotecă.

Fu o noapte fericită, prin urmare fără istorie. Atîta doar că, spre dimineață, cînd Gregor adormi trudit, visă din nou efemeride și, trezindu-se, începu să creadă și el că zvonurile care circulau pe navă puteau fi justificate.

25

A doua zi, Gregor nu-și mai încăpea în pene, umbla falnic printre ceilalți astronauti și, pe cît putea, se ținea aproape de Adalina, în așa fel încît să fie cit mai des

văzuți împreună. Ce-i drept, nici unul nu se simți tocmai bine când drumul li se încrucișă cu al lui Albert. Astronomul avu o strângere de inimă, o tresărire mascată imediat sub un aer de nepăsare. Albert le aruncă o privire deloc binevoitoare, firește, însă nu păru nici surprins, nici foarte afectat de întâmplare. Prin urmare, celor doi le veni sufletul la loc și, dându-și unul altuia dovezi de atenție intenționat exagerate, își petrecură întreaga dimineață în mijlocul echipajului; pînă cînd Boldur, nemulțumit de faptul că astronomul pierdea timp prețios în compania Adalinei, îi reaminti că „steaua Beta nu așteaptă“ și-l expedia în observator.

— Ce-am văzut?! se miră Darnaputra, întîlnindu-l pe Albert în fața infirmeriei. Astronomul s-a băgat pe fir și îi-a suflat-o!

Albert se strîmbă, zîmbind de undeva, de sus și aruncîndu-și umărul într-o parte, fără să-și scoată mîinile a-dînc virite în buzunarele pantalonilor.

— Pe naiba! zise el. Eu i-am dat drumul. M-am săturat de toate ineptiile ei, nu mai aveam nervi pentru ele! Dacă știam de la început în ce complicații mă bag, îmi vedeam de treabă și i-o lăsam ăluia, că prea se jeluia după ea! În sfîrșit, bine că s-a rezolvat! Nu mai trebuie să mă tem că rămîn cu ea pe cap.

Înainte de-a se îndepărta, poetul adăugă:

— Dacă ăla-i fraier, n-are decît să și-o țină!

Despre efemeride se mai vorbi, în aceiași termeni vagi, care caracterizează zvonurile, întemeiate sau nu, pînă să fie confirmate sau infirmate. Nu se știa de unde plecase zvonul, cine îl întreținea, cine strecura din cînd în cînd cîte o informație menită să-l întărească. Boldur ar fi dat oricît să poată descilci încurcătura aceea, la capătul căreia îl bănuia la început pe Gregor, pentru că zvonul apăruse după descoperirea planetei necunoscute și, mai ales, în strînsă legătură cu ea. Tot așa, printre cîteva noi informații privind ultimele observații ale astronomului, își găsea loc și cîte o veste subversivă, referitoare la efemeride. Dar Gregor negă vehement, se jură că nu era el acela care răspindea zvonurile; ce-i drept, întrebare fiind dacă el, unul, credea sau nu în existența efemeridelor pe planeta stelei Beta, avu un moment de ezitare, după care recu-

noscu sincer că nu știa ce să creadă. Prin asta, însă, astronomul nu se deosebea cu nimic de ceilalți astronauți. Mai în glumă, mai în serios, fiecare se arăta interesat de nou-tățile privitoare la efemeride.

— La urma urmei, zise Gregor, nu înțeleg de ce te neliniștești, de ce faci atîta caz din povestea asta. O să descindem acolo și o să ne convingem. Dacă efemeridele există, totu-i în regulă, înseamnă că ceea ce numim acum zvon va primi tărie de adevăr. Dacă nu le găsim, ipoteza cade și-o să uităm de ea, ca de atîtea altele.

Dar Boldur avea părerea lui în legătură cu zvonurile care circulau pe navă tocmai în ajunul descinderii proiectate. Și nu fără motiv se străduia să pună mîna pe cel care se distra, aducînd în atenția astronauților efemeridele.

— Cum să nu fac caz? îi răspunse el lui Gregor. Cum să nu mă nemulțumească toată istoria asta idioată?! Tu nu vezi ce se întîmplă? Pînă și oamenii serioși, ca frații Vlig, au ajuns să mă întrebe dacă mai are rost să descindem pe planetă, din cauza efemeridelor... Sau mai bine să facem cale întoarsă! Auzi acolo! Să facem cale întoarsă, fără a explora sistemul solar pentru care atîta am ostenit! Tu, Gregor, ești chiar atît de naiv încît să nu vezi cum cineva ne tulbură, ne subminează moralul, încercă să ne abată atenția de la ceea ce ne-am propus? Nu pricepi că expediția-i în pericol?

— Serios? se miră astronomul.

Văzîndu-l neîncrezător, Boldur trînti cu pumnul în masă.

— Eu mă zbat! Eu îmi fac probleme, încerc să pun lucrurile la punct și să scot echipajului din cap niște prostii care pot deveni primejdioase, iar el mă întreabă dacă-i serios! exclamă conducătorul expediției, exasperat. Spune! reluă el mai calm. După părerea ta, cine ar avea vreun interes să ne pună bețe în roate, acum, cînd am ajuns la un pas de țintă?

— Axanio, răspunse Gregor fără să clipească.

— Lasă-l pe Axanio! ceru Boldur, nemulțumit. Cu el am terminat. Cineva de aici, de pe navă.

— Albert! se grăbi să presupună astronomul.

— Lasă-l pe Albert, și cu el am terminat! Ți-am făcut o dată pe plac, sancționîndu-l. Ce, nu-ți ajunge?

— Atunci cine? întrebă astronomul.

— Ei, vezi? Aici am vrut să ajung! zise Boldur și bătu de citeva ori în tăblia mesei, cu palma, abia stăpînindu-și enervarea.

E de presupus, totuși, că Boldur ar fi vrut să ajungă și mai departe, ar fi dorit să deschidă o anchetă care să lămurească în cele din urmă de unde porneau balivernele purtate de astronauți din gură în gură, și să se termine prin punerea la punct a celui care le scornea. Mai este de presupus că Boldur ar fi reușit să-și pornească ancheta, dacă n-ar fi intervenit în ultimul moment un fapt de o gravitate aparte: după luni și luni de funcționare ireproșabilă, motorul ionic-conic-tronconic-simetric-focalizat se defectă pe neașteptate.

Cînd îi aduse vestea, căpitanul Pier Ulm avea în colțul gurii un mic rînjat care parcă-i trăda bucuria că-l vedea pe Boldur prins într-o asemenea încurcătură. Nu e mai puțin adevărat însă că, la început, conducătorul expediției nu-l crezu.

— Asta-i tot un zvon înrudit cu cele despre efemeride! exclamă Boldur, minios. Motorul meu nu se defectează niciodată.

Pier Ulm rînji mai departe, aproape provocator, și-l invită în cabina de comandă. Boldur îl urmă imediat și nu-i trebui să cerceteze mult timp harta stelară, ca să priceapă că nava înainta pe o direcție de zbor ușor deviată. Se așeză în fotoliul pilotului, făcu niște contacte, urmări cadranele, mînuie citeva manete, cu gesturi din ce în ce mai precipitate, trădîndu-i întîi nedumerirea, apoi neliniștea în creștere.

— E defect! Dacă-ți spun eu că-i defect! ... zicea Pier Ulm de la spatele lui și Boldur fu nevoit să-i dea dreptate.

— Nu-mi explic... Nu înțeleg cum s-a putut întîmpla! murmură el, cu privirile pierdute pe cadranele sub care acele indicatoare rămîneau moarte.

— Asta n-are nici o importanță, aprecie Pier Ulm. Vorba-i: ce facem? Eu nu pot pilota o navă care merge în inerție, fără motor.

Clătînînd din cap, Boldur îi dădu și de data asta dreptate.

— Ce-ar fi să-l reparăm? întrebă el, privindu-l rugător pe căpitan.

Acesta ridică din umeri, evitându-i privirea.

— Nu mă pricep! răspunse el cu un aer mulțumit.

— Păi ești pilot, ar trebui să te pricepi, observă Boldur. Căpitanul se arătă jignit.

— Eu conduc, nu repar! preciză el. Ce, eu l-am inventat? Dumneata l-ai inventat, dumneata trebuie să-l cunoști. să știi ce merge în el și ce nu merge... Mie-mi dai nava în perfectă stare și ți-o conduc pînă-n galaxia din Andromeda, dacă vrei... Dar așa, cu motorul defect... De unde să știu eu ce-i stricat în el și ce-i de făcut să nu fie?

Lui Boldur nu-i plăcu eschiva căpitanului.

— Bine, am să-l verific eu! acceptă, indispus. Dar te rog, *insist* să vii cu mine, să mă ajuti.

Pier Ulm refuză, motivînd că el trebuia să rămînă la postul său, în cabina de comandă, ca să poată controla. de la tabloul de bord, starea circuitelor pe tot parcursul intervenției. Înjurîndu-l în gînd, Boldur fu nevoit să-i dea dreptate pentru a treia oară și să se lipsească de ajutorul căpitanului. Mental, își trecu în revistă întreg echipajul, intenționînd să-și aleagă un om de nădejde. „Unul la infirmerie, își zise, naiba să-l ia! Altul pe care abia l-am sancționat, prin urmare e limpede că o să refuze. Ceilalți sînt niște nepricepuți, nici n-aș avea curajul să intru ou ei la motor, de frică să nu li se întîmple ceva...“ Îi apăru limpede că trebuia să facă totul de unul singur. Șef-neșef, interesele expediției, de data asta realmente amenințată, cereau inventatorului să uite o clipă de funcția ce i se acordase.

— Și cît mai repede! îl zori Pier Ulm, cuprins deodată de nerăbdare. Uite-aici, pe hartă: dacă mai zburăm mult timp așa, lipsiți de motor, o să trecem pe lângă planetă. la distanță, fără să putem opri... fără să putem măcar manevra! Drept în stea! Drept în steaua Beta, care își încinge vatra anume ca să ne primească!

Boldur nu ținea minte să-l mai fi auzit vreodată pe căpitan vorbind atît de mult. Se miră, dar puse zelul verbal al celuiilalt pe seama surescitării cauzate de accident. Boldogănind nemulțumit, scotoci prin sertare după un detector de radiații, un clește-patent și alte cîteva aparate mici.

Apoi, cu ele în mână, ieși din sala de comandă, străbătu coridorul spre partea posterioară a navei și, îmbrăcat într-un costum de protecție, dispăru dincolo de ușa blindată care separa echipajul de compartimentul marelui motor amuțit.

Trebuie spus că, din sala de comandă, Pier Ulm urmări cu multă atenție, pe ecranele telecircuitului interior, drumul lui Boldur. După concentrarea fetei lui, s-ar fi putut crede că se temea de un singur lucru: ca nu cumva Boldur să se răzgîndească în ultimul moment. Când îl văzu intrat în compartimentul motorului, un zimbet triumfător înflori pe fața crispată a căpitanului. O simplă manevră de la tabloul de bord și zăvoarele ușii blindate se înțepeniră în lăcașurile lor. Pier Ulm deschise circuitul telefonic și așteptă. Nu peste mult timp auzi exclamațiile care trădau surprinderea lui Boldur, urmate de o înjurătură. „Ei, drăcioie!“ zbirnii vocea din difuzor, iar Pier Ulm și-l imaginează pe Boldur, după zgomotele auzite, coborînd scărița metalică și dînd ocol masivului corp metalic al motorului.

— Pier Ulm! chemă conducătorul expediției. Căpitane Pier Ulm! Mă auzi? Răspunde dacă mă auzi!

Glasul îi era poruncitor, aparatele nu reușeau decît într-o prea mică măsură să estompeze indignarea lui Boldur.

— Te aud! rînji Pier Ulm.

— Ce-i farsa asta?! Izbucni Boldur. De ce m-ai făcut să intru aici? Motorul funcționează.

— Funcționează? întrebă căpitanul în microfon, simulînd o mirare care în primul moment reuși să-l înșele pe celălalt.

— Simt pereții vibrînd, constată Boldur. Și indicatorii de presiune, și contorul de radiații, toate arată aici o funcționare normală a motorului ...

Vocea conducătorului expediției se frînse brusc.

— Căpitane, zise el ceva mai tîrziu, cum îți explici că din sala de comandă motorul părea defect, iar aici totul e în regulă?

— Depinde de unde privești! răpunse Pier Ulm, îngăduindu-și să se mai joace puțin cu Boldur. De aici, de unde sînt eu, se vede altfel.

Cuprins pesemne de o presimțire neagră, Boldur tăcu și urechea lui Pier Ulm îi prinse doar ecoul pașilor, precipitați în sus, pe scăriță. Ajuns la ușa blindată, Boldur încercă s-o deschidă, dar o găsi, așa cum se temuse, zăvorită.

— Pier Ulm! Căpitane Pier Ulm! Ce-nseamnă asta? strigă Boldur, minios. Deschide imediat ușa!

Căpitanul caută butonul camerei de televiziune corespunzătoare locului unde se afla Boldur atunci. Îl apăsă și, pe ecran, desluși costumul de protecție de la adăpostul căruia celălalt izbea cu pumnii în ușa blindată.

— N-auzi? Pier Ulm, ești surd? Deschide ușa! țipa mai departe Boldur din compartimentul motorului.

— Nici nu mă gândesc! rînji căpitanul.

Loviturile încetară brusc.

— De ce? întrebă Boldur, uimit și parcă fără supărare. De ce m-ai încuiat aici?

Pier Ulm vorbi în microfon, cu o voce pe care și-o făcu cît putea mai aspră, mai autoritară.

— Din acest moment ești arestat! comunică el. Ți se ia conducerea expediției și întreaga putere trece în mâinile unui Înalt Comandament. Vei fi judecat și, eventual, condamnat pentru delikte grave.

Dincolo, în compartimentul motorului, Boldur amuți.

— Ești neserios, Pier Ulm! zise el peste cîteva clipe. Transformi piesa în mascaradă. Dă-mi drumul și hai să ne vedem fiecare de treburile lui. Doar n-o să mă ții aici pînă mă răzbesc radiațiile!

— Ți-am spus doar că ești arestat! se enervă căpitanul. Nu pot să te eliberez înainte de a ți se hotări soarta.

— Și mă ții, pînă atunci, aici?! țipă Boldur speriat.

— O să mă mai gândesc, răspunse Pier Ulm. Așteaptă instrucțiunile Înaltului Comandament.

— Pier Ulm! ... mai încercă să intervină Boldur, dar căpitanul i-o reteză, scurt:

— Nici un Pier Ulm! Am grad și funcție. Îți ordon să mi te adresezi cum se cuvine. Cum scrie la regulament! Boldur se înmuie.

— Am înțeles, acceptă el posac. Aș avea o întrebare... Ce învinuiri mi se aduc?

— Incapacitate. Neglijență în exercițiul funcțiunii. Slăbiciune, lipsă de autoritate morală asupra echipajului.

Subaprecierea șefului de echipaj, urmată de o intolerabilă eschivă de la o colaborare la care regulamentul te obliga! Înșiră Pier Ulm. Și mai multe altele...

— Protestez! strigă Boldur. În numele rațiunii, Pier Ulm, te rog să-ți revii și să...

Dar căpitanul întrerupse contactul și-l lăsă pe ex-conducătorul expediției să-și reverse mânia asupra pereților metalici ai compartimentului marelui motor. După o clipă de gândire, își zise că nu era totuși destul pentru înfrângerea fostului său șef și, întinzînd mina spre tabloul de bord, îi stinse și lumina, încît Boldur rămase să se calmeze pe întuneric.

26

Ora lui Pier Ulm bătuse! Rămas singur în cabina de comandă, căpitanul își frecă minile cu bucurie, știindu-se în sfîrșit stăpîn pe situație. Fără să fi devenit mai puțin ursuz, pentru cine îl cunoștea bine parcă nu mai era același, parcă era alt om. Încetul cu încetul, însă, bucuria de a-i fi reușit foarte riscanta răsturnare a sorților presupusă de preluarea puterii pe navă dispăru de pe fața lui, care îi redeveni preocupată și severă. Știa că tot ce făcuse cu cîteva minute în urmă nu era decît un început. Un început pentru care mornise într-însul, făurind planuri și variante, timp îndelungat, de cînd încolțise în mintea lui gîndul că situația nu se putea redresa pe navă decît prin măsuri de mină forte. Iar Boldur nu părea omul cel mai potrivit pentru a conduce astfel, era prea infundat în mlaștina birocrăției și prea inconsecvent în urmărirea deciziilor luate cu diferite prilejuri. Pentru căpitan, Boldur rămînea un exemplu de neurmat, Pier Ulm fiind de părere că nu cu sclipiri oratorice, adesea lipsite de conținut, umflate, bombastice se conduce o navă. „O mină de fier face mai mult decît o mie de fraze sforăitoare!“ gîndea căpitanul, cu superioritatea celui care se simte a fi o astfel de voință

puternică, disprețuind un talent ce nu-i fusese dat. Unde mai pui că perioadele de maximă agitație în jurul treburilor navei erau urmate inevitabil, la Boldur, de pauze lungi, când aceleași probleme pentru care se omorise mai înainte cădeau într-un deplin dezinteres. Iar echipajul, profitând de slăbiciunile conducătorului de expediție, speculându-i greșelile, ajunsese acolo unde ajunsese, în delăsarea și nepăsarea care lui Pier Ulm îi întunecau privirile de furie, atunci când le vedea. „Lasă că o să vă iasă vouă toate astea pe nas!“ gândise căpitanul, nu o singură dată. Lucru hotărât: Boldur nu se dovedise la înălțimea sarcinii și funcției îndeplinite. Și atunci căpitanul își spusese că trebuia neapărat făcut ceva, clocise în minte planul, calculase totul cu grijă, ca să înlăture orice eșec. Și, evitând pe cât posibil contactele cu echipajul, păstrându-se într-o aparentă defensivă, pîndise momentul. Conform planului său, întâi și-ntii Boldur trebuia imobilizat, pus în imposibilitate de a riposta. Asta îi reușise peste așteptări, prin închiderea aceluia în compartimentul motorului pe care el însuși îl inventase. Ușma acum ca Pier Ulm să-și consolideze poziția, preluînd controlul asupra întregului echipaj.

Manevra fusese condusă cu atîta abilitate, încît despre dramaticele evenimente petrecute la bordul navei astronauții nu aflară decît atunci cînd pe tăblița din coridor, care de la un timp servea drept afișier, apăru un petic de hirtie cu următorul conținut:

COMUNICATUL NR. 1

Condiții excepționale au determinat ca astăzi, la ora 9,37 (ora locală), conducerea expediției să fie preluată de un Înalt Comandament care ordonă:

Art. 1: Se instituie starea de urgență pe întreaga suprafață a navei. Orice împotrivire, nesupunere, injurie adusă recentelor schimbări se pedepsește conform legii marțiale.

Art. 2: Efemeridele există!

*În numele Înaltului Comandament al navei,
Maior Pier Ulm*

Vlig II trecu pe-acolo grăbit, absent, și nu observă comunicatul. Gregor, care venea imediat după el, se opri, citi, apoi îl strigă pe matematician.

— Ai văzut chestia asta? întrebă astronomul.

— Ce să văd? se miră Vlig II.

— Citește și dumneata! îl îndemnă Gregor, uluit, făcându-i celuilalt loc lângă tăblița-afișier.

Vlig II își scoase ochelarii vechi și, apropiindu-și-i de nas, urmări încet rindurile scurtului comunicat.

— Ei, și ce-i cu asta? zise el calm.

— Ce-i cu asta?! exclamă Gregor. Păi dumneata nu înțelegi? Nu vezi că toate s-au întors cu susul în jos?

— Nu văd decît că Pier Ulm a fost înaintat în grad, declară matematicianul. Ce zici, dacă-l felicităm, dă ceva de băut?

Gregor simți că se clatină pe picioare. Se pare că matematicianul nu pricepea în ce fel și în ce măsură se schimbase situația pe navă. „Condiții excepționale? Aiurea! își zise astronomul. Asta-i o manevră a lui Pier Ulm!“ Reciti textul, ca și cum ar fi vrut să se convingă că la prima lectură greșise, că altceva scria acolo. Dar nu, lucrurile erau limpezi. Afurisitul de căpitan dăduse o lovitură cum nimeni nu așteptase!

Vestea se răspîndi ca fulgerul. Ieșiți în grabă de prin cabine, astronauții se precipitară pe coridor. Pînă și Vlig III veni de la infirmerie, șonticăind în urma lui Darna-putra.

— Asta-i curată porcărie! remarcă astrofizicianul, revoltat. Unde-i Pier Ulm?

— Unde-i Boldur? întrebă cineva. Cum de admite una ca asta?

— Ce-i aia maior? se interesă Adalina, care, cu nepriceperea ei într-ale gradelor militare, nu-și dădea încă seamă dacă Pier Ulm fusese avansat sau retrogradat.

Albert nu zise nimic, ceea ce nu înseamnă că apariția comunicatului semnat de Pier Ulm nu-l surprinsese. Poate că s-ar fi manifestat cu totul altfel, dacă n-ar fi înțeles imediat că Boldur, cel care-i făcuse afrontul cu avertismentul, căzuse peste noapte, așa cum, după părerea poetului, o binemerita.

Astronauții mai discută o vreme între ei, inflăcărați, neliniștiți, lansînd exclamații care le trădau uimirea și indignarea.

— Voi înțelegeți ceva? întrebă Vlig II, surprins de atîta agitație stîrnită în jurul unui petic de hîrtie. Lămuriți-mă și pe mine, explicați-mi ce se întîmplă!

— Păi tu nu vezi?! strigă Gregor. Individul ăla, care își zice maior, pretinde că-i datorăm supunere deplină. Pe deasupra, ne mai și amenință!

— Eu? Să mă supun lui Pier Ulm?! izbucni Adalina. Ce-și închipuie? Nu cumva crede că are de-a face cu...

— Obrăznicie! Revoltător! izbușniră strigăte din mai multe guri odată. Unde-i Boldur? Ce înseamnă glumele ăstea stupide? Căpitanul să fie obligat să dea o dezmințire, imediat!...

Gălăgia spori. Cineva propuse să se organizeze pe loc un marș de protest asupra cabinei de comandă.

— Ce! Asta ne trebuie nouă, lovitură de palat? strigă astronomul. Acum, cînd în mod normal ar trebui să coborîm pe planeta stelei Beta?

În același moment, ușa sălii de comandă se dădu în lături, iar în cadrul ei apărură Pier Ulm, cu însemnele de maior recent cusute pe veston.

— Vrem explicații! strigă Gregor, așezîndu-se în fruntea grupului de protestanți. Spune că nu-i adevărat!

Pier Ulm, încruntat, îi opri cu o privire rece.

— Comunicatul numărul doi, verbal! anunță el. Manifestațiile îndreptate împotriva Înaltului Comandament și avînd drept obiect comentarea ordinelor din Comunicatul numărul unu sînt strict interzise! Agitațiile cu caracter subversiv se pedepsesc conform legii marțiale.

Gregor nu se lăsă impresionat.

— Să ni-l dai pe Boldur! ceru. Ce-ai făcut cu el? Să-ți vezi de treabă și să-ți dai demisia! N-avem nevoie de nici un Înalt Comandament! Vrem să descindem în liniște pe planeta stelei Beta.

Pier Ulm bloca mai departe ușa sălii de comandă.

— Comunicatul numărul trei! zise proaspătul maior. Întrucît planeta stelei Beta este populată de efemeride, descinderea se va face numai sub strict control militar.

— La naiba! se înfurie astronomul. Jos cu efemeridele! Jos cu tresa de maior a căpitanului Pier Ulm, complotistul și trădătorul...

Gregor se înflăcărase și lucrurile începeau să ia o turnură dramatică. Deodată, grupul se dădu înapoi, într-o mișcare de spaimă. Pier Ulm se retrăsese, înlocuit în cadrul ușii de binecunoscutul Triton Vega-8 Argonauticus, căruia perii lungi și zburliți, încărcăți cu electricitate, îi scăpărau scînteii. Astronauții văzură cu uimire că, sub îngrijirea lui Pier Ulm, subiectul experienței YQ mai crescuse și, în orice caz, devenise în mod cert agresiv. Întors cu spatele, astronomul nu-l observă la timp, era prea preocupat de ideea transformării camarazilor săi în niște combatanți anti-Pier Ulm. Așa că lovitura îl pări pe neașteptate: o descărcare electrică, un fel de fulger globular care țîșni din laba lui Triton Vega-8, izbindu-l drept între umeri.

Gregor se prăbuși. Adalina țipă și se aruncă lingă el, în genunchi, apoi începu să se vaite. Ceilalți rămaseră cu totul descumpăniți. Chipul lui Pier Ulm se ivi iarăși în ușă, în spatele micului monstru, care stătea nemișcat, așteptînd parcă un nou ordin.

— Luați aminte! ceru Pier Ulm, rinjind. Asta-i doar un avertisment. De acum înainte, cine nu se supune ordinelor date de Înaltul Comandament al navei, va păți și mai rău.

Gregor își reveni imediat. Rămase cîteva clipe bulmac, în capul oaselor, rotindu-și privirile aiurite, ca și cum nu și-ar fi dat seama unde era și încerca să priceapă ce se întîmplase. Apoi dădu cu ochii de Triton Vega-8. Ca împins de un resort, sări în picioare, sprintă printre astronauții dezorientați și dispăru după un scurt cot al coridorului. Exemplul fu urmat îndată de toți ceilalți, așa că pe terenul înfruntării rămaseră, învingători, doar Pier Ulm și aghiotantul său jumătate-ființă, jumătate-mecanism.

Așadar, și a doua bătălie fusese cîștigată! Pier Ulm avea de ce să fie mulțumit. Nu degeaba se ocupase el îndeaproape de subiectul experienței YQ, abandonat de savanți. Singur el, căpitanul autoavansat maior, intuise posibilitățile de stimulare a facultăților micului monstru și avan-

tajele celui care l-ar fi stăpînit. Singur el îl privise pe Triton Vega-8 în perspectiva unei posibile transformări a aceleia într-o armă de temut. Și uite că arma funcționase fără greș, anunțîndu-se un instrument care, manevrat cu abilitate de Pier Ulm, avea să țină echipajul în ascultare și supunere. Acum, mai mult ca oricînd, noul șef al expediției avea nevoie de întreaga putere asupra navei. Planeta stelei Beta din Constelația Argonautului era din zi în zi mai aproape. Pier Ulm știa că, oricum, nu va putea evita o descindere pe suprafața ei și, dealtfel, nu avea nici un motiv s-o evite.

Făcu din nou legătura cu Boldur. Conducătorul detronat zăcea dincolo de ușa blindată și, o clipă, Pier Ulm avu impresia că omul murise din cauza radiațiilor din compartimentul motorului ionic-conic-focalizat. Îl strigă și Boldur nu întîrzie să se miște. Ațipise în interiorul carapacei costumului său spațial.

— Protestez! bolborosi Boldur, încă buimăcit de somn. Unde sînt? întrebă el apoi, începînd să se dezmeticească.

— În captivitate! îi reaminti fostul său adjunct.

— A! Tot dumneata ești, Pier Ulm?

— Maiorul Pier Ulm! preciză interlocutorul nevăzut, accentuînd gradul pe care îl pretindea rostit odată cu numele.

— Ah, da! Uitasem...

În sala de comandă, Pier Ulm apăsă un buton și i se arătă lui Boldur, pe un mic ecran de control.

— Arestat, ascultă-mă cu atenție! vorbi el. Îți aduc la cunoștință că întreg echipajul s-a supus Înaltului Comandament al navei, a cărui autoritate o recunosc și o respectă.

Dincolo, Boldur oftă. Nu mai părea atît de dispus să se războiască, să-și apere cauza, cum se arătase imediat după detronarea și izolarea lui.

— Arestat, urmă Pier Ulm, acum urmează ceea ce-i esențial. Deși te-ai făcut vinovat de grave delikte, Înaltul Comandament este dispus să-ți redea libertatea. Mă auzi, arestat?

— Aud! gemu Boldur.

— Trebuie să promiți însă că te resemnezi, că ești mulțumit cu noua stare de lucruri, că n-ai să unelțești împo-

triva actualei conduceri a navei. Trebuie să te supui, împreună cu toți ceilalți, ordinelor care se vor da!

— Niciodată! răcni Boldur. Niciodată...

— În cazul acesta, nu mai avem ce discuta! observă Pier Ulm și dădu să întrerupă legătura.

— Nu! strigă Boldur. Maior Pier Ulm, nu întrerupe! Cît timp vrei să mă ții aici, expus tuturor radiațiilor nocive?

Pier Ulm nu stătu mult pe gînduri.

— Înaltul Comandament va decide dacă rămii încarcerat acolo pe viață, sau dacă vei fi transportat într-un loc ce se va anunța ulterior, zise el.

— Criminalule! urlă Boldur. Vrei să mă ții aici pînă îmi dau sufletul... Șopîrlă ce ești! Dacă știam cu cine am de-a face, te lăsam acolo, pe Pămînt, să șomezi pînă ți se urcă-n gît, nu-ți dădeam o piine albă-n mînă, nu te angajam pilot pe astronava mea, pieri-ți-ar numele în cel dintîi curent interstelar care îți iese în cale! Cădea-ți-ar în cap un meteorit uite-atîta de mare, uite-atîta!

Boldur mai țipă o vreme, de unul singur, pentru că Pier Ulm închisese circuitul și habar n-avea de cele ce se întîmplau în compartimentul marelui motor. Altfel, fără nici o îndoială, injuriile proferate de Boldur i-ar fi adus acestuia, pe loc, o pedeapsă exemplară și în nici un caz Înaltul Comandament n-ar fi revenit, o oră mai tîrziu, cu promisiunea de-a elibera prizonierul în caz că jură să se conformeze ordinelor sale. Ce-i drept, după atîta energie risipită, Boldur era tare obosit, scîrbit de toate și mai ales înfricoșat de perspectiva rămîinerii în mediul nociv din preajma motorului ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat. Așa că Pier Ulm nu mai întîmpină nici o rezistență. Fostul conducător al expediției acceptă tot ce i se cerea și, pus în „libertate supravegheată”, văzu ușa blindată deschizîndu-se singură înaintea sa.

„Ai să mi-o plătești tu! Ai să mi-o plătești!” gîndea Boldur, strîngînd din dinți, posac, pe cînd își tîra pașii, în lungul coridorului, spre cabină. Dar înțelegea foarte bine că deocamdată era lipsit de orice putere; ceva se schimbase pe navă, din moment ce nebunul acela de Pier Ulm era lăsat să dioteze așa cum îi trăsnea prin minte. Trecînd prin fața afișierului, ochii îi alunecară involuntar

spre Comunicatul numărul nouă, agăţat acolo într-o pioneză. *Efemeridele există — suna comunicatul. După toate probabilităţile, ele au întăriri pe planetă, pe platourile din emisfera sudică. Echipajul se va prezenta în sala de comandă pentru instrucţiuni.*

Boldur clătină încet din oap, gînditor, apoi îşi găsi cabina, deschise bijbiind uşa, intră şi se trînti pe pat fără să se mai dezbrace. Îi era ruşine, se simţea umilit, înfrînt, răzbit de o disperare fără margini.

— Oh! gemu el, înfundîndu-şi faţa în pernă. Că nu mai ajungem odată înapoi, pe Pămînt! ...

27

A doua zi, Boldur se trezi ceva mai optimist. Apăru în mijlocul echipajului bine dispus, ba chiar vesel. Glumi cu Adalina, îl bătu prieteneste pe umăr pe Gregor, găsi cîteva vorbe pentru fiecare în parte, fapt care-i miră nespus pe astronauti; îl miră şi pe Pier Ulm, postat în faţa ecranului din cabina de comandă, de unde urmărea atent mişcările echipajului, ca să fie prevenit din timp de tot ce s-ar fi pus la cale.

— Am auzit că ai avut un accident, îi zise Boldur astronomului, trăgîndu-l deoparte.

Gregor privi în toate părţile şi, asigurîndu-se că nu putea fi auzit, vorbi pe un ton scăzut, cu o îndîrjire pe care nu şi-o putea ascunde:

— Monstrul ăla! Bestia fraţilor Vlig... Mai bine-i suceam gîtul cînd era încă motanul Adalinei! Cine şi-ar fi închipuit că o să ajungem să ne terorizeze...

— Îţi mulţumesc că mi-ai luat apărarea, şopti Boldur. Mi-a spus Darnaputra, ştiu tot!

— Din păcate, tipul e stăpîn pe situaţie! observă astronomul, cu tot regretul zugrăvit pe faţă. Discută cu noi numai prin comunicate şi ordine de front, parcă am fi

într-o continuă stare de asediu! Se zice că monstrul cel mic e cel care i le afișează.

— Cum?! Triton Vega-8?...

— Chiar el. N-ai văzut cît de zgîrîată-i tăblia afișierului? O zgîrie cu ghearele, cînd se cațără pe ea!

Gregor nu-l lăasă pe Boldur să-și consume toată uimirea. Se uită încă o dată în jur, cu prudență.

— Apropo, cît e ceasul? întrebă el.

Boldur îi spuse.

— Să nu întîrziem la adunare! zise Gregor îngrijorat. Cine știe ce-i mai trece ăluia prin minte! Și, scuihind într-o parte, adăugă: N-ai auzit? Toată noaptea am avut patrulea pe coridor, prin fața cabinelor.

— Cine? Pier Ulm? se miră Boldur.

— Nu!... Aghiotantul...

Pier Ulm îi aștepta în picioare, lîngă tabloul de bord. Alături, pe un pedestal înalt, Triton Vega-8 se întinsese alene și părea că dormitează, ceea ce era cu totul fals, pentru că Pier Ulm îi înprospătase abia cu puțin timp în urmă rezerva de electricitate. Argonauticus veghea. El nu dormea niciodată.

— Mai repede, mai repede! strigă Pier Ulm, nemulțumit de încetineala cu care ceilalți treceau pragul, ca să se alinieze lîngă perete. Cînd o să învățați odată să vă mișcați cum trebuie? Drepti! Stați jos! comandă apoi și, vîzîndu-i așezați, îi măsura cîteva momente cu privirea, cencetător.

Astronauții tăceau, stăpîniți de neliniște și, de ce n-am recunoaște, de o oarecare emoție care aducea a teamă. Cînd socoti că momentul psihologic se crease, Pier Ulm își începu discursul, care, ce-i drept, nu se prea putea lăuda cu cine știe ce calități oratorice, după cum pe alocuri nici prea coerent nu părea să fie. Lucru întru totul firesc la cineva obișnuit să pună pe primul plan fapta și abia mai la urmă vorba; la urmă de tot. Din această cauză stilul lui Pier Ulm, dacă nu foarte sobru (se va vedea că nu disprețuia un anume limbaj înflorat), era în orice caz departe de cel al fostului conducător de expediție.

— Dacă mai întîrzie careva atunci cînd vă convoc, voi lua măsuri dintre cele mai drastice! vorbi cu asprime Pier Ulm. Să vă între mințile în cap! Ne-am înțeles! Unde vă

treziți? La mama acasă?! Starea de urgență e una pentru toți, nu cum o înțelege fiecare... Ce, ne jucăm? Așa credeți, că ne jucăm? Cu efemeridele în coastă? Să se termine cu **debandada** pe coridor și, în sfârșit, oriunde pe navă! Cui îi trebuie **debandadă**, să se anunțe, că-l bag la arest. Înaltul Comandament mă împuternicește să fac asta! Aud că unii dintre voi sînt nemulțumiți. Și de ce, mă rog? Nu vă convine? Ce, ați uitat unde vă aflați? Vă convine, nu vă convine, ordinu-i ordin și nu se discută! Se execută! Sau poate că n-ați mai auzit de așa ceva... Și atunci să mă mai mir că era cît pe-aci să ne ducem de ripă! Cu niște „tămiișoși“ ca voi... Să nu mai aud nici un zîmbet ironic despre efemeride! Tot ce va interveni nou se va afixa. O să oborîm pe planetă, s-ar putea să fim atacați imediat. Prin urmare, toată lumea la posturi! Să nu fim luați prin surprindere. Iar cine se fofilează și lipsește de la program, are de-a face cu mine și cu Triton Vega-8... Alarma poate suna oricînd, să n-aud alte vorbe! Cînd sună, rapid adunarea aici, pe coridor, în fața sălii de comandă! Și să nu așteptați să vin după voi! În pas alert, toată lumea...

— Și eu? îndrăzni Adalina.

Pier Ulm o privi nemulțumit.

— Toată lumea! Am spus: toată lumea. Fără excepție! Ca să rezistăm la atacurile efemeridelor, trebuie să fim organizați, instruiți. Mă uit la voi și mă-ntreb: cu cine naiba am pornit în misiune?! Sînteți niște neinstruiți, vai de voi! Pînă cînd credeți că o să meargă tot astfel?!

Și Pier Ulm îi beșteli așa pînă cînd simți că începea să-l doară gura. Echipajul îl asculta posomorît, înțelegînd că de-acum înainte se sfîrșise cu gluma, pentru simplul motiv să n-aveau cu cine glumi. Pier Ulm ducea lipsă de umor, lua totul în serios și în primul rînd ceea ce făcea el. După o oră de moralizare în stil cazon, îi concedie, nu pentru multă vreme însă. Cînd socoti că fiecare ajunsese în cabina lui, ca să răsufle ușurat, Pier Ulm sună alarma și-i obligă să se adune din nou, în mare grabă, injurînd printre dinți și murmurînd.

— Ce?! Nu-i convine cuiva? se interesă fostul căpitan și pilot, pe un ton amenințător-interogativ. Asta-i

adunare la alarmă? Așa înțelegeți voi să percutați când nava ajunge în pericol? V-am cronometrat, ați ajuns aici într-un timp de trei ori mai lung decît ar fi trebuit. Pînă acum, efemeridele ar fi avut răgaz să invadeze nava, norocul vostru că nu-i decît un exercițiu și nu o situație de luptă.

Și, furios, Pier Ulm îi risipi în fugă prin coridor, ca să poată suna încă o dată alarma. De data asta, echipajul se adună mai repede. Se vedea însă că fiecare făcuse eforturi considerabile pentru a ajunge la timp. Astronauții gîfiau și le trebui aproape un minut pînă să-și liniștească respirațiile accelerate și să se alinieze. Cu cronometrul în mînă, Pier Ulm avea tot o expresie nemulțumită, însă aprecie că, pentru început, „mai mergea“. Dar se putea și mai bine.

— V-ați îngrășat de cînd vă tot faceți de cap pe navă! îi învinui el, inciudat. Nu-i nimic, o să scot eu untul din voi! Ce, vreți să vă am sufletele pe conștiință? Dacă vă mișcați atît de greu, la prima înfruntare cu efemeridele sinteți terminați! Vă mîncă alea de vii, asta vă fac. Efemeridele nu iartă! Degeaba smiorcăi! îi zise Adalinei, observînd că tinăra femeie începuse deodată să plîngă. Așa-i cum spun eu, ține minte! Lacrimile n-au ce căuta aici. Acasă, în pat, acolo da! Și voi, ceilalți, ați priceput? Aici nu ne tirguim.

Vlig I ridică mîna. Încrunțat, Pier Ulm îl invită să vorbească.

— Raportez! zise astrofizicianul. Eu, în calitate mea de cunoscător al structurilor cosmice...

— Scurt, scurt! îi ceru Pier Ulm, grăbit.

— N-am văzut nici o efemeridă! continuă Vlig I. Habar n-am cum arată. După ce s-o recunosc dacă, din întîmplare, o întîlnesc?

Pier Ulm îl asigură îndată, rînjind:

— Ai s-o recunoști! Dacă nu, o să-ți plîngem de milă. Prin urmare, ochii în patru! Aici cîștigă cel care își recunoaște la vreme dușmanul... Cu o clipă înainte ca el însuși să fie reperat și recunoscut. Altceva mai ai de raportat? Dacă nu, pînă la următoarea alarmă aveți program „de voie“.

Sub asemenea auspicii începea, aşadar, explorarea stelei Beta. Ca să nu piardă terenul, Pier Ulm se străduia să fie extrem de sever, impunând echipajului, cu forţa, ordinea şi disciplina pe care Boldur, prin alte metode, nu fusese în stare să le impună. Nu e mai puţin adevărat că o asemenea brutală smulgere din inerţie nu convenea deloc astronautilor. Dar, la urma urmei, cui îi păsa de asta? Ameninţările ieşeau lanţ din gura lui Pier Ulm, care nu admitea să fie contrazis niciodată, de teamă să nu cedeze şi el argumentelor născocite de minţile abile ale unora dintre cei mai certaţi cu disciplina. Albert încercase la început câteva manevre, convins că superioritatea lui intelectuală şi larga pregătire culturală avea să-l impună în ochii lui Pier Ulm şi să-i asigure o poziţie aparte în echipaj. Bineînţeles că se înşelase. În fiecare încercare a poetului de a-şi afirma personalitatea, Pier Ulm simţea un pericol direct, iar instinctul îi porunceă să treacă de urgenţă la represalii. Cu atât mai mult cu cât nu putea şti încă dacă Albert, lăsat să vorbească, i se adresa pe un ton serios sau îl lua peste picior. Ca să evite asemenea jigniri, făcu în aşa fel încît cei pe care îi suspecta că ar putea fi ironici se bucurau de un tratament cu ceva mai dur chiar decît restul echipajului. „Să nu şi-o ia în cap! gîndea Pier Ulm, justificîndu-se. Să nu creadă că ei sînt mai mari aici, pe navă, că le merge cu ironii şi cu de-alde astea...“ Şi nu le mergea, fiindcă şeful echipajului era mereu cu simţurile treze, gata să reprime pe loc orice intenţie îndreptată spre subminarea autorităţii Înaltului Comandament al navei; deşi gurile rele spuneau că povestea cu Înaltul Comandament era mai mult o gogoasă răsufletă, din moment ce, procedînd prin excludere, constatai că din acest organism-fantomă nu puteau face parte alţii decît Pier Ulm şi Triton Vega-8. E drept că gurile rele spuneau asta în şoaptă, pe la colţuri, nefîndrăznind să întrebă deschis ce era cu comandamentul acela. Şi chiar de-ar fi întreat, cine să le fi dat vreo lămurire? Nu trecuseră nici două zile de la preluarea conducerii şi, enervat de încăpătînarea cu care Gregor îşi pretindea nu ştiu ce drept, înscris în regulamentul navei, Pier Ulm descoperi formula aceea surprinzătoare, valabilă oricînd ar fi ajuns la strîmtoare, scut împotriva ori-

căror subtile provocări, adăpost și refugiu din calea tuturor lucrurilor neînțelese sau care, mai ales, nu convin.

— Când vorbești cu mine, să taci! urlase Pier Ulm, roșu la față, gata să-l înghită pe astronomul recalcitrant. Când vorbești cu mine, să taci!

Așa că Gregor tăcu și, la fel, ceilalți, înspăimântați de violenta ripostă a lui Pier Ulm. De atunci înainte, acesta nu mai admise vreo replică și, pe măsură ce nava se apropia de planeta stelei Beta, deveni tot mai energic, tot mai întăritat. Alarmerile se succedau într-un ritm exasperant, smulgându-i pe astronauți de la diversele lor preocupări, sau chiar din paturi, când inspirația șefului de echipaj le programa în timpul somnului. Se întâmpla așa, că Pier Ulm stătea în cabina de comandă, cercetind hărți stelare, sau traiectorii, sau fotografia mărită a planetei spre care se îndreptau. La un moment dat, pe neașteptate, își amintea de Boldur, sau de Gregor, sau de alții din echipaj. „Ia să văd ce mai fac ăia...” își zicea și, cu un zîmbet crud pe buze, întindea mîna spre butonul sirenei de alarmă. Sirena începea să urle, umplînd coridorul cu un vuiet care ar fi scos și morții din groapă; pînă și Angonauticus, cu toată rezistența cîștigată de pe urma experienței fraților Vlig, tresărea speriat și venea în goană de pe unde își făcea rondul. Apoi, ca purtați de un vînt rău, apăreau astronauții, cu ochii umflați de somn și cu hainele abia aruncate pe ei. Pier Ulm îi urmărea în tăcere, cum se aliniau în grabă pe coridor, în fața cabinei de comandă; își punea ochii pe cîte unul și, savurînd cu anticipație plăcerea hărțuiei apropiate, își alcătuia în minte planul de atac.

— Ce-i asta? Asta-i ținută?! se mira el, apropiindu-se de Vlig II și cercetîndu-i haina boțită. Mie unuia mi-ar fi scirbă să pun pe mine așa ceva. De ce nu ți-ai cusut nasturele ăsta? Și de cîte ori să-ți spun să nu mai ții mîinile în buzunare? Uite-aici, uite ce dungi de jeg, uite ce dungi...

Și-l răsucea pe ilustrul matematician în jurul axei sale, ca să poată fi văzut de toți ceilalți.

— Priviți-l! Admirați-l! Uite, hal de astronaut! adăuga Pier Ulm, exagerîndu-și expresia de dezgust pe care și-o întipărea pe față.

Numai că Vlig II, pe jumătate adormit, nu părea să se sinchisească de observațiile șefului de echipaj. Făcea o mutră nepăsătoare și, în ciuda zelului moralizator al lui Pier Ulm, care-l trăgea de haină ca să se vadă mai bine ațele rămase de la nasturele căzut, Vlig II se scărpină cu mina liberă în lungul coloanei vertebrale. Când înțelese ce făcea, Pier Ulm rămase câteva momente amuțit de uimire.

— Ahaa! zise el cu un glas în care mirarea și o enervare crescîndă se amestecau. Șeful de echipaj vorbește și vouă vă vine să vă scărpiți în spate! Eu mă zdrobesc cum să apăr nava de efemeride, iar voi dormiți, ce vă pasă! Pot să vină jivinele ălea și să vă umfle pe sus, cu pat cu tot...

Și, întăritat, îl expedie pe Vlig II în rînd cu ceilalți astronauți, care priveau în podea, stăpîniți de incudarea omului deranjat în toiul nopții pentru asemenea prostii. Cu o altă ocazie, Pier Ulm observă că Adalina lipsea la apel și făcu un tărăboi nemaipomenit, mai ales că nimeni nu știa unde se ascunsese femeia. Nici măcar Gregor. El, cel puțin, așa zicea. Cum însă Pier Ulm nu voia nici în ruptul capului să-l creadă, îl trimise imediat s-o scoată „din fundul pămîntului“, amenințîndu-l că, dacă n-o aduce el, o declară dezertoare și-o lasă în seama lui Triton Vega-8, pentru care nu exista vreun cotlon utilizabil ca ascunzătoare pe navă. Așa că Adalina apărură, bosumflată, motivînd că alarma o surprinsese la toaletă și, prin urmare, trebuise să mai aștepte acolo. Pier Ulm îi ținu și ei cuvenita morală, în termeni care smulseră neîntirziat lacrimi din ochii tinerei femei.

Dar scandalul cel mare explodează la o săptămînă după preluarea cîrmei de către Pier Ulm. Abia atunci șeful de echipaj observă lipsa din rînd a lui Vlig III și înțelese că nu-l văzuse pe astrobiolog la nici una dintre alarmele anterioare.

— Unde-i Vlig III? întrebă Pier Ulm, uluit.

Ceilalți se uitară nedumeriți unii la alții.

— La infirmerie, zise Darnaputra.

— Unde??? răcni Pier Ulm, nevenindu-i să-și creadă urechilor. Să vină aici imediat!

Darnaputra plecă grăbit și se întoarse tot singur.

— De ce nu-l aduci? întrebă șeful de echipaj.

— Nu vrea să vină! comunică nepăsător Darnaputra. Zice că-l internat, ce să caute el, care-i bolnav, la activitățile navei?

— Așaa!?

Pier Ulm se făcu roșu la față.

— Îi arăt eu lui! amenință, proțăpindu-se mai ferm pe picioarele ușor crăcănate. Îi scot eu boala din cap! Îl învăț eu să mai fugă de program, să stea ascuns în vreme ce noi mergem înainte! Să se prezinte aici imediat, pînă nu mă duc eu să-l scot afară, de guler!

— Nu i-am făcut încă ieșirea din infirmerie, observă Darnaputra, cu un glas cam șters.

— De ce nu i-ai făcut-o? Să i-o faci imediat! tună Pier Ulm. Ce, aștepti, să i-o fac eu? Asta așteptați? Să vină șeful de echipaj și să facă treaba voastră?... Uită-te la ei, uită-te la ei! pufni Pier Ulm, îndîrjindu-se.

Vlig III nu apăru nici la a doua solicitare. Înșirați lîngă peretele coridorului, astronauții urmăreau progresul miniei pe fața lui Pier Ulm și așteptau cu groază desfășurarea evenimentelor. Nu trebuiră să aștepte prea mult, pentru că lipăitul grăbit al unor picioare desculțe îi făcu să-și îndrepte privirile în direcția de unde venea, gîfîind, astrobiologul, urmărit de neorutătorul Triton Vega-8.

Abia cînd Vlig III se aruncă, epuizat, între ceilalți astronauți, monstrul electric renunță la urmărire și își reluă locul în dreapta lui Pier Ulm.

— Sînt bolnav! strigă astrofizicianul printre gîfîituri. Sînt bolnav, lăsați-mă în pace!

— Drepti! comandă Pier Ulm. La stînga fuga marș! La dreapta fuga marș! Culcoat! Tiriș marș! Tiriș pas alergător marș!

Îi alergă și-i tîrî așa, în lungul coridorului, pînă cînd îi slei și-i buimăci pe toți. Apoi îi alinie din nou și-l scoase pe Vlig III în față. Se uită cu scîrbă la făptura lui mătăhăloasă, îmbrăcată în pijamaua șifonată și plină de praf.

— Ce cauți aici în ținuta asta?! se prefăcu Pier Ulm mirat.

— Sînt bolnav! gemu Vlig III. Uite-așa imi bate inima...

Dar fu întrerupt imediat.

— Lasă, că ştim noi! Cunoaştem tertipul! afirmă Pier Ulm. Cum vrem să lipsim de la datorie, să tragem chiu-lul, ne facem bolnavi, nu-i așa? Taci, nici o vorbă! răoni el, văzînd că celălalt voia să adauge ceva. Acum eu vorbesc!

Şi vorbi încă vreo zece minute, scrofărîndu-l pe Vlig III în fel şi chip, pînă cînd Gregor, nemaiputînd răbda, începu să vocifereze şi, cu toate ameninţările lui Pier Ulm. astronomul nu se lăsă pînă nu-şi vărsă tot năduful.

— Asta-i bătaie de joc! strigă el, ridicîndu-şi vocea deasupra celei cu care şeful de echipaj încerca să-l intimideze. Omul e bolnav şi, în loc să fie lăsat în pace, e tîrît aici ca un animal...

— Da?! se miră Pier Ulm. Ai ceva împotrivă? Nu-ţi convine disciplina? Vrei anarhie? La arest! La arest!

Şi astfel Gregor ajunse să fie închis în magazie, printre tot felul de materiale, lăzi, colaci de sîrmă, saltele şi salopete noi şi vechi, aruncate claie peste grămadă. Asta n-ar fi fost prea grav, pentru că astronomul se grăbi să-şi aştearnă un pat din cîteva pături, între două lădoaie. S-ar putea spune că se bucura în sinea lui de faptul că scăpase de la tortura zilnică a alarmelor. Mai rău era însă că Pier Ulm îl postase pe Triton Vega-8 în faţa uşii, încît Adalina nu îndrăzni să se apropie cu cei cîţiva biscuiţi sustraşi de la prînz, pentru a-i strecura în magazie prin vreo crăpătură; așa că Gregor rămase flămînd toată ziua.

28

Pe o orbită eliptică, nava dădea ocol planetei, apropiindu-se încet de zona superioară a atmosferei. Prin urmare, momentul descinderii nu mai putea fi departe. Pier Ulm petrecea ore întregi în cabina de comandă (compartiment ocolit în ultima vreme de ceilalţi astronauţi),

făcînd calculele necesare. Uneori îl ajuta Boldur, care parcă uitase de neînțelegerile dintre ei, sau le făcea uitate. Firește, nu-i putea fi ușor, pentru că șeful de echipaj îl trata și pe el în același stil dur, ca nu cumva fostul conducător al expediției să creadă că restabilirea vechilor raporturi pe navă ar mai fi posibilă. Din aceeași cauză, probabil, cînd își pusese problema unor avansări în grad, stimulatoare, Pier Ulm îl preferase pe Albert și se încapățină să-l țină pe Boldur pe loc. O nouă dovadă că șeful de echipaj nu era lipsit de o inteligență practică, bazată în egală măsură pe simțul riscului și pe prudență.

Albert nu se așteptase să fie ridicat în grad, după cum nimeni, dealtfel, nu s-ar fi așteptat. Ordinul afișat nu specifica pentru ce merite primea poetul gradul de *sergent*. La primul apel, Pier Ulm îl cheamă „în fața frontului” și, felicitîndu-l pe un ton neutru, îi agăță pe mîneci tresele corespunzătoare noii sale poziții în echipaj. Astronauții priveau scena cu gurile căsoate, întrebîndu-se ce va fi determinat o asemenea hotărîre, care, ce-i drept, fusese prevestită de un vis mai vechi al lui Gregor. Albert nu se arată foarte încîntat de avansare, ceea ce nu era tocmai adevărat. Deocamdată, după Pier Ulm — chiar dacă destul de departe în urma aceluia — el avea gradul cel mai mare și poetul era destul de inteligent ca să priceapă că, în condițiile nou create pe navă, asta îi putea asigura o serie de avantaje. Oricum, hotărîrea lui Pier Ulm, justificată sau nu, îl ridica imediat cu o treaptă deasupra celorlalți. Albert se felicită că în toiul evenimentelor nu se remarcase prin proteste și, în general, printr-o atitudine contestatară la adresa mașinațiunilor lui Pier Ulm. Nu că n-ar fi fost revoltat și el de cele ce se întîmplau. Dar, dacă Gregor apucase să țipe el cel dintîi, Albert socotise că era mai bine să-l lase în față pe astronom, de fiecare dată cînd se anunța o încordare a relațiilor cu noul conducător al expediției. Așa se face că poetul apăru în ochii lui Pier Ulm mai puțin recalcitrant decît odinioară, sau, cel puțin, mai puțin încapăținat decît ceilalți. După avansare, Albert se strădui să-i confirme întru totul părerea, făcu exces de zel în îndeplinirea ordinelor șefului său, și nu dintr-un real talent militar, nici dintr-o deosebită chemare ori pricepere, ci dintr-un calcul făcut la

rece, după care, dacă nu-i „freca“ el pe ceilalți, le-ar fi împărțit soarta. Cum Albert nu dorea deloc să fie el cel „frecat“, alesc prima variantă; deveni un sergent silitor și, intrucît gestul jignitor al lui Boldur (cînd cu avertismentul scris) îi era încă proaspăt în memorie, se ocupă îndeosebi de instruirea acestuia. Drept urmare, în mai multe rinduri inventatorul fu văzut alergînd cu tot echipamentul de astronaut în spinare, cu sudoarea curgîndu-i de sub masca antiradiații, în vreme ce de la capătul coridorului răsunau comenzile sonore ale recent avansatului sergent. Pier Ulm fu atît de mulțumit de activitatea lui Albert, încît hotări să i-l încredințeze și pe arestat pentru cîteva ore de instrucție zilnică și numai faptul că problema descinderii pe planetă ajunsese prea presantă îl salvă pe Gregor de la alergătură și corvezi.

Pe afișier, comunicatele se schimbau mereu, aducînd la cunoștința echipajului, în răgazurile dintre alarme, hotăririle Înaltului Comandament. Unul dintre ele, cel care purta numărul 54, glăsuia:

Art. 1: Efemeridele atacă atît ziua, cît și noaptea, folosind armele lor de preferință, care rămîn a se vedea. Orice informație în acest sens se va raporta urgent, pe cale ierarhică, fiind secret militar.

Art. 2: S-a semnalat o deplasare a zonei de influență a efemeridelor, din sectorul sudic al planetei, spre nord-vest, unde se presupune că dușmanul are tabere întărite și avanposturi. Înaltul Comandament al navei ordonă trimiteră imediată a lui Triton Vega-8 în misiune de explorare cu caracter strict confidențial.

Art. 3: În următoarele zile starea de urgență se accentuează. Orice suspect găsit la bord va fi reținut și înaintat spre cercetări. În cei dovediți a fi efemeride se va trage fără somație.

Art. 4: Din surse încă neconfirmate rezultă că efemeridele stau sub comanda trădătorului Axanio, care s-a înhăit cu dușmanii Pămîntului pentru a împiedica pătrunderea expediției în sistemul stelei Beta. Ordin: vigilență sporită la ieșirea din navă; nimeni nu iese neechipat regulamentar și neînarmat.

Art. 5: Înaltul Comandament îl condamnă pe trădătorul Axanio la moarte în contumacie. Moarte trădătorilor!

Comunicatul, semnat tot de Pier Ulm, stîrni iarăși agitație în rîndul echipajului. „Ia te uită! exclamau astronautii. Și aici și-a vîrit coada Axanio ăla! Nu i-a fost de-ajuns ce ne-a făcut atunci, cînd cu meteoritul... Ce tot vrea de la noi? Ce-i mai trebuie? Cît o să ne tot urmărească?” Desigur, nimeni n-ar fi putut da răspuns acestor întrebări, iar asta sporea neliniștea echipajului. Priveau discul planetei, conturat uriaș pe cerul cosmic și, din gesturi, din expresiile preocupate ale fețelor, din vorbele mai degrabă ezitante și temătoare, nicidecum pline de buna dispoziție de altădată, puteai înțelege foarte limpede în ce măsură se înstăpînise și creștea pe navă tensiunea.

Triton Vega-8 Argonauticus fu lansat spre suprafața planetei încă din straturile înalte ale ionosferei. Astronautii asistară la eveniment cu o neascunsă emoție. Micul monstru își prînză printr-o trapă, îl văzură plutind o vreme alături de navă, în spațiul cosmic și, pentru prima dată, o oarecare simpatie pentru subiectul experienței YQ se declanșă în sufletele lor. În clipele acelea, Argonauticus reprezenta avangarda expediției. El urma să atingă, cel dintîi, solul planetei necunoscute și nu se putea ști dacă nu cumva avea să înfrunte, în locul celor rămași pe navă, la adăpost, primul atac al efemeridelor. Văzînd în el un sacrificat, un mic martir, Adalina își zise că, la urma urmei, diferența dintre Triton Vega-8 și Pufuleț al ei nici nu era chiar atît de mare, că Argonauticus nu era chiar atît de rău și urît pe cît i se păruse. Emoționată, tinăra femeie lăcrimă.

De la pupitrul de comandă, Pier Ulm îl dirija pe Argonauticus. Încet-încet, cercetașul se îndreptă, căzînd, spre planetă. Nava rămase să patruleze mai departe în spațiul cosmic, în așteptarea primelor informații transmise de jos. Nu se știa exact cînd aveau să vină.

— Sergent! strigă Pier Ulm, cînd îl pierdu din vedere pe Triton Vega-8, descoperindu-și în schimb echipajul.

Albert se prezentă la raport.

— Ce caută ăştia aici? vru să ştie Pier Ulm. De ce nu sînt la posturile lor?

— Au ținut să vadă lansarea, încercă Albert să-i scuze.

— Daa?! se miră şeful de echipaj, apoi răcnî în stilul său obișnuit: Și dacă în timpul ăsta efemeridele se infiltrează în navă?! Dacă ne trezim cu ele aici, pe cap? Ce ordine am dat eu, în numele Înaltului Comandament? Așa înțelegeți voi să întăriți și să păstrați vigilența? Pas alert, afară din cabina de comandă! ordonă el și, smulgîndu-se din loc, astronautii dispărură în coridor. Sergeant! strigă din nou Pier Ulm, făcîndu-l pe Albert să se întoarcă din ușă. Răspunzi cu capul! amenință şeful de echipaj, apoi se întoarse spre aparate și își văzu de treabă în liniște, căutînd lungimea de undă a cercetașului.

În capătul coridorului, Vlig I, astrofizicianul, injură bombănînd, apoi i se adresează lui Boldur.

— Cît o să mai răbdăm? întrebă el. Ce-ar fi să folosim momentul și să terminăm odată?!

Boldur îl privi surprins.

— Cum adică, să terminăm?

— Uite-așa, bine! Să, profităm de faptul că monstrul ăla care ne bagă spaima în oase lipsește. Îl luăm pe Darnaputra, intrăm în sala de comandă și-l declarăm pe Pier Ulm nebun. Darnaputra o să-l interneze la infirmerie. Dacă se împotrivește, îl declarăm periculos și-l închidem acolo pînă la întoarcerea acasă.

— Așa-i! așa-i! aprobă Vlig III, rinjind mulțumit. Să vadă și el ce bine-i să zaci închis în infirmerie!

— Eu nu mă bag, zise Darnaputra.

Vlig I se întoarse brusc spre medicul pipiriu.

— Nu te bagi?! se miră. De ce nu te bagi? Ce, nu-i un client destul de bun pentru tine? Frate-meu era bun, puteai să faci pe el toate experiențele care-ți treceau prin cap, iar ăla, dacă-i șef de echipaj, îți pare că trebuie căutat în coarne?

— Nu merg și gata! se încăpățîină Darnaputra.

— De ce? stărui Vlig I.

— Tu crezi că reușești ceva? Crezi că monstrul nu se mai întoarce? Dă-mi pace, n-am de gînd să pășesc ce-a pățit Gregor. Joacă-te tu cu javra aia de Argonauticus, dacă-ți dă mîna!

— Ți-e frică! observă astrofizicianul. Ți-e frică, hai? Lasule!

În clipa aceea, Darnaputra auzi după colț pași grăbiți.

— Vine sergentul! anunță el în șoaptă și, cu toții, se împrăștiară prin cabine, încît Albert nu mai avu de unde să-i ia; mulțumit, își văzu de drum spre bucătărie, socotind că nu strica să-și procure ceva de mîncare și un păhărel-două din rezerva de alcool sintetic, dacă avea norocul să dea peste el, acolo unde îl ascunsese Pier Ulm.

Între timp, Triton Vega-8 ajunsese pe suprafața planetei. Cu greu, dar ajunsese. Desfăcut în bucăți, împrăștiat pe o suprafață de cel puțin două mîle pătrate, de unde se realcătui treptat, pe baza programului ce-i fusese imprimat în memoria acum ușor răvășită. Cînd totul fu gata, transmise semnalul. Pier Ulm recepționă sunetul tremurat, abia deosebit dintre zgomotele de fond făcute de paraziți radiofonici, și așază nava pe traiectoria de coborîre. Nu trecu mult și motoarele de frînare porniră, apoi își înteriră activitatea. Străpungînd straturile joase ale atmosferei, nava alunecă spre sol, așezîndu-se pe un platou aproape neted, nu departe de locul unde poposiseră Argonauticus. Cînd orice mișcare încetă, Pier Ulm se destinse, ieși brusc din încordarea care îi stăpînea ființa și, imediat, apăsă butonul de alarmă. Sirena își revărsă în lungul coridorului vuietele modulate. Echipajul apăru în fața cabinei de comandă și se alinie în grabă. Se vedea de departe că oamenii cîștigaseră în ultima vreme deprinderi noi, deveniseră mai sprinteni și mai bine pregătiți psihologic, încît adunările efectuate „în cea mai mare viteză“, vorba lui Pier Ulm, nu mai aveau aspectul acela de haos derutat și derutant pe care îl avuseseră înainte de introducerea instrucției în programul de activitate al argonauturilor. Sergentul Albert privi cu un ochi critic în lungul șirului, făcu semn Adalinei să iasă puțin mai în față, iar lui Vlig II să-și „sugă“ burta, destul de îndrăzneț crescută, încît depășea sistematic linia imaginară după care se făcea alinierea. Pier Ulm ieși din cabina de comandă și Albert, tresărînd, își înălță capul și se pregăti să-i vină în întîmpinare, pentru raport. Pier Ulm îl făcu semn să renunțe; nu mai avea timp de pierdut cu formalități, așa că intră direct în problemă.

— Argonauți! vorbește șeful de echipaj, arătându-le un chip pe care se citea exaltarea. Am descins pe planetă. Din înălțimea istoriei veacurile vă privesc și ne admiră. Fiți mândri de victoria asta!

Pier Ulm ridică brațul, ca să oprească uralele pe care le presimțea gata să se dezlănțuie din piepturile oamenilor din echipaj.

— În urma îndeplinirii cu succes a acestei importante misiuni, Înaltul Comandament al navei ordonă...

Și Pier Ulm desfăcu o bucată de hîrtie, de pe care citi:

— Se avansează maiorul Pier Ulm la gradul de colonel... Doi: se avansează șergentul Albert la gradul de șergent-major. Felicitări!

Îi strînse mina lui Albert, regretînd puțin că nu și-o putea strînge și pe a sa. Ură celor avansați noi succese, noi trepte urcate în cariera care le stătea în față. Vorbînd, Pier Ulm privea zimbitor peste oapetele oamenilor din echipaj și nu era deloc absurd să crezi că în clipa aceea proaspătul colonel zimbea însemnelor de general, discret profilate în mintea lui.

— Putea să-ți dea măcar un grad de sublocotenent! observă Boldur, adresîndu-i-se în șoaptă lui Albert.

Sergentul-major nu spuse nimic, nici nu-l aprobă, dar nici nu protestă, ceea ce putea fi tradus drept o expresie a unei nemulțumiri ascunse. Pier Ulm ceru să fie adus Gregor de la arest.

Astronomul apărui. Slăbise și-i crescuse barba, concu-rîndu-i-o, fără succes însă, pe a lui Vlig III. Cînd îl văzu, Adalina nu-și putu reține un oftat, mai degrabă un ușor țipăt, înăbușit cu dosul mîinii.

Pier Ulm se încruntă, pârîndu-i-se că astronomul îi privea cu prea multă insistență și cu o neascunsă mirare însemnele de colonel.

— Arestat! zise el, trezindu-l pe Gregor la realitate. În timp ce îți ispășești pedeapsa pentru faptele tale nedemne, astronava a aterizat. Ai acum prilejul să te reabilitezi, să arăți că te căiești pentru vina ta, că dorești să reintri în rîndurile echipajului și în drepturile tale. Îți dau posibilitatea să ștergi pata rușinoasă care-ți pă-

tează onoarea de argonaut, răsfrîngîndu-se dezonorant și asupra lor — îi arată pe cei aliniați în fața sălii de comandă — asupra tuturor.

Gregor deveni mai atent. Îl privi pe Pier Ulm cu surprindere, neînțelegînd unde voia acela să ajungă.

— Îți ofer, deși n-o meriți, cinstea de a ieși primul pe suprafața acestei planete! zise Pier Ulm și făcu un pas înainte, pregătindu-se să-i strîngă repede mîna.

Astronomul rinji. Prin urmare, asta era!

— Nici nu mă gîndesc! strigă el. Ce, vrei să scapi de mine, să mă omori? Să mă arunci drept în gura efemeridelor? Și încă o aduci din vorbă în așa fel, încît să mă ofer singur drept victimă garantată?!

Pier Ulm pricepu îndată că dăduse greș. Îi făcu un semn nervos lui Albert, urlînd:

— La arest! Înapoi, la arest! Omul ăsta n-are nici un pic de demnitate în el... Așa înțelege el să se reabiliteze! Așa înțelege să-și facă datoria de argonaut, de explorator și de luptător! Refuză să pună piciorul afară din navă, de teama efemeridelor... Așa ceva n-am mai pomenit!

Furios, șeful de echipaj tună și fulgeră, vârsîndu-și în capul tăcuților ascultători toată indignarea pe care el, colonelul și conducătorul expediției argonautice, o simțea, pus în fața lașității și insolenței unuia ca Gregor. La sfîrșit, hotărît să dea el însuși un exemplu de demnitate și temeritate, anunță că va ieși din navă în fruntea braviilor săi argonauți, pregătît să înfrunte toate primejdiile pe care le-ar fi revărsat asupra lui planeta stelei Beta.

În ungherul său din magazie, trîntit pe pături, Gregor rodea mulțumit biscuiți și din cînd în cînd ducea la gură o sticlă din rezerva atît de insistent și atît de infructuos căutată de sergentul-major Albert în bucătărie. Pesemne că și Pier Ulm uitase unde o ascunsese; altfel, fără îndoială, i-ar fi găsit astronomului un alt loc pentru temporara lui încarcerare. Pe cînd echipajul, avîndu-l în mijlocul lui pe ambițiosul colonel, ieșea în prima explorare planetară, Gregor ajunsese deja „groggy“, încît lălăia în magazie cîntece vesele și o striga, din vreme în vreme, pe Adalina.

Nici prima, nici a doua și nici celelalte ieșiri nu dovediră existența efemeridelor prin apropiere. De unde la început se arătaseră destul de prudenți, astronautii își simțiră curînd inimile bătînd omeneste și n-ar fi trecut, poate, multă vreme pînă să recunoască, în sfîrșit, că se sînt în largul lor. Uneori se făcea haz de acele prime incursiuni, reduse la perimetrul imediat învecinat navei, cînd așteptau din clipă în clipă declanșarea unui atac și păreau dispuși s-o rupă la fugă înapoi, la cel mai mic semn de primejdie. Au existat și cîteva mici incidente, unul legat de Vlig I, care fusese de-a dreptul caghios cînd, proptit în usă, blocase ieșirea altora și nu voia cu nici un chip să pună piciorul jos, se zbătuse acolo, speriat, pînă cînd Pier Ulm, infuriat de circul făcut de astrofizician, dăduse ordin celor dinăuntru să-l scoată afară, iar Vlig I fu îmbrîncit pe scară, ajungînd să cunoască el, cel dintîi, cu fesele, duritatea solului planetar. Eroul altui incident fu, spre marea surpriză a tuturor, tocmai sergentul-major Albert. Pe cînd dădeau ocol navei, tăcuți, concentrați, cu armele automate strînse în mîini de se aburiseră țevile și pe dinafară și pe dinăuntru, Albert apăsă din greșeală pe trăgaci și, în panica stîrnită de împușcături, e de mirare că nu începuseră și ceilalți să tragă, împușcîndu-se unul pe altul. Se pare că numai faptul că, exceptîndu-l pe Pier Ulm, la auzul rafalei scăpaseră cu toții armele și ridicaseră instantaneu mîinile în sus, numai asta a salvat echipajul de la un dezastru provocat prin accident. E drept că Pier Ulm, revenindu-și imediat din șoc, îl luă pe sergent la înjurături, amenințîndu-l cu degradarea (asta se întîmpla la o jumătate de oră după ce-l avansase în grad!) și poate că ar fi făcut-o chiar acolo, pe loc, pedepsind astfel stîngăcia nepermisă cu care un gradat umbla cu arma, decă în momentul imediat următor nu l-ar fi infuriat și mai cumplit atitudinea echipajului, încremenit cu mîinile ridicate. Colonelul se făcu roșu la față, atît de roșu, încît pînă și globul străvezu, purtat pe cap, i se împurpură.

— Netrebnicilor! începu să strige. Lașilor! Argonauți imputiți! La primul foc de armă vă predați cu toții?! Ce să mă fac cu voi la un atac adevărat, dacă acum, că n-a fost decît o greșeală, ați aruncat armele ca niște trădători?

Șeful de echipaj spumega. Cît era de mînios se putea vedea din faptul că el, care în ultimul timp se dovedise destul de liber și buruienos la gură, îi plesnise atunci, pentru întia oară (dacă facem iarăși abstracție de visul lui Gregor), cu calitatea de „împutiți“. Ar mai fi de spus că n-avea cine să se supere din cauza asta, pentru că oamenii păreau atît de îngroziți, încît Pier Ulm trebui să-i scuture zdravăn de umeri și de mineci, ca să-i trezească din amorțeală și să-i oblige, așa palizi cum erau, să-și ridice armele scăpate. Drept pedeapsă, îi alergă de cîteva ori în jurul navei, pe platoul cu tufe scunde, spinoase, unde rînd pe rînd își lăsară cîte o fișie sau cîte un petic din frumoasele lor costume, proaspăt curățate și călcate pentru întîlnirea cu planeta stelei Beta. În felul acesta își mai reveniră și ei din șoc, și Pier Ulm din furie, putîndu-și duce la bun sfîrșit misiunea de explorare, cea dintîi de cînd se aflau acolo.

Puținele plante și animale întîlnite nu păreau deloc priemjioase. Cum atacul efemeridelor întîrzia, astronautii se calmară și, încetul cu încetul, deveniră mai îndrăzneți. În grupuri de cîte doi, se îndepărtară, cu prilejul altor expediții, atîta cît le permitea curajul: unii pînă la stînci, alții dincolo de stînci, unde descoperiră un firicel de apă caldă, năpădit de alge. Cel mai entuziasmat se dovedi Vlig III, astrobiologul, ocupat pînă peste cap cu recoltarea mostrelor de viață scoase în cale de planeta explorată. Dealtfel, el se încumeta să se îndepărteze cel mai mult, în ciuda avertismentelor date de Pier Ulm la plecare. Ajunsese, în sfîrșit, în elementul său și nu i s-ar fi putut reproșa excesul de zel, decît de către un răuvoitor. Un asemenea răuvoitor deveni fratele său mai mare, Vlig II, dar e cazul s-o spunem că nu de la început, ci numai după o anume întîmplare, cînd, lipsind astrobiologul la apel după încheierea unei incursiuni prin exterior, matematicianul fusese trimis să-l caute și se rătăcise el; se rătăci cu adevărat, încît abia îl mai găsiră cei-

lălți, lihnit de foame, rotindu-se în loc pe platou, cu busola în mână. „Ce naiba faci acolo?“ întrebă Boldur, cel care-i dăduse, cu mare greutate, de urmă. „Haide înapoi, nu-l mai căuta, că s-a întors singur la navă!“ Dar Vlig II îl opri cu un gest. „Stai așa!“ îi zise, privindu-și concentrat busola, după indicațiile căreia făcea un pas sau doi la stînga, apoi la dreapta. „Nu-l caut pe el, caut Polul Sud“, mărturisi matematicianul. Și, cum nu reuși să găsească polul, deși era convins că trebuia să fie pe aproape, își aminti deodată că din cauza lui Vlig III colindase în neștire, frînt de oboseală, locurile acelea străine. Pe drumul de întoarcere o ținu doar în ocări, alternate cu diverse calcule complexe, făcute și ele cu glas tare. Din loc în loc se oprea, scotea busola, privea nemulțumit acul magnetic, iar Boldur se vedea obligat să-l strige mereu, întorcîndu-se ca să nu-l scape din ochi și să-l piardă iarăși, după ce că abia dăduse de el.

Pasivitatea efemeridelor începu să-l neliniștească pe Pier Ulm. Timpul trecea, fără ca explorările să aducă noutățile așteptate.

— De ce nu atacă? De ce s-au retras? se întreba colonelul, cercetînd în cabina de comandă o hartă încărcată de stegulețe.

Își alcătuisese un plan foarte exact, cu mai multe variante, pentru cazul că atacul efemeridelor s-ar fi produs dintr-o parte a navei sau din cealaltă, din față sau din spate; prevăzuse pînă și situația, de nedorit, dar posibilă, cînd echipajul ar fi fost nevoit să se retragă, cu unele pierderi, să se replieze pe o altă linie, în interiorul perimetrului inițial controlat. Firește, din planurile lui lipseau două variante extreme, și anume: cea care ar fi avut în vedere înfrîngerea deplină a astronautilor, masacrarea echipajului și, în acest fel, nimicirea întregii expediții, precum și aceea — considerată de Pier Ulm cu totul nerealistă, dar mai ales neconvenabilă, în lumina evenimentelor din ultimul timp — care ar fi exclus înfruntarea directă dintre pămînteni și efemeride. Pe prima, șeful de echipaj o omisese din convingerea care-l însuflețește pe orice luptător înaintea bătăliei, din încrederea în victorie, fără de care n-ar mai lupta, ci, în mod rușinos, ar da încă de la început bir cu fugiții. Pe a doua refuza s-o ia în

considerare — de ce n-am recunoaște? — și din teama secretă că, în cele din urmă, lucrurile se puteau întâmpla chiar așa, iarăși spre rușinea întregii expediții. „De ce ne-am deplasat pînă aici? De ce-am făcut atîta drum, dacă nu reușim să susținem nici măcar o luptă serioasă?” se întreba Pier Ulm, nemulțumit, nu însă și descurajat, dovadă că Triton Vega-8 era trimis mereu în misiuni dificile, din ce în ce mai departe de locul unde poposisese nava. Pier Ulm nu pierduse nădejdea că, odată și odată, Triton Vega-8 avea să revină cu vestea mult așteptată. Și nu ezita să-și îmbărbăteze echipajul ori de cîte ori avea prilejul, ca să nu-i dea vreme să lincezească sau să se demoralizeze.

— Știi că sînteți triști! le zise într-o zi, cînd astronautii se aliniaseră ca să-i dea raportul pe terenul neted de lingă navă, iar steaua Beta încălzea atît de tare încît oamenii transpirau abundent sub globurile care le acopereau capetele, protejîndu-i de aerul viciat și împiedicîndu-i în același timp să-și ștergă sudoarea de pe frunți. Ce, parcă eu nu sînt?! izbucni Pier Ulm, ridicînd brusc tonul. Dar se vede asta, argonauți? Nu se vede! răspunse tot el. Colonelul e trist, dar nu disperă. Voi sînteți triști și sperați. Asta-i deosebirea dintre noi! conchise Pier Ulm, exagerînd puțin, pentru că echipajul, la ora aceea a amiezii, nu arăta chiar atît de sperat pe cît de transpirat.

Vlig I se aplecă spre umărul lui Boldur, vecinul său, și-i vorbi, lipindu-și globul de al celuiălalt, după ce în prealabil avusese grijă să închidă circuitul radiofonic colectiv.

— Dacă ne mai ține mult aici, în picioare, ai cuvîntul meu de argonaut că dezertez! spuse astrofizicianul, iar Boldur încuviință din cap, în semn că-l auzise și-l înțelegea.

Numai că Pier Ulm, deși înfierbîntat atît de vorbă, cît și de razele nemiloase ale stelei Beta, surprinse mișcarea, fără să audă însă ce spusese celălalt. Bănuind că se complota în jurul persoanei sale, făcu rapid o nouă criză de personalitate și începu să strige:

— Așa, așa! Dă-i înainte! Colonelul vorbește, iar un pirlit de argonaut comentează! Oare n-o să vă dezvățați niciodată de prostul obicei de-a vorbi neîntrebați? Ce

mai vreți iarăși? V-am tot pedepsit, v-am alergat, v-am trîntit cu burta de pămînt, crezînd că doar-doar vă mai iese energia și vă disciplinați și voi. Dar văd că-i în zadar. Ia spune, ce aveai de comentat? i se adresează direct lui Vlig I, care, bineînțeles, tăcu. Vrei să te trimit în prima linie, acolo unde luptă eroic Triton Vega-8? Dacă asta vrei, spune! Spune cu voce tare, să te audă toți...

Vlig I tăcu mai departe, cu încăpăținare. După o scurtă pauză, Pier Ulm își continuă muștruluiala, pe un ton mai potolit, care nu prevestea însă nimic bun, cunoscut fiind faptul că șeful de echipaj obișnuia să-l folosească atunci cînd intenționa să le țină discursuri lungi. Însemna că nu era destul de furios ca să termine repede, avea chef de vorbă, în cunoscuta sa manieră de a se deplasa spectaculos de la o idee la alta, de la un personaj la altul, în vreme ce echipajul asculta nemișcat, apatic, și uneori chiar *auzea*.

— Sigur! zicea Pier Ulm. Ce vă pasă vouă! Șeful de echipaj să-și bată capul cu toate problemele, voi să vă îmbuibăți burțile și să dormiți... Iar cînd vă pretinde cineva să faceți ceva, știți să comentați, dar vă mișcați ca melcul. Vlig II e aici? Ia vino mai în față! Ce ordin ți-am dat, ia spune?! Era vorba să calculezi reperele pentru Argonauticus și să le treci pe hartă. Le-ai trecut? Nu le-ai trecut! Păi, ce mai aștepti? Ziua de mîine? Îți dau o oră, începînd din clipa cînd ne terminăm treaba aici. Să calculezi totul exact și să muți stegulețele pe hartă, cum ți-am ordonat. Că, așa cum spuneam, vouă ce vă pasă de Argonauticus! El, săracul, conștiincios, la datorie, fără să crionească, în cele mai primejdioase misiuni... Și asta numai ca să vă scutesc pe voi de greul expediției, să nu cumva să vă ciocniți nas în nas cu vreo efemeridă!... Că doar n-o să-mi spuneți că o să ne meargă tot așa de bine pînă la sfîrșit. V-ar conveni, nu? Sigur că v-ar conveni, nu spuneți nimic, dar citesc asta în ochii voștri. Și să ne întorcem acasă așa, ca de la promenade... Cum să nu! Și mai ce? Că efemeridele sînt chiar atît de proaste cum credeți voi... Degeaba zîmbești, sergent-major, degeaba zîmbești! îl luă în primire pe Albert. Te ții mai deștept cu cinci minute, dar habar n-ai, pun pariu ou tine că habar n-ai cum să te descurci cu trupa

atunci cînd ești împresurat. O să vină și asta, n-ai nici o grijă! Noroc că-i și colonelul printre voi, noroc că-i el aici, să tragă greul și să ia pe umerii lui răspunderea. Că el poate orice, nu-i așa? Numai voi nu puteți, nu vă stă capul la nimic serios. Era vorba să-mi compui un marș, sergent! își aminti Pier Ulm. De ce nu te-ai prezentat pînă acum cu marșul? Cine să-l facă? Tot eu să-l fac?

Cu fruntea sus, Albert raportă ou lucrul la marșul cerut menea bine, mergea cu spor, iar dacă redactarea finală avea să mai întîrzie, aici nu era nimic de făcut, totul se datora unor condiții obiective. Nu era ușor să compui un cîntec care să traducă, în cuvinte și muzică, optimismul argonautic, constituind în același timp și un stimul eficient în pregătirea psihologică a echipajului pentru înfruntarea cea mare cu efemeridele. Redevenit pentru cîteva momente poet, sergentul-major descrie în linii mari cam ce înțelegea el să facă pe baza indicațiilor lui Pier Ulm și se văzu că, în ciuda trecutului său abisalist, Albert înțelesese totul aproape bine. Singurul lucru care-l nedumeri pe Pier Ulm fu afirmația de la sfîrșit, care venea să justifice o dată mai mult întîrzierea proiectatei opere. Albert spunea că lucrurile se complicau și datorită faptului că, deși pornit după canoanele clasice, marșul erupsesese dincolo de ele și amenința să se transforme într-o *marșeieză*.

— Ce fel de *marșeieză*? întrebă Pier Ulm, nedumerit.

Albert începu să explice cum vedea el *marșeieza* în general și mai ales *marșeieza* lor, adaptată la zborul cosmic, la efemeride, la echipaj. Intonă chiar cîteva note pe care debuta refrenul, dar Pier Ulm îl întrepruse cu un gest de enervare.

— Ți-am spus să-mi faci un marș, nu o *marșeieză*! preciză el, țintuindu-l pe Albert cu o privire cruntă. Un marș, și atîta tot. Cînd o să vă învățați să faceți doar atîta cît vi se cere și nimic mai mult? Auzi! pufni Pier Ulm, inciudat. Colonelul îi dă ordin pentru un marș, iar sergentul-major vrea *marșeieză*! Asta-i neexecutare de ordin, debandadă curată! Uite, în loc să avem la ora asta un marș gata făcut, pe care să-l învățăm, să-l cîntăm, stăm și ne uităm unii la alții, din cauză că sergentul-

major se ambiționează să scrie o marșeiază... Unde o să ajungem, dacă mergem înainte tot așa?

Evident, Pier Ulm nu aștepta un răspuns la această întrebare, cum nu aștepta niciodată răspunsuri de la subordonații săi, indiferent despre ce ar fi fost vorba. Șeful de echipaj nu-și părăsise încă maxima „Cind vorbești cu mine, să taci!” — prin urmare întrebările lui erau niște false întrebări, erau niște momeli care chemau, tot de la el, răspunsuri. După toate probabilitățile trebuia să urmeze și acum un răspuns, dat de Pier Ulm la propria sa întrebare. Dacă acesta n-a mai urmat, asta se datorește micului incident produs de Darnaputra, fără voia lui. Bătut mereu în cap de razele fierbinți ale stelei Beta, medicul leșină; își pierdu deodată echilibrul și se întinse la picioarele celorlalți, cu globul străveziu înfipt pe jumătate în nisip.

Se stîrni rumoare. Echipajul uită de Pier Ulm (ori poate că abia așteptase un prilej și un motiv serios ca să-l poată face uitat) și se adună în jurul leșinatului.

— A murit Darnaputra! A murit Darnaputra! începu să strige Vlig II, ca un apucat, deși nici el nu era totuși sigur de adevărul celor spuse.

Pier Ulm înțelese abia atunci că exagerase puțin, că lungise ședința moralizatoare pînă la limita rezistenței astronautilor. Nu-i plăcu nici faptul că, agitîndu-se în jurul lui Darnaputra, echipajul făcea atîta zgomot pentru nimic, în loc să-l ia pe cel leșinat și să-l transporte în navă, pentru acordarea primului ajutor.

— Duceți-l la infirmerie! ordonă el, încercînd să redevină stăpîn pe situație. Să i se acorde acolo îngrijiri.

— Bine, zise careva, dar cine să i le acorde?

Era adevărat: cînd însuși medicul expediției căzuse, cine să fi fost în stare să-i ia locul?

— Să-l îngrijească Adalina! ordonă Pier Ulm, hotărît să rezolve într-un fel, cît mai repede, incidentul.

Dar Adalina nu se arată prea entuziasmată de idee. N-apucă însă să-și exprime părerea, pentru că Vlig III se oferi voluntar să facă pe sanitarul și ceru să-i fie încredințat lui corpul medicului suferînd. După graba cu care se oferise, dar și după lucirile pline de vioiciune ale ochilor săi, puteai fi convins că astrobiologul avea să fie

un bun și meticulos sanitar. nescăpînd prilejul să-și plătească toate polițele adunate în timpul cît fusese pacientul lui Darnaputra.

Între timp, leșinatul începu să clipească din ochi și mare îi fu uimirea văzîndu-se sprijinit de subsuori, gata să fie săltat și dus pe sus spre aeronavă.

— Ce s-a întîmplat? Ce-i cu voi? mormăi el, cu limba încă grea și împleticită, adresîndu-se oelor care-l înșfăcaseră, deși în mod normal ar fi trebuit să întrebe „ce-i cu mine“.

Vlîg III, postat în fața lui Darnaputra, se pregăti să-i comunice vestea schimbării rolurilor în infirmerie și, intrucît savura cu anticipare momentul, un zîmbet fericit i se lăți pe față, fluturînd odată cu barba, care-i umplea pe jumătate globul de sticlă al costumului de protecție.

Nu-i fu dat însă, nici lui, să-și ducă bucuria pînă la capăt.

— Ia priviți! Ia priviți! strigă Vlîg I din spatele grupului, atrăgîndu-le atenția asupra unui punct mișcător, care apăruse între niște tufe ofilite. „Efemeridele!“ fulgeră un gînd prin mintea fiecăruia și, în clipa următoare, atenția le era definitiv abătută de la Darnaputra, încît medicul putu să se ridice și, încă buimăcit, să-și scuture praful de pe costum.

— Nu-s efemeridele! anunță Boldur, care avea vederea mai bună. Se întoarce Triton Vega-8.

Respirații de ușurare izbuconiră din mai multe piepturi simultan. Argonauticus se apropie și, curînd, reușiră să-l vadă bine cu toții. Ceva părea însă a nu fi în regulă. Fără să poată preciza ce, astronauții rămaseră mai departe nemișcați, cu atenția îndreptată spre făptura mecanizată care venea alene spre ei.

— Ce naiba are? se întrebă cu voce tare Pier Ulm.

— Parcă-i deșelat!

— Asta-i! exclamă Boldur. E deșelat de-a binelea...

— Fir-ar să fie! izbucni Pier Ulm și făcu cîțiva pași înainte, ca și cum ar fi vrut să iasă în întîmpinarea lui Triton Vega-8, dar imediat se opri, prudent, nedumerit, neliniștit.

Argonauticus se tîri mai aproape.

— Oh! strigă Adalina, frîgîndu-și degetele mîinilor împreunate. Ce-au făcut din el!...

Argonauticus arăta într-un hal inimaginabil. Pur și simplu părea să fi fost desfăcut în bucăți și montat la loc, aiurea. Înțepenite strîmb, labele i se mișcau asimetrice, încît una din spate, datorită unghiului sub care se indoia, avea tendința să păsească înapoi, frînîndu-le pe celelalte trei, care — de bine, de rău — trăgeau corpul înainte. Dar ce corp! Unul răsucit în așa fel că burta părea să salte fără grabă spre dreapta și în sus, de cîte ori ființa dezarticulată își legăna capul rînjit în direcția opusă, ca spre a contrabalansa efectul involuntarei răsuciri. Privind mai atent, astronautilor li se păru că stufoasa coadă a lui Argonauticus, cu peri sîrmoși, mai pleoștiți acum decît altădată, venea mai la urmă, desprinsă de corp și, prin cine știe ce minune magnetică, încăpățînîdu-se să-l urmeze.

— Asta-i culmea! aprecie Pier Ulm și, smulgîndu-se din loc, merse cu pași grăbiți spre movila pe care Triton Vega-8, cu ultimele puteri, eșuase fără suflare.

Ceilalți îl urmară. Strînși roată în jurul cercetașului, îl priveau cu o uimire exteriorizată adesea prin exclamații dintre cele mai elocvente.

— Uite, nici mustăți nu mai are! observă Vlig II, matematicianul. Parcă i le-a tăiat cineva cu briciul. Nu vi se pare?

Argonauticus zăcea pe labele împrăștiate. Dacă ochii cu reflexe metalice nu i s-ar fi învîrtit în cap, urmărindu-i pe cei aplecați deasupra sa, ai fi zis că, în cazul lui, totul se sfîrșise. Dar cercetașul, chiar așa, dereglat cum era, nu se putea săvîrși din viața lui stranie înainte de a da raportul asupra celor întîmplate. Pier Ulm știa asta și, prin urmare, se mai liniști.

— Cine a făcut asta? întrebă Adalina, cuprinsă de milă. Efemeridele?

— Vezi bine că ele! zise Pier Ulm, nervos.

— Oh! Pufuleț, Pufuleț! îl alintă femeia pe Argonauticus cu numele lui de mai demult. Și i se păru că, impresionat de mila pe care i-o arăta, micul monstru clipise din ochi, în semn că o recunoștea pe Adalina și-i aprecia compasiunea.

Tulburat, echipajul începu să vocifereze.

— Ce mai așteptăm? De când am aterizat, stăm aici și lăsăm efemeridele să-și facă de cap pe planetă.

— Priviți ce-au făcut din Argonauticus! Așa ceva nu poate fi lăsat nepedepsit.

— E o jignire!

— Dacă nu intervenim acum, imediat, așa o să pățim și noi, cu toții! Ce, credeți că după isprava asta efemeridele au să se astîmpere?

— Nici vorbă că ne vor căuta, ca să ne vîneze pe rînd!

— De ce nu faci ceva? îl luă în primire Darnaputra pe Pier Ulm. Ești șef de echipaj, ce mai aștepti? Ai aici o dovadă limpede de felul cum procedează efemeridele. Doar n-o să aștepti pînă ne vezi pe toți așa...

Pier Ulm se ridică de lângă Argonauticus, unde stătuse ghemuit ca să-l poată studia mai bine.

— Și ce-ai vrea să fac? întrebă el, mînios, uitînd pentru o clipă că mai trebuia să-și dea și răspunsul.

— Să lupti! Să luptăm! Doar pentru asta am venit aici! se auziră îndemnuri din mai multe părți.

— Să pornim imediat în urmărirea efemeridelor!

Pier Ulm își privi echipajul cu niște ochi tulburi, ca și cum ar fi avut, pentru prima dată de cînd îl conducea, ezitări. Apoi, pe neașteptate, se enervă și începu să tipe:

— O să mă învățați voi ce am de făcut! Nu? O să învețe puiul pe găină și argonautul pe colonel . . . Vă trebuie luptă, da? Pînă acum vă făceați mici de cum pomeneam de efemeride, iar astăzi vreți să le mincați prăjite . . . Foarte bine! Vom lupta. Dar să vă între bine în cap: eu decid cînd și cum!

Se aplecă, vîrî mîna în ceafa lui Triton Vega-8 și, ridicîndu-l într-un straniu acompaniament de tinichele lovite una de alta, îl arătă echipajului.

— Argonauticus trebuie răzbunat! declară el. Argonauticus va fi răzbunat! Deocamdată îl iau cu mine ca să văd ce informații mai pot scoate de la el înainte ca . . .

Îl mai privi o dată, încruntat, după care scutură din cap, energic, și își urmă în alt fel gîndul:

— De ce să fim fataliști? Poate că o să-și revină.

Cu Argonauticus spînzurîndu-i bleg în mînă, se îndreptă spre scărița proptită de navă.

— Iar dacă se va întîmpla, cumva, să . . . În cazul acesta Argonauticus e un erou, a căzut la datorie și-i vom păstra o amintire veșnic nepieritoare! bombăni Pier Ulm în timp ce urca primele trepte.

Lucrurile nu meraseră însă pînă acolo. Alimentat de la rețeaua de curent electric a navei, cercoetașul își reoîstigă energia, se întremă, cu alte cuvinte, și chiar găsi puterea de a se alcătui la loc, cu prețul unor dureroase contorsionări, judecînd după mișcăturile frînte care izbucneau dincolo de ușa închisă a cabinei de comandă. Cînd echipajul vru să-l vadă, Pier Ulm refuză să-i primească, motivînd că Triton Vega-8 era în convalescență și avea nevoie de liniște deplină; cu atît mai mult cu cît eroul, dînd dovadă de un excepțional devotament față de expediție, nu acceptase să adoarmă înainte de a-și face raportul, ale cărui date se prelucrau chiar atunci în computer.

Oamenii se mai liniștiră. Pe măsură ce se calmau, discuțiile puneau în lumină existența unor fisuri în unitatea de păreri a echipajului, care era cît pe-acî să fie dovedită cu prilejul întoarcerii lui Argonauticus mutilat de efemeride. Dacă atunci reacția fusese limpede și unanimă, în orele următoare circulară pe navă păreri dintre cele mai diferite, multe dintre ele cu totul potrivnice ordinelor date de Pier Ulm, și numai faptul că acesta era prea ocupat cu privegherea lui Triton Vega-8 îl făcu să rămînă deoparte, să nu reprime drastic opiniile indezirabile. Campionul acestora, Boldur, ieșit în mod surprinzător din pasivitatea în care tot atît de surprinzător se scufundase imediat după detronare, găsi nenumărate ocazii să-i ironizeze pe frații Vlig, numîndu-i naivi și chiar proști, pentru că se încăpățîneau să ceară pedepsirea exemplară a efemeridelor, acolo unde vor fi fost ele răspîndite pe planeta stelei Beta.

— De ce ne faci proști? se revoltă Vlig I.

— Nu eu vă fac, sinteți gata făcuți! răspunse Boldur. Voi nu înțelegeți că ăla vrea să ne prostească pe toți cu efemeridele lui? La naiba! Ați văzut aici vreo efemeridă? N-ați văzut! Prin urmare, ele nu există.

— Demonstrația nu-i corectă, aprecie matematicianul.

— Ba-i foarte corectă! se îndirji Boldur. Să vedem acum, să vedem ce mai scornește căpitanul Pier Ulm, ca să întrețină psihoza printre niște fraieri ca voi.

— Nu-i căpitan, e colonel! corectă astrofizicianul. ★

— Ba-i căpitan! Eu așa l-am angajat în echipaj și așa rămîne în ochii mei, un pîrlit de pilot cu gradul de căpitan. Ce-mi pasă că și-a atîrnat niște însemne de colonel! N-aveți decît să-l adulați voi, dacă la atîta vă duce mintea! Eu, unul, cred că acum, chiar în momentul acesta, iubitul vostru colonel o să dea chix.

— Cum adică? se interesă Vlig III, nepricepînd unde bătea fostul conducător al expediției.

— Foarte simplu, zise Boldur. Chestia asta cu Argonauticus, despre care, între noi fie vorba, eu cred că și-a scrîntit capul și coada prin cine știe ce formațiuni planetare *absolut* naturale, chestia asta îl obligă pe stimabilul nostru Pier Ulm să ia hotărîrea de care se teme cel mai mult. Asta echivalează cu o dilemă, o autentică și cumplită dilemă! Dacă renunță, Pier Ulm va trebui să accepte că efemeridele nu există și, firește, ne va da socoteală pentru tot ce-a pus la cale sub pretextul acestui pericol imaginar. Dacă se încapățînează să le caute, o să devină limpede, nu imediat, dar în viitorul foarte apropiat, că planeta e populată de orice altceva, în afara efemeridelor. În concluzie, dacă nu se demască singur, natura însăși, realitatea însăși îl va demasca, arătînd tuturor că efemeridele *nu pot* să existe, că ele nu există decît în capul lui infierbîntat...

Și Boldur își freca mîinile, mulțumit, convins că nu avea să treacă multă vreme pînă cînd farsa lui Pier Ulm urma să fie dovedită.

Într-adevăr, fără să știe ce se punea la cale pe coridorul astronavei, șeful de echipaj se simți obligat să ia o hotărîre, afișînd spre seară un comunicat. Se buluciră cu toții să-l citească. Dacă Boldur se înghesuia și el, atunci, lîngă afișier, o făcea însă numai din curiozitatea de a afla cu o clipă mai devreme care din cele două căi, din cele două soluții ale dilemei fusese aleasă de Pier Ulm. Convins de eșecul celuiilalt, oricare va fi fost alegerea lui, Boldur zîmbea satisfăcut și numai încetul cu încetul i se stinse zîmbetul, pe măsură ce se convingea că șeful de echipaj

găsise totuși o soluție care-l scotea din impas și la care el, Boldur, nu se gândise.

Comunicatul sintetiza informațiile aduse de Triton Vega-8. El conținea vehemente atacuri la adresa „trădătorului Axanio“, care, printr-o manevră abilă, reușise să tragă expediția într-o capcană. Ce altceva decât o capcană, o fundătură oarecare a Universului putea fi planeta aceea, unde argonauții fuseseră ademeniți numai și numai pentru a-i elimina din calea planurilor criminale ale trădătorului rasei umane? „În timp ce noi pierdem vremea aici — glăsuia comunicatul — Axanio, în fruntea legiunilor lui de efemeride, a atacat sistemul solar!“ Pământul e în primejdie! proclama mai departe documentul. Argonauticus stabilise că în vecinătatea planetei de baștină se desfășurau mari bătălii, care cereau de urgență concentrarea tuturor forțelor pentru înfringerea efemeridelor invadatoare și a instigatorului lor dement. În final, Înaltul Comandament al navei ordona câteva măsuri excepționale: decolarea neîntârziată și întoarcerea expediției, pe traiectoria cea mai scurtă, în sistemul solar; intrarea argonauților în război, de partea forțelor terestre reunite și împotriva dușmanului comun. Cu această ocazie, date fiind importanța și gravitatea noilor misiuni, lui Pier Ulm i se acorda gradul de general.

— Ei, ce mai zici acum? întrebă Vlig I, privindu-l triumfător pe Boldur.

Și, într-adevăr, Boldur nu mai avea ce să spună, ră-măsese mut de uimire. „L-am subapreciat! gândi el, mîh-nit. L-am subapreciat...“ Și se îndepărtă fără să scoată o vorbă.

30

Pe drumul de întoarcere, Triton Vega-8 se re-făcu acceptabil, ceea ce nimeni n-ar fi crezut la început, știindu-se starea de accentuată demolare în care îl aduse-

amă efemeridele. Echipajul îl întâmpină cu prietenoasă veselie și, lucru iarăși surprinzător, micul monstru se arată atât de impresionat de primire, încît începu să dea din coadă. Părea un prim pas făcut spre întoarcerea lui în condiția anterioară, chiar dacă gestul acela, legănatul cozii era caracteristic mai degrabă neamului Canis decît celui pisicesc. În orice caz, astronauții se bucurară și aproape că l-ar fi considerat de-al lor, dacă n-ar fi existat prea numeroase momente cînd Argonauticus, recăzut în condiția mecanică la care îl obligau urmările experienței YQ, le respingea cu nepăsare, uneori chiar cu o anumită agresivitate, atențiile.

Steaua Beta rămase mult în urmă, încît nu mai putea fi văzută cu ochiul liber. Viața pe navă se desfășura destul de uniform, s-ar putea spune că mai puțin interesant decît în prima parte a călătoriei, cu toate că acum apărea un element nou, dat de angajarea fără echivoc a argonautilor în războiul cu efemeridele. Evoluind mai departe pe „scurtătură“, străpungînd deci constelațiile Perseu și Corosna Boreală, nava nu avu prilejul să întîlnească alte perele, dintre cele presupuse cîndva, și asta îl miră foarte tare pe Pier Ulm, care se văzu nevoit să corecteze vechile hărți.

— Uite de ce ne-am speriat! îi spunea el, într-o asemenea împrejurare, lui Argonauticus. Uite de ce m-a obligat nătarăul ăla de Boldur să ocolesc vreo cincisprezece parseci și jumătate și abia apoi să îndrept nava spre steaua Beta!

Triton Vega-8 nu răspunse, poate din cauză că în momentele acelea nu avea vreo părere, dar mai probabil e că tăcerea lui își avea explicația în faptul că torcea. Pier Ulm deveni deodată atent, ascultînd ciudatul sforăit al lui Argonauticus. Îl privi neliniștit, întrebîndu-se dacă nu cumva cercetașul cosmic intrase brusc în comă. Se convinse însă destul de repede că nu putea fi vorba de așa ceva; ghemuit într-un colț, sub tabloul de bord, eroul redescoperea torsul sforăit al speciei sale originare, adăugîndu-i niște valori în plus, care te trimiteau cu gîndul la sunetele amplificate într-o cutie de rezonanță. Nemulțumit, Pier Ulm se aplecă iarăși peste hartă și, cu vîrfu unui

creion electric, desenă o săgeată care traversa zona hașurată, considerată a fi impracticabilă pînă atunci.

Pe măsură ce nava se apropia de sistemul solar, Pier Ulm întee antrenamentele echipajului, crescînd, în cadrul lor, importanța acordată exercițiului tactic. Iniție chiar un ciclu de lecții despre efemeride, pe care le preda el însuși, în cabina de comandă. Apărea întotdeauna cu strălucitoarele însemne de general aplicate pe haină și se arăta ceva mai zîmbitor cînd sergentul-major îi dădea raportul. Pe Albert încă nu se hotărîse să-l avanseze în grad, din cauza marșului încă nescris și mereu amînat, sub diferite pretexte. Îi promisese însă o decorație, condiționată și ea de momentul predării, într-o fază care să le facă bune de cîntat, a celor trei-patru strofe și a refrenului.

La fiecare lecție tactică, Pier Ulm tuna și fulgera împotriva „inamicului crud și feroce“, îi incrimina metodele de luptă, lipsa de scrupule, lașitatea, modul de viață inuman și înclinația spre antropofagie. Pentru că, spunea el, ultimele mesaje recepționate din direcția sistemului solar arătau clar că „efemeridele sînt antropofagi“.

— Antropofage? întrebă Adalina, cu intenția de a îndrepta subtil greșeala lui Pier Ulm.

— Nu. Antropofagi! preciză el, trecînd apoi la prezentarea succintă a ororilor săvîrșite de efemeride în timpul unei bătălii care se desfășurase, cu un rezultat indecis, în vecinătatea planetei Jupiter.

— Pînă acolo s-au înfipt? se miră Vlig I, astrofizicianul.

— Pînă acolo. Au profitat de neatenția unor căscați, că nu pot să-i numesc altfel! Au făcut o manevră de ocolire și s-au năpustit cu tot grosul, pe lîngă planeta Neptun, adînc, în inima sistemului solar. Iar cei care le așteptau în avanposturile întărite de pe Neptun s-au văzut dintr-o dată „întorși“, rupti de restul trupelor, riscînd să fie încercuiți și nimiciți cu toții. Ce și-au zis ei atunci? Ia să ne predăm, ia să aruncăm armele și să ne lăsăm, frumușel, luați prizonieri, că efemeridele n-au altă grijă decît să ne țină de o parte, pe mîncărică și bătutură, cu femei și cu muzici... S-au predat ca niște proști, așa că efemeridele i-au nimicit fără a-i mai încercui. I-au păpat oa pe niște ginganii!

Satisfăcut de efectul relatării sale, Pier Ulm zîmbi aspru, apoi trase concluzia:

Aşa pătesc toţi căscaţii!

Era limpede că făcea aluzie la propriul său echipaj, considerînd că împlinirea fusese suficient de semnificativă ca să se tragă din ea toate învăţămintele. Lui, unuia, nu i-ar fi convenit deloc să calce pe urmele nefericiţilor de la bazele de pe Neptun, aşa că îşi pregătea echipajul să evite asemenea greşeli care, vorba lui, costă mult şi se plătesc cu viaţa.

Pe la mijlocul ciclului, Pier Ulm îşi întrerupe brusc lecţiile şi astronautii îl aşteptară în cîteva rînduri zadarnic, alinaţi pentru raport.

Ce-i cu el, de ce nu vine? se întrebau unii pe alţii, dar privirile erau atîntite îndeosebi spre Albert, ca şi cum sergentul-major ar fi trebuit să ştie şi, prin urmare, de la el erau aşteptate noutăţile privitoare la şeful de echipaj. Albert ridica însă din umeri, neştiind nimic, apoi le dădea liber, sfătuindu-i totuşi să nu se îndepărteze prea mult de uşa sălii de comandă.

Dincolo de uşă, Pier Ulm se scufundase iarăşi în calcule, prelucrase nişte date, fără ca rezultatul să se anunţe în fel de încurajator ca altădată. Judecînd după faţa întunecată a şefului de echipaj, era clar că lucrurile nu mergeau tocmai bine. La un moment dat, Pier Ulm îl chemă pe sergentul-major şi-l trimise după Boldur, cu invitaţia de a se prezenta urgent în sala de comandă. Boldur îl privi pe Albert cu un fel de mirare lipsită de entuziasm.

- Eu? De ce tocmai eu? întrebă el.

Dar, cum nimeni nu se oferea să intre la Pier Ulm în locul lui, Boldur se văzu nevoit să-l urmeze pe Albert pînă în faţa uşii, pe care tot Albert i-o deschise, obligîndu-l astfel să nu mai piardă timpul şi să intre. Boldur făcu un pas înainte, apoi închise cu grijă uşa ce da spre coridor.

Pier Ulm era acolo, aplecat peste hărţi. Auzînd zgomotul, îşi ridică privirea ostentivă şi, fapt nemaipomenit, nu-l repezi pe fostul conducător al expediţiei. Dimpotrivă, îi vorbi pe un ton calm, chiar blînd în asprimea naturală a mimetelor lui.

- Am nevoie de ajutorul tău, zise Pier Ulm.

Faţa lui Boldur se destinse. Înţelegea că Pier Ulm fă-

cuse eforturi cumplite ca să se poată hotări să pronunțe cuvintele acelea.

— Despre ce-i vorba? întrebă, căutîndu-și un ton cît se poate de neutru.

Pier Ulm își aruncă mîinile în lături.

— Nu știu cum s-a întîmplat! Am rătăcit drumul, mărturisi el, privind neliniștit harta cerească.

Boldur îl privi cu o satisfacție bine mascată.

— Aha! Și ce vrei de la mine?

Pier Ulm cerceta mai departe harta, stînjedit.

— Să-l căutăm, să-l găsim împreună!

— Păi... De unde să știu eu ce-ai făcut pe-aici de cînd le rînduiești pe toate după capul tău? întrebă Boldur. Pun pariu că, dacă te conduc acum în observator, de unde se pot vedea stelele Galaxiei, habar n-ai care dintre ele e Soarele și încotro trebuie să îndrepti astronava.

Boldur îi spunea asta cu încîntarea celui care avea acum prilejul să sancționeze aroganța și încăpățînarea unui rival mai puternic. Pier Ulm se simți fierbînd de ciudă, dar reuși totuși să se stăpînească.

— Cum îți permiți să vorbești astfel cu generalul tău? zise el potolit, dar tăios. Țin să-ți reamintesc că ești dator să execuți ordinele care se dau, iar acum ordinul sună să găsești Soarele cît mai urgent.

Boldur ridică din umeri.

— Dacă-i așa, atunci fii liniștit! vorbi el nepăsător. Pot să-l caut o sută de ani! Trebuia să-mi spui de la început că nu ești în stare să ții cap-compassul pe Soare, l-aș fi ținut eu, ca să nu ne împotmolim aici, ori în altă parte. Dar așa... cdată pierdut, n-am cum să te ajut.

— Ești dator! strigă Pier Ulm, gata să se repeadă la el și să-l apuce de guler. Atîta vreme cît ești sub ordinele mele, să nu crezi că admit...

— Dacă *nu pot*, nu pot! ridică și Boldur tonul. Eu nu sînt astronom. Asta nu-i treaba mea, asta-i treaba lui Gregor.

Pier Ulm rămase cu elanul suspendat undeva, aproape de tavanul cabinei de comandă, de unde bătu imediat în retragere, înțelegînd că fostul său șef avea totuși dreptate. Trimise după Gregor, care își ispășea la magazie a nu știu cîta pedeapsă, pentru veșnicele lui comentarii făcute —

neîntrebat, firește — în timpul orelor de pregătire tactică ale lui Pier Ulm. Astronomul refuză să iasă din magazie înainte de a-și împlini toate zilele de încarcerare primite. „Dacă vrea să mă vadă, n-are decît să vină el aici!” îi spusese lui Albert, fără să se miște de pe păturile așternute pe jos, dar avînd grijă să-și dosească la vreme sticla cu țuică, pe jumătate golită, în spatele unei lăzi cu piese de schimb pentru tabloul de bord.

— Nu vrea să vină! raportă sergentul-major.

Pier Ulm tresări, gata să izbucnească. Se mulțumi să-și strivească o înjurătură printre dinți. Stătu o vreme pe gînduri, mohorît; neașteptat de mult, pentru el, pînă să ia o hotărîre.

Du-te și spune-i că-l eliberez chiar acum.

Albert ieși.

— Zice că stă pînă la capăt, comunică el la întoarcere, apărînd în pragul cabinei de comandă tot fără astronom.

Pier Ulm se supără de-a binelea.

— Uite-al naibii argonaut! strigă el, minios, dar și mirat în același timp. Stă la „zdup” și, cînd dau ordin să iasă, face mofturi! Pesemene că nu-i merge rău acolo... Navigăm în derivă, fără să știm exact încotro mergem și unde o să ajungem, iar el, în loc să vină unde-l cheamă datorila, cum i-am ordonat, face pe prințul anacronic și așteaptă să vin eu să-l caut!

Totuși, pînă la urmă Pier Ulm fu nevoit să se deplaseze, în persoană, la magazia unde stătea Gregor închis. Avea prea mare nevoie de astronom atunci, urgent, pînă cînd nava nu ieșea cu totul din spațiul cît de cît cunoscut, trecînd în vreo zonă din care localizarea fără eroare a Soarelui ar fi fost imposibilă. Așadar, Gregor se trezi vizitat de superiorul său și se convinge astfel că nu era doar o simplă glumă de-a lui Albert, menită să-l scoată de la arest fără ordin, cum crezuse el la început, ca să mai fie pedepsit o dată. Venirea lui Pier Ulm îl surprinse, dar îl făcu să înțeleagă imediat cît de mare nevoie era de prezența sa și se pregăti să se vîndă scump, pînă nu-i scădea birăși cota. Promisiune îndeplinită întocmai, îndată ce astronomul pricepu despre ce era vorba. Se tîrgui cu Pier Ulm fără pic de rușine și, în ciuda amenințărilor, în ciuda cuvintelor frumoase cu care mai apoi șeful de echipaj

încerca să-l convingă, nu se lăsă pînă nu-i smulse pentru sine un grad absolut nemeritat („orice, acolo, nu contează, numai să fie mai mare decît al lui Albert, că mi-e jenă de Adalina...“), precum și o scutire de la program, pe termen lung, atît pentru el cît și pentru tînăra lui iubire.

La început, Pier Ulm se împotrivi, în special la această din urmă condiție, pentru că n-ar fi vrut nici în rup-tul capului să creeze un precedent.

— Cum, zise el, tocmai acum, cînd sîntem ca și intrați în războiul cu efemeridele, acum îmi ceri scutiri de la program? Și cine o să se instruiască în locul tău? Ce, tu nu trebuie să te instruiеști?

Dar astronomul nu cedă. Jură că nu pune mîna pe telescop pînă cînd nu i se acorda tot ce-și pusese în gînd. Văzînd că din cauza încăpățînării lui Gregor nava era amenințată să eșueze în vreun capăt de galaxie, iar pe de altă parte simțînd că, dacă nu se grăbea să accepte, astronomului începuse să-i umble mîntea și la vreo medalie cu care să se fălească la întoancere, Pier Ulm promise tot ce trebuia și în felul acesta expediția ieși din impas. Gregor redescoperi Soarele, după niște repere numai de el știute, iar nava își schimbă direcția de zbor și se angajă pe noua-i traiectorie, de-a dreptul spre sistemul solar.

Este cazul să spunem că Pier Ulm nu se ținu de cuvînt în ce-l privea pe Gregor. Nu-i acordă nici scutirea solicitată, și nici grad, condiționîndu-l pe acesta de felul cum se va comporta astronomul în prima bătălie cu efemeridele. Bineînțeles că șeful de echipaj își permitea să dă-rîme visele astronomului abia după ce direcția bună spre Soare fusese găsită. Și se mai înțelege că Gregor fu atît de șocat de ipocrizia lui Pier Ulm, încît nu i-o va ierta niciodată. Cu atît mai mult cu cît, în plus, fu pedepsit cu alte zece zile de arest pentru neobrazarea de a fi pus condiții unui general, atunci cînd întreaga expediție ajunsese la strîmtoare.

La periferia sistemului solar, Pier Ulm înteți alarmele și psihoza efemeridelor atinse treptat altitudinea maximă. În această stare de spirit își făcură argonautii intrarea în vecinătatea Soarelui și consemnul lui Pier Ulm fu urmat întocmai, atunci cînd depășiră stațiile plasate la nivelul

planetelor Pluton și Neptun fără să răspundă la apelurile repetate ale posturilor de control.

Să nu ne lăsăm înșelați! cuvântase șeful de echipaj cu puțin timp în urmă. Amintiți-vă că efemeridele au nimic altceva decât avanposturile Pământului și chiar aici, lângă Neptun, au masacrat toți prizonierii care le-au căzut în plasă. Efemeridele sînt viclene, ele vă pot ademeni cu glas omenesc, s-au mai văzut din astea! Ceea ce nu înseamnă că, dacă vă încîntă frumos, sînt mai puțin efemeride decît altele, care nu vorbesc, dar stau la pîndă. O mișcare greșită, o neatenție, un individ care doarme în post — și ajungem, fără alegere, victimele lor. Iar efemeridele, cum bine știți, nu iartă, ele întîi ucid și abia apoi te întreabă cine ești și ce-i cu tine.

Așa se face că nimeni nu răspunse chemărilor lansate de stațiile de control ale sistemului solar, nici măcar atunci cînd vocile care se încrucișau în eter aveau dulcele sunet feminin, atît de rar auzit pe astronavă, de cînd Adalina, pierzîndu-și exuberanța de odinioară, căzuse într-un pronunțat acces de tristețe; ai fi zis că se închisese în sine.

— Dacă este cineva care simte că nu poate să reziste acestor voci înșelătoare, să spună! ceru Pier Ulm. Vom lua măsuri să se distribuie ceară de la magazie, pentru urechi.

Argonauții rezistară însă și fără să-și umple urechile cu ceară. Fu suficient să se închidă circuitele radio și tele, care transmiteau vocile inamicului deghizat. Astfel, în deplină liniște, echipajul ocupă poziție în spatele micului tun amplasat în partea din față a navei, servind pentru distrugerea corpurilor meteoritice de mici dimensiuni, dar adaptat de mai multă vreme, din inițiativa lui Pier Ulm, la necesitățile războiului contra efemeridelor.

În uniformă lui strălucitoare, crispat de tensiunea în care îl ținea gîndul apropiatei bătălii, Pier Ulm își trecu în revistă, cu o privire cercetătoare, echipajul.

— Sînteți toți prezenți, sergent? se interesă el, cam ne-regulamentar, deși vedea bine că nu lipsea nimeni. S-ar putea spune că făcea eforturi ca să nu se lase copleșit de emoție.

Albert raportă că toți argonauții erau la datorie

— Bine, murmură Pier Ulm, apoi le arată, departe în față, abia conturându-se pe cerul negru al Cosmosului, silueta unei stații interplanetare. Argonauți, acolo este inamicul vostru! vorbi din nou șeful de echipaj, cuprins treptat de o însuflețire care îi bomba pieptul sub șirurile de decorații atîrnate pe veston.

Discursul fu scurt și mobilizator, reieși limpede că stația aceea ocupată mișelește de efemeride trebuia distrusă neîntîrziat, pentru ca imediat după luptă nava să se îndrepte spre Pămînt, în vecinătatea căruia grosul omenirii rezista eroic atacurilor date de trădătorul Axanio. Explică fiecăruia care îi era misiunea și dădu ordinul de încărcare a tunului cu proiectile radiante aduse de Vlig I și Vlig II într-un cărucior.

— N-ar fi mai bine să-l trimitem acolo pe Triton Vega-8, să vadă cum stau lucrurile? îndrăzni Darnaputra să întrebe.

Pier Ulm rămase ușor descumpănit, dar numai pentru o singură clipă.

— Sigur că ar fi bine! strigă el, indignat. Sigur că ar fi bine, numai că javra de Argonauticus nu-i bun de nimic la ora asta. Naiba știe ce i-au făcut efemeridele, că parcă i-au stors toată vlaga, stă toată ziua în colțul lui și toarce. Am isprăvit-o cu eroicul cercetaș, seamănă din ce în ce mai mult cu un motan. Azi-mîine o să miaune să-i dăm lapte!

— O fi încetat efectul experienței! presupuse Vlig III și dădu să înceapă o discuție cu ceilalți doi savanți, surprinși și ei de neașteptata întîmplare. Dar Pier Ulm le tăie elanul, reamintindu-le că se aflau în plin atac; ca dovadă, stația interplanetară se mărea vizibil în centrul hubloului prin care o urmăreau.

Sergentul-major Albert primi ordinul să treacă la tun. După ce-și făcură treaba, cei doi încărcători se retraseră exagerat de repede și-i lăsară loc să urce în șaua nu tocmai comodă.

Albert era cam derutat și îi tremurau mîinile. Coccoțat în sa, privi tulburat mecanismele aflate în fața lui, pînă la nivelul peretelui de metal pe care țeva tunului îl străpungea, profilată amenințător în neantul cosmic. Își întoarse capul spre cei care-l urmăreau cu sufletele la gură

și cu toții avură impresia că poetul, palid, speriat, nu se simțea deloc bine acolo unde stătea.

— Foc! strigă Pier Ulm, de lingă un hublou lateral. Asupra inamicului comun, foc, foc!

Albert își scăpă mîna pe maneta care declanșa salva. Blindajul navei se zgudui. Pier Ulm controlă lovitura și, după figura nemulțumită cu care se întorcea spre echipaj, era clar că Albert nimerise alături.

— Foc! urlă iarăși Pier Ulm, dar salva următoare nu porni, pentru simplul motiv că Albert leșinase și atîrna din șaua tunului, cu capul în jos, gata să alunece pe podea.

Pier Ulm injură. Fără să piardă vremea, se repezi la Albert, îl trase din șa, îl împinse alături, cît era de lung, apoi sări în locul sergentului-major și, ochind, începu să bombardeze stația interplanetară. Bubuiturile tunului, vibrațiile peretilor, balansul perceptibil al navei, toate la un loc îi făcură pe astronauti să se arunce la podea, cu palmele apăsate pe urechi.

Vacarmul dură aproape o veșnicie, fiindcă Pier Ulm, odată dezlănțuit, dădea impresia că nimeni și nimic nu-l va putea opri înainte de a se convinge singur că făcuse praf ultima efemeridă. Din șaua înaltă, șeful de echipaj comanda icnit încărcarea tunului, cei doi Vlig, servanții, săltau mecanic proiectilele din căruciorul mobil, le repezeau în gaura parcă mereu deschisă a namilei metalice, care le scuipa cu ionete repetate încotro ochea Pier Ulm, asudat, cu fața stăpînită de o vie surescitare.

Deodată, pe cînd se pregătea să mai arunce o porție de proiectile în stația pe jumătate ruinată, Pier Ulm se simți apucat de umăr și smuls cu brutalitate din șa. Se trezi deci înhățat de doi necunoscuți care, scuturîndu-l zdravăn de umăr, urlau amîndoi odată. Pier Ulm nu înțelese imediat ce spuneau, era prea surprins de apariția pe navă a străinilor; o mulțime se agitau în jurul său, iar pașii altora bocăneau grăbit pe coridor, în liniștea aproape nefirească prin contrast cu infernul zgomotos de mai înainte. Pier Ulm vedea chipurile desfigurate ale celor doi și le simțea degetele înfipite în mușchii lui, strîngîndu-l, apăsîndu-l, scuturîndu-l. „Efemeridele-s aici!“ îi trecu prin mînte

un gînd, iar prin corp un fior de spaimă. Și abia atunci înțelese ce-i urlau cei doi la ureche, furioși.

— Nenorociților! strigau ei. Ne-ați demolat distileria!...

*

Ceea ce urmează poate fi socotit, ca în bunele romane clasice, drept un epilog, fără de care nu s-ar putea ști ce s-a ales din argonauți și, lucru grav, cineva ar putea crede că expediția s-a încheiat cu un tragic sfîrșit. Din fericire, necunoscuții nu erau efemeride travestite, invadatori care să fi folosit drept suport învelișuri umane, așa cum echipajul înclinase să-i ia la început. Erau lucrătorii angajați în schema distileriei interplanetare de coniac „3 secole“, care își avea sediul în stația distrusă de Pier Ulm. Cînd faptele se lămuriră, echipajul află povestea acestei mari întreprinderi destinate comerțului galactic și mai ieșiră la lumină o mulțime de noutăți privitoare la ceea ce se întimplase, în lipsa lor, în sistemul solar. Astfel, deveni limpede pentru toți că alții, deși plecați în urma lor pe marile trasee cosmice, stabiliseră legături traionice cu cîteva grupuri de metacosmici, cu care Pămîntul pusese bazele unei rodnice colaborări. Distileria era doar unul din fructele acestor legături interstelare — aflară argonauții. Ea fusese proiectată și construită special pentru populațiile zoomorfe ale sistemului Alfa Centauri, care nu prețuiău nimic din produsele civilizației terestre mai presus de coniacul marca „3 secole“ și, de cînd intraseră în legătură cu pămîntenii, ajunseseră să-l folosească în hrana lor drept aliment de bază. Cu același prilej, argonauții aflară și lucruri mai puțin vesele, ca — de pildă — lista pagubelor pricinuite de eroarea lor, prin distrugerea stației și incendierea uriașului rezervor, la data aceea aproape plin cu coniac pentru export.

Cifra totalului era atît de mare încît, de teama consecințelor, cu toții se grăbiră să arunce întreaga responsabilitate pe umerii lui Pier Ulm.

— Pier Ulm e de vină! strigau ei, luîndu-se martori unul pe altul în fața celor pe care îi păgubiseră atît de grav.

Boldur găsi nimerit să facă un amplu raport privind uzurparea puterii de către fostul său adjunct și nu se sfii

să descrie în culori violente ceea ce nurea el „cea mai neagră perioadă din întreaga istorie a navei, tirania întinericului și teroarea lui Pier Ulm“. Il sfătui și pe Gregor să protesteze pentru repetatele încarcerări la care fusese supus de către șeful de echipaj. Astronomul nu se lăsă rugat de două ori; își înscrie suferințele într-un memoriu separat, descrie într-un stil voit plângăreț ungherul mizer din magazie, unde își petrecea zilele de arest, fără a pomeni nimic, desigur, despre rezerva de alcool pe care o găsisese întimplător și s-ar putea spune chiar că îl îndemna la săvârșirea unor mici abateri, ca să fie încarcerat periodic acolo. O puse și pe Adalina să semneze memoriul, cerindu-i să adauge cât de mizerabil se purtase Pier Ulm cu ea, cum voise el s-o expulzeze în spațiul cosmic, încă de la constatarea existenței sale pe navă și toate celelalte. Dar Adalina refuză.

— Dă-l naibii! zise ea. Bine că am ajuns pe Pământ.

Și își scutură capul, alungînd parcă un gând urît, apoi zîmbi unui viitor care se profila spectaculos în direcția planetei de baștină, încă departe, dar fără a putea să înșele intuiția și simțurile tinerei femei.

Ceilalți se dovediră mai puțin iertători. Darnaputra, de pildă, declară că din cauza condițiilor de viață, dure, impuse de Pier Ulm echipajului nu și-a putut duce pînă la capăt cercetările medicale, fiind obligat să-și abandoneze pînă și programul de gimnastică yoga, început sub auspicii atît de promițătoare. Dacă Pier Ulm îl lăsa să-și vadă de treabă, zicea medicul, n-ar fi ratat șansa de a-l opera de apendicită pe Vlig III, pe care șeful de echipaj îl scosese din infirmerie înainte de a se fi restabilit complet și-l pusese să facă instrucție în rînd cu ceilalți. „Ca și cum asta ar fi mai important decît intervenția chirurgicală prin metoda sugestiei dirijate progresiv!“ exclama Darnaputra, iar în finalul memoriului său ceru să i se încredințeze conducerea unei mari clinici, unde să-și poată continua cercetările întrerupte, spre bucuria și alinarea suferințelor bolnavilor de orice fel.

Albert se interesă întîi cum stăteau lucrurile cu abisalismul. Dacă mai exista, dacă reprezenta ceva între valorile literare cultivate după plecarea sa de pe Pământ.

— Sigur! i se răspunse. Toată lumea știe astăzi de abisalism. E un curent literar străvechi, care se învață în școli, poți să cercețezi manualele, ca să te convingi.

Chipul lui Albert se luminează brusc.

— Știi, îi zise lui Boldur, eu în adâncul sufletului meu întotdeauna am fost un abisalist...

Zimbînd fericit, se îndepărtă ca să-și redacteze propriul său memoriu, îndreptat, firește, tot împotriva lui Pier Ulm. Nu uită să-și sublinieze în el meritele de întemeietor al abisalismului literar și nici să protesteze, să se arate indignat de batjocura suferită din partea șefului de echipaj, care îl poreclise sergent, apoi sergent-major, pe el, un pacifist, un abisalist de oertă și recunoscută rasă, coborîndu-l dintre problemele înalte, de esență filozofică, singurele care merită să se constituie în preocupări cu adevărat demne de interesul unui mare artist, și obligîndu-l să se consume în activități incompatibile cu convingerile sale, ca să nu mai vorbim de nivelul lor inferior, lipsit de orice urmă de intelectualitate! Îi numi pe Pier Ulm uzurpator și impostor, terorist sîngeros, dușman al artelor, folosi termeni precum „mentalitatea lui criminală” și veșteji în cuvinte pline de indignare pretenția lui de a i se compune marșuri de către însuși întemeietorul școlii abisaliste de poezie. „Am fost jignit, umilit, terorizat!” exclama Albert spre finalul memoriului și, pe cînd te-ai fi așteptat să ceară decapitarea lui Pier Ulm, constatai faptul că fostul șef de echipaj trecea brusc pe un plan secund, în față rămînînd doar niște fine, subtile aluzii la postul de președinte al Uniunii Interplanetare a Scriitorilor, rămas de curînd vacant. Nu că Albert l-ar fi pretins pentru sine, în compensație pentru suferințele îndurate pe navă! Firește că nu el îl pretindea, ci meritele lui, activitatea, valoarea operei create înainte de expediție și mai ales cea de după. Căci expediția spre steaua Beta din Constelația Argonautului nu fusese chiar fără folos, își atinsese ținta, explorase, revenise, așa și pe dincolo. El, Albert, avea poemul în cap — ce poem? o adevărată epopee — și, cunoscîndu-i de pe acum valoarea, considera că nu-i deloc exagerat, nu să emită pretenții, cuvîntul era poate grav, dar oricum, să candideze, să spere, în sfîrșit...

Vorbele fiind vorbe, iar faptele fapte, isprava cu disti-

leria de coniac trebui să fie plătită de cineva. În principal acesta fu Pier Ulm, căruia i se smulseră decorațiile și gradele de general, cu o justificată indignare, sporită la aflarea felului cum avansase fostul căpitan, săltându-se el însuși, sprinten, din treaptă în treaptă. Se zvonea că lucrurile n-aveau să se oprească aici, dar Gregor nu mai avu răbdare să aștepte sfârșitul; de îndată ce se văzu pe Pământ, îi propuse Adalinei căsătoria și, cum de data asta ea nu mai făcu mofturi, se repeziră împreună, fericiți, spre casă. În drum, astronomul o apucă deodată de mîneacă și, obligînd-o să coboare de pe banda rulantă, intră, urmat de ea, într-o tutungerie.

— Ce vrei să faci? întrebă nedumerită Adalina.

— Cumpăr o pipă, zise Gregor. Nu pentru mine, pentru bătrîn! preciză el, gîndindu-se la imaginea vivantă a strămoșului Grigore. Să vezi ce-o să se bucure! Și pentru noi, că ne-am întors, dar mai ales pentru pipă. O să-i spun că i-am făcut rost de ea de la un aborigen de pe planeta stelei Beta.

Înveselit, cu pipa în buzunar, Gregor își luă iubita de mînă și reveniră pe banda rulantă.

— Ce zici, o să-i placă de mine? se interesă Adalina alintîndu-se.

— Mai întrebî? se miră astronomul și o sărută în vîzul călătorilor. Știi, adăugă el, sînt curios dacă o să mă mai recunoască. Oricum, au trecut cîteva sute de ani de cînd ne-am văzut ultima oară.

Ajunseră în fața casei. Adalina se opri, emoționată, ca și cum i-ar fi fost greu să treacă pragul.

— Gregor, te rog! zise ea, temperînd graba cam exagerată a astronomului.

Apoi, hotărîndu-se brusc, trecu pragul, intrînd prin ușa pe care Gregor i-o ținea deschisă. Înainte de a urca la etaj, îl strînse de mînă, întrebîndu-l în șoaptă:

— Cum e?

— Cine, bătrînul? A, fii fără grijă, e un tip simpatic. Uite, dacă vrei, dă-i tu pipa și i-ai cîștigat sufletul pentru o întreagă veșnicie.

În fața camerei lui Gregor, Adalina se mai opri o dată, copleșită de o emoție care-i coloră ușor obrajii.

— Hai, nu fi copilă! o îndemnă astronomul și, deschizând larg ușa, strigă: Noroc, taică Grigore! M-am întors...

Mai multe n-apucă să spună. Înlemni, cu ochii ațintiți spre tabloul vibrant, unde în locul strămoșului său descoperi figura atât de cunoscută și atât de nedorită a lui Axanio. Gregor clipi mărunț, crezând că visează, că are halucinații, dar multisecularul Grigore tot nu apărea, în timp ce Axanio, cu un rînjit care-i exprima adîncă satisfacție, își scoase un braț din tablou și-i făcu semn cu degetul:

— Vino încoace, puișor, vino-ncoa'...

Lector: VIRGIL BULAT, Tehnoredactor: A. MOLNĂR. Apărut: 1980. Bun de tipar: 09.01.1980. Comanda nr.: 1924. Coll de tipar: 17. Hirtia: semivelină de 73 g/m². Format: 16/54×84. Tiparul executat sub comanda nr. 459/1979 la Întreprinderea Poligrafică Cluj — Municipiul Cluj-Napoca, B-dul Lăzăr nr. 146. Republica Socialistă Română

→ El me este
(TINCI) autorul.
← El este
GLIGORE!

